

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

Ι' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ)

ΣΥΝΟΔΟΣ Β'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΡΔ'

Τετάρτη 13 Μαρτίου 2002

Αθήνα, σήμερα στις 13 Μαρτίου 2002 ημέρα Τετάρτη και ώρα 10.41' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Προέδρου αυτής κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ**.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Παρακαλείται ο κύριος Γραμματέας να ανακοινώσει τις αναφορές προς το Σώμα.

(Ανακοινώνονται προς το Σώμα από τον κ. Φλώρο Κωνσταντίνου, Βουλευτή Δράμας, τα ακόλουθα:

Α. ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

1) Ο Βουλευτής Αρκαδίας κ. ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Εργατούπαλληλικό Κέντρο Αρκαδίας καταγγέλλει αδιαφανείς διαδικασίες στην πρόσληψη εποχικού προσωπικού από τον ΕΛΓΑ.

2) Ο Βουλευτής Αρκαδίας κ. ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Δημοτικό Διαμέρισμα Δυρραχίου του Δήμου Φαλαίσας Αρκαδίας ζητεί την άμεση κατασκευή του οδικού τμήματος «Σίτινο-Δυρράχιο».

3) Ο Βουλευτής Λακωνίας κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΚΑΝΔΑΛΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Επιμελητήριο Λακωνίας ζητεί να θεσμοθετηθεί η απαλλαγή των εμπορικών αυτοκινήτων μικρού τονά, από την υποχρέωση τήρησης «ημερολογίου διακινήσεων».

4) Ο Βουλευτής Λακωνίας κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΑΒΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Επιμελητήριο Λακωνίας ζητεί να θεσμοθετηθεί η απαλλαγή των εμπορικών αυτοκινήτων μικρού τονά από την υποχρέωση τήρησης «ημερολογίου διακινήσεων».

5) Ο Βουλευτής Λακωνίας κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΑΒΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το 2ο Δημοτικό Σχολείο Σπάρτης ζητεί τη διενέργεια αυτοψίας σε οικοπεδικό του χώρο, προκειμένου να συνταχθεί χωροταξική μελέτη για την ανέγερση διακτηριακής προσθήκης.

6) Οι Βουλευτές κύριοι ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ και ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Πανελλήνια Ένωση Μηχανικών Εμπορικού Ναυτικού, ζητεί την επίλυση αιτημάτων που αφορούν την ασφάλεια της ναυσιπλοΐας.

7) Οι Βουλευτές κύριοι ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ και ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Πανελλήνια Ένωση Μηχανικών Εμπορικού Ναυτικού ζητεί τον επαναπατρισμό των Ελλήνων και του Σύριοι ναυτικού του Δ/Ξ «ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Β» που βρίσκεται εγκαταλειμμένο στο Λάγος της Νιγηρίας, καθώς και την καταβολή των οφειλομένων αποδοχών τους.

8) Ο Βουλευτής Πειραιά κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΡΗΤΙΚΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Παμποντιακός Σύλλογος «ΑΡΓΩ» ζητεί να υπάρξουν άμεσες ενέργειες από την ελληνική κυβέρνηση μέσω της ευρωπαϊκής ένωσης για τη διασφάλιση και την προστασία των ελευθεριών και των ανθρώπινων δικαιωμάτων του Ελληνόφωνου Ποντιακού πληθυσμού στον Πόντο.

9) Ο Βουλευτής Κυκλαδών κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΩΜΑΤΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Εργαζομένων ΟΤΑ Νομού Κυκλαδών ζητεί την αύξηση του επιδόματος των προβληματικών περιοχών.

10) Ο Βουλευτής Θεσ/νίκης κ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία οι Ομοσπονδίες Επαγγελματών Εμπόρων-Βιοτεχνικών Σωματείων και ο Εμπορικός Σύλλογος Θεσσαλονίκης ζητεί την άμεση κατάργηση της απόφασης περί συνάφειας του ΦΠΑ.

11) Ο Βουλευτής Χίου κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΒΑΡΙΝΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Επιμελητήριο Χίου ζητεί να δρομολογηθεί το οχηματαγώγο πλοίο «ΦΙΛΙΠΠΟΣ» στη διαδρομή Πειραιάς-Χίος.

12) Ο Βουλευτής Χίου κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΒΑΡΙΝΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Επιμελητήριο Χίου ζητεί να ληφθούν τα αναγκαία μέτρα για την επέκταση του διαδρόμου του Κρατικού Αερολιμένα Χίου.

13) Ο Βουλευτής Αθηνών κ. ΝΙΚΗΤΑΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Αριστομένης Γραικώτης, διευθυντής του Αναισθησιολογικού Τμήματος του Γενικού Νομαρχιακού Νοσοκομείου Μολάων διαμαρτύρεται για τη διεκδίκηση της θέσης του από την Κριστίνα Φακιολά.

14) Ο Βουλευτής Αθηνών κ. ΝΙΚΗΤΑΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Αντώνιος Ταρτάρας κάτοικος Αθηνών ζητεί την αναγνώριση τίτλου σπουδών του στην Ιταλία ως οπτικού από το Συμβούλιο Αναγνώρισης Επαγγελμάτων τίτλων Οπτικών.

15) Ο Βουλευτής Αθηνών κ. ΝΙΚΗΤΑΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Πανελλήνιος Σύλλογος Τεχνολόγων Ακτινολόγων διαμαρτύρεται για την απαγόρευση στους Τεχνολόγους Ακτινολόγους και στους χειριστές ακτινολογικού να χρησιμοποιούν ή να μετακινούν τον εξοπλισμό των εργαστηρίων.

16) Ο Βουλευτής Αθηνών κ. ΝΙΚΗΤΑΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Εργαζομένων ΕΟΦ ζητεί την άμεση εκποίηση της ΕΛΒΠΥ ΑΕ προς όφελος του ΕΟΦ.

17) Ο Βουλευτής Αθήνας κ. ΝΙΚΗΤΑΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Σωματείο Εργαζομένων του 1ου Θεραπευτηρίου ΙΚΑ (πρώην Παπαδημητρίου) ζητεί την άμεση πρόσληψη νοσηλευτικού προσωπικού στο πιο πάνω Θεραπευτήριο.

18) Ο Βουλευτής Αθηνών κ. ΝΙΚΗΤΑΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Σωματείο Εργαζομένων ΓΝΑ Πολυκλινικής ζητεί την πρόσληψη του αναγκαίου προσωπικού στην Πολυκλινική για την απρόσκοπη λειτουργία της.

19) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας για το πρόβλημα έλλειψης προσωπικού της εταιρείας που πανελλαδικά έχει αναλάβει την απομαγνητοφώνηση των πρακτικών στα Πολυμελή Πρωτοδικεία.

B. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΣΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

1. Στην με αριθμό 1052/24-8-01 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 105/16-10-02 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση 1052/24.8.2001 που κατέθεσε στη Βουλή, ο Βουλευτής κ. Μιχάλης Καρχιμάκης, παρακαλούμε να πληροφορήσετε τον κ. Βουλευτή σύμφωνα με τα στοιχεία της Δ/νσης Συντήρησης Οδικών Έργων (Δ3) του ΥΠΕΧΩΔΕ τα εξής:

Κατά τα έτη 1999, 2000 και 2001 εκδόθηκαν οι παρακάτω αποφάσεις από το ΥΠΕΧΩΔΕ, με τις οποίες εγκρίθηκαν πιστώσεις για έκτακτη επιχορήγηση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Λασιθίου για έργα οδοποιίας σε Δήμους και Δημοτικά Διαμερίσματα αυτής.

1. Συγκεκριμένα, κατά τη χρονική διάρκεια του έτους 1999 εκδόθηκαν:

- Η υπ' αρ. Δ3β/0/11/60-M/17.5.1999 απόφαση έγκρισης διάθεσης πίστωσης ύψους 8 εκατ. δρχ. μετά από σχετικό έγγραφο της Κοινότητας Κατσιδωνίου Σητείας για έργα οδοποιίας στο Δημοτικό Διαμέρισμα Κατσιδωνίου.

- Η υπ' αρ. Δ3β/0/6/115-H/07.10.1999 απόφαση έγκρισης διάθεσης πίστωσης ύψους 90 εκατ. δρχ. για έργα οδοποιίας μετά από τα σχετικά έγγραφα αιτήματα των Δήμων Ιεράπετρας, Ιτάνου, Λεύκης, Μακρύ Γιαλού, Οροπεδίου Λασιθίου και Νεάπολης Λασιθίου.

- Η υπ' αρ. Δ3β/0/8/152-H/30.12.1999 απόφαση έγκρισης διάθεσης πίστωσης ύψους 30 εκατ. δρχ. για έργα οδοποιίας μετά από τα σχετικά έγγραφα αιτήματα των Δήμων Νεαπόλεως, Οροπέδιο Λασιθίου, Ιεράπετρας και Ιτάνου.

2. Κατά το έτος 2000 εκδόθηκαν οι ακόλουθες αποφάσεις:

- Η υπ' αρ. Δ3β/0/4/34-H/07.03.2000 απόφαση έγκρισης διάθεσης πίστωσης ύψους 20 εκατ. δρχ. για έργα οδοποιίας στο Δήμο Λεύκης και για το δρόμο Ζήρος – Καλό Χωριό – Αγία Ειρήνη.

- Η υπ' αρ. Δ3β/0/8/41-H/07.03.2000 απόφαση έγκρισης διάθεσης πίστωσης ύψους 90 εκατ. δρχ. για έργα οδοποιίας μετά από τα σχετικά έγγραφα αιτήματα των Δήμων Οροπεδίου Λασιθίου, Ιεράπετρας, Λεύκης, Μακρύ Γιαλού, Ιτάνου, Νεάπολης και του Δημοτικού Διαμερίσματος Αγ. Γεωργίου του Δήμου Σητείας.

- Η υπ' αρ. Δ3β/0/1/209-H/22.11.2000 απόφαση έγκρισης διάθεσης πίστωσης ύψους 45 εκατ. δρχ. για έργα οδοποιίας μετά από τα σχετικά έγγραφα αιτήματα του Δήμου Μακρύ Γιαλού,

και των Δημοτικών Διαμερισμάτων Κάτω Χωριού του Δήμου Ιεράπετρας, Ρούσας Εκκλησίας του Δήμου Σητείας, Τουρλωτής του Δήμου Σητείας, Βρούχα του Δήμου Αγ. Νικολάου και Μακρυλιάς του Δήμου Ιεράπετρας.

3. Κατά το έτος 2001 εκδόθηκα οι κατωτέρω αποφάσεις:

- Η υπ' αρ. Δ3β/0/12/59-H/27.04.2001 απόφαση έγκρισης διάθεσης πίστωσης ύψους 80 εκατ. δρχ. για έργα οδοποιίας μετά από τα σχετικά έγγραφα αιτήματα του Τοπικού Συμβουλίου Λάστρου του Δημοτικού Διαμερίσματος Σφάκας Δήμου Λεύκης, Νεάπολης, Αγ. Νικολάου, Μακρύ Γιαλού, Ιτάνου, Ιεράπετρας και των Δημοτικών Διαμερισμάτων Καλαμαύκας του Δήμου Ιεράπετρας.

- Η υπ' αρ. Δ3β/0/5/73-H/14.06.2001 απόφαση έγκρισης διάθεσης πίστωσης ύψους 50 εκατ. δρχ. για έργα οδοποιίας μετά από τα σχετικά έγγραφα αιτήματα του Δήμου Νεάπολης και των Δημοτικών Διαμερισμάτων Κριτσάς του Δήμου Αγ. Νικολάου, Καβουσού του Δήμου Ιεράπετρας, Σκοπής του Δήμου Σητείας και Μύθων του Δήμου Ιεράπετρας.

Από τα προαναφερόμενα προκύπτει ότι το ΥΠΕΧΩΔΕ ενέκρινε κατά τα έτη 1999, 2000 και 2001 το συνολικό ποσό των 413 εκατ. δρχ., ως έκτακτη επιχορήγηση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Λασιθίου για έργα οδοποιίας Δήμων και Δημοτικών Διαμερισμάτων

Ο Υπουργός
Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ»

2. Στην με αριθμό 1092/27-8-01 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1053/27-9-01 έγγραφο από την Υφυπουργό Υγείας Πρόνοιας η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην με αριθμό 1092/27-8-2001 ερώτηση που κατατέθηκε στη Βουλή από τον Βουλευτή κ. Μ. Στρατάκη με θέμα: «Ανάπτυξη της Νευροχειρουργικής Κλινικής στο Περιφερειακό Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Ηρακλείου» σας πληροφορούμε τα εξής:

Για την ανάπτυξη της Νευροχειρουργικής Κλινικής του ΠΕΠΑΓΝΗ, το τελευταίο εξάμηνο, έχουν γίνει τα ακόλουθα:

1. Προσωπικό Νευροχειρουργικής Κλινικής

Οι οργανικές θέσεις ιατρών της κλινικής είναι: ένα (1) μέλος ΔΕΠ, ένας (1) Επιμελητής Α', ένας (1) Επιμελητής Β' και δύο (2) θέσεις ειδικευόμενων γιατρών, οι οποίες είναι καλυμμένες.

Από τον Αύγουστο 2001 προσλήφθηκε επιπλέον και ένας επικουρικός γιατρός.

Από τον Απρίλιο 2001 προσλήφθηκε επιπλέον ένας υπεράριθμος ειδικευόμενος στρατιωτικός γιατρός.

Η κλινική διαθέτει σήμερα 12 κλίνες και «φιλοξενείται» στην πτέρυγα της κλινικής Χειρουργικής Ογκολογίας.

2. Εξοπλισμός Νευροχειρουργικής Κλινικής

Οι ανάγκες σε εξοπλισμό της κλινικής φθάνουν τα 245.000.000 δρχ. σύμφωνα με την από 11-10-2000 επιστολή του Δ/ντη, Καθ. κ. Μαρκάκη.

Έναντι αυτών των απαιτήσεων το ΔΣ του ΠΕΠΑΓΝΗ έκει δρομολογείται σήμερα 121.000.000 δρχ., που έχει ως ακολούθως:

- Εντάχθηκε στο ΠΕΠ III Κρήτης η προμήθεια ενός συστήματος νευροπλοιήγησης αξίας 120.000.000 δρχ. Η προμήθεια ήδη εγκρίθηκε από το ΥΠΕΘΟ και εντός των προσεχών εβδομάδων θα γίνει ως ακολούθως:

- Εγκρίθηκε από το ΔΣ του Νοσοκομείου η αγορά ηλεκτρο-υδραυλικής τραχήλατης χειρουργικής τράπεζας για νευροχειρουργικά περιστατικά αξίας 26.270.000 δρχ. (απόφαση ΔΣ 612/21/5-9-2001). Συντάσσονται οι τεχνικές προδιαγραφές και η διακήρυξη του διαγωνισμού θα γίνει εντός του Οκτωβρίου.

- Εγκρίθηκε από το ΔΣ του Νοσοκομείου η αγορά νευροχειρουργικού ενδοσκοπίου αξίας 25.000.000 δρχ. (απόφαση ΔΣ 612/21/5-9-2001). Συντάσσονται οι τεχνικές προδιαγραφές και η διακήρυξη του διαγωνισμού θα γίνει εντός του Οκτωβρίου.

Την 9-9-2001 ολοκληρώθηκε η προμήθεια μικροχειρουργικών εργαλείων και συσκευών για την κλινική αξίας 15.993.000 δρχ.

Εντός του Σεπτεμβρίου 2001 αναμένεται η παράδοση ειδικού παλμικού οστεοτόμου αξίας 16.000.000 δρχ.

Εντός του Οκτωβρίου 2001 θα γίνει η εγκατάσταση στο

ΠΕΠΑΓΝΗ εξοπλισμού ενδοπαρεγχυματικής μικροδιάλυσης αξίας 14.000.000 δρχ.

3. Ημέρες Χειρουργείου

Οι αρχικές 6 ημέρες χειρουργείου ανά μήνα στο τακτικό πρόγραμμα για τα νευροχειρουργικά περιστατικά έχουν ήδη συγχωνευθεί με τις 9 ημέρες ανά μήνα των παιδοχειρουργικών περιστατικών.

Εντός του Οκτωβρίου 2001 θα τεθεί σε λειτουργία ένα επιπλέον χειρουργικό τραπέζι, με αποτέλεσμα οι ημέρες χειρουργείου ανά μήνα για τα νευροχειρουργικά περιστατικά να γίνουν περίπου 15.

Οι κλίνες της Μονάδας Εντατικής Θεραπείας (ΜΕΘ) αυξήθηκαν κατά 50% τον τελευταίο χρόνο και από 8 σήμερα λειτουργούν 12, ενώ από τον Ιούνιο 2001 λειτουργούν επιπλέον και 4 κλίνες της ΜΕΘ Παίδων, κάτι που αύξησε τις δυνατότητες της κλινικής σε παιδονευροχειρουργικά περιστατικά. Επίσης αναμένεται η λειτουργία 4 κλινών Μονάδας Αυξημένης Φροντίδας (ΜΑΦ) μετεγχειριτικής παρακολούθησης μέσα στην νευροχειρουργική κλινική.

4. Ανάπτυξη κλινικής

Η ανάπτυξη της κλινικής σε 25 κλίνες από τις 12 που διαθέτει σήμερα, καθώς και η χωριστή διάθεση 4 κλινών μετεγχειριτικής παρακολούθησης, θα μπορέσει να γίνει εφικτή μετά από την ολοκλήρωση των προσλήψεων νοσηλευτικού και άλλου προσωπικού, σύμφωνα με την αρ. Y10β/35135/00/28-3-2001 Απόφαση του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας με θέμα: «Εγκριση προκήρυξης πλήρωσης θέσεων τακτικού προσωπικού στα Νοσηλευτικά Ιδρύματα και Κέντρα Υγείας της Περιφέρειας ΚΡΗΤΗΣ».

Η Υφυπουργός
Χ. ΣΠΥΡΑΚΗ»

3. Στην με αριθμό 1098/28-8-2001 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1359/27-9-2001 έγγραφο από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ερώτησης 1098/28-8-2001 που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων ο Βουλευτής κ. Ν. Κατσαρός, για παρεμπνεία του γράμματος και του πνεύματος του ν. 2912/2001 άρθρο 42 από υποκαταστήματα της ΑΤΕ, έχοντας υπόψη και σχετικό έγγραφο της Τράπεζας, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Η Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος μας διαβεβαίωσε ότι τηρεί τις υποχρεώσεις της και εφαρμόζει πιστά τις διατάξεις του άρθρου 42 του ν. 2912/2001 και τις αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών που έχουν εκδοθεί. Πιο συγκεκριμένα, μας γνώρισε εγγράφως ότι:

Για τον προσδιορισμό του ύψους της συνολικής απαίτησης της που εμπίπτει στις παραπάνω διατάξεις πάρονται ως βάση υπολογισμού τα αρχικά χορηγηθέντα κεφάλαια, στα οποία προσθέτει συμβατικούς τόκους μέχρι το 50% των κεφαλαίων αυτών και το άθροισμα αυτού (κεφαλαίου και τόκων) πολλαπλασιάζεται επί 2 ή 3 ή 4, ανάλογα με την ημερομηνία χορήγησης των δανείων.

Για την εφαρμογή των παραπάνω διατάξεων έχουν παρασχεθεί ήδη οδηγίες στα περιφερειακά καταστήματα, δεδομένου δε ότι ακολούθησε και η έκδοση αποφάσεων από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας για την υπαγωγή και άλλων περιπτώσεων στις ρυθμίσεις των άνω διατάξεων, θα ακολουθήσουν συμπληρωματικές οδηγίες, με τις οποίες θα αντιμετωπισθούν και τα οποία τυχόν θέματα προέκυψαν στην πράξη.

2. Επισημαίνουμε επίσης ότι το ΥΠΕΘΟ, ευθύς μόλις ψηφίσθηκε το άρθρο 42 του ν. 2912/2001 εξέδωσε χωρίς καθυστέρηση και γνωστοποίησε στις Τράπεζες την εγκύρωλο με αριθ. πρωτ. 20526/B.1083/22-6-2001 με την οποία παρέχονται διευκρινίσεις σχετικά με την εφαρμογή του παραπάνω νόμου.

Με βάση τα ανωτέρω, εκείνο που προέχει είναι οι Τράπεζες να εφαρμόσουν επακριβώς τους νόμους και τις αποφάσεις, προκειμένου να επιλυθούν τα προκύπτοντα προβλήματα μεταξύ Τραπεζών και δανειοληπτών επ' αγαθώ αμφοτέρων των πλευρών.

Ο Υπουργός
Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΟΥ»

4. Στην με αριθμό 1101/28.8.01 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 36770/26.9.01 έγγραφο από τον Υπουργό Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερωτηση 1101/28.8.01, που κατατέθηκε από τον Βουλευτή κ. Δάνη Τζαμτζή και αφορά στο καταστατικό της Οργάνωσης «Βουλγαρικά Ανθρώπινα Δικαιώματα» σας πληροφορούμε ότι, το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης δεν ασκεί καμία αρμοδιότητα ελέγχου στις δραστηριότητες των διαφόρων οργανώσεων, σωματείων και ενώσεων προσώπων γενικά, δεδομένου ότι το καθεστώς της νομιμότητας που διέπει την ίδρυση και λειτουργία τους, είναι αντικείμενο αρμοδιότητας της δικαστικής εξουσίας.

Όσον αφορά τη νομιμότητα της ίδρυσης και λειτουργίας του πολιτικού κόμματος «Βουλγαρικά ανθρώπινα δικαιώματα στη Μακεδονία», σας παραπέμπουμε στην 31709/28.8.2001 απάντησή μας στην ερώτηση 910/107/7.8.01 του ίδιου Βουλευτή.

Η Υπουργός
ΒΑΣΩ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ»

5. Στην με αριθμό 1126/29.8.01 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 117/16.10.01 έγγραφο από τον Υφυπουργό Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση 1126/29.8.01 που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Λευτέρης Παπανικολάου παρακαλούμε να πληροφορήσετε τον κύριο Βουλευτή σύμφωνα με τα στοιχεία της Υπηρεσίας Αποκατάστασης Σεισμοπλήκτων (ΥΑΣ) τα εξής:

Το κτίριο της Ιεράς Μονής Βελανιδιάς Μεσσηνίας κηρύχθηκε διατηρητέο με την υπ' αρ. B1/30/28465/747/8.8.1988 (ΦΕΚ 698/B/13.9.1988) απόφαση Υπουργού Πολιτισμού και διέπεται από τις διατάξεις Κοινωφελών ή Φιλανθρωπικών και Ευαγών Ιδρυμάτων.

Οι διατάξεις περί διατηρητέων ισχύουν για τα κτίσματα τα οποία έχαν ήδη κηρυχθεί διατηρητέα μέχρι την περίοδο του σεισμού (Σεπτέμβριος 1986). Άρα η Ιερά Μονή Βελανιδιάς χρηματοδοτήθηκε σαν σεισμόπληκτο διατηρητέο κτίσμα, ενώ σύμφωνα με τα παραπάνω δεν ήταν διατηρητέο πριν το σεισμό του 1986 αλλά κηρύχθηκε με Απόφαση μετά το σεισμό του 1986, δηλαδή το 1988.

Για την επισκευή της παραπάνω Ιεράς Μονής χορηγήθηκε μέχρι σήμερα στεγανοποιητική συνδρομή 40.845.268 δρχ., ενώ θα έπρεπε να έχει καταβληθεί το ποσό των 33.896.359 δρχ.

Για το λόγο αυτό η αρμόδια Υπηρεσία του ΥΠΕΧΩΔΕ, ζήτησε με έγγραφό της και το οποίο επισυνάπτεται, την επιστροφή των επιπλέον χρημάτων.

Παρ' όλα αυτά το ΥΠΕΧΩΔΕ προστίθεται, ανεξάρτητα από το σεισμόπληκτο δάνειο, και για την επίλυση του προβλήματος να χρηματοδοτήσει την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Μεσσηνίας για την αποκατάσταση των ζημιών της Ιεράς Μονής Βελανιδιάς.

Το ΥΠΕΧΩΔΕ εξετάζει δε τη νομοθετική αλλαγή για την αποκατάσταση των σεισμοπλήκτων διατηρητέων.

Ο Υφυπουργός
Ν. ΑΛΕΥΡΑΣ»

Σημ.: Τα συνημμένα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/νσης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

6. Στην με αριθμό 1142/29.8.01 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1056/28.9-01 έγγραφο από τον Υφυπουργό Υγείας και Πρόνοιας η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στη με αριθμό 1142/29.8.01 ερώτηση που κατατέθηκε στη Βουλή από τον Βουλευτή κ. Σωτήρη Κούβελα, σχετικά με την αποπεράτωση του κτιρίου που επρόκειτο να λειτουργήσει ως Κέντρο Αποκατάστασης Παραπληγικών στην Θεσσαλονίκη σας πληροφορούμε τα εξής:

Το συγκεκριμένο έργο έχεινησε να οικοδομείται σε χώρους του Αριστοτελέος Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης με ευθύνη του Πανεπιστημίου. Για την διακοπή των εργασιών αποπεράτωσης

του έργου καθώς και το πώς πρόκειται το Πανεπιστήμιο να αξιοποιήσει το κτίριο, αρμόδιο να σας απαντήσει είναι το συνεργωτώμενο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Σχετικά με την αντιμετώπιση των ελλείψεων στο θέμα της νοσηλείας και αποκατάστασης τα παραπληγικών και βαριά κινητικά αναπτήρων, το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας έχει προχωρήσει στην χρηματοδότηση μέσω του Προγράμματος Δημόσιων Επενδύσεων, όλων των απαραίτητων ενεργειών (ανέγρηση κτιρίων, διαρρυθμίσεις χώρων, προμήθεια εξοπλισμού) για την ίδρυση και λειτουργία ειδικών Κέντρων Αποθεραπείας Φυσικής και Κοινωνικής Αποκατάστασης σε διάφορες περιοχές της χώρας.

Σήμερα λειτουργούν Κ.Α.Φ.Κ.Α., στη Νιγρίτα Σερρών, στα Φιλιατρά Μεσσηνίας, στη Ρόδο, στο Αίγιο και Κ.Α.Α.Κ.Υ.Α.Μ.Ε.Α στο Άργος Ορεστικό Καστοριάς.

Ο Υφυπουργός
Δ. ΘΑΝΟΣ»)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα το δελτίο των επικαίρων ερωτήσεων της Πέμπτης 14 Μαρτίου 2002.

«Α. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Πρώτου Κύκλου (Άρθρο 130 παρ.2&3 Καν. Βουλής)

1. Η με αριθμό 463/11.3.2002 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελλήνιου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Κωνσταντίνου Σπηλιόπουλου προς τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σχετικώς με τη λειτουργία του Σεισμολογικού Εργαστηρίου του Πανεπιστημίου της Πάτρας.

2. Η με αριθμό 465/11.3.2002 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Νικήτα Κακλαμάνη προς τον

Υπουργό Υγείας-Πρόνοιας, σχετικώς με τη λήξη της προθεσμίας προσαρμογής των ιδιωτικών κλινικών, όσον αφορά τις νέες προδιαγραφές υποδοχής, τη σύνθεση προσωπικού κλπ.

3. Η με αριθμό 467/11.3.2002 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Αντωνίου Σκυλλάκου προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, σχετικώς με την καταβολή των δεδουλευμένων στους απολυμένους της επιχείρησης MINION κλπ.

4. Η με αριθμό 468/11.3.2002 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κας Αστρομίνας Ξηροτύρη-Αικατερινάρη προς τον Υπουργό Γεωργίας, σχετικώς με την πρόσληψη εποχιακού προσωπικού στον Οργανισμό των Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων.

B. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Δευτέρου κύκλου (Άρθρο 130 παρ. 2 & 3 Καν. Βουλής)

1. Η με αριθμό 464/11.3.2002 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελλήνιου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Μιχάλη Καρχιμάκη προς τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, σχετικώς με την τροποποίηση της διαδικασίας ελέγχου των ανεξαρτήτων ελεγκτών για τις εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Ανώνυμες Εταιρείες, με στόχο την προστασία των μικρομετόχων.

2. Η με αριθμό 462/11.3.2002 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Απόστολου Ανδρεουλάκου προς τους Υπουργούς Δικαιοσύνης, Δημόσιας Τάξης, σχετικώς με την απόδραση Αλβανού εμπόρου ναρκωτικών, από την αίθουσα του Εφετείου Κακουργημάτων Αθηνών.

3. Η με αριθμό 466/11.3.2002 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Σπυρίδωνος Στριφτάρη προς τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, σχετικώς με το κλείσιμο των ανέλεγκτων φορολογικών υποθέσεων των μικρομεσαίων, το φόρο συνάφειας κλπ.»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην ημερήσια διάταξη της

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Θα γίνει προεκφώνηση των νομοσχεδίων που είναι γραμμένα στην ημερήσια διάταξη.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, έχω ζητήσει το λόγο επί του Κανονισμού για την ημερήσια διάταξη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Όπως ξέρετε, κύριε Βαρβιτσιώτη,

στην Αίθουσα αυτή ο λόγος δίνεται σε αυτούς που τον ζητούν κατά τον Κανονισμό.

Θα περιμένετε ο Πρόεδρος να σας δώσει κατά τον Κανονισμό το λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Κύριε Πρόεδρε....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Μην ανησυχείτε, απλώς είστε λίγο βιαστικός.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Είμαι νέος, γι' αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Δεν είστε ακριβώς νέος. Αισθάνεστε νέος και αυτό είναι καλύτερο, γιατί υπάρχουν και νέοι που δεν αισθάνονται ως νέοι.

Εισερχόμαστε, λοιπόν, στην προεκφώνηση των νομοσχεδίων που είναι γραμμένα στην ημερήσια διάταξη.

Υπουργείου Εξωτερικών.

Συζήτηση και ψήφιση ενιαία επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: «Ελληνικό σχέδιο οικονομικής ανασυγκρότησης των Βαλκανίων», σύμφωνα με τα άρθρα 72 παρ. 4 του Συντάγματος και 108 παρ. 7 του ΚτΒ.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΜΕΡΙΚΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Κρατείται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το νομοσχέδιο κρατήθηκε και θα συζητηθεί κατά τη συνήθη διαδικασία.

Υπουργείου Δημοσίας Τάξης.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: «Κύρωση του Πρωτοκόλλου που καταρτίστηκε βάσει του άρθρου 43 παράγραφος 1 της Σύμβασης για την ίδρυση Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (Σύμβαση EUROPOL) για την τροποποίηση του άρθρου 2 και του Παραρτήματος της εν λόγω Σύμβασης».

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΜΕΡΙΚΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Κρατείται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το νομοσχέδιο κρατήθηκε και θα συζητηθεί κατά τη συνήθη διαδικασία.

Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: «Κύρωση της Συμφωνίας Στρατιωτικής Συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Υπουργείου Άμυνας της Δημοκρατίας της Σλοβενίας».

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΜΕΡΙΚΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Κρατείται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το νομοσχέδιο κρατήθηκε και θα συζητηθεί κατά τη συνήθη διαδικασία.

Του ίδιου Υπουργείου

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: «Κύρωση της Σύμβασης για την απαγόρευση της χρήσης, της αποθήκευσης, της παραγωγής και της διακίνησης ναρκών κατά τη προσωπικό και για την καταστροφή τους».

Βλέπω ότι στη Σύμβαση αυτή τα μεν κόμματα ψήφισαν «ναι». Καταψήφισαν, όμως, μέλη της Επιτροπής. Και όπως είδα από το Πρακτικό της Επιτροπής κανονικά η Σύμβαση αυτή δεν έχει ψηφιστεί από την Επιτροπή. Κατά συνέπεια εισάγεται και παρακαλώ κατά τη συζήτησή της να τοποθετηθούν και τα κόμματα και οι Βουλευτές, όσοι είναι αντίθετοι.

ΜΑΡΙΑ ΔΑΜΑΝΑΚΗ: Θα συζητηθεί σήμερα αυτή, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Μπορεί να συζητηθεί, αλλά, εν πάσῃ περιπτώσει, επειδή η Υπηρεσία σημειώνει, λέγω ότι οι εισηγητές των κομμάτων ψήφισαν, αλλά βλέπω ότι

καταψήφισαν αρκετοί Βουλευτές και είδα από το Πρακτικό ότι αναφέρεται πως ψηφίστηκε η Σύμβαση, αλλά ο αριθμός που αναφέρει ότι ψήφισαν δεν είναι ο αριθμός που ορίζει ο Κανονισμός.

Εποιένως η Έκθεση αυτή ως προς το σημείο αυτό εισάγεται μεν, ο Κανονισμός λέει ότι η Επιτροπή καταθέτει την έκθεση της, αλλά η Ολομέλεια αποφασίζει περαιτέρω.

ΜΟΣΧΟΣ ΓΙΚΟΝΟΓΛΟΥ: Ψήφισαν δεκαέξι και μειοψήφησαν έξι.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Ψήφισαν δεκαπέντε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Εν πάσῃ περιπτώσει, το θέμα μας δεν είναι αυτό.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Αυτό είναι, κύριε Πρόεδρε. Έχω ζητήσει...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Όταν θα έλθει η ώρα, κύριε Βαρβιτσιώτη, θα σας δώσω το λόγο. Περιμένετε να ολοκληρωθεί.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΜΕΡΙΚΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Κρατείται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το νομοσχέδιο κρατήθηκε και θα συζητηθεί κατά τη συνήθη διαδικασία.

Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Αραβικής Δημοκρατίας της Συρίας για διεθνή οδική μεταφορά επιβατών και εμπορευμάτων».

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Συνεπώς το νομοσχέδιο του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Αραβικής Δημοκρατίας της Συρίας για διεθνή οδική μεταφορά επιβατών και εμπορευμάτων», εγίνε δεκτό ομοφώνως, σε μόνη συζήτηση, επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου και έχει ως εξής:

«Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Αραβικής Δημοκρατίας της Συρίας για διεθνή οδική μεταφορά επιβατών και εμπορευμάτων

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, η Συμφωνία μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Αραβικής Δημοκρατίας της Συρίας για διεθνή οδική μεταφορά επιβατών και εμπορευμάτων, που υπογράφηκε στη Δαμασκό στις 24 Μαρτίου 2001, της οποίας το κείμενο σε πρωτότυπο στην ελληνική και αγγλική γλώσσα έχει ως εξής:

**ΣΥΜΦΩΝΙΑ
ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΤΗΣ ΣΥΡΙΑΣ ΓΙΑ ΔΙΕΘΝΗ ΟΔΙΚΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ
ΕΠΙΒΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ**

Η Κυβέρνηση της Ελληνικής Δημοκρατίας και η Κυβέρνηση της Αραβικής Δημοκρατίας της Συρίας, εφεξής καλούμενες ως Συμβαλλόμενες Χώρες,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να προωθήσουν τη διεθνή συνεργασία στον τομέα των οδικών μεταφορών μεταξύ των δύο χωρών τους και τη διέλευση (transit) μέσω των εδαφών τους,

ΕΜΠΝΕΥΣΜΕΝΕΣ από την αρχή της απρόσκοπης ανάπτυξης των διμερών οδικών μεταφορών,

ΒΑΣΙΣΜΕΝΕΣ στην αρχή της αμοιβαιότητας και του αμοιβαίου ενδιαφέροντος,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ΤΑ ΕΞΗΣ:

ΑΡΘΡΟ 1
Τομέας εφαρμογής

Οι διατάξεις της παρούσας Συμφωνίας εφαρμόζονται:

1. Στην οδική μεταφορά επιβατών και εμπορευμάτων μεταξύ των δύο Συμβαλλόμενων Χωρών και στη διέλευση μέσω των αντίστοιχων εδαφικών περιοχών τους.

2. Στο ταξίδι κενών οχημάτων σε σχέση με την προαναφερόμενη μεταφορά.

ΑΡΘΡΟ 2
Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας Συμφωνίας:

1. Ο όρος «μεταφορέας» σημαίνει ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο εγκατεστημένο σε κάθε Συμβαλλόμενη Χώρα, που έχει το δικαίωμα να εκτελεί μεταφορά επιβατών ή εμπορευμάτων οδικώς, συμμισθούμενο προς τους νόμους και τους κανονισμούς που ισχύουν στη χώρα του.

2. Ο όρος «όχημα» σημαίνει:

α. Για τη μεταφορά των εμπορευμάτων: ένα μηχανοκίνητο οχήμα ή ένα συνδυασμό οχημάτων εκ του οποίου τουλάχιστον το μηχανοκίνητο οχήμα είναι ταξινομημένο σε μία από τις Συμβαλλόμενες Χώρες και το οποίο χρησιμοποιείται και είναι εξοπλισμένο αποκλειστικά για τη μεταφορά εμπορευμάτων.

β. Για τη μεταφορά των επιβατών: με οποιασδήποτε μορφής ισχύ οδηγούμενο οχήμα ταξινομημένο στην εδαφική περιοχή του ενός εκ των Συμβαλλόμενων Χωρών, το οποίο δυνάμει της κατασκευής του και του εξοπλισμού του, είναι κατάλληλο για τη μεταφορά περισσότερων από εννέα καθήμενων επιβατών, συμπεριλαμβανομένου και του οδηγού.

3. Ο όρος «διέλευση (transit)» σημαίνει τη μεταφορά εμπορευμάτων και επιβατών από έναν μεταφορέα εγκατεστημένο στο ένα Συμβαλλόμενο Μέρος μέσω της εδαφικής επικράτειας του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους.

I. ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΕΠΙΒΑΤΩΝ

A. Πεδίο και Ορισμοί

ΑΡΘΡΟ 3

Για τους σκοπούς της μεταφοράς των επιβατών, η παρούσα Συμφωνία θα εφαρμοστεί:

1. Σε όλες τις υπηρεσίες μεταφοράς επιβατών με μίσθωση ή με αμοιβή ή για ίδιο λογαριασμό με επιβατικά μηχανοκίνητα οχήματα, μεταξύ των δύο Συμβαλλόμενων Χωρών και με διέλευση μέσω των εδαφικών περιοχών τους.

Με τον όρο «επιβατικές μεταφορές για ίδιο λογαριασμό» εννοούνται οι μεταφορές που πραγματοποιούν οι επιχειρήσεις για τους δικούς τους εργαζόμενους ή ένας μη-κερδοσκοπικός φορέας για τη μεταφορά των μελών του σε συνδυασμό με τον κοινωνικό αντικειμενικό του στόχο, υπό τον όρο ότι:

- Η μεταφορική δραστηριότητα είναι μόνο μία βοηθητική δραστηριότητα για την επιχείρηση ή για τον φορέα.

- Τα οχήματα που χρησιμοποιούνται αποτελούν περιουσιακό στοιχείο αυτής της επιχειρήσης ή του φορέα ή έχουν αποκτηθεί με δόσεις από αυτούς ή έχουν μισθωθεί με σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης μακράς διαρκείας και οδηγούνται από ένα μέλος του προσωπικού της επιχειρήσης ή του σωματείου.

2. Σε ταξίδια των οχημάτων όταν αυτά είναι άδεια (όπως αναφέρεται στο άρθρο 4).

ΑΡΘΡΟ 4

Για το σκοπό της μεταφοράς επιβατών:

1. Ο όρος «τακτικές γραμμές» εννοεί τις υπηρεσίες που παρέχονται για μεταφορά επιβατών σύμφωνα με μία συγκεκριμένη συχνότητα και κατά μήκος συγκεκριμένων διαδρομών, όπου οι επιβάτες μπορεί να επιβιβάζονται ή να αποβιβάζονται σε προκαθορισμένα σημεία στάσεων.

Οι τακτικές γραμμές μπορεί να υπόκεινται στην υποχρέωση να συμμορφώνονται στα δρομολόγια και τιμολόγια που έχουν καθοριστεί από πριν.

2. Ο όρος «γραμμές κλειστής διαδρομής» (σαΐτας) εννοεί υπηρεσίες όπου, μέσω επαναλαμβανόμενων ταξιδίων μεταβάσεως και επιστροφής, ομάδες επιβατών διαμορφωμένες από πριν μεταφέρονται από ένα συγκεκριμένο προορισμό, που βρίσκεται στις δύο Συμβαλλόμενες Χώρες αντιστοίχως. Κάθε ομάδα που αποτελείται από τους επιβάτες που εκτελούν το ταξίδι μεταβάσεως θα πρέπει να μεταφερθεί πίσω στο σημείο αναχώρησης με ένα ταξίδι που θα εκτελεστεί αργότερα.

α. Κατά την εκτέλεση των γραμμών κλειστής διαδρομής, κανένας επιβάτης δεν μπορεί να επιβιβάζεται ή να αποβιβάζεται κατά τη διάρκεια του ταξιδιού.

β. Το πρώτο ταξίδι επιστροφής και το τελευταίο ταξίδι μετάβασης, από μία σειρά γραμμών κλειστής διαδρομής, θα πρέπει να είναι άδειο χωρίς επιβάτες.

γ. Οι τακτικές γραμμές και οι γραμμές κλειστής διαδρομής (σαΐτας) και οι συνθήκες που αφορούν στη λειτουργία τους πρέπει να καθορίζονται βάσει αμοιβαίας συμφωνίας των υπεύθυνων αρχών που υπογράφουν την παρούσα Συμφωνία, είτε απευθείας είτε βάσει των συνομολογουμένων από τη Μικτή Επιτροπή η οποία θεσπίζεται με το άρθρο 14 της παρούσας Συμφωνίας.

3. Ο όρος «διέλευση» εννοεί τη μεταφορά επιβατών που ξεκινούν από την περιοχή του Συμβαλλόμενου Μέρους, όπου το όχημα είναι καταχωριμένο, διασχίζοντας την επικράτεια της άλλης χώρας και αντιστρόφως υπό τον όρο ότι κανένας επιβάτης δεν θα επιβιβαστεί ή αποβιβασθεί.

4. Ο όρος «έκτακτες γραμμές» εννοεί:

α. Ταξίδια κλειστών θυρών, δηλαδή υπηρεσίες όπου το ίδιο όχημα χρησιμοποιείται για να μεταφέρει την ίδια ομάδα επιβατών σε όλη τη διάρκεια του ταξιδιού και τους μεταφέρει πάλι πίσω στο σημείο αναχώρησης, που είναι η χώρα όπου το όχημα είναι καταχωριμένο.

β. Υπηρεσίες όπου εκτελούν το ταξίδι μετάβασης με επιβάτες και το ταξίδι επιστροφής χωρίς επιβάτες.

γ. Υπηρεσίες που εκτελούν το ταξίδι μετάβασης χωρίς επιβάτες και το ταξίδι επιστροφής με επιβάτες, που επιβιβάστηκαν από το ίδιο σημείο της χώρας όπου το όχημα δεν είναι καταχωριμένο, υπό τον όρο ότι οι επιβάτες:

(1) Αποτελούν μία ομάδα διαμορφωμένη από πριν σύμφωνα με μία σύμβαση μεταφοράς που συνάφθηκε πριν την άφιξη τους στην περιοχή της Συμβαλλόμενης Χώρας όπου επιβιβάστηκαν, ή

(2) Έχουν μεταφερθεί από πριν από τον ίδιο μεταφορέα σύμφωνα με τους όρους της παραγράφου 2 υποπαράγραφος β', και υπό τον όρο ότι επιβιβάσθηκαν πάλι και μεταφέρθηκαν πίσω στο έδαφος της χώρας εγκατάστασης του μεταφορέα.

(3) Έχουν προσκληθεί να ταξιδέψουν εντός του εδάφους της χώρας εγκατάστασης του μεταφορέα και το κόστος μεταφοράς καλύπτεται από το πρόσωπο που εκδίδει την πρόσκληση.

B. Πρόσβαση στην αγορά

ΑΡΘΡΟ 5

1. Οι έκτακτες μεταφορές που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 4α θα εξαιρούνται από την ανάγκη οποιασδήποτε άδειας μεταφοράς στο έδαφος της Συμβαλλόμενης Χώρας, όπου το όχημα δεν είναι καταχωριμένο.

2. Οι έκτακτες μεταφορές θα εκτελούνται υπό την κάλυψη ενός εγγράφου ελέγχου.

3. Το έγγραφο ελέγχου θα αποτελείται από ένα έντυπο ταξίδιου.

4. Το έντυπο ταξιδίου θα περιέχει τουλάχιστον τις ακόλουθες πληροφορίες:

- α. Το είδος της Υπηρεσίας.
- β. Το κύριο δρομολόγιο.
- γ. Τον μεταφορέα (τους μεταφορείς) που εμπλέκονται.
- δ. Έναν πλήρη κατάλογο των επιβατών.

5. Τα βιβλία των εντύπων ταξιδίου θα παρέχονται από τις αρμόδιες αρχές των Συμβαλλόμενων Χωρών, όπου το όχημα είναι καταχωρημένο ή από τα όργανα που ορίζονται από αυτές τις αρχές.

Οι έκτακτες μεταφορές που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 4 θα εξαιρούνται από την ανάγκη οποιαδήποτε άδειας μεταφοράς στην εδαφική επικράτεια της Συμβαλλόμενης Χώρας στην οποία το όχημα δεν είναι ταξινομημένο. Για το σκοπό της παραγράφου 4γ (1) του άρθρου 4, είναι απαραίτητο ένα αντίγραφο του συμβολαίου μεταφοράς. Για το σκοπό της παραγράφου 4γ (2) του άρθρου 4 απαιτείται το συνοδευτικό έγγραφο του οχήματος, κατά το ταξίδι μετάβασης με επιβάτες και το ταξίδι επιστροφής χωρίς επιβάτες.

6. Ο αριθμός και το είδος των αδειών καθορίζεται από κοινού από τις υπεύθυνες αρχές των χωρών που υπέγραψαν την παρούσα Συμφωνία επί τη ευκαιρία των συνεδριάσεων της Μικτής Επιτροπής, που αναφέρεται στο άρθρο 14.

7. Οι άδειες για μεταφορά transit τακτικών γραμμάτων εκδίδονται μετά από γραπτή αίτηση μαζί με όλα τα απαραίτητα επισυντητικά έγγραφα της χώρας που έχει αρχικά εκδώσει την άδεια για την εκτέλεση της τακτικής γραμμής. Η περίοδος ισχύος της άδειας θα είναι 1 έως 3 έτη, διάρκεια η οποία θα αποφασίστει από τη Μικτή Επιτροπή και θα χορηγείται δωρεάν χωρίς οποιαδήποτε χρέωση.

8. Κατά την transit μεταφορά, κανένας επιβάτης δεν θα επιβάζεται ή θα αποβιβάζεται κατά τη διάρκεια του ταξιδίου, εκτός εάν οι Συμβαλλόμενες Χώρες αποφασίζουν διαφορετικά μέσω της Μικτής Επιτροπής του άρθρου 14.

9. Δεν απαιτείται κάποια άδεια για την επισκευή ενός λεωφορείου που έχει υποστεί βλάβη, καθώς και για ταξίδια οχημάτων χωρίς επιβάτες, τα οποία εκτελούν τη μεταφορά, όπως αναφέρθηκε στο άρθρο 3 της παρούσας.

10. Η μεταφορά επιβατών για ίδιο λογαριασμό υπόκειται σε άδεια, η οποία εκδίδεται από τις αρμόδιες αρχές των Συμβαλλόμενων Χωρών.

ΑΡΘΡΟ 6

1. Οι τακτικές και οι γραμμές κλειστής διαδρομής (σαΐτας) πρέπει να έχουν άδεια.

2. Οι άδειες θα εκδίδονται στο όνομα της μεταφορικής επιχείρησης. Δεν είναι δυνατόν να μεταβιβάζονται από την τελευταία σε τρίτα μέρη.

3. Η χρονική περίοδος ισχύος μιας άδειας δεν θα υπερβαίνει τα τρία έτη και δεν θα είναι λιγότερη από ένα έτος για τις τακτικές γραμμές και δεν θα υπερβαίνει το ένα έτος για τις γραμμές κλειστής διαδρομής (σαΐτας).

4. Οι άδειες θα καθορίζουν τα ακόλουθα:

- α) Το είδος της γραμμής.

β) Το δρομολόγιο της γραμμής, δίνοντας συγκεκριμένα το σημείο αναχώρησης και το σημείο άφιξης και τα σημεία όπου τα οχήματα διασταυρώνονται με τα σύνορα.

γ) Τη χρονική περίοδο ισχύος της άδειας.

δ) Τα συνοδευτικά έγγραφα της άδειας είναι:

- ωρολόγιο πρόγραμμα των δρομολογίων
- σχεδιάγραμμα του ταξιδίου
- τιμολόγια.

Τα προσαναφερόμενα έγγραφα θα εγκρίνονται και θα επικυρώνονται από την εκδούσα αρχή.

ε) Για τακτικές γραμμές, τις στάσεις και το ωρολόγιο πρόγραμμα.

5. Αιτήσεις για άδειες θα κατατίθενται στην αρμόδια αρχή της Συμβαλλόμενης Χώρας, όπου το όχημα είναι καταχωρημένο, η οποία μπορεί να τις δεχτεί ή όχι. Σε περίπτωση που για την αιτήση δεν υπάρχει κάποια ένσταση, η παραπάνω αρχή θα την

αποστείλει στην αρμόδια αρχή της άλλης Συμβαλλόμενης Χώρας.

6. Η αίτηση σε δύο αντίγραφα θα πρέπει να περιέχει τα στοιχεία που ζητήθηκαν από εθνικούς κανονισμούς, καθώς και ένα σχεδιάγραμμα της γραμμής, περιλαμβάνοντας ευδιάκριτα σημειώμαντες τις στάσεις του λεωφορείου και τα χιλιόμετρα. Οι αρμόδιες αρχές επιτρέπεται να ζητούν από τους φορείς να τους δώσουν οποιαδήποτε σχετικά στοιχεία που μπορεί να θεωρηθούν απαραίτητα.

7. Κατά τη διάρκεια του ταξιδίου ένα αντίγραφο της άδειας, εγκεκριμένο από την εκδούσα αρχή ή το πρωτότυπό της πρέπει να είναι πάνω στο όχημα.

Οι άδειες πρέπει να συμμορφώνονται στο υπόδειγμα που επισυνάπτεται στην παρούσα Συμφωνία. Η Μικτή Επιτροπή, που αναφέρεται στο άρθρο 14 της παρούσας Συμφωνίας, μπορεί να τροποποιεί αυτό το υπόδειγμα.

ΑΡΘΡΟ 7

Η transit διέλευση μέσω του εδάφους του ενός Συμβαλλόμενου Μέρους για έκτακτη μεταφορά, που πραγματοποιείται από ένα όχημα που είναι καταχωρημένο στην άλλη Συμβαλλόμενη Χώρα, εξαιρείται από οποιαδήποτε άδεια.

ΑΡΘΡΟ 8

Μία τακτική γραμμή εγκρίνεται και μπορεί να αρχίσει να λειτουργεί από τη στιγμή που οι υπεύθυνες αρχές και των δύο Συμβαλλόμενων Χωρών έχουν ανταλλάξει τη συγκεκριμένη άδεια μαζί με όλα τα απαραίτητα συνημμένα έγγραφα, όπως περιγράφονται στο άρθρο 6 παρ. 5.

ΑΡΘΡΟ 9

Κατά τη διάρκεια των τριών πρώτων μηνών κάθε ημερολογιακού έτους, οι μεταφορείς που εκτελούν τακτικές γραμμές, θα πρέπει να αποστέλλουν στις υπεύθυνες αρχές των χωρών τους τα ακόλουθα στοιχεία σχετικά με το προηγούμενο έτος:

- α) Τον αριθμό των ταξιδίων και χιλιομέτρων.
- β) Τον αριθμό των επιβατών.

Τα προαναφερόμενα στοιχεία θα πρέπει να ανταλλάσσονται μεταξύ των Συμβαλλόμενων Χωρών.

II. ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

ΑΡΘΡΟ 10

1. Οι μεταφορείς που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφος ενός εκ των Συμβαλλόμενων Χωρών επιτρέπεται να εκτελούν διεθνείς οδικές μεταφορές εμπορευμάτων με μίσθωση ή αμοιβή μεταξύ των δύο Συμβαλλόμενων Χωρών (διμερείς μεταφορές), καθώς και διαμέσου των εδαφών τους προς άλλες χώρες (transit μεταφορές) χρησιμοποιώντας μια άδεια η οποία εκδίδεται από τις αρμόδιες αρχές της άλλης Συμβαλλόμενης Χώρας.

2. Δεν θα υπάρχουν περιορισμοί όσον αφορά στον αριθμό των αδειών που χορηγούνται για το σκοπό του άρθρου 10 παράγραφος 1.

3. Όσον αφορά τις οδικές μεταφορές εμπορευμάτων που πραγματοποιούνται από μεταφορείς της μίας Συμβαλλόμενης Χώρας, αναχωρώντας από το έδαφος της άλλης Συμβαλλόμενης Χώρας και κατευθύνονται για μία τρίτη χώρα (τριγωνικές μεταφορές), μία ειδική άδεια θα εκδίδεται από τη Συμβαλλόμενη Χώρα από την οποία η προς την οποία πραγματοποιείται η μεταφορά. Αυτές οι ειδικές άδειες μπορούν να χρησιμοποιούνται μόνο από τους μεταφορείς στο όνομα των οποίων έχουν εκδοθεί και δεν είναι μεταβιβάσιμες. Η δυνατότητα έκδοσης τέτοιου ειδούς αδειών, καθώς και η ποσότητα τους θα καθορίζεται από τη Μικτή Επιτροπή, που αναφέρεται στο άρθρο 14 της παρούσας Συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 11

Ο τύπος των αδειών που αναφέρονται στο άρθρο 10 καθορίζεται από τις αρμόδιες αρχές των Συμβαλλόμενων Χωρών απευθείας ή βάσει των υιοθετούμενων από τη Μικτή Επιτροπή συμφωνιών, σύμφωνα με το άρθρο 14 της παρούσας Συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 12

Βάσει του άρθρου 10 παράγραφος 1 της παρούσας Συμφωνίας, οι αρμόδιες αρχές των δύο Συμβαλλόμενων Χωρών θα ανταλλάσσουν κάθε έτος τις απαιτούμενες άδειες μέσω της διπλωματικής οδού ή μέσω της διαδικασίας που αποφασίζεται από τη Μικτή Επιτροπή που προβλέπεται από το άρθρο 14.

Κατά τη διάρκεια της αρχικής περιόδου εφαρμογής της παρούσας Συμφωνίας δηλαδή πριν από την πρώτη συνάντηση της Μικτής Επιτροπής του άρθρου 14, οι δύο Συμβαλλόμενες Χώρες συμφωνούν να ικανοποιούν τις ανάγκες που αφορούν τις διμερείς και transit οδικές μεταφορές εμπορευμάτων, όπως αυτές οι ανάγκες θα έχουν γνωστοποιηθεί στις αντίστοιχες αρμόδιες αρχές μέσω της διπλωματικής οδού.

ΑΡΘΡΟ 13

Παρά τις διατάξεις του άρθρου 10 της παρούσας Συμφωνίας, οι άδειες δεν είναι υποχρεωτικές στις ακόλουθες περιπτώσεις:

1. Μεταφορά αντικειμένων από ένα κρατικό αεροδρόμιο ή προς ένα κρατικό αεροδρόμιο σε περίπτωση ατυχήματος με θύματα ή οποιουδήποτε άλλου ατυχήματος του αεροπλάνου ή εάν το αεροπλάνο πρέπει να προσγειωθεί λόγω αλλαγής της πορείας του ή σε επείγον περιστατικό και στην περίπτωση που οι πτήσεις ακυρώνονται.

2. Μεταφορά ενός χαλασμένου μηχανοκίνητου οχήματος και του ρυμουλκούμενου του.

3. Μεταφορά κηδείας.

4. Μεταφορά προσωπικών αντικειμένων με την έννοια μετακόμισης οικιακού εξοπλισμού με ειδικά οχήματα.

5. Μεταφορά ταχυδρομείου.

6. Μεταφορά εμπορευμάτων για πανηγύρια και εκθέσεις.

7. Μεταφορά εξαρτημάτων και άλλων εμπορευμάτων για θέατρα, μουσικές και άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις, τσίρκα και κινηματογραφικές παρουσιάσεις και ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές παραστάσεις.

8. Μεταφορά νεκρών ζώων, εκτός εάν η περίπτωση αφορά στη βιομηχανική επεξεργασία πρώτων υλών.

9. Μεταφορά μελισσών ή γύρων ψαριών.

10. Μεταφορά λουλουδιών και άλλων διακοσμητικών φυτών.

11. Μεταφορά φαρμακευτικών ή οποιωνδήποτε άλλων υλικών ως βοήθεια σε περίπτωση καταστροφών που προκλήθηκαν από φυσικά φαινόμενα.

12. Μεταφορά άδειων οχημάτων για αντικατάσταση χαλασμένων οχημάτων τα οποία θα αναλάβουν τη μεταφορά των εμπορευμάτων που τα χαλασμένα οχήματα δεν μπορούν να εκτελέσουν.

13. Μεταφορά με ρυμουλκούμενο όχημα στο πλαίσιο συνδυασμού οχημάτων που αποτελείται από ένα μηχανοκίνητο όχημα που ανήκει στο γηγενή μεταφορέα και ένα αλλοδαπό ρυμουλκούμενο.

14. Οχήματα που πραγματοποιούν τεχνική βοήθεια ή επιδιόρθωση των χαλασμένων οχημάτων (οχήματα συντήρησης και επισκευής).

15. Μεταφορά ενός οχήματος το οποίο πρόκειται να αντικαταστήσει άλλο χαλασμένο όχημα που βρίσκεται στην άλλη Συμβαλλόμενη Χώρα.

16. Μεταφορά ενός φορτίου που θα χρησιμοποιηθεί για εκπαίδευση και διαφήμιση.

Όσον αφορά στις μεταφορές που αναφέρονται στο παρόν άρθρο, ο οδηγός πρέπει να έχει όλα εκείνα τα χαρτιά και έγγραφα που ξεκάθαρα αποδεικνύουν ότι συντρέχει μία περίπτωση εκ των προαναφερομένων.

III. ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 14

Για να ρυθμίζονται όλα τα ζητήματα που αφορούν στην εφαρμογή και εκπλήρωση της παρούσας Συμφωνίας ιδρύεται μία Μικτή Επιτροπή.

Η Επιτροπή αυτή θα αποτελείται από τους αντιπροσώπους των Κυβερνήσεων των δύο Συμβαλλόμενων Χωρών, οι οποίοι μπορούν να προσκαλέσουν αντιπροσώπους των οδικών μεταφορών στις συναντήσεις.

Η πρώτη συνάντηση της Μικτής Επιτροπής θα λάβει χώρα τρεις μήνες μετά την ανταλλαγή των εργαλείων επικύρωσης μεταξύ των δύο Συμβαλλόμενων Μερών.

Η Μικτή Επιτροπή θα συνδριάζει μία φορά κάθε χρόνο ή μετά από αίτηση οποιασδήποτε Συμβαλλόμενης Χώρας, εναλλακτικά στην κάθε Συμβαλλόμενη Χώρα.

Η Ημερήσια Διάταξη της συνάντησης θα παρουσιάζεται από τη Συμβαλλόμενη Χώρα που φιλοξενεί τη συνάντηση ή από αυτή που ζήτησε τη συνάντηση, εάν αυτή είναι η περίπτωση, τουλάχιστον δύο εβδομάδες νωρίτερα. Κάθε συνάντηση θα τερματίζεται με την εφαρμογή ενός Πρωτοκόλλου που θα υπογράφεται από τους επικεφαλής των αντιπροσωπειών των δύο Συμβαλλόμενων Χωρών.

ΑΡΘΡΟ 15

Οι Συμβαλλόμενες Χώρες γνωστοποιούν η μία στην άλλη ότι οι αρμόδιες αρχές που θα διευθετούν τα ζητήματα που συνδέονται με την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας Συμφωνίας θα είναι:

- Για την Αραβική Δημοκρατία της Συρίας, το Υπουργείο Μεταφορών.

- Για την Ελληνική Δημοκρατία, το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών.

ΑΡΘΡΟ 16

Η Μικτή Επιτροπή του άρθρου 14 της Συμφωνίας εξουσιοδοτείται να μελετήσει τους φόρους και τους δασμούς, και λοιπές υποχρεώσεις για τα οχήματα της άλλης Συμβαλλόμενης Χώρας, με σκοπό να τα μειώσει ή να τα εξαλείψει και στις δύο χώρες σύμφωνα με την αρχή της αμοιβαιότητας.

ΑΡΘΡΟ 17

Οι μεταφορείς ενός Συμβαλλόμενου Μέρους και τα πληρώματα των οχημάτων τους θα πρέπει, όταν βρίσκονται στο έδαφος του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους να συμμορφώνονται προς τους νόμους και τους κανονισμούς που ισχύουν σε εκείνη τη χώρα.

ΑΡΘΡΟ 18
Ασφάλεια

Τα οχήματα των Συμβαλλόμενων Χωρών που πραγματοποιούν διεθνείς μεταφορές θα πρέπει να έχουν ασφαλιστική κάλυψη τόσο στις χώρες διέλευσης όσο και στη χώρα προορισμού.

ΑΡΘΡΟ 19
Ενδομεταφορές (cabotage)

Η διενέργεια ενδομεταφορών (cabotage) στην οδική μεταφορά επιβατών και εμπορευμάτων απαγορεύεται.

ΑΡΘΡΟ 20

Τελωνειακοί και υγειονομικοί έλεγχοι

Οι διατάξεις των διεθνών συμβάσεων που υιοθετούνται από τις Συμβαλλόμενες Χώρες εφαρμόζονται στους τελωνειακούς και υγειονομικούς ελέγχους στα σημεία διέλευσης των συνόρων.

Ο παραπάνω έλεγχος πραγματοποιείται, εάν είναι δυνατόν, με προτεραιότητα που θα δίδεται στη μεταφορά ασθενών ατόμων, ζώων και ευπαθών στην αλλοίωση αγαθών.

ΑΡΘΡΟ 21
Τεχνικός έλεγχος των οχημάτων

Οποιοδήποτε όχημα της Συμβαλλόμενης Χώρας που πραγματοποιεί διμερή μεταφορά ή μεταφορά διέλευσης (transit) στο έδαφος της άλλης Συμβαλλόμενης Χώρας πρέπει να εφοδιάζεται από μια κρατική αρχή με ένα έγκυρο πιστοποιητικό οδικής ασφάλειας.

Οι αρμόδιες αρχές της Συμβαλλόμενης Χώρας στο έδαφος της οποίας πραγματοποιείται η μεταφορά μπορούν να ζητήσουν την εκτέλεση τεχνικού ελέγχου επί των οχημάτων της άλλης Συμβαλλόμενης Χώρας.

Οποιοδήποτε όχημα της Συμβαλλόμενης Χώρας που πραγματοποιεί διμερή ή transit μεταφορά στο έδαφος της άλλης Συμβαλλόμενης Χώρας και μεταφέρει επικίνδυνα εμπορεύματα πρέπει να έχει όλα τα έγγραφα που προβλέπονται από τη Σύμβαση ADR.

ΑΡΘΡΟ 22

Η Συμφωνία θα αρχίσει να ισχύει μετά από την ημερομηνία ανταλλαγής των επιστολών που πιστοποιούν την ολοκλήρωση των αντίστοιχων θεσμικών προϋποθέσεων των Συμβαλλόμενων

Χωρών.

Θα παραμείνει σε ισχύ για ένα έτος. Έπειτα θα παρατείνεται σιωπηρά για χρονικές περιόδους τους ενός έτους εκτός εάν οι χώρες ειδοποιήσουν η μια την άλλη, έξι μήνες πριν από την ημερομηνία λήξης ισχύος, την πρόθεσή τους να τερματίσουν την παρούσα Συμφωνία.

Έγινε στη Δαμασκό την 24η Μαρτίου 2001, σε δύο πρωτότυπα αντίγραφα στην ελληνική, συριακή και αγγλική γλώσσα, όπου κάθε κείμενο είναι ισοδύναμα αυθεντικό.

Σε περίπτωση οποιασδήποτε απόκλισης στην ερμηνεία, θα υπερισχύσει το αγγλικό κείμενο.

ΣΕ ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ οι υπογεγραμμένοι, έχοντας τη δέουσα εξουσιοδότηση γι' αυτό, υπογράφουν την παρούσα Συμφωνία.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

(υπογραφή)

Χρήστος Βερελής

ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΡΑΒΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΣΥΡΙΑΣ

(υπογραφή)

Makram Obeid

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Άρθρο δεύτερο

Τα Πρωτόκολλα – Πρακτικά, που καταρτίζονται από τη Μικτή Επιτροπή του άρθρου 14 της Συμφωνίας, εγκρίνονται με κοινή πράξη των αρμόδιων κατά περίπτωση Υπουργών. Η μείωση ή η εξάλειψη των φόρων και δασμών που αναφέρεται στο άρθρο 16 της Συμφωνίας πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του Συντάγματος.

Άρθρο τρίτο

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και της Συμφωνίας που κυρώνεται από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 22 αυτής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών της Γεωργίας και του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών της Ελληνικής Δημοκρατίας στον τομέα των Ταχυδρομείων».

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Συνεπώς το νομοσχέδιο του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών της Γεωργίας και του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών της Ελληνικής Δημοκρατίας στον τομέα των Ταχυδρομείων» έγινε δεκτό ομοφώνως, σε μόνη συζήτηση, επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου και έχει ως εξής:

«Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών της Γεωργίας και του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών της Ελληνικής Δημοκρατίας στον τομέα των Ταχυδρομείων»

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος η Συμφωνία μεταξύ του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών της Γεωργίας και του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών της Ελληνικής Δημοκρατίας στον τομέα των ταχυδρομείων που υπογράφηκε στις 5 Μαΐου 2001, της οποίας το κείμενο σε πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική έχει ως εξής:

ΣΥΜΦΩΝΙΑ

Μεταξύ του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών της Γεωργίας και του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών της Ελληνικής Δημοκρατίας στον τομέα των Ταχυδρομείων, εφαρμόζοντας τη «Συμφωνία μεταξύ της Κυβερνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Δημοκρατίας της Γεωργίας που αφορά συνεργασία στον τομέα Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων»

Το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών της Γεωργίας και το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών της Ελλάδας (που στο εξής θα αποκαλούνται Μέρη) επιθυμώντας να εξασφαλίσουν την απευθείας ανταλλαγή του ταχυδρομείου και να αυξήσουν τη μεταφορά ταχυδρομικών αντικειμένων,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ τα παρακάτω:

Άρθρο 1

Η συνεργασία μεταξύ των Μερών θα βασίζεται στις Πράξεις της UPU.

Άρθρο 2

Τα Μέρη θα εξασφαλίζουν ότι οι δημόσιες Ταχυδρομικές Διοικήσεις θα αποστέλλουν και θα μεταφέρουν τα ταχυδρομικά αντικείμενα τράνζιτ διαμέσου των επικρατειών τους, με το γρηγορότερο δυνατό τρόπο μεταφοράς και δεν θα παρεμποδίζουν σε καμία περίπτωση τη μεταφορά αυτών με τράνζιτ διέλευση.

Άρθρο 3

Τα Μέρη θα εξασφαλίζουν την ανταλλαγή των ταχυδρομικών αντικειμένων απευθείας μεταξύ αυτών, χωρίς να χρησιμοποιούν ταχυδρομικές υπηρεσίες άλλων χωρών εκτός από μερικές ειδικές περιπτώσεις.

Άρθρο 4

Τα σημεία ανταλλαγής του ταχυδρομείου μεταξύ των δύο χωρών για το χερσαίο ταχυδρομείο είναι η Θεσσαλονίκη για τη Γεωργία και η Τυφλίδα για την Ελλάδα και για το εναέριο ταχυδρομείο η Αθήνα για τη Γεωργία και η Τυφλίδα για την Ελλάδα.

Άρθρο 5

Σε περίπτωση ανάγκης το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών της Γεωργίας θα έχει την ευθύνη πραγματοποίησης της ανταλλαγής του χερσαίου ταχυδρομείου μεταξύ Ελλάδας και Γεωργίας από τα περιφερειακά γραφεία της στην Τυφλίδα στο σημείο ανταλλαγής και για το εναέριο ταχυδρομείο χρησιμοποιώντας τις απευθείας πτήσεις.

Άρθρο 6

Τα Μέρη θα επιτρέψουν στην Ταχυδρομική Διοίκηση να κρατάει τα λογιστικά της ανταλλαγής ταχυδρομείου απευθείας με τα λογιστικά γραφεία τους.

Άρθρο 7

Τα Μέρη θα πληροφορούν το ένα το άλλο για τις αλλαγές που αφορούν τις διευθύνσεις των σημείων ανταλλαγής ή για οποιαδήποτε άλλη αλλαγή εκ των προτέρων.

Άρθρο 8

Και τα δύο Μέρη θα εξασφαλίζουν τη μεταφορά των αντικειμένων του χερσαίου ταχυδρομείου χωρίς κανένα εμπόδιο πάνω στην επικράτειά τους.

Άρθρο 9

Τα Μέρη θα εξασφαλίζουν την παροχή τεχνικής βοήθειας (εκπαίδευση) στο προσωπικό που εκτελεί το ταχυδρομείο μεταξύ αυτών.

Άρθρο 10

Τα Μέρη θα ενθαρρύνουν τις Ταχυδρομικές Διοικήσεις τους να αναπτύσσουν στρατηγικές συνεργασίες. Κάθε Μέρος θα διευκολύνει τις δημόσιες και ιδιωτικές επιχειρήσεις από το άλλο Μέρος, να αναπτύξουν δραστηριότητες στον τομέα των ταχυδρομικών υπηρεσιών.

Άρθρο 11

Τα Μέρη θα ενθαρρύνουν τις Ταχυδρομικές Διοικήσεις να επεκτείνουν τις εμπορικές συνεργασίες τους.

Άρθρο 12

Η Συμφωνία αυτή θα αρχίσει να ισχύει από την ημερομηνία ανταλλαγής των γραπτών κοινοποιήσεων μεταξύ των Μερών, ενημερώνοντας το ένα το άλλο για την ολοκλήρωση των σχετικών εσωτερικών διαδικασιών τους. Η Συμφωνία αυτή θα λήξει σε τρία χρόνια από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της.

Έγινε στις 5.5.2001, σε δύο πρωτότυπα αντίγραφα στην Αγγλική.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ

(υπογραφή)

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
¢ a f ™

MERAB ADEISHVILI

(υπογραφή)

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Άρθρο δεύτερο
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και της Συμφωνίας που κυρώνεται από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 12 αυτής".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Υπουργείου Εξωτερικών.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: «Κύρωση του Καταστατικού του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου».

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΜΕΡΙΚΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Κρατείται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το νομοσχέδιο κρατήθηκε και θα συζητηθεί κατά τη συνήθη διαδικασία.

Κατά συνέπεια με τη διευκρίνιση ότι το υπ' αριθμόν 4 νομοσχέδιο εκτός του οποίου κρατείται, εισάγεται -αυτό να έχει υπόψη του το Σώμα- η Έκθεση της Επιτροπής όπως έχει κατατεθεί, αλλά ως προς το σημείο αυτό το αν ψηφίστηκε ή όχι στην Επιτροπή υπάρχει αμφισβήτηση, διότι κατά τον Κανονισμό πρέπει να ψηφιστεί τουλάχιστον από το 1/3 των μελών της Επιτροπής και ο αριθμός είναι των δεκαπέντε είναι των δεκαέξι ...

ΜΟΣΧΟΣ ΓΙΚΟΝΟΓΛΟΥ: Έπρεπε να είναι δεκαεπτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Μάλιστα.

Επομένως αυτό ας το έχουμε υπόψη μας, ώστε και ο Γραμματέας όταν θα κάνει το Πρακτικό και οι Προεδρεύοντες...

Κατά τα λοιπά, το νομοσχέδιο αυτό κρατείται όπως έχουν κρατηθεί και όλα τα άλλα και όταν θα το συζητήσει η Ολομέλεια να έχει υπόψη της ότι ουσιαστικά από την Επιτροπή δεν έρχεται ψηφισμένο αυτό το νομοσχέδιο. Αυτό, όμως....

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Και πότε θα συζητηθεί αυτό, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κοιτάξτε, ήδη είναι 11.00' η ώρα και το νομοσχέδιο το οποίο έχουμε για την ανασυγκρότηση των Βαλκανίων θα προχωρήσει. Εφόσον αυτό κρατήθηκε, μπορεί να συζητηθεί μετά το νομοσχέδιο. Τώρα θα προχωρήσουμε στο νομοσχέδιο.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, γι' αυτό το ζήτημα επειδή έχουμε ήδη τέσσερις συμβάσεις, δεν έχουν ειδοποιηθεί οι εισηγητές. Έπρεπε να έχουν ειδοποιηθεί. Γι' αυτό υπάρχει πρόβλημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Επομένως δεν θα τα συζητήσουμε τώρα. Θα τα συζητήσουμε άλλη μέρα αυτά τα νομοσχέδια.

Κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ το Σώμα να εξουσιοδοτήσει το Προεδρείο για την υπ' ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών ως προς την ψήφιση στο σύνολο των δύο νομοσχέδιων.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Παρεσχέθη η ζητηθείσα εξουσιοδότηση.

Κύριες Βαρβιτσιώτη, έχετε το λόγο που ζητήσατε σύμφωνα με τον Κανονισμό.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Επί τίνος θέματος, παρακαλώ;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Επί του νομοσχέδιου, το οποίο είναι τέταρτο στην ημερήσια διάταξη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Αυτό δεν συζητείται. Όταν θα συζητηθεί...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Όχι, κύριε Πρόεδρε. Μου επιτρέπετε να ολοκληρώσω; Αυτό είναι παραβίαση του Κανονισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριε Βαρβιτσιώτη, όπως γνωρίζετε, οι όποιες απόψεις, είτε επί της ουσίας είτε επί της διαδικασίας, διατυπώνονται στο οικείο θέμα. Όταν, λοιπόν, θα συζητηθεί αυτό το νομοσχέδιο, τότε θα πείτε ότι, έχετε να πείτε, είτε επί της ουσίας είτε επί της διαδικασίας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, δεν πρόκειται περί αυτού. Αφήστε με να υποστηρίξω την άποψή μου, ότι έχει γίνει παραβίαση του Κανονισμού. Δεν με αφήνετε να πω πώς εγώ αντιλαμβάνομαι τον Κανονισμό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Εσείς δεν με καταλάβατε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Σας κατάλαβα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριε Βαρβιτσιώτη, σας παρακαλώ να είστε ήρεμος. Μη βιάζεστε. Καθίστε. Μην κουράζεστε κιόλας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Όχι, δεν κουράζομαι. Εσείς φαίνεται ότι κουράζεστε και κάθεστε μονίμως!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Πάντως, αν με αυτήν την έννοια περιμένετε να καθίσετε, θα κουραστείτε πάρα πολύ να στέκεστε όρθιος.

Λοιπόν, κύριε Βαρβιτσιώτη, όπως ξέρετε από την πείρα που έχετε, το νομοσχέδια έρχονται με μια σειρά. Αν σε ένα άλλο από τα κρατηθέντα νομοσχέδια κάποιος συνάδελφος έχει να παραπρήσει κάτι επί της διαδικασίας, επί του Κανονισμού ή επί της ουσίας, θα περιμένει να πει την άποψή του, όταν θα εισαχθεί προς συζήτηση αυτό το νομοσχέδιο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Εσείς τώρα σπεύδετε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Δεν σπεύδω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κανονικά πρέπει να περιμένετε να πείτε την άποψή σας όποια ημέρα οριστεί για συζήτηση αυτού του νομοσχέδιου.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Όχι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Επειδή, όμως, φαίνεται ότι είναι δύσκολο σε κάποιες ηλικίες να κάνει κανείς πίσω, παρ' όλο που εσείς αισθάνεστε νέος, ορίστε, λοιπόν, μιλήστε. Πάντως σας λέω ότι δεν μιλάμε στο πλαίσιο του Κανονισμού. Επειδή, όμως, επιμένετε, ...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Μιλάμε στο πλαίσιο του Κανονι-

σμού. Έχω υποβάλει αίτηση νομοτύπως και θέλω να μιλήσω.

Κύριε Πρόεδρε, η ημερησία διάταξη είναι επίσημο έγγραφο της Βουλής; Αναμφισβήτητως, ναι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Μάλιστα.

Πού παρεβιάσθη ο Κανονισμός;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Ότι ενεγράφη στην ημερησία διάταξη. Διότι, κύριε Πρόεδρε, έγινε μια μακρά συζήτηση στην Επιτροπή. Είναι αλήθεια ότι οι εισηγητές των κομμάτων επάχθησαν...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριε Βαρβιτσιώτη, με συγχωρείτε...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Να τελειώσω, κύριε Πρόεδρε. Αφήστε με, κύριε Πρόεδρε, σας παρακαλώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Με συγχωρείτε. Θα μιλήσετε, αλλά δεν θα ανασκολοπίσουμε τον Κανονισμό.

Λέτε ότι κακώς έχει γραφεί στην ημερήσια διάταξη. Το ερώτημα είναι: γιατί;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Δυο λεπτά, κύριε Πρόεδρε. Όταν δεν ψηφίστηκε από την Επιτροπή, ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κάνετε λάθος. Είτε ψηφίστηκε είτε δεν ψηφίστηκε, εγγράφεται στην ημερησία διάταξη. Ο Κανονισμός λέει ότι μόνον αν ψηφιστεί εγγράφεται; Αντίθετα ο Κανονισμός λέει ότι αν περάσει και άπρακτη η προθεσμία και δεν καταθέσει η επιτροπή την έκθεσή της, εγγράφεται και άνευ εκθέσεως.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Μου επιτρέπετε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ορίστε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Ασφαλώς, ξέρετε καλύτερα από όλους μας το άρθρο 39, το οποίο προβλέπει τη λειτουργία των επιτροπών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Μάλιστα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Προβλέπει ότι αν δεν πάρει το 1/3, τότε ακολουθεί μια διαδικασία, η οποία δεν έγινε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Μάλιστα. Ποια είναι η διαδικασία;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Η παράγραφος 4 λέει: «Σε περίπτωση που δεν υπάρχει ο απαιτούμενος ελάχιστος αριθμός των Βουλευτών, για να ληφθεί η απόφαση, ο Πρόεδρος της επιτροπής μπορεί να διακόψει τη συνεδρίαση για δύο ώρες. Μετά την επανάληψη...»

Αυτά δεν έγιναν, κύριε Πρόεδρε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Κατά συνέπεια πώς εισάγεται στην Ολομέλεια ένα νομοσχέδιο το οποίο κατεψηφίσθη στην ουσία από την Επιτροπή; Εξηγήστε μου!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Καθίστε για να σας απαντήσω, για να σας λύσω την απορία.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Ρωτώ γιατί είναι πρωτοφανές αυτό! Δεν έχει ξαναγίνει στη Βουλή...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Καθίστε για να σας απαντήσω στο ερώτημα που θέτετε, γιατί εισάγεται το νομοσχέδιο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Να τελειώσω, κύριε Πρόεδρε, τη φράση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ορίστε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Δεν έχει ξαναγίνει ποτέ να έρθει...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Θα σας πω εγώ στη συνέχεια ότι δεν έχει ξαναγίνει, κύριε Βαρβιτσιώτη. Θα σας πω εγώ τι δεν έχει ξαναγίνει. Ολοκληρώστε, όμως, αφού το θέλετε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Δεν έχει ξαναγίνει ποτέ, απ' όσο θυμάμαι, να έρθει στην Ολομέλεια της Βουλής προς συζήτηση νομοσχέδιο που κατεψηφίσθη από τη Διαρκή Επιτροπή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Μάλιστα.

Αυτό που ποτέ δεν έχει ξαναγίνει, κύριοι συνάδελφοι, σ' αυτήν την Αίθουσα είναι συστηματικώς έμπειροι, παλαιοί συνάδελφοι να ασχολούνται «περί όνου σκιάς» και να απασχολούνται την Ολομέλεια για πράγματα τα οποία γνωρίζουν ή οφείλουν ως έμπειροι συνάδελφοι να γνωρίζουν.

Ο Κανονισμός προβλέπει τη συζήτηση των Επιτροπών, αλλά οι Επιτροπές δεν σημαίνει ότι μπορούν επ' άπειρον να ασχολούνται με ένα νομοσχέδιο που έχει παραδοθεί σε αυτές. Ο

Κανονισμός, λοιπόν, προβλέπει ότι ακόμη και άνευ εκθέσεως της Επιτροπής εισάγεται για συζήτηση ένα νομοσχέδιο, αν παρέλθει ο χρόνος ο οποίος έχει ορισθεί για την επεξεργασία στην Επιτροπή. Αλίμονο αν οποιαδήποτε αδυναμία της Επιτροπής, είτε να συνεδριάσει είτε να συζητήσει σύμφωνα με τον Κανονισμό σε κάποιο αποτέλεσμα, αλίμονο αν κάτι τέτοιο δεσμεύει την Ολομέλεια.

Σας πληροφορώ λοιπόν ότι επανειλημμένως έχει συμβεί αυτό και σας θυμίζω μία περίπτωση: Το νομοσχέδιο για τον ΟΤΕ, επί Κυβερνήσεως στην οποία ήσασταν και εξέχον μέλος, κατεψηφίσθη από την Επιτροπή. Αυτό όμως δεν εμπόδισε το Προεδρείο και την τότε Κυβέρνηση να φέρει το νομοσχέδιο για τον ΟΤΕ στην Ολομέλεια, όπου και ψηφίσθηκε.

Είτε ένα νομοσχέδιο το εγκατέλειψε μία Επιτροπή και δεν κατέληξε πουθενά είτε το ψήφισε είτε το καταψήφισε είτε κατέθεσε την έκθεσή της είτε δεν την κατέθεσε, δεν είναι λόγοι κατά τον Κανονισμό να μην εισαχθεί στην Ολομέλεια. Απλώς πρέπει να Ολομέλεια να ενημερωθεί, να γνωρίζει και αυτό έκανα και ως Πρόεδρος. Σας είπα ότι προφανώς από λάθος ανθρώπινο ο δεκαέξι που ψήφισαν...

ΜΟΣΧΟΣ ΓΙΚΟΝΟΓΛΟΥ: Δεν είναι λάθος ανθρώπινο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Εντάξει, κύριε συνάδελφε, δεν χάλασε ο κόσμος!

ΜΟΣΧΟΣ ΓΙΚΟΝΟΓΛΟΥ: Όχι, κύριε Πρόεδρε. Είχαν την ευκαιρία, αλλά έφυγαν τρία άτομα την ώρα που άρχιζε η ψηφοφορία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριε συνάδελφε, το Κοινοβούλιο δέχεται μία κριτική...

ΜΟΣΧΟΣ ΓΙΚΟΝΟΓΛΟΥ: Δεν ήταν λάθος!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Σας παρακαλώ, επιτέλους!

Το Κοινοβούλιο δέχεται μία κακόπιστη κριτική. Την ζείτε καθημερινώς. Και εμείς αυτήν τη στιγμή ασχολούμεθα –επαναλαμβάνω– «περί όνου σκιάς».

Γνωρίζουμε ως interna corporis πάρα πολύ καλά τι σημαίνει είτε το ότι ήσαν δεκαπέντε, όπως λέει ο κ. Βαρβιτσιώτης, είτε το ότι ήσαν δεκαέξι, όπως λέτε εσείς, είτε το ότι ήσαν οι τρεις συνάδελφοι την ώρα που γινόταν η ψηφοφορία. Ο κόσμος όμως εκτός της Αιθούσης αυτής δεν τα αντιλαμβάνεται και είναι λογικό να μην τα αντιλαμβάνεται. Εμείς, λοιπόν, παλαιοί και έμειναρι στο λειτουργημά μας αυτό, δυστυχώς, χωρίς να το θέλουμε ασφαλώς –το τονίζω αυτό- δίδουμε επιχειρήματα σε όλους εκείνους που θέλουν να πουν «τι είναι το Κοινοβούλιο, τι κάνουν αυτοί εκεί πέρα;».

Είναι απλό το θέμα. Το επαναλαμβάνω. Σύμφωνα με τον Κανονισμό εισάγεται στην Ολομέλεια ένα νομοσχέδιο, ακόμα και αν καταψηφιστεί στην Επιτροπή. Όχι αν απλώς η Επιτροπή από ανθρώπινο, επαναλαμβάνω, λάθος αντί να πει ότι ψήφισαν δεκαεπτά, πει ότι ψήφισαν δεκαέξι. Ή αντί να πει ότι ψήφισε το 1/3 δεν ανέφερε κάτι. Ή όπως πολύ σωστά λέει ο κ. Βαρβιτσιώτης σε αυτό –και πράγματι έπρεπε να γίνει αυτό που λέει ο κ. Βαρβιτσιώτης– έπρεπε να διακοπεί η συνεδρίαση και να ξαναγίνει η ψηφοφορία.

ΜΟΣΧΟΣ ΓΙΚΟΝΟΓΛΟΥ: Με συγχωρείτε, κύριε Πρόεδρε, όταν άρχισε η ψηφοφορία ήταν τρία άτομα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ωραία όταν δεν είχατε αποτέλεσμα, οφείλατε να επαναλάβετε. Εν πάσῃ περιπτώσει..

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Όχι να γραφτεί όμως στο πρακτικό ότι ψηφίστηκε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριε Βαρβιτσιώτη, κάνετε λάθος. Κάνετε λάθος και το γνωρίζετε. Λυπάμαι. Ειδικά ότι κάνετε λάθος τώρα το γνωρίζετε. Ότι δηλαδή το να συνεχίζεται αυτή η συζήτηση χωρίς ουσία είναι προφανώς λάθος. Όταν έρθει το νομοσχέδιο, εκεί επί της ουσίας μπορείτε να τοποθετηθείτε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Μα, είναι δυνατόν, κύριε Πρόεδρε, το πρακτικό της Επιτροπής να λέει ότι ψηφίστηκε το νομοσχέδιο, όταν δεν έχει ψηφιστεί;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ωραία, κύριε Βαρβιτσιώτη, αυτό δεν αφορά την Ολομέλεια, αφορά την Επιτροπή.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Αφορά τη γενικότερη λειτουργία της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριε Βαρβιτσιώτη – και απευθύνομαι σε όλους τους συναδέλφους – αν οποιοςδήποτε συνάδελφος εδώ θέλει να εμφανίσει τη Βουλή ως μη λειτουργούσα, διότι σε κάποια επιτροπή, σε ένα πρακτικό ο Γραμματάρης αντί να γράψει δεκαέξι έγραψε δεκαεπτά, όταν έρχεται εδώ ο Πρόεδρος και ενημερώνει το Σώμα ότι πρόκειται για ένα ανθρώπινο λάθος και ενημερώνει το Σώμα ότι το νομοσχέδιο αυτό δεν ψηφίστηκε από την Επιτροπή, το να επιμένει ένα στέλεχος του κόμματος της Αντιπολίτευσης, ένας εκλεκτός συνάδελφος με μία παράδοση και μια ιστορία να ρίχνει αυτή τη σκιά στο Σώμα είναι απαράδεκτο. Είναι απαράδεκτο και οφείλει η Αξιωματική Αντιπολίτευση να λάβει θέση επ' αυτού.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Ακούστε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Αν δηλαδή για ασήμαντα θέματα η Αξιωματική Αντιπολίτευση θα ρίχνει αυτή τη σκιά στο Σώμα, αυτό είναι απαράδεκτο και ως Πρόεδρος του Σώματος οφείλω να το καταδικάσω.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Δεν είναι ασήμαντα θέματα. Σας άκουσα με ιδιαίτερη προσοχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Και οφείλει η Νέα Δημοκρατία να λάβει θέση επ' αυτού.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Να λάβει θέση η Νέα Δημοκρατία. Και εγώ σέβομαι το Κοινοβούλιο όσο και εσείς, κύριε Πρόεδρε. Δεν σας απήντησα στην βαρύτατη κατηγορία που μου απευθύνατε περί όνου σκιάς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Περί όνου σκιάς μιλώ. Και πάλι το γνωρίζετε. Ρωτήστε όποιον θέλετε, ρωτήστε το κόμια.

Ορίστε, κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ σήμερα για τι συζητούμε;

(Θρύβος στην Αίθουσα)

Αν δεν αποσκοπείτε στην δημιουργία εντυπώσεων, τι άλλο λόγο έχετε για όλα αυτά;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Ακούστε, κύριε Πρόεδρε, έχω σαράντα χρόνια θητείας σε αυτήν την Αίθουσα και ποτέ δεν στόχευσα στη δημιουργία εντυπώσεων και το γνωρίζετε. Γνωρίζετε ότι δεν έχω καμία διάθεση ούτε να μεμφθώ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Τα χρόνια αυτά σημαίνουν πολλές υποχρεώσεις. Άλλα αν θέλετε με τα σαράντα χρόνια της περίας και του κύρους να ακυρώσετε το έργο και την εικόνα των τριάκοσιών εκπροσώπων του ελληνικού λαού, κάνετε λάθος.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Ποιος το είπε αυτό, κύριε Πρόεδρε; Αυτά είναι λόγια που δεν είπα. Για το όνομα του θεού!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριε Βαρβιτσιώτη, στη συνέχεια των χθεσινών και προχθεσινών δημοσιευμάτων να διαβάσετε αύριο τα δημοσιεύματα για το σήμερα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Δεν απασχολούμαι με τα δημοσιεύματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Και θα δείτε αν βλάπτετε το Κοινοβούλιο ή όχι, όταν για ένα ασήμαντο θέμα, για το οποίο σας δίδονται όλες οι εξηγήσεις, εσείς επιμένετε να θορυβείτε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Εσείς το δημιουργήσατε σημαντικό, με τον τόνο τον οποίο είχατε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριε Βαρβιτσιώτη, εγώ σας απάντησα. Το μόνο που πρέπει να μεμφθείτε είναι ότι κακώς σας έδωσα το λόγο για ένα θέμα το οποίο δεν συζητείται. Αυτό το νομοσχέδιο θα συζητηθεί σε άλλη μέρα και εκεί θα μπορούσατε να πείτε ό,τι θέλετε. Παρ' όλο που είχα σπεύσει να δώσω στο Σώμα την εξήγηση αυτή, την οποία είχατε υπόψη σας για να δημιουργήσετε αυτό το κλίμα. Ενημέρωσα το Σώμα ότι ίντως το νομοσχέδιο αυτό δεν ψηφίστηκε. Δεν ήσαν δεκαεπτά, ήσαν δεκαέξι. Κακώς, λοιπόν, ενεφανίσθη ότι ψηφίστηκε. Η Έκθεση, λοιπόν, όπως εισάγεται το νομοσχέδιο στη Βουλή διορθώνεται κατά τούτο από τον Πρόεδρο του Σώματος. Είναι αυτό λόγος για να δώσουμε κάποιους τίτλους ότι η Βουλή δεν λειτουργεί; Πραγματικά θα αδικούσα την Αξιωματική Αντιπολίτευση αν πίστευα ότι η παρουσία της μέσα στο Κοινοβούλιο

κινείται σε τόσο χαμηλούς τόνους. Καθένας όμως ατομικώς μπορεί να κάνει ό,τι νομίζει.

Κύριοι συνάδελφοι, τώρα προχωρούμε στο επόμενο νομοσχέδιο.

ΛΟΥΚΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ (Υψηλούργος Εθνικής Άμυνας): Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Επί του θέματος; Για ποιο λόγο; Να συνεχίσουμε εικός θέματος να συζητούμε; Δεν το καταλαβαίνω.

(Θόρυβος από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΛΟΥΚΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ (Υψηλούργος Εθνικής Άμυνας): Μα, όταν, κύριε Πρόεδρε, παραβιάζεται κατά βάναυσο τρόπο η αλήθεια ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Αφήστε το θέμα ...

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Υπό ποια ιδιότητα ...

ΛΟΥΚΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ (Υψηλούργος Εθνικής Άμυνας): Υπό ποια ιδιότητα, κύριε συνάδελφε; Εγώ ήμουν ο Υπουργός που στήριζα αυτό το νομοσχέδιο. Εκφράστηκαν οι εισηγητές όλων των κομμάτων, ήταν εφικτή η συγκεκριμένη σύμβαση και ψάχνουμε τώρα να βρούμε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριε Αποστολίδη, δεν συζητείται τώρα. Όταν έρθει προς συζήτηση θα τα πείτε. Δημιουργήσαμε απλώς ένα κλίμα χωρίς λόγο.

(Θόρυβος από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΛΟΥΚΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ (Υψηλούργος Εθνικής Άμυνας): Οι εισηγητές σας είχαν διαφορετική άποψη.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Κύριε Πρόεδρε, διευκρινιστικά μόνο θα ήθελα να ρωτήσω αν υπάρχει περίπτωση να συζητηθεί σήμερα, μετά, ή θα πάμε σε άλλη μέρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Εγώ νομίζω ότι μπορεί να συζητηθεί σήμερα, αλλά αφού το ζήτησε και το Κομμουνιστικό Κόμμα ας πάνε σε άλλη μέρα οι τέσσερις αυτές συμβάσεις που κρατήθηκαν.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Να πάνε για άλλη μέρα, κύριε Πρόεδρε. Δεν είναι οι εισηγητές μας εδώ.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Άρα μπορεί να φύγει η εισηγήτρια μας –αυτό ήθελα να ξέρω- γιατί ταξιδεύει για την Κωνσταντινούπολη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Καλώς.

Τώρα να χαλαρώσουμε. Αγαπητέ κύριε Βαρβτσιώτη, εσείς με τα σαράντα, εγώ με τα είκοσι εφτά χρόνια, να δίνουμε εδώ και κάποιο παράδειγμα χαλάρωσης. Ας μπούμε τώρα στο νομοσχέδιο μας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Εγώ είμαι πάντα χαλαρωμένος...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Θα συζητηθεί και θα ψηφιστεί ενιαία επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εξωτερικών: «Ελληνικό σχέδιο οικονομικής ανασυγκρότησης των Βαλκανίων» σύμφωνα με τα άρθρα 72 παρ. 4 του Συντάγματος και 108 παρ. 7 του ΚΤΒ. Το νομοσχέδιο αυτό συζητήθηκε και ψηφιστήκε στην αρμόδια Διαρκή Επιτροπή, σε εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 70 παραγράφου 2 του Συντάγματος και θα συζητηθεί με οργανωμένη συζήτηση με τη διαδικασία του άρθρου 107 σε μία συνεδρίαση, όπως ορίζεται από το Σύνταγμα άρθρο 72 παραγράφου 4 και από τη νέα διάταξη της παραγράφου 7 του άρθρου 108 του Κανονισμού. Σύμφωνα, λοιπόν, με το άρθρο 107, που εφαρμόζεται αναλόγως, η Διάσκεψη των Προεδρών αποφάσισε η συνεδρίαση να έχει διάρκεια τεσσάρων ωρών, συν ο χρόνος των Κοινοβουλευτικών Εκπροσώπων κλπ. υπολογίζω ότι θα πάμε στις πεντέμισι ώρες. Κατενεμήθη ο χρόνος αυτός στις κοινοβουλευτικές ομάδες ανάλογα με τη δύναμή τους, καθώς και στους ανεξάρτητους Βουλευτές. Έχει κατατεθεί κατάλογος ομιλητών στο Προεδρείο από τα κόμματα με καθορισμό της σειράς των ομιλητών και της διάρκειας των ομιλιών τους. Η εγγραφή των ανεξαρτήτων στον κατάλογο των ομιλητών γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 96. Η Διάσκεψη των Προεδρών αποφάσισε επίσης να διατεθεί χρόνος ομιλίας δεκαπέντε λεπτών για τους Κοινοβουλευτικούς Εκπροσώπους και είκοσι λεπτών στον αρμόδιο Υπουργό και επίσης ότι μπορεί να κατανεμηθεί ο χρόνος ομιλίας που δικαιούνται οι εισηγητές και οι Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι.

Το λόγο έχει ο εισηγητής της Πλειοψηφίας κ. Φλώρος Κωνσταντίνου.

ΦΛΩΡΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, νομίζω ότι το νομοσχέδιο του Υπουργείου Εξωτερικών «Ελληνικό σχέδιο οικονομικής ανασυγκρότησης των Βαλκανίων» που συζητούμε σήμερα είναι ένα πάρα πολύ σημαντικό, αλλά και ουσιαστικό νομοσχέδιο που έχει ιδιαίτερη αξία γενικότερα, όχι μόνο για τη βαλκανική πολιτική της χώρας μας, αλλά για τη γενικότερη εικόνα της χώρας, τις γενικότερες αρχές που θέλει να υπηρετεί η Ελλάδα στην εξωτερική της πολιτική.

Έχει γ' αυτό ιδιαίτερη σημασία και η συγκυρία μέσα στην οποία αυτό συζητείται άσχετα αν υπάρχει μία σχετική καθυστέρηση από την ημέρα που ο Πρωθυπουργός στη Θεσσαλονίκη εξήγγειλε ότι είναι απόφαση της Κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ να καταστεί η Θεσσαλονίκη το επίκεντρο αυτής της Βαλκανικής παρουσίας της χώρας μας.

Πρόκειται για ένα οικονομικό σχέδιο ύψους 550 εκατομμυρίων ευρώ, περίοδο δηλαδή 188 δισεκατομμυρίων δραχμών, που την πενταετία 2002-2006 μέσω διαδικασίων, που θα πω και εγώ αλλά και άλλοι συνάδελφοι στη συνέχεια, θα δοθεί σε έξι Βαλκανικές χώρες, συγκεκριμένα στην Αλβανία, στα Σκόπια, στη Γιουγκοσλαβία, στη Βοσνία-Ερζεβούβινη, στη Βουλγαρία και στη Ρουμανία. Και μ' αυτήν την έννοια λοιπόν είναι επίσης σημαντικό και για το ποσό των πόρων που διατίθενται δεδομένου ότι η χώρα μας δεν έχει την πολυτελεία, δεν έχει τη δυνατότητα να διαθέτει άπειρους πόρους. Το αντίθετο από το υστέρημα, θα έλεγα, του ελληνικού λαού διαθέτει αυτά τα ποσά συμβάλλοντας έτσι, κατά την κρίση όλης της Βουλής και της Κυβέρνησης, στην ανάπτυξη της περιοχής, αλλά παράλληλα διευκρίνιζοντας –και πρέπει να το τονίσουμε και στην Αίθουσα αυτή- ότι η πρωτοβουλία αυτή της Κυβέρνησης δεν είναι πρωτοβουλία που κινείται από μόνη της. Δεν είναι, δηλαδή, μία ενέργεια που αποσκοπεί από μόνη της η χώρα να επιβάλει -αν μπορώ να πω αυτήν τη λέξη που είναι πολύ άσχημη- κάποιο καθεστώς βοήθειας στις Βαλκανικές χώρες.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ)

Η ελληνική Κυβέρνηση, ο ελληνικός λαός, η ελληνική Βουλή με την έγκριση σχεδόν όλων των κομμάτων στην επιτροπή όπου συζητήσαμε αυτό το νομοσχέδιο θέλει να κινηθεί παράλληλα, θα έλεγα εν πολλοῖς και συμπληρωματικά, σε άλλες κινήσεις που ήδη εκδηλώνονται για σταθεροποίηση και ανάπτυξη των Βαλκανίων, είτε αυτές είναι κινήσεις που γίνονται μέσω του συμφώνου σταθερότητας από την Ευρωπαϊκή Ένωση είτε είναι κονδύλια που διατίθενται και από άλλες διεθνείς οργανώσεις. Πράγματα που έχουν γίνει μετά το 1998-1999, αλλά που η Ελλάδα πρωτοπορώντας, όχι όμως κατά τρόπο συστηματικό διέθεσε πόρους μετά το 1989-1990.

Θέλω να θυμίσω εδώ ότι η χώρα μας διέθεσε μετά το 1989-1990 αρκετούς πόρους σε όλες αυτές τις χώρες που προανέφερα και όχι μόνο, αλλά αυτοί οι πόροι δεν έγιναν αντικείμενο μιας συστηματικής βοήθειας, μια βοήθειας δηλαδή που θα είχε συγκεκριμένη βήματα. Και έχουμε κάθε λόγο να πιστεύουμε όλοι ότι, αν γινόταν με ένα τέτοιο συστηματικό τρόπο, θα είχε και καλύτερα και περισσότερα αποτελέσματα.

Έτσι στα πλαίσια και, όπως είπα, της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και στα πλαίσια του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης και συγκεκριμένα στα πλαίσια της Επιτροπής Αναπτυξιακής Βοήθειας του ΟΟΣΑ η χώρα μας συμβάλλει με το ποσό των 188 δισεκατομμυρίων δραχμών για την επόμενη πενταετία.

Η μορφή που θα πάρει αυτή η οικονομική στήριξη για την επόμενη πενταετία έως το 2006 είναι μέσα από την παροχή κεφαλαίων με διαφόρους τρόπους, κεφάλαια που θα διατεθούν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μέσω μιας διμερούς συμφωνίας που θα υπογράφεται από τον Υπουργό Εξωτερικών της Ελλάδας και από τις έξι επωφελούμενες χώρες ξεχωριστά. Θα υπάρχει, δηλαδή, ένα πρόγραμμα διμερούς οικονομικής συνεργασίας κάθε χώρας από αυτές τις έξι με την Ελλάδα, που θα περιλαμβάνει και το σύνολο των πόρων που θα διατίθενται, τα κριτήρια, αλλά και τη διαδικασία με την οποία θα διατεθούν

αυτοί οι πόροι, το ποσοστό του κόστους αυτών των δράσεων του ελληνικού σχεδίου για την οικονομική ανασυγκρότηση των Βαλκανίων, αλλά και τις αρχές, τις δράσεις, τον τρόπο και τη διαδικασία που θα παρακολουθείται η εκτέλεση τέτοιων δράσεων.

Έχει ιδιαίτερη σημασία να πω δυο λόγια για τον τρόπο παρακολούθησης αυτών των δράσεων, δηλαδή το ποσό των χρημάτων που η Κυβέρνηση θα συμφωνεί να δοθεί σε κάθε χώρα. Θα παρακολουθείται από μια ειδική επιτροπή με πρόεδρο το Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και μέλη άλλους εμπλεκόμενους Γενικούς Γραμματείς διαφόρων Υπουργείων, όπως επίσης και τους Γενικούς Γραμματείς όλης της μεθορίου, δηλαδή της Βορείου Ελλάδας, από την Ήπειρο μέχρι την Ανατολική Μακεδονία – Θράκη, δεδομένου ότι παράλληλα «τρέχουν» και άλλα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Θα πρέπει, λοιπόν, να υπάρχει μια κατά το δυνατό γενικότερη γνώση και γνώμη για το πώς εκτελούνται παράλληλα και κοινοτικά προγράμματα σε όσες από αυτές τις έξι χώρες συνορεύουν με την Ελλάδα.

Έτσι, λοιπόν, έχουμε μια Επιτροπή Παρακολούθησης, η οποία ανά πάσα στιγμή είναι σε θέση να γνωρίζει το τι ακριβώς γίνεται, πώς εκτελούνται αυτά τα προγράμματα, αλλά παράλληλα –και πριν ο Υπουργός Εξωτερικών υπογράψει αυτή τη συμφωνία διμερούς οικονομικής συνεργασίας– ένα άλλο όργανο το Ε.Ο.Σ.Δ.Ο.Σ., που είναι ένα όργανο δίπλα στον Πρωθυπουργό, θα γνωμοδοτεί στον Υπουργό Εξωτερικών για την υπογραφή αυτής της συμφωνίας.

Έτσι υπάρχει ένα γενικότερο πλέγμα διαφάνειας, η οποία το τελευταίο διάστημα είναι στην ημερήσια διάταξη του ελληνικού τύπου. Αυτή η διαφάνεια γίνεται ακόμα πιο αποτελεσματική με το ότι η Επιτροπή Παρακολούθησης υποχρέωνται –μετά από συζήτηση που είχαμε στην Επιτροπή της Βουλής και με πρόταση όλων των συναδέλφων Βουλευτών– να υποβάλει επίστια έκθεση για τον τρόπο με τον οποίο γίνεται η κατανομή ή η διαχείριση αυτών των πόρων σε κάθε χώρα ξεχωριστά, έκθεση που υποβάλλεται και στον Υπουργό Εξωτερικών. Όμως το σημαντικότερο που μας αφορά και που αποδεικνύει τη θέληση της Κυβέρνησης είναι ότι υποβάλλεται και στην ελληνική Βουλή.

Το τελευταίο στοιχείο που πρέπει να τονίσω ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά αυτό το νομοσχέδιο που συζητάμε είναι ότι ένα ποσοστό αυτών των πόρων –ήδη η Κυβέρνηση έχει δεσμευθεί στην Επιτροπή και νομίζω ότι θα το κάνει και εδώ– ύψους περίπου 20% του συνολικού πακέτου θα διατεθεί μέσα από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών είτε για παλαιότερα, υποβληθέντα δηλαδή μέχρι τώρα και υπάρχοντα στα αρχεία του Υπουργείου Οικονομικών, αιτήματα για επενδύσεις σε αυτές τις χώρες είτε για αιτήματα που θα υποβληθούν τώρα.

Βεβαίως αυτό το ποσό του 20%, δηλαδή των 188 δισεκατομμυρίων δραχμών, δεν είναι τόσο μεγάλο όσο κάποιοι επιχειρηματίες –ή δεν ξέρω ποιοι άλλοι– θα ήθελαν, αλλά είναι αυτό που η Κυβέρνηση μπόρεσε να διασφαλίσει ότι θα δοθεί στα πλαίσια αυτών των αρχών, για τις οποίες πριν είπα λίγα λόγια εισηγούμενος το νομοσχέδιο. Έτσι θα υπάρχει ένα ποσό που θα διατεθεί από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών και ένα μεγαλύτερο ποσό –το 80%– που θα διατεθεί με τις διμερείς οικονομικές συμβάσεις που ανέφερα προηγουμένων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν νομίζω ότι πρέπει να πω περισσότερα γι' αυτό το νομοσχέδιο, η χρησιμότητα και η αξία του οποίου νομίζω ότι είναι οφθαλμοφανής. Θέλω μόνο να τονίσω ότι στην Επιτροπή όλοι οι Βουλευτές –διότι το νομοσχέδιο έρχεται σχεδόν ομοφώνως στην Ολομέλεια...

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Ή ομοφώνως ή κατά πλειοψηφία.

ΦΛΩΡΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ: Δεν ξέρω, κύριε συνάδελφε, αν θέλετε να διαφωνήσετε, γιατί σας βλέπω ότι ψάχνετε αφορμή για να διαφωνήσετε σε κάτι. Ελπίζω να μην το κάνετε.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Μα, υπάρχει το «σχεδόν ομοφώνως»;

ΦΛΩΡΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ: Το «σχεδόν ομοφώνως», κύριε συνάδελφε, έχει την έννοια ότι μια πολύ μικρή μειοψηφία διαφώνησε, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι η μειοψηφία που διαφωνεί

είναι μικρή ή δεν έχει τη δική της αξία.

Όλοι θα προτιμούσαμε βεβαίως να μην είναι «σχεδόν ομοφώνως», αλλά να είναι «ομόφωνα»!

Έλεγα, όμως, ότι όλοι οι Βουλευτές στην Επιτροπή –νομίζω και σ' αυτήν την Αίθουσα– θα συμφωνήσουμε ότι πρέπει να πάψουν ορισμένοι –που ευτυχώς δεν είναι από την Κυβέρνηση ή από τους Βουλευτές– να αντιμετωπίζουν τις γείτονες βαλκανικές χώρες ως χώρες που εξαρτώνται από τη δική μας βοήθεια και ότι θα πάμε εμείς εκεί να τις αναπτύξουμε. Ορισμένοι, μάλιστα, μιλούν περί ενδοχώρας των Βαλκανίων και λένε και άλλα τέτοια ηχηρά. Αυτά είναι μεγαλοϊδεατισμοί!

Η παρουσία μας και η θέληση της Κυβέρνησης και της Βουλής για βοήθεια σ' αυτές τις χώρες, ξεκινά και ολοκληρώνεται από το γεγονός ότι μόνο εμείς μπορούμε να καταλάβουμε καλύτερα από οποιονδήποτε άλλο τις δυσκολίες αυτών των λαών, γιατί εμείς γνωρίζουμε την ιστορία τους, αφού ζήσαμε μαζί τους τόσους αιώνες, ακόμα και αν βρισκόμασταν σε συγκρότεμες. Εμείς είμαστε αυτοί που συνδέομαστε με τους λαούς αυτούς με ιστορικούς, θρησκευτικούς και άλλους ισχυρούς δεσμούς –και ακατάλυτους θα έλεγα– και εμείς είμαστε αυτοί που, έστω και με τη μικρή βοήθεια μας, μπορούμε να δεξίουμε ότι επιθυμούμε ότι, υπήρξε στο παρελθόν να είναι αποκλειστικά παρελθόν.

Μπορούμε επίσης να δεξίουμε ότι το μέλλον μπορεί να οικοδομηθεί μόνο με μία ειλικρινή συνεργασία μέσα από μία περίοδο ειρήνης τέτοια που έχουν ανάγκη αυτές οι χώρες, αλλά που θέλει διακαώς να υπηρετήσει και η ελληνική Βουλή και η Κυβέρνηση, βάσει των αρχών που υιοθετεί ο ελληνικός λαός.

Γ' αυτό, κύριοι συνάδελφοι, εισηγούμαι την επιψήφιση αυτού του νομοσχεδίου!

Σας ευχαριστώ!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι από τη Νέα Δημοκρατία ορίζεται ως Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος για τη συζήτηση του νομοσχεδίου η Βουλευτής Αθηνών κα Ντόρα Μπακογιάννη.

Το λόγο έχει ο εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας κ. Παυλίδης.

Κύριε Παυλίδη, έχετε το λόγο.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε!

Κύριοι συνάδελφοι, κατ' αρχήν θεωρώ υποχρέωσή μου να καλωσορίσω και εγώ τον κύριο Υφυπουργό των Εξωτερικών, τον κ. Λοβέρδο, για την πρώτη του παρουσία στα κυβερνητικά έδρανα. Θα ήθελα, επίσης, να του ευχηθώ να έχει επιτυχία στο έργο του, το οποίο κατά την κρίση μου είναι ιδιαιτέρως σημαντικό!

Αποδεικνύεται, επίσης, το σημαντικόν του έργου που έχει αναλάβει και από το νομοσχέδιο, το οποίο συζητούμε, προηγηθείσης της μακράς συζητήσεως στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή, όπου φάνηκαν και αδυναμίες. Για να μην έχετε πάντως αμφιβολίες, όσοι δεν είστε μέλη της κοινοβουλευτικής επιτροπής, αλλά μετέχετε στις εργασίες της Ολομέλειας, η Νέα Δημοκρατία, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αποδέχεται την ίδια της συμβολής της χώρας μας στην ανασυγκρότηση των Βαλκανίων και τη στριτέζι. Άλλωστε, υπήρξε και η πρωτοπόρος στην ανάληψη τέτοιας προσπάθειας κατά το μικρό διάστημα της τελευταίας διακυβερνήσεως της χώρας από τη Νέα Δημοκρατία, με την κυβέρνηση δηλαδή Μητσοτάκη, δεδομένου ότι συνέπεσε τότε η κατάρρευση του ανατολικού μπλοκ με την περίοδο της κυβέρνησης που προανέφερα.

Τι γίνεται όμως σήμερα; Θα μου επιτρέψετε να το παρουσιάσω ελαφρώς διαφορετικά από τον τρόπο με τον οποίον το παρουσίασε ο αξιότιμος συνάδελφος εισηγητής της Πλειοψηφίας, ο οποίος απέφυγε τεχνητώνως και τα αιχμηρά σημεία του υπό συζήτηση νομοσχεδίου.

Πώς φθάσαμε σ' αυτό το νομοσχέδιο, το οποίο κατά την κρίση μας δεν είναι και απαραίτητο; Θεωρούμε ότι όσα προβλέπει μπορούν να γίνουν και κατά άλλον τρόπο! Ήταν μάλιστα προπαρασκευασμένα να γίνουν κατά άλλον τρόπο!

Η Βουλή λοιπόν απασχολήθηκε στη Διαρκή Επιτροπή, συνε-

χίζεται σήμερα η συζήτηση στην Ολομέλεια χωρίς να υπάρχει η ανάγκη να εξελιχθούν αυτές οι δύο φάσεις συζήτησεων.

Είναι υποχρέωσή μας ως μέλη του ΟΟΣΑ να μετάσχουμε και το επιδιώξαμε αυτό, δηλαδή επιδιώξαμε να αναλάβουμε τέτοια υποχρέωση, να αναλάβουμε την προσπάθεια συμβολής διά της οικονομικής στηρίξεως εκείνων των ενεργειών, που συμβάλλουν στην ανασυγκρότηση των καθημαγμένων βαλκανικών κρατών, κυρίως αυτών τα οποία προέκυψαν από τη διάλυση του συστήματος στα Βαλκάνια.

Μου είπε ευφυώς συνάδελφος ότι η χώρα μας εβασανίσθη λόγω της εγκαθιδρύσεως του κομμουνισμού και ταλαιπωρείται λόγω της καταρρεύσεώς του εδώ κυρίως, στην περιοχή μας. Το πρόβλημα είναι εάν αντέχουμε αυτήν την ταλαιπωρία και...

ΜΑΡΙΑ ΔΑΜΑΝΑΚΗ: Όχι και έτσι, κύριε Παυλίδη.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: ...η απάντησή μου είναι ότι ναι, την αντέχουμε. Και αν υπήρχε μία χώρα που εδώ στην περιοχή μας, στα Βαλκάνια, θα έπρεπε να είναι αυτήν τη στιγμή ο αναμφισβήτης παράγων σταθερότητας και επιφρονής των πραγμάτων, ώστε να αποκατασταθεί και σε αυτές τις χώρες περί των οποίων ομιλούμε, η πολιτική σταθερότητα και να προωθηθεί η όποια αποκατάσταση των δημοκρατικών θεσμών και η ανάπτυξή τους, αυτή η χώρα είναι μόνο η Ελλάδα, χώρα μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μέλος του ΝΑΤΟ, η οποία ωστόσο δεν έτυχε της ειδικής εμπιστοσύνης που όφειλαν να επιδείξουν οι εταίροι μας και στη μια περίπτωση και στην άλλη, ώστε να πάιξει το ρόλο που όλοι πιστεύουμε ότι μπορεί να πάιξει. Δεν μας λείπει τίποτε.

Πού αποδίδεται αυτό; Ε, δεν χρειάζεται και πολλή σκέψη. Κατά την κρίση μου πάντως, αποδίδεται σε κυβερνητική μη ικανότητα. Αποφεύγω το «ανικανότης», λέγω μη ικανότης ή επιπλαίσιες κινήσεις ή βραδύτης. Και επί της βραδύτης θα επιμείνω.

Έρχεται λοιπόν σήμερα το Υπουργείο Εξωτερικών και ενώπιον του Κοινοβουλίου προβάλλει προς συζήτηση το νομοσχέδιο, το οποίο τιτλοφορείται «Ελληνικό σχέδιο οικονομικής ανασυγκρότησης των Βαλκανίων». Πιστεύω βάσιμα ότι βραδύναμε. Αυτή η προσπάθεια θα έπρεπε να είχε αναληφθεί από το 1994. Και τότε μάλιστα τα πράγματα ήταν πολύ πιο ευνοϊκά για μας, προ της οικονομικής εισβολής άλλων ενδιαφερομένων στην περιοχή. Χάσαμε το πλεονέκτημα. Και το χάσαμε εξαιτίας κακών κυβερνητικών χειρισμών. Γίναμε μέλη της περιφήμου DAC, αυτής της Επιτροπής Αναπτύξεως του ΟΟΣΑ στα 1999. Και εκεί βραδύτης.

Ανακοίνωσε ο Πρωθυπουργός στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης στα 1999 ότι σήμερα συζητούμε και εκάμιαμε δύο χρόνια ακόμη για ένα νομοσχέδιο, αυτό που πιστεύω ότι δεν ήταν απαραίτητο να έλθει στο Κοινοβούλιο. Προς τι αυτή η βραδύτης; Εν τω μεταξύ, τι παρενέβη; Ο χειριζόμενος το θέμα Υφυπουργός τότε Εθνικής Οικονομίας, ο συνάδελφος κ. Ζαφειρόπουλος, μεταταγείς στο Υπουργείο Εξωτερικών υπέβαλε παραίτηση εξαιτίας αυτού του σχεδιασμού. Και αυτό απεισωπήθη επιμελώς.

Υπάρχει ερωτηματικό, υπάρχει ερώτημα και στο ερώτημα αυτού καλείται η Κυβέρνηση να δώσει απαντήσεις ενώπιον του Κοινοβουλίου σχετικά με το γιατί παρηγόρησε ο κύριος Υπουργός. Δεν αρκούν τα φημολογούμενα και αλήμονο εάν τα πιστέψουμε. Αλίμονο εάν τα πιστέψουμε ότι η προγραμματισμένη διασπάθηση του δημοσίου χρήματος με πρόσχημα τη συμβολή στην ανάπτυξη των Βαλκανίων ήταν η αιτία της παραιτήσεως του. Επιβάλλεται ο ίδιος ο Υπουργός των Εξωτερικών να δώσει απαντήσεις και να ενημερώσει το Κοινοβούλιο εδώ στην Αίθουσα.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Αυτό πάντως ξεκαθαρίστηκε, κύριε Παυλίδη.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Κύριε Υφυπουργέ, ξεκαθαρίσθηκε για εσάς. Δεν ξεκαθαρίστηκε για εμάς και επιτρέψτε μου να επιμείνω στην άποψή μου και παρακαλώ σεβαστείτε την και ας μην την αποδέχεσθε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Ναι, αλλά στη Διαρκή Επιτροπή κατατέθηκαν όλα τα στοιχεία.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Ο κύριος Υπουργός επί των Εξωτερικών, ο θεωρούμενος ο αίτιος της παραιτήσεως του προκα-

τόχου σας, έχει υποχρέωση έναντι των μελών του Κοινοβουλίου να έρθει και να περιγράψει. Εάν θα γίνει πιστευτός ή όχι είναι άλλη υπόθεση, αλλά θα είναι «ενώπιος ενωπίων» και θα γίνει συζήτηση. Θα δούμε εάν θα αντέξει τη συζήτηση.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Ό, τι αφορούντες οποιονδήποτε υπαίνιγμά κατατέθηκε στην Επιτροπή, κύριε Παυλίδη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Σας παρακαλώ, κύριε Υπουργέ, δεν γίνεται έτσι η συζήτηση.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Θα πάρετε κι εσείς το λόγο, κύριε Υπουργέ.

Σήμερα πάντως συζητούμε το περίφημο ΕΣΟΑΒ, το οποίο επαναλαμβάνω ότι ως ίδια τη στηρίζουμε.

Θα κάνω όμως ορισμένες παρατηρήσεις επ' αυτού. Είναι απαραίτητο να έρθει εδώ με νόμο; Έχω στα χέρια μου απόφαση την οποία υπέγραψε, αλλά δεν εδημοσιεύθη, ο Υφυπουργός τον οποίο ανέφερα, ο κ. Ζαφειρόπουλος. Έχει πάρει και αριθμό πρωτοκόλλου στο Υπουργείο των Εξωτερικών, μεταφορά του ότι προπαρασκευάστηκε στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας. Είναι η υπ' αριθμόν 310Α/Φ1097/20/11/2001 και είναι η εγκύκλιος οδηγών για τον τρόπο λειτουργίας του δευτέρου πενταετού προγράμματος αναπτυξιακής συνεργασίας και βοήθειας της Ελλάδος 2002-2006.

Μέσα σ' αυτό το πρόγραμμα εντάσσεται το ΕΣΟΑΒ, δηλαδή το Ελληνικό Σχέδιο Οικονομικής Ανασυγκρότησης των Βαλκανίων, δεδομένου ότι, όπως σας προείπα, η Ελλάδα έχει αναλάβει υποχρέωση να μετέχει σε τέτοια πενταετή προγράμματα εκ της σχέσεως της προς τον ΟΟΣΑ. Μέσα στο γενικό σχέδιο της παροχής βιοθεσίας σε διάφορες περιοχές του κόσμου, όποια βιοθεσία μπορεί να δώσει η Ελλάς, αυτή που δίδει πάντως εκ των υστερήματός της -διότι οι ανάγκες στο εσωτερικό όλοι οι Βουλευτές γνωρίζουμε ποιες είναι- εντάσσεται σε ένα γενικό προγραμματισμό.

Υπάρχει και νόμος, κύριοι συνάδελφοι. Το Κοινοβούλιο ψήφισε νόμο. Είναι ο 2731/99, ο οποίος επιγράφεται «Ρύθμιση θεμάτων διμερούς κρατικής αναπτυξιακής συνεργασίας και βοήθειας» και μέσα σ' αυτό το πρόγραμμα περιγράφει ο νόμος λεπτομερώς ότι εντάσσεται και το ΕΣΟΑΒ.

Προς τι λοιπόν νέο νομοσχέδιο; Έγιναν μάλιστα τώρα έξι οι χώρες, οι οποίες αποτελούν αντικείμενο αυτού του νομοσχέδιου, η Αλβανία, η πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, η Βουλγαρία, η Νέα Γιουγκοσλαβία και η Ρουμανία και τη εισηγησει μου προσετέθη -και το έκανε βέβαια αποδεκτό ο Υπουργός- η Βοσνία Ερζεγοβίνη. Καλώς έπραξε και κατ' επίκαιρο ημέρα συζητείται το νομοσχέδιο, δεδομένης της επισκέψεως εδώ του Υπουργού Εξωτερικών της Βοσνίας Ερζεγοβίνης. Του το κάνουμε δώρο.

Αυτές λοιπόν οι έξι χώρες καλύπτονται από το ν. 2731 και θα μπορούσαν να γίνουν, τι; Ό, τι προβλέπει το νομοσχέδιο δι' αποφάσεων.

Τι προβλέπει το νομοσχέδιο, κύριοι συνάδελφοι; Στο τέλος ο Υπουργός Εξωτερικών με τον ομόλογό του, ή όποιον ορίσει η απέναντι πλευρά, συνάπτουν διμερείς συμφωνίες. Ερωτώ: η πρόβλεψη σύναψης διμερούς συμφωνίας είναι ανάγκη να γίνει διά νόμου; Σε κάθε περίσταση η Ελλάς με την Αλβανία, η Ελλάς με τη Βουλγαρία, η Ελλάς με τη Ρουμανία ή άλλη χώρα των Βαλκανίων, συνάπτει διμερή συμφωνία και προσδιορίζει πώς θα βιοθησει αυτήν τη χώρα. Τα ποσά παραδέχομαι και εγώ ότι δεν είναι ιδιαιτέρως μεγάλα, αλλά πάντως η πολιτική σημασία είναι ιδιαιτέρως αξιοπρόσεκτη και επ' αυτής θα ήθελα να επιμείνω.

Κύριοι συνάδελφοι, σχεδιάζαμε να καταστήσουμε τη Θεσσαλονίκη -επιτρέψτε μου να επαναλάβω έκφραση, την οποία χρησιμοποίησα και στο παρελθόν- να αναδείξουμε τη Θεσσαλονίκη ως «εφαλτήριο» για να άλμα στα Βαλκάνια. Είχα πει, ενόσω ήμουν Υπουργός Εμπορίκης Ναυτιλίας και δειλά-δειλά εφαίνετο στον ορίζοντα ότι αυτό μπορούσε να γίνει, πως αυτό το εφαλτήριο θα συνετίθετο από τα εξής τρία στοιχεία, υπάρχοντα στοιχεία, όχι νέοι μηχανισμοί.

Αριστοτέλειο Πλανετικό Θεσσαλονίκης. Όλη η πνευματική και πολιτιστική συνεργασία διά του Πανεπιστημίου.

Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης. Όλη η οικονομική συνεργα-

σία μέσα από υπάρχοντα οργανισμό οικονομικού χαρακτήρος, ο οποίος δεν είναι αποκλειστικά και μόνο εκθεσιακού προορισμού.

Τέλος, ο Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης, το ελκυστικότερο στοιχείο στη Βόρεια Ελλάδα για τους Βαλκανίους.

Είναι υπάρχοντες μηχανισμοί. Από μας εξηρτάτο να τους συνθέσουμε, να κατασκευάσουμε το εφαλτήριο και αναλόγως να κάνουμε το άλμα προς τα Βαλκάνια και όχι διείσδυση, όπως κακώς, κάκιστα, πολλοί κυβερνητικοί παράγοντες, αλλά και άλλοι επί χρόνια επαναλάμβαναν.

Τι θα πει διείσδυση; Κατασκοπευτικό Δίκαιο θα κάνουμε στα Βαλκάνια; Συνεργασία θα αναπτύξουμε. Και αυτό το άλμα μόνο για την ανάπτυξη της συνεργασίας θα είχε νόημα.

Πάντως, εχάσαμε χρόνο, εχάσαμε προτεραιότητα και σήμερα ερχόμεθα ασθμαίνοντες να προσφέρουμε ποσό, το οποίο είναι μικρό υπό τας παρούσας συνθήκας, ενώ θα ήταν σημαντικό κατ' εκείνην την περίοδο. Τα 200, δηλαδή, δισεκατομμύρια είναι περιορισμένης εμβελείας.

Πώς διατίθενται; Διατίθενται, όπως περίπου πειρίγραψε ο κύριος συνάδελφος, που ήταν εισηγητής της Πλειοψηφίας.

Θεωρητικά, κατά τη βούληση τη μη εμφανίζομένη στο νομοσχέδιο, το 20% θα το απορροφήσουν ή θα αξιοποιηθεί από ελληνικής προελεύσεως τεχνικές ή άλλες εταιρείες, οι οποίες θα ενταχθούν σε αυτό το πρόγραμμα. Δεν είναι εγγυημένο βεβαίως. Άλλα, ακόμα και ως πρόθεση το θεωρώ περιορισμένο.

Παραδίδεται ένα μεγάλο ποσό σε ό,τι απετέλεσε αντικείμενο σκληρών συζητήσεων, εντός και εκτός Κοινοβουλίου, εις τις περίφημες μη κυβερνητικές οργανώσεις, οι οποίες είναι εν πολλοίς ανεξέλεγκτες. Είναι ανεξέλεγκτες!

Δεν υπάρχει και μηχανισμός, κύριος Υφυπουργές, το είπαμε και εις την Επιτροπή, στο νομοσχέδιό σας, που να μας εγγυάται αυτόν τον έλεγχο. Κανείς μηχανισμός δεν υπάρχει.

Τι κάνετε, λοιπόν, εσείς σήμερα; Συνθέτετε δι' άρθρου του νομοσχέδιου σας την περίφημη Επιτροπή Παρακολούθησης.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Μα, αυτή η Επιτροπή, κύριοι συνάδελφοι, υπάρχει στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας. Είναι ήδη κατασκευασμένη και την αποτελούν ειδικοί με πείρα και γνώση. Τώρα η νέα επιτροπή τι νόημα έχει;

Επαναλαμβάνω και εδώ την πρότασή μου. Εγώ θα έκανα μία υποεπιτροπή από μέλη της υπαρχούσης Επιτροπής του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, την οποία θα ανεπλούτιζα κατά περίσταση με κάποιους ειδικούς. Σε κάθε διμερή συμφωνία θα τους ανέθετα να κάμουν, όσα το νομοσχέδιο επιδώκει να κάμει και τα οποία πάντως, κύριε Υφυπουργές, δεν ελέγχονται.

Έχετε περιλάβει άρθρο, το οποίο προβλέπει ότι, εάν υποψιαστείτε πως η βοήθεια που δίδεται, δεν κατευθύνεται προς στόχους τους οποίους θα επιθυμούσατε, τότε ζητάτε την επιστροφή.

Ερωτώ και εδώ: Κατά ποιόν τρόπον θα εξασφαλίσετε την επιστροφή; Πέστε μας, Εδαπάνησε κάποια από τις γειτονικές χώρες κάποιο ποσό για σκοπό, τον οποίον εσείς δεν ασπάζεσθε. Πέστε μας κατά ποιόν τρόπον θα εξασφαλίσετε την επιστροφή του ποσού αυτού;

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Εδώ η Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία έχει μηχανισμούς, στην περίπτωση δυστυχώς της χώρας μας, η οποία κατασπαταλά τις κοινοτικές ενισχύσεις, και πάλι δεν μπορεί να ζητήσει κατά τρόπο άμεσο την επιστροφή των χρημάτων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κύριε Παυλίδη, σας παρακαλώ να ολοκληρώσετε.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Σας φέρνω ως απλό παράδειγμα το Κτηματολόγιο και τον κ. Λαλιώτη και τα είκοσι δισεκατομμύρια.

Πού θέλω να καταλήξω; Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ την ανοχή σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κύριε Παυλίδη, καταλήγετε και ολοκληρώστε, γιατί δεν θα σας μείνει χρόνος για τη δευτερολογία σας, την οποία τη χρειάζεστε.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε, δώστε μου κάποιαν ανοχή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Δεν υπάρχει θέμα ανοχής στο χρόνο στην οργανωμένη συζήτηση.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Το νομοσχέδιο, επαναλαμβάνω, ως ιδέα δεν απορρίπτεται. Πολλές είναι οι επιφυλάξεις μας για τους μηχανισμούς, που επιχειρεί να θέσει σε εφαρμογή, προκειμένου να υλοποιήσει το στόχο που όλοι αποδέχόμεθα.

Εν πάσῃ περιπτώσει, θεωρούμε απαράδεκτο σε αυτό το νομοσχέδιο να εντάσσονται διατάξεις του ν.2601 του αναπτυξιακού νόμου κατά τη στιγμή μάλιστα, που ανακοινώθηκε από έτερο μέλος της Κυβερνήσεως, τον Υπουργό Οικονομικών και Εθνικής Οικονομίας ότι επίκειται η αναμόρφωσή του. Μάλιστα μας έδωσε και ραντεβού τον προσεχή μήνα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Δίδονται έτσι κίνητρα, αν παραμείνει ως έχει, για την ανάπτυξη επενδύσεων σε όμορες προς την Βόρεια Ελλάδα περιοχές για δραστηριότητες ήδη ανεπιγμένες εκεί. Δηλαδή, θα κατασκευάσουμε τεχνητό ανταγωνισμό εμείς οι Έλληνες προς ελληνικές, μικρομεσαίες επιχειρήσεις σε μία περίοδο μάλιστα, που καλπάζει η ανεργία.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κύριε Παυλίδη, σας παρακαλώ να ολοκληρώσετε με μία φράση.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ : Υποχώρω προ της επιμονής σας και συνοψίζω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Ο Κανονισμός το επιβάλλει όχι εγώ.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ : Προ της επιμονής του φιλτάτου Προεδρεύοντος συνοψίζω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Επιμένω άλλωστε για να σας μείνει χρόνος για τη δευτερολογία σας.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Η ιδέα καλή, αλλά οι μηχανισμοί είναι κακοί. Δεν έχουν ούτε αποτελεσματικότητα ούτε διαφάνεια.

Προπάντων δεν κερδίζει η χώρα μας, διότι αυτές οι ευγενείς χειρονομίες έχουν αντικείμενο, αλλά έχουν και ανταπόδοση. Η μέχρι στιγμής ιστορία πάντως με Κυβέρνηση ΠΑΣΟΚ απέδειξε ανταπόδοση καμία. Και για να μην έιμαι απόλυτος, πολύ ισχνή. Εάν, κύριε Υπουργές, δεν διαφροποιήθουν ορισμένες εκ των διατάξεων οι οποίες επιμένετε να περιλαμβάνονται σε αυτό το νομοσχέδιο, η επί του συνόλου του νομοσχέδιου στάση μας, θα ζυγισθεί κατά το τέλος της συζητήσεως. Δηλώνουμε ότι αποδέχόμεθα την αρχή, αλλά αναμένουμε από δω και πέρα τις επεμβάσεις σας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίασή μας, μαθητές και καθηγητές από το 3ο Γυμνάσιο Νέας Φιλαδέλφειας και από το 1ο Γυμνάσιο Γαλατσίου.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες)

Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Κατ' αρχάς, ευχαριστώ πολύ τον κ. Παυλίδη για την καλή του εισαγωγική κουβέντα. Κυρία Κανέλη, δεν θα σας «φάω» χρόνο. Απλώς θέλω να προλάβω -επειδή μας μέμφθηκε πάλι για ζητήματα που έχουν να κάνουν με τη διαφάνεια του Υπουργείου Εξωτερικών- λέγοντας για τους υπόλοιπους συναδέλφους που θέλουν επίσης να θίξουν κάτι τέτοιο, ότι στη Διαρκή Επιτροπή, το Υπουργείο Εξωτερικών κατέθεσε ό,τι του ζητήθηκε σχετικά με ζητήματα μη κυβερνητικών οργανώσεων. Αυτό κατά πρώτο λόγο και κατά δεύτερο λόγο, ήδη στην Αίθουσα υπάρχει εκείνη η υπουργική απόφαση που θα εξειδικεύσει το συγκεκριμένο σχέδιο νόμου, όσον αφορά την εφαρμογή του προγράμματος. Όποιος λοιπόν αιτάται, όποιος λοιπόν μέμφεται από δω και πέρα αυτήν την προσπάθεια και θέτει θέματα διαφάνειας ή

θέματα που έχουν να κάνουν με τις μη κυβερνητικές οργανώσεις, είναι υποχρεωμένος να γίνεται συγκεκριμένος, για να μπορεί να ασκείται αυτός ο έμμεσος κοινοβουλευτικός έλεγχος και να απαντάμε εμείς. Οι γενικότερες απαντήσεις στην επιτροπή. Σήμερα, τα πράγματα θα γίνουν συγκεκριμένα. Αν όχι, τότε όλα τα άλλα γίνονται εκ του πονηρού. Δεν υπάρχει λόγος.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Σας παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Δεν έχει προκύψει από παρθενογένεση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Σας παρακαλώ, κυρία Μπακογιάννη! Τι πάθατε σήμερα όλοι; Έχει δικαίωμα παρέμβασης, ο κύριος Υπουργός. Όταν θα έλθει η σειρά σας, θα πάρετε το λόγο και θα απαντήσετε.

Η κα Κανέλλη, ειδική αγορήτρια του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, έχει το λόγο.

Κυρία Κανέλλη, δικαιούσθε είκοσι έξι λεπτά. Θα τα καταναλώσετε σε πρωτολογία;

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Έξι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Είκοσι και έξι δηλαδή.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Όχι, έξι θα χρειαστώ από τα είκοσι έξι, το πολύ δέκα. Χαρίζω στην Αίθουσα τα υπόλοιπα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Καλώς.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Αγαπητοί κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, νομίζω ότι είμαι και στο πνεύμα των επωφελουμένων κρατών των Βαλκανίων και των επωφελουμένων συναδέλφων και μελών του Προεδρείου και Γραμματέων. Γιατί να κουραζόμεθα άλλωστε, η Ελλάδα είναι η μεγάλη αδελφή των Βαλκανίων, ο μεγάλος αδελφός. Θα οφείλα, όμως, να αρχίσω ...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: ... (Δεν ακούστηκε)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κύριε Καψή, μη διακόπτετε την ομιλήστρια.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Θα οφείλα να αρχίσω, κύριε Καψή, από μια παρατήρηση πολύ θλιβερή για μένα. Είμαι στη δυσάρεστη θέση να σας ομιλώ, ως σχεδόν. Ένα σχεδόν με ειδική αξία. Δεν σας μιλώ απλώς, ως ειδική αγορήτρια του Κομμουνιστικού Κόμματος, απευθύνομαι στο Σώμα και στο Προεδρείο, ως σχεδόν. Είναι το σχεδόν της Μειοψηφίας που έχει την αξία της. Ο εισηγητής του ΠΑΣΟΚ απεκάλεσε το σχεδόν, ως ειδικής αξίας και προέβη και σε πολιτική γλωσσολογική ανάλυση, κυρίως εκτίμηση. Ζύγισε το μικρό ή το μεγάλο μέγεθος της Μειοψηφίας. Νομίζω ότι και με αυτήν του την παρέμβαση δείχνει μια ολόκληρη πολιτική φιλοσοφία. Σχεδόν. Επιτρέψτε μου, λοιπόν, να απευθυνθώ, ως σχεδόν.

Σας είχαμε προειδοποιήσει για την εξέλιξη του κόσμου και των Βαλκανίων κάτω απ' αυτήν την προοπτική.

Ίσως ελάχιστοι από εσάς να γνωρίζετε πόσο κόστισε για παράδειγμα η εξωτερική βαφή του κτιρίου της Πρεσβείας μας στο Βελιγράδι. Νοικιάστηκαν συνεργεία επί τόπου για να βάψουν την Πρεσβεία μας στο Βελιγράδι. Κόστισε 2,5 δισεκατομμύρια δραχμές. Οι γνωρίζοντες ότι με 2,5 δισεκατομμύρια δραχμές μπορείς να αγοράσεις περίπου το μισό Βελιγράδι τώρα που υπάρχει η μεγάλη δημοκρατία της ελεύθερης, αυτορυθμιζόμενης αγοράς στα Βαλκάνια.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Δεν είναι μόνο βαφή. Είναι γενική επισκευή.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Αναρωτιέμαι -και ίσως κάποια στιγμή θα πρέπει να απαντήσει και επισήμως- πόσο κόστισαν και άλλου είδους τέτοιες παρεμβάσεις προς εξωραϊσμό της όψης μας στο εξωτερικό και για να φιλοξενούνται και οι διπλωμάτες μας.

Δίνουμε 500 εκατομμύρια ευρώ, για να ενισχύσουμε έξι βαλκανικές χώρες και να βρεθούν στη θέση των επωφελουμένων κρατών από ένα κράτος μεγαλύτερο, υγιέστερο, ευρωπαϊκότερο, ολιγότερο βαλκανιό, ικανό να απευθύνεται παντού. Θα έλεγα ότι ενδεχομένως θα μπορούσαμε να κόψουμε τη μία χώρα από αυτές, γιατί εχθές οι δωρήτριες χώρες για τα Σκόπια, την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, απεφάσισαν να διπλασιάσουν το ποσό που της δίνουν και της

δίνουν 500 εκατομμύρια ευρώ.

Αναρωτιέμαι: Τι προσδοκούμε με αυτό το νομοσχέδιο; Προσδοκούμε την προώθηση των ελληνικών συμφερόντων στα Βαλκάνια, την ενίσχυση της παρουσίας διά της αναπτύξεως μηχανισμών κοινωνικού κράτους στις γειτονικές χώρες; Εδώ δεν είμαστε σε θέση να εισπράξουμε ουσιαστικές και πραγματικές απολαύσεις από το κοινωνικό κράτος στην Ελλάδα. Ήδη οι παρουσιασθέντες επικεφαλής φορέων στην επιτροπή εξέφρασαν τις επιφυλάξεις τους για το ποσό.

Εμείς, λοιπόν, ξέρουμε γιατί. Δεν είναι μόνο λόγω των συμβατικών μας υποχρεώσεων. Είμαστε στα πλαίσια της ανάπτυξης του μικρού περιφερειακού ρόλου τον οποίο οι μεγάλοι και οι σκληροί του ισχυρού πυρήνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της πέραν του Ατλαντικού υπερδυνάμεως μάς έχουν αναθέσει. Είναι ένας μικρός περιφερειακός ρόλος. Και επειδή πρέπει να συνεισφέρουμε το κατιτής μας, να στείλουμε και μια φρεγάδα, για παράδειγμα στον Κόλπο. Με αυτό το νομοσχέδιο θα στείλουμε και τα ταπεινά μας λίγα χρήματα, τις εκπληκτικές οργανωτικές μας ικανότητες να αναπτύξουμε τα Βαλκάνια. Σας προειδοποιήσαμε για τη συγκρότηση. Θα τα δούμε τα επίχειρα.

Αυτό το νομοσχέδιο έρχεται εδώ αναγκαστικά και εσπευσμένα, αγαπητοί συνάδελφοι. Αναγκαστικά για να ικανοποιηθούν αυτοί που έχουν δώσει τις οδηγίες και εσπευσμένα, διότι ήδη έχει προκληθεί κρίση από τον τρόπο με τον οποίο αναζητούσαν άλλοι πολιτικοί του κυβερνώντος κόμματος και άλλα μέλη της Κυβέρνησης τον ουσιαστικότερο έλεγχο επί αυτών των κονδυλίων. Και ο έλεγχος δεν είναι για τις δραχμές.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Δώστε μου, κύριε Πρόεδρε, τρία-τέσσερα λεπτά ακόμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας) : Θα με κάνετε να γυρίζω πίσω από εκείνα που χαρίσατε...

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Δεν πειράζει. Αν κάνετε αντίστροφη μετρητη, στο τέλος θα εκτοξευθούμε αμοιβαίως.

Δεν είναι, λοιπόν, για να ελεγχθεί πού πάει η δραχμή.

Η συγκρότηση της Επιτροπής Ελέγχου και ο τρόπος με τον οποίο θα λειτουργήσει το Υπουργείο Εξωτερικών μετατρέπει το Υπουργείο Εξωτερικών σε κάτι διαφορετικό από αυτό που νομίζουμε. Στήνει έναν τεράστιο προσωπικό μηχανισμό. Με μαθηματική ακρίβεια τα τρία τέταρτα αυτών των χρημάτων θα πάνε σε δημόσιες σχέσεις, σε έργα βιτρίνας, σε μη κυβερνητικές οργανώσεις ή σε μηχανισμούς που στήνονται τώρα στα βαλκανικά κράτη, για να είναι οιονεί σύμμαχοι πάρα πολύ συγκεκριμένων συμφερόντων και πολιτικών και της αγοράς.

Σας καλούμε να το ξανασκεφθείτε. Η μετατόπιση διαχείρισης κονδυλίων, η οποία περιβάλλεται τον τύπο της νομιμότητας με ένα νομοσχέδιο, με συγκρότηση επιτροπών, συμμετοχή ενός τεράστιου πλέγματος μηχανισμών και προσώπων, δεν θα κάνει τίποτα άλλο από το να ενισχύσει μια πολιτική στα Βαλκάνια που το οδηγούν με μαθηματική ακρίβεια στην καταστροφή.

Το ειδικεύει. Ψηφίσαμε και συναντέσαμε πολλές φορές ως χώρα σε κατακερματισμούς.

Πήραμε θέσεις και παρενέβημεν στα Βαλκάνια, σε συγκρούσεις εσωτερικές. Βιάσαμε σε πολλούς και θελήσεις σε συγκεκριμένες ιστορικές στιγμές στα Βαλκάνια. Δεν ωφελήθηκε η χώρα από ούτε καν ο τουρισμός μας, η διέλευση, τα προϊόντα. Τίποτε από όλα αυτά δεν συνεισέφερε. Και για όποιον αναρωτιέται ποιος είναι ο ρόλος πολλές φορές των μηχανισμών αυτών της δήθεν ελεύθερης αγοράς και της δήθεν αναπτύξεως στα Βαλκάνια, ας ρίξει μια ματιά σε ένα βουλγαρικό site. Άλλωστε η οργάνωση είναι και αναγνωρισμένη εδώ. Απαιτεί τα δικαιώματα των πεντακοσίων χιλιάδων.000 Βούλγαρων που καταπιέζονται στη Μακεδονία και την εισαγωγή της βουλγαρικής γλώσσας στα σχολεία της Μακεδονίας. Ενδεχομένως θα πρέπει να στηριχθεί και αυτή η πρωτοβουλία στα πλαίσια του ανύπαρκτου ουσιαστικά χώρου μιας πολυ-πολιτισμικής, κατακερματισμένης βαλκανικής κοινότητας, την οποία θα μπορούν να ελέγχουν οι έχοντες συμφέροντα. Την πατήσαμε στην Αρμενία, την πατήσαμε βομβαρδίζοντας τον ΟΤΕ στο Βελιγράδι. Άλλων τα συμφέροντα πρωθήθηκαν. Για μας αυτό δεν είναι παρά μια επιδότη-

ση μη εχόντων καπιταλιστών από την Ελλάδα που θέλουν να προβούν σε επενδύσεις, εξόδους ελληνικού λαού.

Σας καλούμε να το καταψηφίσετε. Εμείς οπωσδήποτε το καταψηφίζουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Η ειδική αγορή-τρια του Συναπτισμού της Αριστεράς και της Προόδου κα Δαμανάκη έχει το λόγο.

ΜΑΡΙΑ ΔΑΜΑΝΑΚΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι γεγονός ότι τα Βαλκάνια βρίσκονται σε δύσκολη κατάσταση. Εξακολουθούν να βρίσκονται σε δύσκολη κατάσταση. Οι μεγάλες αλλαγές που έκαναν από το 1989 υπήρχαν βέβαια εν δυνάμει και πριν σε αυτές τις κοινωνίες, αλλά έκαναν με έναν επίσημο τρόπο το 1989 με την κατάρρευση του λεγόμενου υπαρκτού σοσιαλισμού. Οδήγησαν σε μια κατάσταση νέα, όπου τα Βαλκάνια αναζητούν το μέλλον τους σε δύσκολες συνθήκες. Γίνεται αρκετή συζήτηση για τις αιτίες αυτής της κρίσης.

Θέλω να σημειώσω πολύ σύντομα, επειδή ακούγονται πολλά εδώ, ακούστηκαν και στη σημερινή συζήτηση ότι αναμφισβήτητα οι αιτίες της κρίσης είναι ενδογενείς. Αναφέρομαι στην οικονομική καθυστέρηση των χωρών αυτών, αναφέρομαι στην ασθενεία των δημοκρατικών θεσμών για την οποία τα καθεστώτα, τα οποία υπήρχαν στις χώρες αυτές είναι αναμφισβήτητα υπεύθυνα. Και αυτό δεν μπορεί να το λησμονεί καμία πλευρά.

Από εκεί και πέρα όμως, κύριοι Βουλευτές, είναι αναμφισβήτητο ότι ο ρόλος του διεθνούς παράγοντα δεν υπήρξε καθόλου υποβοηθητικός στο ξεπέρασμα αυτής της κρίσης. Αντίθετα διάφορες δυνάμεις και η υπερδύναμη –αναφέρομαι στις ΗΠΑ αλλά και διάφορες άλλες χώρες– έκαναν συστηματική προσπάθεια παρέμβασης στις εξελίξεις προς όφελος δικού τους, με σκοπό την εξυπέρετηση των δικών τους συμφερόντων, με αποτέλεσμα, η κρίση όχι να μην οδηγηθεί σε εκτόνωση αλλά ορισμένες φορές να πυροδοτηθεί και να οδηγηθούμε σε εξελίξεις πολύ κακές όπως ήταν οι πρόσφατοι ΝΑΤΟϊκοί βομβαρδισμοί στην πρώην Γιουγκοσλαβία, τους οποίους βομβαρδισμούς πλήρωσαν όπως πάντα οι άμαχοι είτε Σέρβοι είτε Βόσνιοι είτε χριστιανοί είτε μουσουλμάνοι.

Όμως, κύριοι Βουλευτές, εξακολουθώ να υποστηρίζω ότι στο βάθος του τούνελ, το φως για τα Βαλκάνια, ας το πω έτσι, πάντα θα στηρίζεται σε δύο παράγοντες, στην οικονομική σταθερότητα, στην οικονομική ανάπτυξη από τη μια και στη δημιουργία δημοκρατικών θεσμών από την άλλη που θα οδηγήσουν σε πολιτική σταθερότητα, στο σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων των μειονοτήτων.

Αυτή η οικονομική δυσπραγία και η έλλειψη δημοκρατικών θεσμών είναι που αναζητούνται τους εθνικιστικούς και θρησκευτικούς φανατισμούς. Επομένως και η χώρα μας, όπως πιστεύω και η Ευρώπη και η πολιτισμένη διεθνής κοινότητα πρέπει να κινηθεί ακριβώς στην κατεύθυνση της οικονομικής ανάπτυξης και της ενίσχυσης των δημοκρατικών θεσμών.

Από την άλλη θα ήθελα να διευκρινίσω με πολύ σαφή τρόπο ότι έχουμε την άποψη ότι η ανασυγκρότηση των Βαλκανίων είναι υπόθεση των ίδιων των χωρών και των κυβερνήσεων που έχουν αναδειχθεί στις χώρες αυτές. Δεν είναι υπόθεση ούτε των Ηνωμένων Πολιτειών ούτε της Ευρωπαϊκής Ένωσης ούτε βεβαίως της Ελλάδας. Ο βαρύγδουπος τίτλος που υπάρχει στο νομοσχέδιο «Σχέδιο οικονομικής ανασυγκρότησης των Βαλκανίων», κατά τη γνώμη μου, είναι ανώφελος και αστήρικτος. Δεν έχει καμία βάση. Τα Βαλκάνια θα ανασυγκροτηθούν όχι επειδή υπάρχει ελληνικό σχέδιο ούτε επειδή υπάρχει ευρωπαϊκό, αμερικανικό ή δεν ξέρω τι άλλο. Θα ανασυγκροτηθούν στο βαθμό που οι λαοί τους οι κοινωνίες τους, οι κυβερνήσεις επιλέξουν το δρόμο της πολιτικής σταθερότητας και της οικονομικής ανάπτυξης. Και αν σε κάτι εμείς μπορούμε να βοηθήσουμε ο ρόλος μας είναι ακριβώς αυτός, να υποβοηθήσουμε ακριβώς τους ενδογενείς μηχανισμούς που οδηγούν στη σταθερότητα και την ανάπτυξη. Επειδή έγινε εδώ ιδιαίτερα από την αγορή-τρια του Κομμουνιστικού Κόμματος μια καταστροφολογική ανάλυση για τα Βαλκάνια, θέλω να πω ότι έχουμε την άποψη ότι τα Βαλκάνια βρίσκονται σε ένα δρόμο προόδου. Αν δει κανείς και ας το δούμε αφαιρετικά, και νομίζω ότι όλοι οι Βουλευτές έχουμε πια

κάποιες εμπειρίες, ταξιδεύουμε σ' αυτές τις χώρες, βλέπουμε τις αλλαγές που γίνονται. Αν δούμε πώς ήταν τα Βαλκάνια πριν δυο χρόνια λόγου χάρη και πώς είναι σήμερα, θα δούμε ότι υπάρχει κάποια πρόοδος. Υπάρχουν κυβερνήσεις με τις οποίες συνομιλούμε. Δεν σημαίνει αυτό ότι δεν υπάρχουν προβλήματα, δεν υπάρχουν εθνικισμοί, δεν υπάρχουν εστίες πιθανής ανάφλεξης, δεν υπάρχουν προβλήματα με τις μειονότητες, αλλά είναι γεγονός ότι η πρόοδος, η πολιτική σταθερότητα κερδίζει έδαφος και η οικονομική σταθερότητα, με αργό βασανιστικό τρόπο. Και η Ελλάδα πρέπει να φιλοδοξεί να συμβάλει σ' αυτήν την πορεία ή πάντως να μην την ανακόψει. Αυτές μπορεί να είναι οι φιλοδοξίες μιας χώρας που μετέχει στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στους άλλους διεθνείς θεσμούς.

Θεωρώ θετικό το γεγονός ότι έχει εγκαταλειφθεί απ' όλες τις πλευρές η περίφημη ορολογία για διείσδυση της Ελλάδος στα Βαλκάνια ή άλλα παρόμοια τα οποία ήταν και μεγαλεπίβολα χωρίς λόγο, και μεγαλόστομα, και αστήρικτα. Άλλα πιστεύω ότι ορισμένες ορολογίες πρέπει να εγκαταλειφθούν, εγώ θα προτιμούσα αντί του όρου βοήθεια, τον όρο συνεργασία, προσπάθεια για άλληλοκατανόηση, προσπάθεια για ένα κοινό μέλλον στην Ευρώπη και στον πολιτισμένο κόσμο.

Τι πρέπει να κάνει η Ελλάδα; Η Ελλάδα, κατά την άποψή μου -και σωστά- έγινε μέλος της διεθνούς συμφωνίας για την DAT για τη διεθνή οικονομική βοήθεια. Και έναντι αυτής της συμμετοχής έχει ορισμένες υποχρεώσεις. Μια από τις υποχρεώσεις είναι να διαθέτει ένα ποσό του εθνικού εισοδήματος, 0,2% για να βοηθά αυτές τις χώρες, τις αναπτυσσόμενες χώρες και εν προκειμένω τα Βαλκάνια. Πρέπει η Ελλάδα να το διαθέσει αυτό το ποσό. Απαντούμε απερίφραστα «ναι, πρέπει να το διαθέσει». Και πιστεύω ότι σαν κόμμα της Αριστεράς έχουμε ευθύνη να τονίσουμε αυτήν τη διάσταση. Κατά την άποψή μου, είναι λάθος και δεν συνάδει από καμία πλευρά με τις διεθνιστικές και τις αντιλήψεις που έχει η Αριστερά, η άποψη ότι επειδή στην Ελλάδα έχουμε φτώχεια και έχουμε, επειδή έχουμε ανεργία και έχουμε, επειδή έχουμε δυσπραγία και έχουμε, δεν θα πρέπει η Ελλάδα να διαθέσει ούτε δραχμή διότι εμείς θα φτιάξουμε τη φτώχεια και την ανεργία των άλλων; Όχι. Αυτοί θα την φτιάξουν. Άλλα η Ελλάδα στο βαθμό που μπορεί έχει χρέος και συμφέρον να σταθεροποιήσει την κατάσταση και να συμβάλει σ' αυτή την προσπάθεια, όπως απαιτούν οι υποχρεώσεις της από τη συμμετοχή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στο διεθνές περιβάλλον στο οποίο ανήκει. Επομένων η Ελλάδα καλώς έγινε μέλος αυτής της συμφωνίας, καλώς διαθέτει τα αντίστοιχα κονδύλια και καλώς έρχεται το σημερινό νομοσχέδιο.

Εμείς είπαμε ότι το ψηφίζουμε κατ' αρχήν, επειδή δεν θέλουμε να καθυστερήσουμε άλλο τις διαδικασίες οι οποίες πρέπει επιτέλους να προχωρήσουν για να υπάρξει εκταμίευση των κονδυλίων. Και θα μιλήσω για το παρελθόν, διότι πράγματι υπάρχει ένα πολύ κακό παρελθόν, το οποίο ελπίζω ότι δεν θα επαναληφθεί. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι συμφωνούμε με τις διαδικασίες που υπάρχουν στο νομοσχέδιο. Έχουμε σοβαρότατες επιφυλάξεις και αντιρρήσεις στις οποίες συγκεκριμένα θα αναφερθώ. Άλλα ψηφίζουμε κατ' αρχήν το νομοσχέδιο διότι πιστεύουμε ότι πρέπει να προχωρήσει. Δεν είναι δύνατόν η Ελλάδα να ισχυρίζεται ότι είναι μέλος της DAT, να μετέχει στους διάφορους διεθνείς οργανισμούς όπου όλοι εμείς και όλοι οι Βουλευτές, αλλά φαντάζομας και η κυβέρνηση λένε ότι η Ελλάδα παίζει ένα ρόλο και να μην είμαστε σε θέση να προχωρήσουμε.

Η καθυστέρηση -για να θέσω το θέμα αυτό- είναι κατά τη γνώμη μου απαράδεκτη. Υπήρξε απαράδεκτη καθυστέρηση και επ' αυτού θα πρέπει να δοθούν εξηγήσεις, έστω και αν ο παρών κύριος Υπουργός δεν ήταν τότε μέλος του Υπουργικού Συμβουλίου. Η Κυβέρνηση έχει μία συνέχεια. Και όλα αυτά τα οποία έγιναν με την παραίτηση του προκαθημένου σας του κ. Ζαφειρόπουλου, με τα δημοσιεύματα στον Τύπο, με την έλλειψη εξηγήσεων από τη μεριά του Υπουργείου, δεν βοηθούν.

Εμείς χρειάζεται βεβαίως να κάνουμε μία νέα αρχή. Πιστεύω ότι το νομοσχέδιο θα μπορούσε στο σημείο αυτό να δίνει εγγυήσεις -που δεν τις δίνει κατά την άποψή μου- ότι θα προχωρήσουμε πραγματικά σε μία νέα αρχή.

Τις παρατηρήσεις μας στις διαδικασίες εκταμίευσης των κον-

δυλίων τις κάναμε και στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή. Και πρέπει να πω ότι έγιναν ορισμένα βήματα βελτιώσεων από τη μεριά του κυρίου Υπουργού στην κατεύθυνση και των δικών μας παρατηρήσεων, αλλά αντίστοιχων παρατηρήσεων, πρέπει να πω, που είχε κάνει και η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, η οποία, να σημειώσω, κύριοι Βουλευτές –δεν ξέρω πόσοι είδατε την έκθεσή της– έκανε μία σοβαρή δουλειά για το νομοσχέδιο αυτό και μας έδωσε συγκεκριμένες παρατηρήσεις για να πορευούμε. Ορισμένες δεν έγιναν δεκτές και θα τις επαναλάβω πολύ σύντομα.

Πρώτα-πρώτα ποιοι είναι οι στόχοι αυτής της βοήθειας. Οι στόχοι δεν μπορεί πάρα να είναι τρεις, κατά τη γνώμη μου. Περιγράφονται, αλλά θα μπορούσαν να περιγραφούν με μεγαλύτερη σαφήνεια.

Πρώτον, η εγκαθίδρυση δημοκρατικών πολιτικών θεσμών.

Δεύτερον, η καταπολέμηση της φτώχειας. Υπάρχει κάποια διατύπωση περί ενίσχυσης του κοινωνικού κράτους. Για μένα δεν καλύπτεται ο στόχος. Εν πάσῃ περιπτώσει, όμως, η καταπολέμηση της φτώχειας και η συνεργασία για τη συγκρότηση παραγωγικού ιστού.

Τρίτον, ο εκσυγχρονισμός της Δημόσιας Διοίκησης και της αυτοδιοίκησης σε συνεργασία με μεθόδους, τεχνογνωσία κλπ.

Έγιναν ορισμένα βήματα στην αποσαφήνιση των σκοπών. Θα μπορούσαν να είναι, κατά τη γνώμη μου, διαιρέστερα, ώστε να δίνουν και κριτήρια επιλογής προγραμμάτων προς συγκεκριμένους στόχους.

Δεύτερο θέμα: Είναι σωστό το ότι συμπεριελήφθη τελικά η Βοσνία-Ερζεγοβίνη στις χώρες που έχουν να λαμβάνουν. Αυτή η παρατήρηση έγινε δεκτή και νομίζω ότι δείχνει μία γενικότερη αντίληψη, πέρα από τις προηγούμενες δεσμεύσεις που υπήρχαν.

Έρχομαι τώρα σε δύο βασικά ζητήματα, όπου έχουμε διαφωνίες. Το ένα είναι το θέμα της κατανομής των κονδυλίων γενικά και το άλλο είναι το θέμα των κριτηρίων χρηματοδότησης και του ελέγχου.

Όσον αφορά την κατανομή, εμείς κάναμε την πρόταση –κι επιμένουμε σε αυτό– να υπάρξει συγκεκριμένη ρήτρα ότι ένα ποσοστό θα οδηγηθεί σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Και νομίζω ότι μπορούμε να επιμείνουμε. Ακούω ότι και ο Πρωθυπουργός θα αναλάβει πρωτοβουλίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση για την ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Καταλαβαίνω τις δυσκολίες όταν η εκταμίευση θα περάσει και μέσα από διμερείς συμφωνίες που θα υπογραφούν από τον κύριο Υπουργό με τις αντίστοιχες αρχές κάθε χώρας. Και θα είναι και μέσα στο πλαίσιο των πρωτοβουλιών που παίρνουμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Παρ'όλα αυτά, θα μπορούσαμε να πούμε ότι εμείς κατ' αρχήν θέλουμε να ενισχύσουμε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, έστω και αν τις εννοήσουμε όπως τις εννοεί η Ευρώπη, οπότε η συντριπτική πλειοψηφία των ελληνικών επιχειρήσεων κατατάσσονται στις μικρομεσαίες. Θα είναι, όμως, ένα στίγμα, ένα μήνυμα που θα επιτρέψει, αν θέλετε, και να απαντήσει η Βουλή πειστικά στα δάφορα που κυκλοφορούν, ότι ο τάδε επιχειρηματίας ή ο δείνα επιχειρηματίας βρίσκεται πίσω από το σχέδιο, ότι θα το πάρει ολόκληρο και άλλα σχετικά.

Όσον αφορά τα κριτήρια, εμείς είχαμε πει ότι θα μπορούσε να υπάρχει –και επιμένουμε σε αυτήν την άποψη– η εξής λύση, διότι πράγματι χρειάζομαστε μία επιτροπή που να αποφασίζει με ένα γρήγορο και ευέλικτο τρόπο. Χρειάζομαστε όμως –αυτό λέμε εμείς– κοινωνικό και πολιτικό έλεγχο, έτσι ώστε αυτό το οποίο λέγεται συνεχώς για διαφάνεια, να γίνεται στην πράξη.

Λέγαμε, λοιπόν, ότι θα μπορούσε να υπάρχει μία επιτροπή αξιολόγησης και παρακολούθησης, όπου να εκφράζονται κάποιοι ευρύτεροι κοινωνικοί και πολιτικοί φορείς. Τα κόμματα, κοινωνικοί φορείς, τα συνδικάτα κλπ. Να υπάρχει πάντως ένας διαρκής έλεγχος. Και εκεί να προσέρχεται μία επιτροπή, αν θέλετε, τεχνοκρατών, η οποία με ένα σύντομο τρόπο να κάνει τις προτάσεις, να κάνει τις επιμέρους αξιολογήσεις κλπ.

Επελέγη ένας άλλος δρόμος. Εγώ θέλω εδώ να δεις ο κύριος Υπουργός και τις παρατηρήσεις της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, διότι πιστεύω ότι δεν εξασφαλίζεται σε μία μόνιμη και σταθερή βάση ο πλήρης έλεγχος και η διαφάνεια στη

διάθεση των κονδυλίων.

Βεβαίως, υπάρχει το επιχείρημα ότι και εμείς εδώ, τα κόμματα, μπορούμε να ασκήσουμε τον κοινοβουλευτικό έλεγχο και να ζητήσουμε εκ των υποτέρων να κατατεθούν στη Βουλή –όπως και κατατέθηκαν, πρέπει να πω, στην Επιτροπή– οι σχετικές εκταμιεύσεις. Πιστεύω, όμως, ότι θα ήταν πολύ καλύτερο και θα δημιουργούσε ένα καλύτερο κλίμα για μια νέα αρχή, όπως είπα, αν φροντίζαμε από την αρχή να πάρουμε τέτοια συγκεκριμένα μέτρα.

Εμείς, κύριοι Βουλευτές, κατ' αρχάς ψηφίζουμε το νομοσχέδιο, διότι θεωρούμε ότι πρέπει επιτέλους να προχωρήσουμε και να σταματήσουμε οι καθυστερήσεις που υπάρχουν. Έχουμε τις επιφυλάξεις μας και τις αντιρρήσεις μας όσον αφορά τις διαδικασίες. Και βεβαίως και στα πλαίσια των δυνατοτήτων που έχουμε από το Κοινοβούλιο θα ασκήσουμε τα δικαιώματα μας.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να σας ανακοινώσω ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούμε από τα άνω δυτικά θεωρεία μαθητές και δάσκαλοι από το διημετρικό Σχολείο Γλυφάδας, καθώς επίσης μαθητές και δάσκαλοι από το 1ο Δημοτικό Σχολείο Γαλατσίου.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες)

Επίσης, έχω την τιμή να σας ανακοινώσω ότι η Διαρκής Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων καταθέτει την έκθεσή της στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Πολιτισμού: «Κύρωση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τις κινηματογραφικές συμπαραγωγές».

Κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να σας ανακοινώσω ότι ο Βουλευτής Α' Αθηνών κ. Λυκουρέζος ζητεί ολιγοήμερη άδεια απουσίας στο εξωτερικό.

Η Βουλή εγκρίνει;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Το λόγο έχει ο κ. Πάγκαλος.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κατ' αρχάς νομίζω ότι πρέπει να απαντήσουμε σε ένα ερώτημα, το οποίο τίθεται μερικές φορές από τον Τύπο και διαδίδεται στην κονή γνώμη, το ερώτημα στο οποίο προσπάθησε να απαντήσει και η συνάδελφος η κα Δαμανάκη, εάν η Ελλάς μπορεί να βοηθάει τρίτες χώρες, εάν δηλαδή δεν είμαστε τόσο φτωχοί ώστε να μην είναι δυνατόν να επιτρέπουμε στον εαυτό μας αυτού του είδους τη δραστηριότητα.

Νομίζω ότι η απάντηση που δίνεται μεταξύ άλλων και από αυτό το νομοσχέδιο είναι ορθή. Έχουμε φτάσει πια σε ένα σημείο βιοτικού επιπέδου και οικονομικής δυνατότητας που μας επιτρέπει να βοηθούμε τρίτες χώρες. Είμαστε στις είκοσι πέντε πρώτες από την άποψη της οικονομικής ευρωποτιάς χώρες, μετέχουμε στον Ο.Ο.Σ.Α. και ορθώς αυτό το νομοσχέδιο μας εντάσσει στις δράσεις που προβλέπονται από τις διεθνείς συμβάσεις, τις οποίες αναφέρεται το πρόγραμμα οικονομικής βοήθειας του Ο.Ο.Σ.Α. και το πρόγραμμα σταθεροποίησης στα Βαλκάνια.

Κατ' αρχάς, τα ποσά δεν είναι πολύ μεγάλα. Όπως ξέρετε, πρόκειται για 550 εκατομμύρια ευρώ για μία πενταετία. Εάν κανείς τα διαιρέσει διά των έξι ετών, είναι περίπου 90 εκατομμύρια ευρώ το χρόνο, εάν τα διαιρέσει διά των πέντε χωρών, οι οποίες αφελούνται, βλέπετε ότι φτάνουμε σε ποσά που θα επιτρέψουν απλώς μία συμβολική παρουσία. Δεν είναι σημαντικά επενδυτικά προγράμματα, τα οποία θα επιβαρύνουν υπερμέτρων την ελληνική οικονομία.

Βεβαίως, πρέπει να προσθέσει κανείς ότι τα χρήματα αυτά είναι κατά κάποιον πολύ έμμεσο τρόπο ανταποδοτικά. Και εδώ θα μου επιτρέψετε να υπερασπιστώ τη λέξη «ενδοχώρα». Είναι μία υπέροχη ελληνική λέξη, η οποία δηλώνει ακριβώς αυτό που περιγράφει. Και μία ματιά στο χάρτη μπορεί να μας πείσει ότι η ενδοχώρα της Ελλάδας είναι πράγματι βαλκανική. Η Ελλάδα είναι χώρα μεσογειακή, χώρα παράλιος και από τη θέση της είχε πάντα ανάγκη τη δυνατότητα επικοινωνίας με τον εσωτερικό αυτό γεωγραφικό χώρο, από τον οποίον προέρχονται πάρα

πολλά δεδομένα του εθνικού μας τοπίου: το κλίμα μας και οι κατά καιρούς ανθρώπινοι όγκοι, οι οποίοι ήρθαν και κατέκλυσαν αυτήν εδώ τη γωνιά της Ευρώπης.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΟΥΝΗΣ: Και οι εισβολείς πάσης φύσεως.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Οι εισβολές πάσης φύσεως διαμόρφωσαν το σημειρινό εθνικό μας χαρακτήρα, τη σημειρινή μας φυσιογνωμία.

Αποκοπήκαμε, ενώ πάντα υπήρχε η παραδοσιακή αυτή σχέση από την ενδοχώρα μας, λόγω του συστήματος που υπήρχε εκεί, λόγω του σιδηρούν παραπετάσματος, λόγω του Ψυχρού Πολέμου και νομίζω ότι ήρθε η ώρα για να αποκαταστήσουμε αυτές τις σχέσεις.

Υπάρχει η κακή χρήση της λέξης «ενδοχώρα» από το χιτλερικό σύστημα, αλλά έχω προσέξει ότι σε άλλες γλώσσες, στα αγγλικά ή στα γαλλικά, όταν αναφέρονται σ' αυτόν το συγκεκριμένο όρο με την έννοια που τον χρησιμοποίησαν οι Γερμανοί κατά την περίοδο αυτή, χρησιμοποιούν τη γερμανική λέξη «hinterland». Και θα πρότεινα κι εμείς να κάνουμε το ίδιο. Να μην καταδικάσουμε και να μην αφαιρέσουμε δηλαδή από το λεξιλόγιό μας από υπερβολική δημοκρατική ευαισθησία τη λέξη «ενδοχώρα», επειδή κάποιος τη χρησιμοποίησε κακώς στη διάρκεια της ιστορίας.

Αυτή η ενδοχώρα έχει αποδειχθεί ήδη σημαντική γιατί προηγήθηκε το ιδιωτικό κεφάλαιο, το οποίο διεισδύει. Και αυτή δεν είναι κακή λέξη. Το ιδιωτικό κεφάλαιο διεισδύει. Αυτός ακριβώς είναι και ο ρόλος του, να διεισδύει στις αγορές, εθνικές και ξένες, να τις αναπτύσσει, να βρίσκει καταναλωτές για τα προϊόντα του και για τις υπηρεσίες, τις οποίες παρέχει.

Διείσδυσε, λοιπόν, το ελληνικό κεφάλαιο και διείσδυσε επιτυχώς. Αυτήν τη στιγμή ελληνικές επιχειρίσεις συγκροτούν ένα τοπίο, όπου και στις πέντε αυτές χώρες οι Έλληνες επενδυτές είναι μεταξύ των δύο ή τριών πρώτων σε ό,τι αφορά στις άμεσες επενδύσεις και τα ελληνικά προϊόντα ως εξαγωγές μας τοποθετούν μεταξύ των δύο ή τριών πρώτων προμηθευτών της κάθε χώρας απ' αυτές.

Είναι, λοιπόν, επιτυχής η διαδικασία αυτή και οι επενδύσεις κατά κάποιο τρόπο αποτελούν μια επιβαλλόμενη συνοδεία αυτής της διαδικασίας. Θα ήταν περίεργο εάν δεν εφαρμόζαμε στη Βαλκανική αυτό που κατά κόρον χρησιμοποιούσαμε ως επιχείρημα σε όλη τη μέχρι τώρα ζωή μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Τι λέγαμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση κάθε φορά που ζητάγμε διαφρωτικά προγράμματα και ενισχύσεις επενδυτικές για την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας; Τους λέγαμε ότι «εμείς σας προσφέρουμε την αγορά μας. Έχουμε ένα μεγάλο έλλειμμα στο εμπορικό μας ισοζύγιο και στο ισοζύγιο υπηρεσιών μαζί σας, σας ενισχύουμε με τον τρόπο αυτό οικονομικά και πρέπει εις ανταπόδοσιν, κατά κάποιο τρόπο, κι εσείς να επενδύσετε σε εμάς». Νομίζω ότι αυτό το επιχείρημα θα μπορούσαν να το χρησιμοποιούν αν δεν το χρησιμοποιούν ήδη αυτές οι γειτονικές χώρες, γιατί ίσως δεν έχουν μπει ακόμα «στο κόλπο» όσο χρειάζεται, να μας ζητήσουν δηλαδή απαιτητικά επενδύσεις. Αυτή η ορολογία είναι μία καθιερωμένη ορολογία.

Αυτά ακριβώς που σας λέω τώρα είπε και ο Έλληνας Πρωθυπουργός πριν από δύο, τρεις μέρες στους Ιάπωνες. Τους είπε: «Κοιτάξτε να δείτε, ίδού το τεράστιο εμπορικό μας έλλειμμα. Δείτε πώς αγοράζουμε από σας. Περιμένουμε από σας μια οικονομική ενίσχυση μέσω των επενδύσεων και μέσω του τουρισμού».

Νομίζω, λοιπόν, ότι αυτό το οφείλουμε κατά κάποιο τρόπο - δεν είναι κάτι το οποίο εκ γενναιοδωρίας παρέχουμε για λόγους χριστιανικής ήμητης ή ευαισθησίας - για να είναι ομαλή και ισορροπημένη η σχέση και να έχει προοπτικές ανάπτυξης.

Ποιοι διεισδύουν; Προφανώς διεισδύουν οι επιχειρηματίες. Δεν έχουμε κρατική οικονομία στην Ελλάδα. Το κράτος δεν πρέπει κατά την άποψή μου, και όπου συνεχίζει να το κάνει θα πρέπει να πάψει να το κάνει, να κάνει τον επιχειρηματία. Πολλών μάλλον δεν μπορεί να κάνει τον επιχειρηματία στο εξωτερικό.

Ποιοι είναι οι Έλληνες επιχειρηματίες; Μα, είναι αυτοί που είναι, κύριοι συνάδελφοι. Άκουσα μερικές απόψεις ότι κατά κάποιο τρόπο πρέπει να κάνουμε ανάλυση φρενών και μυελού

οστέων στον επιχειρηματία πριν του επιτρέψουμε να αναπτύξει τις επιχειρηματικές του ικανότητες στο εξωτερικό, ώστε ο επιχειρηματίας να είναι ηθικός, να έχει χρηστές απόψεις για την κοινωνία κλπ. Δεν νομίζω ότι χρειάζεται αυτό. Χρειάζεται απλώς να σέβεται τους ελληνικούς νόμους και τους νόμους της χώρας στην οποία δραστηριοποιείται.

Από εκεί και πέρα ο επιχειρηματίας διακρίνεται από άλλα χαρακτηριστικά. Δεν είναι ιεραπόστολος. Είναι κάποιος που πάει να κερδίσει όσα μπορεί περισσότερα σε όσο μπορεί συντομότερο χρονικό διάστημα. Αυτό ακριβώς θα κάνουν οι Έλληνες επιχειρηματίες, όπως κάνουν και όλοι οι άλλοι επιχειρηματίες όλων των άλλων χωρών του κόσμου, γιατί αλλιώς η αγορά δεν θα ανεχθεί την παρουσία τους. Ο ανταγωνισμός θα τους εξοβλίσει.

ΠΕΤΡΟΣ ΜΟΛΥΒΙΑΤΗΣ: Και οι ιεραπόστολοι ήθελαν να κερδίσουν.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Ναι, αλλά δεν το έλεγαν. Ήταν πολύ χειρότεροι.

ΜΑΡΙΑ ΔΑΜΑΝΑΚΗ: Έλεγαν το αντίθετο μάλιστα.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Βλέπω ότι τα περί ιεραποστόλων ενέπινευσαν την Αίθουσα.

Κύριε Πρόεδρε, πέραν τούτου έχουμε το έμμεσο όφελος της διεύρυνσης των αγορών. Οι επενδύσεις αυτές διευρύνουν τις αγορές. Είπαμε ότι έχουμε ήδη διαπιστώσει μία άνοδο των εξαγωγών μας προς τις χώρες αυτές που, λυπούμας που το λέω, δεν συνοδεύεται από αντίστοιχη γενικότερη αύξηση των εξαγωγών μας. Ενώ, λοιπόν, έχουμε μία στασιμότητα των εξαγωγών μας συνολικά...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Μείωση έχουμε και στο σύνολο και στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: ... και μείωση σε ορισμένες χώρες, ιδιαίτερα προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, έχουμε και μία αύξηση στη Βαλκανική η οποία σπεύδει να λειτουργήσει κατά κάποιον τρόπο συμφωνικά και διασύνει κάπως την κατάσταση του εμπορικού ισοζυγίου.

Τέλος, θέλω να πω ότι και αυτό που τονιζόταν στον παλαιό νόμο και τώρα ορθώς το περιορίζουμε, γιατί δημιουργήσει πάρα πολλά προβλήματα, δηλαδή η διατήρηση των πληθυσμών στις χώρες αυτές ώστε να μη μετατρέπονται σε μετανάστες ανεξέλεγκτους και πολλές φορές παράνομους που έρχονται με τις συνάστες συνέπειες να αναζητήσουν εργασία εδώ και αυτό είναι ένας θεμιτός, κατά την άποψή μου, στόχος.

Θέλω να τελειώσω λέγοντας ότι συχαριστώ ιδιαίτερα τον παριστάμενο Υπουργό κ. Λοβέρδο, γιατί μας έδωσε αυτόν τον κατάλογο των μη κυβερνητικών οργανώσεων, ο οποίος πράγματι είναι ιδιαίτερα χρήσιμος.

Ίσως, όμως, θα έπρεπε, επειδή, κύριε Υπουργέ, για μερικές από αυτές τις οργανώσεις έχουμε πληροφορίες από τον Τύπο παραδείγματος χάρη που αμφισβητούν την ικανότητά τους να δράσουν ή την εγκυρότητα ορισμένων από αυτών, ίσως θα έπρεπε να αναλάβουμε την πρωτοβουλία εμείς, γιατί εσείς δεν θα μπορείτε να αναλάβετε μια τέτοια πρωτοβουλία να γίνει μια συζήτηση στην Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων και Άμυνας, όπου εμείς θα σας θέσουμε υπόψη σας τι γνωρίζουμε ότι τα ακούμε ή τι διαβάζουμε και εσείς θα μας δώσετε τις κατάλληλες πληροφορίες, γιατί φαντάζομαi ότι πριν τους αναθέσετε προγράμματα τέτοιας σοβαρότητας και μάλιστα με χρήματα του ελληνικού δημοσίου για την εξωτερική πολιτική θα έχετε και εσείς κάνει τις αντίστοιχες έρευνες περί αυτών.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Δεν έχω αντίρρηση.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Δεν έχετε αντίρρηση. Αυτό είναι καλό. Ευχαριστώ πολύ.

Τώρα, κύριε Πρόεδρε, θα μου επιτρέψετε να σας πω ότι υπάρχουν μερικές παρατηρήσεις τις οποίες θα ίθελα να κάνω σε ό,τι αφορά ορισμένα λάθη που έχει το κείμενο. Για παράδειγμα λέει σε ένα σημείο «σύναψη προγράμματος». Το πρόγραμμα δεν συνάπτεται, συντάσσεται. Η σύναψη πρέπει να πάει στις συμβάσεις ή να πούμε «σύνταξη προγράμματος». Ίσως πρέπει ο κύριος Υπουργός να μας το παρουσιάσει για την τελική ψήφιση στο όλον να κάνει ο ίδιος μια επεξεργασία γιατί είναι

γνωστός χειριστής του λόγου.

Νομίζω ότι μπορούμε να ψηφίσουμε αυτό το κείμενο και μπορούμε να το ψηφίσουμε ως έχει. Αυτό είναι ένα ευτύχημα γιατί όπως γνωρίζετε έχουμε περιαγάγει εαυτούς στην αδυναμία να συμπληρώσουμε ή να τροποποιήσουμε νομοθέτημα στη συζήτηση της Ολομέλειας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Όχι, κύριε συνάδελφε, δεν είναι ακριβές αυτό, αν μου επιτρέπετε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κύριε Πρόεδρε, ζητήστε τουλάχιστον το λόγο. Σας παρακαλώ, δεν είναι σωστό. Παίρνετε το λόγο αυθαιρέτως;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Με την άδειά σας, κύριε Πρόεδρε. Στην προηγούμενη συνεδρίαστη ξεκαθαρίσαμε εδώ μέσα ότι έχουμε αδιαφοριστήτη δικαίωμα αλλαγών. Να μην υπάρχει αυτή η παρεξήγηση.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Αυτό είναι ευτυχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Ολοκληρώστε την ομιλία σας κύριε Πάγκαλε.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Εγώ τελείωσα την ομιλία μου, κύριε Πρόεδρε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: ... (Δεν ακούστηκε)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κύριε Μητσοτάκη, σας παρακαλώ, δεν έχετε το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Θα μου αφαιρέσετε το λόγο, δηλαδή;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κανείς δεν έχει το λόγο επ' αυτού. Να τελειώσει ο κ. Πάγκαλος.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Θα μου επιτρέψετε, κύριε Πρόεδρε, να καθίσω για να μην έχω και την τύψη ότι δημιουργησα θέμα, αλλά εγώ είχα αυτήν την εντύπωση. Εάν τα πράγματα είναι έτσι όπως λέει ο αξιότιμος επίτιμος Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας, εγώ δεν έχω καμία αντίρρηση. Αυτό με κάνει να ευτυχώ. Άλλη η ιδέα ότι δεν θα μπορούμε στην Ολομέλεια να αλλάξουμε κάτι που συμφωνήσαμε σε μια επιτροπή, είναι ολίγο δύσκολο να γίνει αποδεκτή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Δεν είναι αυτό το θέμα που συζητάμε, κύριε Πάγκαλε, τώρα. Το έχει συζητήσει η Βουλή. Έχει τοποθετηθεί σχετικά ο κύριος Πρόεδρος της Βουλής.

Συνεχίστε, κύριε Πάγκαλε.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Τελείωσα, κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Το λόγο έχει ο κ. Παναγιωτόπουλος.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, εμείς στη Μακεδονία έχουμε περισσότερη γνώση των προβλημάτων που δημιουργούνται σε σχέση με τις βαλκανικές χώρες.

Κατ' αρχάς σημείωσα και προχθές στην Επιτροπή -και επαναλαμβάνω και σήμερα- ότι όλες οι προσπάθειες που έγιναν από Έλληνες επιχειρηματίες, για να μπουν στα Βαλκάνια και να δημιουργήσουν επιχειρήσεις πολλές φορές, έγιναν με δική τους απολύτως πρωτοβουλία, ερήμην του κράτους, χωρίς καμία βοήθεια κανενός και τους χαρακτήριζα μάλιστα «παιονίες» γιατί μπήκαν εκεί μέσα χωρίς να ξέρουν τι θα συναντήσουν και τι θα βρουν μπροστά τους. Οι περισσότεροι από αυτούς πέτυχαν πράγματι, κυρίως στη Βουλγαρία, πολύ θετικά αποτελέσματα.

Επομένως πριν από το μεγαλόπονο τίτλο της «Οικονομικής Ανασυγκρότησης των Βαλκανίων» θα έπρεπε να υπάρχει ο τίτλος μιας προσπάθειας οργάνωσης του κράτους, ώστε να αξιοποιήσουμε περισσότερο αυτά που μπορούμε στα Βαλκάνια. Παραδείγματος χάρη στα σύνορα με τη Βουλγαρία αντιμετωπίζουν οι Έλληνες επιχειρηματίες φοβερά προβλήματα προκειμένου να εισάγουν τα έτοιμα προϊόντα που παράγουν εκεί και να τα αξιοποιήσουν περαιτέρω στο εμπόριο. Δεν υπάρχουν στοιχειώδεις διευκολύνσεις για να μπορέσουν οι άνθρωποι αυτοί να λειτουργήσουν κατά τρόπο που θα αξιοποιεί και την προσπάθειά τους και το προϊόν τους.

Αντί, λοιπόν, να έχουμε μεγαλόπονους τίτλους, είναι καλύτε-

ρα να φροντίσουμε να λύσουμε μικρά προβλήματα με τα οποία τελικά ενισχύουμε οικονομικά τα Βαλκάνια.

Οι ελληνικές βιομηχανίες στα Βαλκάνια πρώτα-πρώτα απασχολούν από εκεί γηγενείς και μειώνουν κατά κάποιο τρόπο το πρόβλημα της ανεργίας, ανεβάζουν το γενικό εισόδημα, διότι παράγουν και εξάγουν. Επομένως πρέπει να κινηθούμε στη δυνατότητα που έχουμε, να κινήσουμε τις ελληνικές βιομηχανίες και βιοτεχνίες προς τις βαλκανικές χώρες.

Από την άλλη μεριά πρέπει να αξιοποιήσουμε τους εμπορικούς συμβιούλους ίδιαίτερα στις βαλκανικές χώρες. Αυτό το σώμα το διεκδικούμε, το μεταφέρουμε, το πάρνουμε από το Υπουργείο Εμπορίου, το πηγαίνουμε στο Υπουργείο Εξωτερικών και με διαφόρους τρόπους πάμε να συνενώσουμε.

Πράγματι και εγώ συμφωνώ ότι σήμερα τα προβλήματα του Υπουργείου Εξωτερικών είναι περισσότερο οικονομικά παρά πολιτικά και θα έπρεπε να κινηθούμε πιο δυνατά στον τομέα της αξιοποίησης των έμπειρων εμπορικών συμβιούλων, ώστε να μπορέσουμε να εξελίξουμε τις σχέσεις μας με τις χώρες αυτές.

Είπε προχθές ο κ. Παπαθεμέλης στην επιτροπή κάτι που το θεωρά υπερβολικό, αλλά έχει το μήνυμά του και τη λογική του: Δεν κοιτάτε να ανασυγκροτήσουμε τους Βαλκανιούς που ζουν στην Ελλάδα προκειμένου να ξαναγυρίσουν στις χώρες τους ...

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ-ΑΓΓΕΛΟΣ ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Κίνητρα να δώσουμε ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κύριε Παπαθεμέλη, είδατε πόσο προσέχει ο κ. Παναγιωτόπουλος το τι λέτε; Σας προσέχει ίδιαίτερα.

Κύριε Παναγιωτόπουλε, προσέχετε τον κ. Παπαθεμέλη πάντα σε αυτά που λέει.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ: Νομίζω ότι αυτά που λέει είναι άξια προσοχής. Το κόμμα του ΠΑΣΟΚ δεν τον προσέχει. Εμείς τον προσέχουμε. Άλλα βέβαια το κόμμα του ΠΑΣΟΚ δικαιολογείται να μην τον προσέχει, γιατί τέτοιοι είδους νοήματα είναι πολύ δύσκολα για το κόμμα του ΠΑΣΟΚ.

Μπορούμε, λοιπόν, με χίλιους τρόπους να ενισχύουμε τα Βαλκάνια και όχι με βαρύγδουπους τίτλους. Πρέπει πρώτα απ' όλα να λειτουργήσει εκεί το κράτος. Μου λένε ότι στη Βουλγαρία -και έχω πληροφορίες από υπεύθυνους ανθρώπους- είναι ανύπαρκτο το κράτος. Πού θα απευθυνθούμε για να βοηθήσουμε; Λένε οι επιχειρηματίες που είναι εκεί από τη Μακεδονία ότι η μόνη τους ευχαρίστηση είναι όταν δεν τους ενοχλούν οργανωμένες παράνομες ομάδες προκειμένου να τους πουλήσουν προστασία. Δεν τους ενδιαφέρει η ανυπαρξία του κράτους, αλλά δεν θέλουν να πιέζονται για παράνομες συναλλαγές. Μόνοι τους τα καταφέρουν. Μπορούν να παράγουν, να πουλάνε και να εξάγουν, εφόσον βέβαια και το ελληνικό κράτος λειτουργήσει κατά τρόπο σωστό στα σύνορα, ώστε να διευκολύνονται όλοι.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΡΕΤΤΟΣ**)

Όσον αφορά το θέμα των θεσμών, δεν μπορούμε να έχουμε οικονομική ανασυγκρότηση χωρίς να υπάρχει πολιτική ανασυγκρότησης, χωρίς να λειτουργούν οι θεσμοί, χωρίς να λειτουργεί η δημοκρατία. Με αυτήν τη φοβερή ανισότητα που υπάρχει και τη μεγάλη φτώχεια στα κατώτερα στρώματα πού θα μπούμε και πώς θα μπούμε σε αυτές τις χώρες; Βεβαίως είναι καλή η πρόθεση και βεβαίως όταν λέμε ότι θέλουμε να βοηθήσουμε δεν μπορεί να το αρνηθεί κανείς. Άλλα κατά τη γνώμη μου πρέπει να είναι κάπως πιο οργανωμένη αυτή η βοήθεια και να είναι και περισσότερο εντοπισμένη και σε τάξεις και σε στρώματα κοινωνικά, τα οποία έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη.

Βλέπω, λοιπόν, ότι κάπως πρόχειρα προσπαθούμε να μπούμε καθορίζοντας ένα ποσό για μια πενταετία και για έξι χώρες, το οποίο δεν ξέρω με ποιο τρόπο θα μπορέσει να έχει κάποιο ουσιαστικό αποτέλεσμα σε αυτήν την ιστορία. Είναι περισσότερο μία ευχή και η έκφραση μιας πρόθεσης, παρά μια ουσιαστική ενέργεια. Με τις χώρες αυτές έχουμε πάρα πολλά περιθώρια και για τα ελληνικά συμφέροντα ώστε να αξιοποιήσουμε τη γειτονία μας, τη συνεργασία μας. Είναι αυτό που είπε ο κ. Πάγκαλος, ότι είμαστε η παραλία και η «φάτσα» πίσω από την οποία

είναι η ενδοχώρα που μας έχει ανάγκη προκειμένου να λειτουργήσει και να βρει και προσβάσεις προς περιοχές πιο πολιτισμένες.

Εγώ αισθάνομαι ότι πρέπει η εκάστοτε ελληνική κυβέρνηση να ασχοληθεί πάρα πολύ με το θέμα της συμβολής της στο να οργανωθούν αυτά τα κράτη καλύτερα και να λειτουργήσουν καλύτερα. Δεν ξέρω τι τεχνική, επιστημονική βοήθεια θα τους προσφέρουμε, προκειμένου να φτιάξουν μηχανισμούς με τους οποίους θα μπορούμε να ερχόμαστε σε επικοινωνία.

Δεν είναι δυνατόν να επικοινωνείς με ανύπαρκτους μηχανισμούς και να συνεργάζεσαι με ανύπαρκτα κράτη.

Δεν είναι δυνατόν να υφίστασαι από κάθε ένα κράτος από αυτά όλες αυτές τις ιδιαιτερες οχλήσεις και προκλήσεις και να νομίζουμε ότι μόνο με την οικονομική μας βοήθεια προς τις χώρες αυτές μπορούμε να περιθωριοποιούμε όλα αυτά τα προβλήματα που έχουμε μεταξύ μας, ακριβώς λόγω της νοοτροπίας που υπάρχει σ' αυτές τις χώρες και μάλιστα της διαφορετικής νοοτροπίας που υπάρχει σε κάθε μία από τις χώρες αυτές.

Η Ένωση Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος έχει κάνει συγκριμένες προτάσεις –τον ακούσατε και τον Πρόεδρο, κύριε Υπουργέ, προχθές, ο οποίος είναι πάρα πολύ σοβαρός άνθρωπος και πραγματικά αυτό το εργαλείο δουλεύει πάρα πολύ καλά στη βόρειο Ελλάδα και κάνει σοβαρές προτάσεις- για το πώς μπορούν να βοηθηθούν για να πάνε εκεί. Ό,τι έγινε μέχρι τώρα έγινε ερήμην και του ελληνικού κράτους. Ανύπαρκτο κράτος εκεί, ερήμην και του ελληνικού κράτους δουλεύουν όσοι δραστηριοποιούνται εκεί.

Εγώ, δηλαδή, πιστεύω ότι η μεγαλύτερη βοήθεια, οικονομική βοήθεια, που μπορούμε να προσφέρουμε σ' αυτές τις χώρες είναι η μεθόδευση και η ενίσχυση των Ελλήνων επιχειρηματιών για να εγκατασταθούν εκεί. Για να παράγουν εκεί, έχουν το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα του χαμηλού εργατικού κόστους, που είναι το μόνο πλεονέκτημα μεν, αλλά είναι τεράστιο για την ανταγωνιστικότητα στην Ευρώπη το ότι παράγουν με χαμηλό εργατικό κόστος.

Βέβαια αυτό είχε και τον αρνητικό αντίκτυπο το ότι εργάζονται ντόπιοι στις μονάδες που λειτουργούν εκεί και επομένως η ελληνική ανεργία δεν βοηθιέται από τις δραστηριότητες αυτές στην κατά κάποιον τρόπο μείωσή της. Ωτόσο έχουμε το μέγιστο όφελος της βιοτεχνικής ανάπτυξης, των κερδών και έτσι βοηθάμε ουσιαστικότερα την οικονομική ανάπτυξη αυτών των χωρών.

Πρέπει εμείς να δούμε το πώς θα βοηθήσουμε τους Έλληνες που επιχειρούν στις βαλκανικές χώρες και που επιχειρούν με αποτελέσματα θετικά, που δημιουργούν αισιοδοξία για το μέλλον.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Η κα Αγγελική Λαϊού έχει το λόγο για δέκα λεπτά.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΛΑΪΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, το σχέδιο νόμου που συζητείται σήμερα στη Ολομέλεια, θεωρώ ότι είναι επωφελές και για τις «ωφελούμενες χώρες» -και νομίζω ότι αυτός είναι ο πλέον δύκιμος όρος στην καθομιλουμένη νεοελληνική- αλλά και για την Ελλάδα.

Η Ελλάδα διαδραματίζει ήδη σημαντικό ρόλο στα Βαλκάνια τόσο με τις διμερείς συνεργασίες και τη βοήθεια που παρέχει όσο και με τις δραστηριότητες του ιδιωτικού τομέα, στις οποίες αναφέρθηκαν πολλοί από τους συναδέλφους.

Η Ελλάδα συμμετέχει επίσης στο Σύμφωνο Σταθερότητας για την ανασυγκρότηση της περιοχής. Το σχέδιο νόμου προβλέπει και πρωθεί μια συντονισμένη και εστιασμένη προσπάθεια της χώρας να συμβάλει στην ανάπτυξη των βαλκανικών χωρών. Γι' αυτό το λόγο θεωρώ ότι ήταν πραγματικά απαραίτητο να συνταχθεί το νομοσχέδιο και να έρθει στη Βουλή, όπως και έγινε.

Η οικονομική ανασυγκρότηση των Βαλκανίων -ο πρώτος στόχος του προγράμματος- θα έχει οφέλη όχι μόνο για τις χώρες των οποίων προβλέπεται η οικονομική στήριξη, αλλά και για ολόκληρη την περιοχή. Η επίλυση των πολιτικών προβλημάτων θα βοηθηθεί από την οικονομική ανάπτυξη.

Εξάλλου η μετανάστευση από τις χώρες των Βαλκανίων προς την Ελλάδα και αλλού, είναι αποτέλεσμα των δυσχερών οικονομικών συνθηκών, οι οποίες επικρατούν στις χώρες αυτές. Ο καλύτερος τρόπος για να σταματήσει το μεταναστευτικό ρεύμα είναι η ανάπτυξη και η ευμάρεια. Κανένας δεν θέλει να φύγει από το σπίτι του. Τον οδηγούν στη μετανάστευση η φτώχεια και η ανέχεια. Εξάλλου το έρουσμε πολύ καλά αυτό στην Ελλάδα, όπου η μετανάστευση των Ελλήνων στο εξωτερικό σταμάτησε μόνο όταν η χώρα έφτασε σε τέτοιο οικονομικό επίπεδο, ώστε να μη χρειάζεται κανείς να ξενιτευτεί για να ζήσει αυτός και η οικογένειά του.

Πέραν τούτου θεωρώ επίσης σημαντικό ότι οι σκοποί του προγράμματος δεν εξαντλούνται με την οικονομική βοήθεια.

Αφ' ενός το νομοσχέδιο πρωθεί και χρηματοδοτεί τα έργα υποδομής. Συγχρόνως, όμως, βασικός σκοπός του προγράμματος, όπως και του Συμφώνου Σταθερότητας, είναι να αναπτυχθούν οι πολιτικοί και κοινωνικοί θεσμοί, που θα επιτρέψουν τον εκσυγχρονισμό των κοινωνικών υποδομών και την ανάπτυξη κράτους δικαίου. Πρόκειται δηλαδή για μια συνολική αντιμετώπιση των θεμάτων που έχουν οι βαλκανικές χώρες εν όψει και της προοπτικής της μελλοντικής ένταξής τους στην Ενωμένη Ευρώπη.

Βέβαια όλα αυτά γίνονται στο μέτρο των δυνατοτήτων μας. Έχει ακουσθεί ότι τα χρήματα είναι λίγα ότι τα ποσά είναι λίγα. Πράγματι δεν είναι τεράστια τα ποσά. Είναι μέσα στα μέτρα των δυνατοτήτων μας. Επομένως μιλάμε για μια συμβολή της Ελλάδας στην επίλυση των προβλημάτων και όχι βέβαια για λύση στο σύνολό τους.

Η ειρήνη και η σταθερότητα στα Βαλκάνια, που τόσο τη θέλουμε, θα εδραιωθούν μόνον αν υπάρξουν ισχυροί δημοκρατικοί θεσμοί, ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, καθώς και συνεργασία όλων των λαών της περιοχής.

Για να επιτευχθεί αυτό και να επιτευχθούν, επομένων, οι στόχοι του νομοσχέδιου θα πρέπει, κατά τη γνώμη μου, να γίνει επιλογή προγραμμάτων τα οποία είναι διακριτά και στα οποία ο ρόλος της ελληνικής χρηματοδότησης θα είναι σαφής και σημαντικός. Θα πρέπει, επίσης, τόσο η αξιολόγηση όσο και η παρακολούθηση της πορείας των προγραμμάτων να γίνεται συστηματικά και αποτελεσματικά. Αυτό νομίζω ότι αποτελεί επιθυμία όλων μας.

Η Επιτροπή Παρακολούθησης που προβλέπεται από το άρθρο 4 θα ήταν ορθότερο να ονομασθεί Επιτροπή Αξιολόγησης και Παρακολούθησης, όπως είπα και στη Διαρκή Επιτροπή. Πάντως η υπουργική απόφαση που θα συγκροτεί την επιτροπή καθιστά σαφές το έργο αξιολόγησης που αυτή θα εκτελεί και προβλέπει την παρουσία εμπειρογνωμόνων, πράγμα που θεωρώ απαραίτητο τόσο για την αξιολόγηση όσο και για την παρακολούθηση.

Νομίζω ότι το νομοσχέδιο θα μπορούσε να είναι σαφέστερο σε ορισμένα σημεία: Παραδείγματος χάρη στο άρθρο 1 η διατύπωση «η χρηματοδότηση παρέχεται στο δημόσιο τομέα των κρατών αυτών και σε ιδιωτικές ή δημόσιες επιχειρήσεις, σε κοινωφελή ιδρύματα και σε μη κυβερνητικές οργανώσεις που έχουν την έδρα τους ή δραστηριοποιούνται στην επικράτειά τους» επιτρέπει την ερμηνεία ότι η χρηματοδότηση παρέχεται απευθείας σε επιχειρήσεις ή μη κυβερνητικές οργανώσεις, ενώ η συζήτηση στην Επιτροπή, αλλά και το άρθρο 3 του νομοσχέδιου αντιθέτως καταδεικνύουν ότι η χρηματοδότηση παρέχεται μέσω του δημοσίου τομέα, δηλαδή μέσω των κυβερνήσεων των ωφελουμένων χωρών μετά από συμφωνία με το ελληνικό κράτος. Νομίζω ότι θα ήταν χρήσιμο αυτό να είχε καταστεί σαφέστερο.

Παρά τις επιμέρους παρατηρήσεις, το νομοσχέδιο αποτελεί σημαντικό βήμα προς την οριοθέτηση της ελληνικής συμβολής στην ανασυγκρότηση των Βαλκανίων. Σημειώνω ότι υπάρχει ήδη ικανή τεχνογνωσία τόσο στο Υπουργείο Εξωτερικών όσο και στο Υπουργείο Οικονομίας, η οποία αποκτήθηκε από τη συμμετοχή μας στο Σύμφωνο Σταθερότητας, αλλά και από την πολλαπλή βοήθεια που έχει ήδη προσφέρει η Ελλάδα στις βαλκανικές χώρες. Με την υπαγωγή του ελληνικού σχεδίου οικονομικής ανασυγκρότησης των Βαλκανίων στο Υπουργείο Εξωτερι-

κών δημιουργείται και το σωστό θεσμικό πλαίσιο, δεδομένου ότι οι απώτεροι σκοποί υπάγονται στον τομέα των διεθνών σχέσεων, δηλαδή είναι η σταθερότητα της περιοχής, και δεδομένου ότι ο σκοπός περιλαμβάνει και τη λειτουργία των θεσμών της Δημόσιας Διοίκησης, της παιδείας κ.ο.κ.

Το νομοσχέδιο, λοιπόν, δημιουργεί το απαραίτητο νομικό και θεσμικό πλαίσιο και η τεχνογνωσία είναι δεδομένη. Όταν ψηφίσθει, θα πρέπει να υλοποιηθεί σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα. Υποστηρίζω την ψήφιση του νομοσχεδίου και προτρέπω το Υπουργείο να προχωρήσει στην άμεση υλοποίησή του. Τόσο το ελληνικό πρόγραμμα ανασυγκρότησης των Βαλκανίων όσο και το Σύμφωνα Σταθερότητας πρέπει να ενεργοποιηθούν το ταχύτερο δυνατό, ώστε να γίνει σαφές σε όλους ότι οι εξαγγελίες έχουν πραγματικό περιεχόμενο και πραγματική σημασία για το μέλλον της περιοχής.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να σας ανακοινώσω ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίασή μας, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ «180 Χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση», πενήντα πέντε μαθητές και δύο συνοδοί-καθηγητές από το 7ο Ενιαίο Λύκειο Περιστερίου, καθώς επίσης και τριάντα δύο μαθητές και δύο συνοδοί-καθηγητές από το Μουσικό Λύκειο Ιλίου.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες)

Ο κ. Μολυβιάτης έχει το λόγο.

ΠΕΤΡΟΣ ΜΟΛΥΒΙΑΤΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Παρακολούθησα με πολύ ενδιαφέρον τη σημειολογική πλευρά της συζητήσεως, την ορολογία δηλαδή περί ενδοχώρας, διεισδύσεως κλπ. Ο κ. Πάγκαλος, του οποίου εκτιμώ την αδυναμία να αντισταθεί στον πειρασμό να πάει κόντρα στο ρεύμα, με πολλή γλαφυρότητα πράγματι εξέθεσε τα πράγματα όπως έχουν και συμφωνώ με τη δική του ερμηνεία των όρων.

Υπάρχει όμως, κύριε Πρόεδρε, ένας όρος ο οποίος τα καλύπτει αυτά και ο όρος αυτός είναι η οικονομική διπλωματία. Είναι μια μορφή διπλωματίας, την οποία η χώρα μας δεν ήταν σε θέση ως τώρα να ασκήσει. Τώρα ευτυχώς είναι στη θέση να την ασκήσει, φοβάμαι όμως ότι έμαστε αρχάριοι και ανέτοιμοι για να εφαρμόσουμε στην πράξη την οικονομική διπλωματία. Θα θυμάται ίως ο κ. Πάγκαλος ότι προ έτον συζητούσαμε τον Οργανισμό του Υπουργείου, που είχαμε επιχειρήσει να αναμορφώσουμε το Υπουργείο προς την κατεύθυνση αυτή, φοβάμαι όμως χωρίς ιδιαίτερη επιτυχία.

Εν πάσῃ περιπτώσει, εμείς, η Νέα Δημοκρατία και εγώ προσωπικά, συμφωνούμε επί της αρχής του νομοσχεδίου και δεν θα μπορούσαμε να κάνουμε διαφορετικά, αφού η Νέα Δημοκρατία έχει μια μακρά παράδοση προσπάθειας αναπτύξεως της συνεργασίας στα Βαλκάνια και της διμερούς και της πολυμερούς. Είναι μια προσπάθεια που πάει πολύ πίσω, ακόμη και πριν από την δικτατορία, από την ΕΡΕ, από τον Ένωση Κέντρου, από τον Καραμανλή, από τον Παπανδρέου. Όλοι αυτοί οι γέγετες της Ελλάδος έχαναν ως στόχο τους την ανάπτυξη αυτής της συνεργασίας στα Βαλκάνια.

Και είναι αυτονότητο, αφού η σταθερότητα, η ασφάλεια και η ειρήνη στα Βαλκάνια είναι πέραν όλων των άλλων και προς το συμφέρον της χώρας μας. Δεν χρειάζεται καν να αναλυθεί αυτό. Εφόσον, λοιπόν, η εγκαινιαζόμενη οικονομική διπλωματία συμβάλλει στο σκοπό αυτό, στηρίζουμε πλήρως αυτή την προσπάθεια και ευχόμεθα να επιτύχει.

Όμως, όπως επίσης είπε ο κ. Πάγκαλος, τα ποσά, αν και στο σύνολό τους είναι μεγάλα για μια χώρα των οικονομικών δυνατοτήτων της Ελλάδος, επιψεριζόμενα δεν είναι τέτοια ώστε να φέρουν τα αποτελέσματα που τόσο φιλόδοξα και υπερβολικά, κατά τη γνώμη μου, αναπτύσσει το νομοσχέδιο αυτό. Εάν δηλαδή δώσουμε 10.000.000 ευρώ στη Ρουμανία, δεν βλέπω πως θα λύσει έτσι η Ρουμανία τις οικονομικές της ανισότητες και θα γίνει μια χώρα πιο δημοκρατική. Είναι, θα έλεγα, μια συμβολική οικονομική παρουσία της Ελλάδος, συνεπής και προς τις διε-

θενίς υποχρεώσεις της, αλλά καλό είναι να μην υπερβάλλουμε και να μην παρουσιάζουμε πράγματα τα οποία δεν είναι εφικτά.

Ως προς τις επί μέρους διατάξεις του νομοσχεδίου έγινε μεγάλη συζήτηση στις συνεδριάσεις της Επιτροπής. Ο κύριος Υπουργός δέχθηκε μερικές από τις προτάσεις που κάναμε και που κατά τη γνώμη μας βελτίωναν το νομοσχέδιο, άλλες όμως τις απέρριψε. Εγώ θα ήθελα να επανέλθω. Γίνονται τροπολογίες εδώ; Θα πρέπει να το διευκρινίσουμε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Όχι, κύριε συνάδελφε, δεν γίνονται τροπολογίες. Γίνεται συζήτηση επί του πολιτικού ζητήματος.

ΠΕΤΡΟΣ ΜΟΛΥΒΙΑΤΗΣ: Επομένως, για τη συζήτηση θα ήθελα να υπενθυμίσω και να εκφράσω τη λύτη μου, διότι ο κύριος Υπουργός δεν δέχθηκε μία πρότασή μας για το άρθρο 3 παράγραφος στ'.

Είχαμε προτείνει στον κύριο Υπουργό να περιλάβει μία ρήτρα η οποία θα επιτρέπει στην όποια ελληνική κυβέρνηση να αναστέλλει την εφαρμογή ενός προγράμματος σε μία χώρα η οποία θα ασκούσε εθνική πράξη εναντίον της Ελλάδος. Αυτό μπορεί να το κάνει η όποια Κυβέρνηση και χωρίς να έχει αυτήν τη διατύπωση το νομοσχέδιο. Τουλάχιστον όμως θα είχατε τη νομική κάλυψη για να το κάνετε. Εάν κάτι τέτοιο συμβεί, η χώρα περί της οποίας πρόκειται θα μπορεί να εγκαλέσει την Ελλάδα για αθέτηση των υποχρεώσεών της. Νομίζω ότι θα μπορούσατε να το είχατε αποφύγει αυτό, κύριε Υπουργέ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Μου επιτρέπετε, κύριε συνάδελφε;

ΠΕΤΡΟΣ ΜΟΛΥΒΙΑΤΗΣ: Βεβαίως, κύριε Υπουργέ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Κύριε Πρόεδρε, μου επιτρέπει ο κ. Μολυβιάτης: Μπορώ να έχω το λόγο;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ορίστε, κύριε Υπουργέ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Είναι απολύτως δεκτή η παραπόρηση σας, κύριε Μολυβιάτη. Ούτως ή άλλως θα αποτελέσει τμήμα των διμερών συμφώνων που θα υπογράψει η Ελλάδα με τις χώρες αυτές, στο μέτρο που δεν υπάρχει το περιθώριο προσθήκης αυτής της σκέψης που κάνετε. Το δηλώνω εδώ, με ό,τι ερμηνευτική αξία έχει αυτό και θα το δείξει καταγεγραμμένο στα διμερή σύμφωνα, ότι οι ειδικές συνθήκες, ερμηνευόμενες, όπως εσείς λέτε, θα αποτελούν λόγο καταγγελίας.

ΠΕΤΡΟΣ ΜΟΛΥΒΙΑΤΗΣ: Χαίρομαι που το ακούω αυτό, κύριε Υπουργέ και σας ευχαριστώ που δεχτήκατε αυτήν την πρότασή μας. Πάντως νομίζω, κύριε Υπουργέ, ότι ένα σημαντικό στοιχείο αυτού του προγράμματος, αν υπάρχει η δυνατότητα, είναι η στήριξη της ιδιωτικής πρωτοβουλίας. Διότι η κύρια οικονομική παρουσία της Ελλάδος σε αυτές τις χώρες είναι μέσω της ιδιωτικής πρωτοβουλίας.

Αν, λοιπόν, έχετε τη δυνατότητα, έστω και με αυτό το πρόγραμμα να στηρίξετε την ιδιωτική πρωτοβουλία, πιστεύω ότι θα έρθετε πιο κοντά στην επίτευξη του στόχου σας.

Ευχαριστώ πολύ.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΝΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, μου επιτρέπετε μια παρέμβαση;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Το λόγο έχει ο κ. Βαλυράκης.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΝΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, είναι ένα διαδικαστικό θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Για ένα διαδικαστικό θέμα, ένα λεπτό στον κ. Μάνο, αν του επιτρέπουμε.

ΣΗΦΗΣ ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ: Παρακαλώ, παρακαλώ.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΝΟΣ: Για άλλη μία φορά ετέθη ένα θέμα. Κατά πόσο η Βουλή μπορεί να αλλάξει κάτι στο νομοσχέδιο. Μόλις τώρα ο Υπουργός συμφώνησε με τον Βουλευτή που μιλούσε ότι θέλει να κάνει κάποιες μικρές τροποποιήσεις, να γίνει μια διευκρίνιση. Και μου λέτε ότι δεν μπορεί να γίνει. Μα, τι Βουλή είμαστε; Το διαλύσαμε το «μαγαζί»;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Μπορεί να γίνει. Αυτό το λύσαμε. Αφού σε προηγούμενη συνεδρίαση το λύσαμε αυτό το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Παρακαλώ, αυτό το έχουμε συζητήσει, ξανά και ξανά.

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Αυτό το θέμα πρέπει να λυθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Είναι συζητημένο θέμα και στην Διάσκεψη των Προέδρων. Δεν υπάρχει τέτοιο θέμα. Παρακαλώ, συνεχίζουμε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, για να διευκολύνετε τη Βουλή καλύτερα, να πείτε ότι το θέμα είναι ανοικτό. Πραγματικά το θέμα αυτό είναι ανοικτό, δεν μπορείτε να το κλείσετε σήμερα ούτε εσείς ούτε εμείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Εκτιμώ ότι θέλετε να μας διευκολύνετε το έργο.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Κύριε Πρόεδρε, επιτρέψτε μου μία φράση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ορίστε, κυρία Μπακογιάννη, ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος. Άλλα μία φράστη.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Κατά τη συζήτηση αυτού του νομοσχεδίου στην Επιτροπή, την τελευταία μέρα ετέθησαν από συναδέλφους κάποια θέματα. Ο κύριος Υπουργός μέσα στην επιτροπή σε ένα νομοσχέδιο, το οποίο βασικά ψηφίζεται, αλλά συζητείται στις λεπτομέρειές του, είπε ότι δεν είναι έτοιμος να απαντήσει αν δέχεται ή δεν δέχεται και θα απαντήσει στην Ολομέλεια. Παρενέβη τότε ο Πρόεδρος, ο οποίος είπε ότι αυτό είναι αδύνατο.

Δεν μπορούμε να λειτουργήσουμε κατ' αυτόν τον τρόπο, κύριε Πρόεδρε, διότι καλοπίστως επιθυμούμε να συζητήσουμε κάποια θέματα, για τα οποία ο κύριος Υπουργός ήθελε να ρωτήσει τους αρμοδίους του Υπουργείου του. Δεν είχε την δυνατότητα εκείνη τη στιγμή μέσα στην επιτροπή. Θα πρέπει να μπορούμε να αλλάξουμε κάποιες λέξεις, κάποιες προτάσεις και κατά τη διάρκεια της συζητήσεως στην Ολομέλεια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Κύρια Μπακογιάννη, το θέμα έχει τεθεί στην Διάσκεψη των Προέδρων.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Μα δεν είναι η Διάσκεψη των Προέδρων η Βουλή των Ελλήνων.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, το λόγο παρακαλώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Σας παρακαλώ πάρα πολύ. Μην ανοίξουμε θέμα εκ του μη όντος. Μιλάμε εκτός διαδικασίας τελικά.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Δεν είναι εκτός διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Μιλάμε για ένα Κανονισμό που ψηφίσαμε εδώ και τώρα ανακαλύπτουμε διάφορα πράγματα.

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Το Σύνταγμα δεν λέει τέτοια πράγματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Κύριε Ιωαννίδη, σας παρακαλώ!

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Δώσατε το λόγο στην Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπο...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Τυπικά θα πάρετε ένα λεπτό και εσείς, για να μην υπάρχει διάκριση. Ορίστε, κύριε Ακριβάκη.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, το θέμα αυτό εγώ το έθεσα στην προηγούμενη συνεδρίαση. Πράγματι είναι ένα μεγάλο πρόβλημα. Ο αξιότιμος Πρόεδρος της Βουλής είπε ότι το θέμα είναι ανοικτό. Θα πρέπει κάποτε να παρθεί η απόφαση.

Θα ήθελα όμως να απευθυνθώ και προς τους εκλεκτούς συναδέλφους της Νέας Δημοκρατίας και να τους πληροφορήσω ότι την περασμένη Πέμπτη στην Διάσκεψη των Προέδρων, όπου ετέθη το θέμα πάλι από εμένα ότι πρέπει να αλλάξει αυτό το καθεστώς, ο εκπρόσωπος, ο κ. Σιούφας συγκεκριμένα, είπε ότι είναι υπέρ....

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: "Όχι. Ο κ. Σιούφας δεν εκφράζει τη Νέα Δημοκρατία.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Δεν ξέρω, κύριε Μητσοτάκη. Στη Διάσκεψη των Προέδρων....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Έτσι, δεν θα βγάλουμε άκρη.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, μετά τον κ. Βαλυράκη, θέλω το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): 'Όχι, δεν θα σας το δώσω, κύριε Πρόεδρε, γιατί δεν θα διευκολύνουμε την κατάσταση.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Ο κ. Σιούφας είναι υπέρ της διατήρησης του σημερινού καθεστώτος, ως εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας. Πώς να το κάνουμε;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Ένας από τους τριακόσιους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Καθίστε, κύριε Ακριβάκη.

Ο κ. Βαλυράκης έχει το λόγο.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

Κύριε Ακριβάκη, σας παρακαλώ!

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο.

ΣΗΦΗΣ ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ: Κύριε Υφυπουργέ, δεν αφορά το θέμα την Κυβέρνηση.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Κύριε Ακριβάκη, σας παρακαλώ! Τι είναι αυτό το πράγμα;

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Κύριε Πρόεδρε, δεν θέλω το λόγο γι' αυτό το θέμα, αλλά τον θέλω για την ουσία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Είναι για άλλο θέμα, κύριε Βαλυράκη.

ΣΗΦΗΣ ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ: Κύριε Υφυπουργέ, δεν αφορά σ' αυτήν την κουβέντα την Κυβέρνηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ορίστε, κύριε Υφυπουργέ, έχετε το λόγο.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Ζητώ το λόγο να πω ότι το όλο σχόλιο έγινε με ευκαιρία την παρέμβαση του κ. Μολυβιάτη. Αυτό το θέμα είχε τεθεί και στη Διαρκή Επιτροπή και είχα επιφύλαχθεί. Σήμερα, λοιπόν, για την ουσία του πράγματος και όχι για τη διαδικασία, απαντώ πως γίνεται δεκτή η παρατήρηση σας. Δεν χρειάζεται, όμως, να την ενσωματώσουμε στο σχέδιο νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Έγινε σαφές, κύριε Υπουργέ. Ευχαριστούμε για την παρέμβαση. Νομίζω ότι λύθηκε το θέμα τουλάχιστον σε ό,τι αφορά τη συγκεκριμένη διάταξη.

Ορίστε, κύριε Βαλυράκη, έχετε το λόγο.

ΣΗΦΗΣ ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, σε ό,τι αφορά το νομοσχέδιο που συζητάμε, και η τοποθέτηση του συμπεριλάβουμε την επιφύλαξη αυτή, όπως ακριβώς την είπατε, και θα έχετε τον τρόπο να το ελέγχετε αυτό. Γίνεται δεκτή η παρατήρηση σας. Δεν χρειάζεται, όμως, να την ενσωματώσουμε στο σχέδιο νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Έγινε σαφές, κύριε Υπουργέ. Ευχαριστούμε για την παρέμβαση. Νομίζω ότι λύθηκε το θέμα τουλάχιστον σε ό,τι αφορά τη συγκεκριμένη διάταξη.

Ορίστε, κύριε Βαλυράκη, έχετε το λόγο.

ΣΗΦΗΣ ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, σε ό,τι αφορά το νομοσχέδιο που συζητάμε, και η τοποθέτηση του συμπεριλάβουμε την επιφύλαξη αυτή, όπως ακριβώς την είπατε, και θα έχετε τον τρόπο να το ελέγχετε αυτό. Γίνεται δεκτή η παρατήρηση σας. Δεν χρειάζεται, όμως, να την ενσωματώσουμε στο σχέδιο νόμου.

Εγώ θα σταθώ στο ότι, έτσι και αλλιώς, το πρόβλημά μας είναι η επιθετικότητα της Τουρκίας. Άρα τα Βαλκάνια, ως τα νώτα μας, μας ενδιαφέρουν για την εξασφάλισή τους. Άρα η εξωτερική πολιτική, που πρέπει να ασκήσουμε, οφείλει να αξιοποιήσει και όποιους πόρους μπορούμε να διαθέσουμε. Μ' αυτήν την έννοια εγώ αποδέχομαι την αρχή του νομοσχεδίου και διατηρώ επιφύλαξης σε ό,τι αφορά τα θέματα διαχείρισης που δεν έχουν να κάνουν με τη Βουλή, έχουν να κάνουν με την εκτελεστική εξουσία.

Αλλά στο ζήτημα που τέθηκε, ανεξάρτητα από τη συζήτηση, όπως παρουσιάστηκε εδώ, έχω να σας πω το εξής, κύριε Πρόεδρε. Κατ' αρχήν το ζήτημα του Κανονισμού της Βουλής είναι ανοικτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Παρακαλώ μην μπαίνετε σ' αυτό.

ΣΗΦΗΣ ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ: Θα σας παρακαλέσω πολύ να μη με

διακόπτετε. Αντί να με προστατεύσετε να ακουστώ, θα με διακόψετε; Παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε.

Χθες το βράδυ, κύριοι συνάδελφοι, συνεδρίαζαν ταυτόχρονα τρεις μόνιμες επιτροπές: Η Επιτροπή Εξωτερικών και Αμυνας, στην οποία είμαι μέλος, η Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων, στην οποία επίσης είμαι μέλος -άρα δεν μπορούσα να είμαι και στις δύο- και η Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων. Απ' ό,τι γνωρίζω, δεν έχω εικρήσει σε κανέναν το δικαίωμα να μου αποκλείσει τη συμμετοχή μου κατά δικαίωμα σ' αυτήν τη συνεδρίαση. Άλλα την ίδια ώρα συνεδρίαζε ταυτόχρονα και η Ολομέλεια. Άρα είναι αδύνατον και για τα μέλη των επιτροπών να παρακολουθήσουμε το νομοθετικό μας δικαίωμα και να το ασκήσουμε με αυξημένο κύρος και αυξημένη εμβέλεια, σύμφωνα με το νέο ρόλο και τη νέα σημασία των επιτροπών.

Επίσης αυτό αφορά μη μέλη, αλλά αφορά και μέλη των επιτροπών. Άρα βάζω ένα ζήτημα, θα έλεγα, περισσότερο τεχνικής φύσης -θα περάσω και στο πολιτικό- ότι δεν είναι δυνατόν να συνεδρίαζουν ταυτόχρονα τα κοινοβουλευτικά όργανα, τα οποία σε ό,τι αφορά τις επιτροπές, κατά μία εκδοχή κατά τον Κανονισμό, κύριε Πρόεδρε, δεν μπορεί να τροποποιηθούν από την Ολομέλεια, κατά τη δικιά μου εκτίμηση, υποθέτω και τη δικιά σας, μπορούν. Άλλα το ζητούμενο είναι η ρητή διατύπωση στον Κανονισμό και βεβαίως δεν είναι...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Εντάξει, κύριε Βαλυράκη.

ΣΗΦΗΣ ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ: Έχω εππά λεπτά ακόμη, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Έχετε εππά λεπτά, αλλά δεν μπορείτε να μιλάτε εκτός θέματος.

ΣΗΦΗΣ ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ: Σας παρακαλώ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Σας παρακαλώ κι εγώ, κύριε Βαλυράκη. Θα μιλήσετε στο θέμα σας.

ΣΗΦΗΣ ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ: Σας παρακαλώ πάρα πολύ!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Μα, δεν μπορείτε να μιλάτε για άλλα πράγματα.

ΣΗΦΗΣ ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ: Μου αφαιρείτε το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Δεν είναι θέμα...

ΣΗΦΗΣ ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ: Α, δεν μου τον αφαιρείτε. Αφήστε με τότε να συνεχίσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Δεν έχω αφαιρέσει ποτέ το λόγο. Δεν είναι κουβέντα τώρα αυτή. Δεν έχω αφαιρέσει το λόγο από κανέναν, στην ουσία και δεν μπορώ να κάνω αυτό το πράγμα, δεν είναι σωστό να το κάνω,...

ΣΗΦΗΣ ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ: Κάνετε ορθά. Να ολοκληρώσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): ...αλλά να σεβαστείτε κι εσείς τον Κανονισμό. Σας άφησα να μιλήσετε εκτός θέματος...

ΣΗΦΗΣ ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ: Βεβαίως. Μα, γι' αυτό μιλάμε.

Ο Κανονισμός, κύριε Πρόεδρε, δεν μπορεί να αξιοποιεί τη δυνητική πρόβλεψη του Συντάγματος εκχώρησης μέρους της νομοθετικής εξουσίας της Ολομέλειας στις επιτροπές, για να καθιστά την Ολομέλεια ανενεργή. Ουσιαστικά ο Κανονισμός που έχει περάσει, πάρα τις αντιρρήσεις συναδέλφων και απ' ό,τι φαίνεται από την Πλειοψηφία του Σώματος, σε αντίθεση με τη θέληση της Πλειοψηφίας...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ε, αυτός είναι ο Κανονισμός.

ΣΗΦΗΣ ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ: Σοβαρά; Γιατί; Θα επιβάλετε καθεστώς κοινοβουλευτικού καταναγκασμού;

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Τι αυτός είναι; Να τον αλλάξουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Μα δεν τον ψηφίσαμε εδώ;

ΣΗΦΗΣ ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ: Ο Κανονισμός αυτός με ευθύνη του Προεδρείου και με ευθύνη της Βουλής αλλάζει, κύριε Πρόεδρε. Θα καταστάσουμε τη δημοκρατία στην Αίθουσα αυτή, επειδή το είπε η Συνέλευση των Προέδρων;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Κατ' αρχήν θα σας παρακαλέσω να χαμηλώσετε τους τόνους.

ΣΗΦΗΣ ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ: Σας παρακαλώ πολύ! Θα σας παρακαλέσω πάρα πολύ!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Εγώ θα σας παρα-

καλέσω. Αν νομίζετε ότι είναι τόνος αυτός, τι να σας πω; Ορίστε, να σας κρίνουν οι ίδιοι οι συνάδελφοι. Δεν είναι τόνος αυτός.

ΣΗΦΗΣ ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ: Καλά. Άρα μου αφαιρείτε το λόγο. Το αποδέχομαι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Δεν αφαιρώ κανενός το λόγο και νομίζω ότι εδώ όλοι κατάλαβαν την έννοια των δικών μου παρατηρήσεων. Θέλω να τηρήσω τον Κανονισμό.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΑΡΣΕΝΗΣ: Είναι σοβαρό το θέμα, κύριε Πρόεδρε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Το λόγο παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ορίστε, κύριε Πρόεδρε, έχετε το λόγο, αλλά επί του νομοσχεδίου. Μην μου πείτε πάλι για τον Κανονισμό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Θα πω ό,τι νομίζω, κύριε Πρόεδρε. Δόξα τω Θεώ πενήντα χρόνια τώρα λογοκρισία δεν δέχθηκα στη Βουλή.

Κύριοι συνάδελφοι, το θέμα το οποίο ετέθη είναι πολύ σοβαρό και είναι ανάγκη να το ξεκαθαρίσουμε. Εγώ είχα ειλικρινά πιστέψει ότι είχε λυθεί σε προηγούμενη συνεδρίαση της Ολομέλειας όπου όλοι, παρόντος και Υπουργού αρμοδίου, -ο κ. Ιωαννίδης μπορεί να το επιβεβαιώσει- συμφωνήσαμε ότι είναι αδιαμφισβίτητο ότι η Ολομέλεια της Βουλής έχει δικαίωμα στη μια συνεδρίαση της μιας ημέρας να μεταβάλλει το κείμενο του νόμου, διότι αλλιώς θα ήταν κωμαδία και εμπαιγμός. Το θέμα άπτεται πλέον της ουσίας του κοινοβουλευτισμού. Και απορώ γιατί το θέμα αυτό ξανάρχεται με ευθύνη του Προεδρείου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Πώς ξανάρχεται, κύριε Πρόεδρε; Πότε ξανάρθε;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Το βλέπω και το αμφισβητείτε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Μα εσείς αμφισβητείτε έναν Κανονισμό, που έχουμε ψηφίσει.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Εγώ δεν αμφισβήτω κανέναν Κανονισμό. Ο Κανονισμός δεν λέει τέτοιο πράγμα. Ο Κανονισμός δεν λέει ρητώς...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Τώρα, γιατί θέτετε τέτοιο θέμα δεν το καταλαβαίνω. Είμαστε εκτός Κανονισμού, κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε πάρα πολύ. Ξέρετε το σεβασμό μου απέναντι στο πρόσωπό σας....

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Τότε μη με διακόπτετε. Τουλάχιστον εκδήλωστε το σεβασμό σας με το να μη με διακόπτετε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): ...αλλά δεν μπορείτε να συνεχίσετε μιλώντας επί θέματος μη υπαρκτού.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Σας παρακαλώ πολύ. Θέμα μη υπαρκτό ή όχι είναι δικαίωμά μου να το κρίνω και εγώ. Δεν είσθε η αυθεντία εδώ μέσα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Να το κρίνετε, αλλά το Προεδρείο...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Εν πάσῃ περιπτώσει και εγώ το κρίνω και το κρίνει και η Ολομέλεια που τα ακούει από κάτω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): ... κρίνει ότι είσθε εκτός θέματος κύριε Πρόεδρε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Το ένα θέμα είναι αυτό, κύριοι συνάδελφοι, το οποίο δεν μπορεί να μείνει σε εκκρεμότητα. Διότι αλλιώς γιατί συνεδρίαζει η Βουλή σήμερα; Εγώ ειλικρινώς σας λέω ότι ντρέπομαι για τη Βουλή πλέον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Κύριε Πρόεδρε, μην αδικείτε τον εαυτό σας...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Γιατί συνεδρίαζει η Βουλή σήμερα, άμα δεν έρουμε αν μπορούμε να αλλάξουμε ή δεν μπορούμε; Το θέμα αυτό δεν μπορεί να μείνει ούτε ένα λεπτό σε εκκρεμότητα, για να το αποφασίσει ποιος; Και εδώ έρχεται ένα δεύτερο θέμα, κύριοι συνάδελφοι, το οποίο πρέπει να ξεκαθαρίσουμε σ' αυτήν την Αίθουσα. Εγώ τιμώ και τον Πρόεδρο της Βουλής, ο οποίος ανατιρρήτως κάνει χρήσιμο έργο και τη Διάσκεψη των Προέδρων, αλλά θα ήθελα να ρωτήσω ευθέως εδώ την παρούσα Ολομέλεια το εξής:

Είναι πάνω από την Ολομέλεια η Διάσκεψη των Προέδρων; Δίκιο είχε ο κ. Βαλυράκης νωρίτερα που το έθεσε. Η Διάσκεψη του Προεδρείου δεν αποφασίζει για λογαριασμό της Ολομέλειας. Διαδικαστικό και διευκολυντικό έργο κάνει. Κατά συνέπεια, αν στη Διάσκεψη του Προεδρείου ένας Βουλευτής ο οποίος συνέβη εκείνη την ώρα να παρίσταται για λογαριασμό της Νέας Δημοκρατίας...

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Εξέφρασε την άποψή του.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Αυτό δεν σημαίνει τίποτα, κύριε Ακριβάκη. Η υπόθεση θα κριθεί στην Ολομέλεια.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Εγώ το έθεσα το θέμα πρώτος.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Και η Ολομέλεια, δεν έχω καμία αμφιβολία ότι ομόφωνα θα δεχθεί αυτήν τη λύση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Εντάξει, κύριε Πρόεδρε!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Κατά συνέπεια, προτείνω να θεωρηθεί αυτήν την ώρα, ότι το αποφασίσαμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Μα, τι λέτε; Σας παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Γιατί, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Σας παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Γιατί; Υπάρχει κάτι πάνω από την Ολομέλεια; Υπό επιτήρηση θα βάλετε την Ολομέλεια;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Σας παρακαλώ!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Εγώ, κύριε συνάδελφε, αυτά δεν τα δέχομαι. Αν τα δέχεστε εσείς, με γεια σας και με χαρά σας. Εγώ δεν το δέχομαι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Σας παρακαλώ!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Δεν μπορεί ο Προεδρεύων σήμερα, να θέσει υπό κηδεμονία και υπό έλεγχο την Ολομέλεια. Τελείωσε αυτή η ιστορία!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Δεν θέτει το Προέδρειο υπό κηδεμονία κανέναν! Όχι, κύριε Πρόεδρε

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Τώρα, από δω και πέρα, δεν θα χρειάζεται ο παριστάμενος συμπαθέστατος κύριος Υφυπουργός στον οποίο εύχομαι και καλή επιτυχία...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Κύριε Πρόεδρε, σας παρακαλώ να μη δημιουργούμε εντυπώσεις και να μη βγαίνουμε εκτός διαδικασίας!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: ...να κάνει ακροβασίες για να δεχθεί την πρόταση την οποία του έκανε ο συνάδελφος κ. Μολυβιάτης. Να τη δεχθείτε ευθέως, κύριε Υπουργέ, τροποποιώντας το νόμο.

Και να θέσω και ένα δεύτερο θέμα, κύριοι συνάδελφοι, το οποίο είναι πάρα πολύ σοβαρό και αρχίζει να συζητείται και στον Τύπο. Η διατύπωση του Συντάγματος –και επικαλούμαι όλους τους συνάδελφους που ήταν εδώ μέσα, ο κ. Ιωαννίδης προήδρευε με επιτυχία της Επιτροπής Αναθεωρήσεως του Συντάγματος- μας δείχνει ότι είναι δυνητική η δυνατότητα να ψηφίζονται τα νομοσχέδια στις Επιτροπές.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΚΡΗΤΙΚΟΣ: Το λέει το Σύνταγμα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Το Σύνταγμα το λέει ρητώς και στο άρθρο 70 και στο άρθρο 72. Είναι δυνητική. Δεν σημαίνει ότι όλα πρέπει να ψηφίζονται από τις επιτροπές. Εδώ γίνεται ένα πάρα πολύ μεγάλο λάθος, το οποίο κινδυνεύει να εκθέσει δεινώς το Κοινοβούλιο και αρχίζει να γράφεται στον ημερήσιο Τύπο, ότι καταργήσαμε το Κοινοβούλιο. Η Βουλή δεν έχει δουλειά, δεν έχει αντικείμενο και οι Επιτροπές συνεδριάζουν τρεις-τρεις -είχε δίκιο ο κ. Βαλυράκης νωρίτερα- κατά τρόπο τέτοιο που δεν ξέρουμε αν θα γίνουμε δύο ή τρία κομμάτια για να παριστάμεθα στις Επιτροπές. Είναι λάθος εφαρμογής του Συντάγματος αυτήν την ώρα και πρέπει και αυτό να ξεκαθαρίσει εγκαίρως, διότι αλλιώς τιθέμεθα σε κίνδυνο να μειωθεί η σημασία της Βουλής!

Πρέπει η Διάσκεψη των Προέδρων κατά την άποψή μου, να επιλαμβάνεται του θέματος ποια νομοσχέδια θα πηγάνουν στις Επιτροπές. Όταν, όμως, η Βουλή δεν έχει αντικείμενο, προτιμότερο είναι να ψηφίζονται στη Βουλή και όχι υποχρεωτικά όλα τα νομοσχέδια στις Επιτροπές.

Είναι δύο θέματα, αγαπητοί συνάδελφοι, τα οποία πρέπει να κριθούν και να αποφασιστούν. Το ένα νομίζω είναι λυμένο, το δεύτερο να το αποφασίσει και αυτό η Διάσκεψη των Προέδρων. Δεν μπορεί η Βουλή να μη λειτουργεί και οι Επιτροπές να λειτουργούν κατά τέτοιο τρόπο που καθιστούν αδύνατο το έργο των Βουλευτών και ταυτόχρονα δίνουν την εντύπωση ότι το Κοινοβούλιο αχρηστεύτηκε!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ευχαριστούμε, κύριε Πρόεδρε.

Το λόγο έχει ο κ. Σπυριούνης.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΟΥΝΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητούμε ένα νομοσχέδιο ιδιαίτερου ενδιαφέροντος. Και στηρίζω τον χαρακτηρισμό, την εκτίμηση αυτή, στο γεγονός ότι αποτελεί ένα ρόλο της πατρίδας μας στο εσωτερικό των Βαλκανικών χωρών που εκφράζει τρία βασικά πράγματα. Πρώτον, την αποστολή της, το ρόλο της, το κύρος της, σαν μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γιατί αναπτύσσεται μέσα στο πλαίσιο του συμβατικού καθεστώτος δράσης σε ομώνυμες περιπτώσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι το σχέδιο σταθερότητος, για να το εξειδικεύσουμε.

Δεύτερον, αναπτύσσεται μέσα στο πλαίσιο της προβλεπόμενης κατεύθυντήριας γραμμής από την Επιτροπή Οικονομικής Συνεργασίας και Αναπτύξεως του ΟΟΣΑ.

Τρίτον, εκφράζει βαθύτατα την ειρηνική προδιάθεση, την ειρηνική συνέπεια της πατρίδας μας προς τις λοιπές χώρες, ιδίως των Βαλκανίων, αλλά και γενικότερα εκφράζει τον οικουμενικό ειρηνικό της ρόλο. Αν, δε, συνδυαστεί με ό,τι ιστορικά εκπέμπεται από τον ομώνυμο χώρο, μέσα στον οποίο θα αναπτύχθει το σχετικό σχέδιο οικονομικής ανασυγκρότησης των Βαλκανίων, αποτελεί και μια προσπάθεια υπέρβασης, σαν μήνυμα –αν θέλετε– όλων των καταβολών που καταταλαίπωρησαν το συγκεκριμένο χώρο.

Έτσι θεμελιώνω την εκτίμησή μου ότι πρόκειται περί ενός –έστω και σε συμβολική διάσταση- σημαντικότατου νομοσχέδιου, γιατί συναρμονίζει, συναθροίζει και συνεκφράζει ακριβώς αυτούς τους τρεις όρους που περιέγραψα.

Επομένως, η Ελλάδα έρχεται να εκφράσει σε αυτό το ευρύτερο σχέδιο το δικό της ρόλο και να εξασφαλίσει την παρουσία της στις πεντόμενες έξι βαλκανικές χώρες με μία μικρής διάστασης οικονομική βοήθεια που έχει στρατηγικούς στόχους, έχει τακτικούς στόχους, έχει άξονες, έχει οργάνωση αυτής της βοήθειας, έχει όργανα που θα την υλοποιήσουν, έχει το θεσμικό πλαίσιο μέσα στο οποίο θα αναπτυχθεί η συνολική βάση.

Και αναφέρω ποιοι είναι αυτοί οι στρατηγικοί στόχοι. Πρώτος στόχος είναι η εμπέδωση της δημοκρατίας, η προώθηση των δημοκρατικών θεσμών στις μόλις προελθούσες από τη διπολική κατάσταση του 1989 – 1991 χώρες που ανήκαν στον άλλο κλάδο της διπολικής κατανομής του κόσμου μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

Δεύτερος στρατηγικός στόχος είναι η συμβολή στην ανάπτυξη της θεσμικής, οικονομικής, κοινωνικής και πολιτικής σταθερότητας.

Τρίτος στόχος είναι η συγκεκριμένη βοήθεια στον εκσυγχρονισμό των υποδομών Δημόσιας Διοίκησης και στην ενίσχυση του Κράτους Δικαίου. Όλα αυτά που συμπλέκονται με το στρατηγικό πλαίσιο, τους τακτικούς στόχους και άξονες δράσης αποτελούν τους απώτατους σκοπούς με τους οποίους αναπτύσσεται και τους οποίους περιβάλλει το θεσμικό πλαίσιο του συζητούμενου νομοσχέδιου.

Πώς το πνεύμα και το γράμμα του νομοσχέδιου αναπτύσσει τα μέσα, μέσω των οποίων θα υλοποιηθεί η συγκεκριμένη τακτική και αξονική επιδίωξη; Συγκροτεί ένα συγκεκριμένο όργανο, το οποίο θα αξιολογεί, θα επιλέγει, θα παρακολουθεί, θα προσανατολίζει και θα δρά, για την υλοποίηση των στόχων.

Και αυτό το όργανο είναι το Ελληνικό Σχέδιο Οικονομικής Ανασυγκρότησης των Βαλκανίων. Είναι μία τακτική σχεδίαση, είναι ένας συντεταγμένος τρόπος με τον οποίο θα υλοποιηθεί το πνεύμα και το γράμμα του νομοσχέδιου για γίνει πράξη ο συγκεκριμένος σχεδιασμός.

Αυτό το σχέδιο –και είναι σημαντικό- στηρίζεται σε ορισμένες

βασικές αρχές, λίαν ενδιαφέρουσες, όπως στην αρχή του σεβασμού της εθνικής κυριαρχίας των κρατών στα οποία θα αναπτυχθεί η σχετική δράση.

Το δεύτερο πολύ σημαντικό στοιχείο, κύριοι συνάδελφοι –και χαίρομαι που διαπίστωσα ότι με ιδιαίτερη ευαισθησία το τόνισε ο αξιαγάπητος συνάδελφός μας κύριος Υφυπουργός– είναι η αρχή της διαφάνειας. Ο πολιτικός κόσμος βάλλεται –προσωπικά θέλω να πιστεύων τις περισσότερες φορές, για να μην είμαι απόλυτος– αδικαιολόγητα, γιατί είναι και έντιμος ο πολιτικός κόσμος, είναι και φερεγγυός, είναι και πατριωτικός και αλίμονο να μην ήταν. Γιατί εκείνος που περιβάλλεται –το υπέρτατο που θα εδικαιούτο να φανταστεί, το αγαθό της λαϊκής επυμηγορίας– δεν έχει δικαίωμα να χαμηλώσει ούτε ένα χιλιοστό από το ύψος της ιερότητας αυτής της επυμηγορίας αν θέλει να είναι μέλος της δημοκρατίας και μέλος μιας πατρίδας που σέβεται τις παραδόσεις της, την ιστορία της. Η διαφάνεια, λοιπόν, είναι μεγιστος όρος για την ανάπτυξη της αντίστοιχης δράσης.

Υπάρχει και μια ακόμα αρχή εξίσου ενδιαφέρουσα, που καλύπτεται από το συνολικό πινεύμα, όπως σας είπα: η αρχή της συνεργασίας που με μια συμβολική, θα λέγαμε, διάσταση απηχεί την ιστορική ανάγκη του σύγχρονου κόσμου μετά το διπολισμό να υπερβεί όλες τις σχετικές μικρότητες και τους πειρασμούς των στρατηγικών συμφερόντων και να κατοχυρώσει την παγκόσμια ειρήνη. Θα προκύψει αυτή η ελπίδα από την καθημερινή σιμίλευση της συνέργιας που εξειδικεύεται για το συγκεκριμένο πλαίσιο δράσης.

Το νομοσχέδιο αρθρώνεται σε επτά, με το ακροτελεύτιο, άρθρα.

Το πρώτο άρθρο καλύπτει, όπως ανέφερα, τους επιδιωκόμενους σκοπούς, τη διάρκεια του προγράμματος και τα επωφελούμενα κράτη. Ήταν πέντε και με πρόταση της Επιτροπής προσετέθη και η Βοσνία-Ερζεγοβίνη.

Το δεύτερο άρθρο προβλέπει τις μορφές που αυτή η οικονομική στήριξη θα προσλάβει. Ποιες μορφές, δηλαδή, οικονομικής στήριξης είναι εκείνες που θα θεμελιώσουν τη συνολική δράση και θα καλύψουν τους επιδιωκόμενους σκοπούς.

Το τρίτο άρθρο προβλέπει τα προγράμματα οικονομικής στήριξης. Είναι το μέσο και το πλαίσιο των διμερών συμφωνιών, οι οποίες εξασφαλίζουν τη διαδικασία και την έκθεση της σχετική δράση, ομαδικά ή συλλογικά, μεταξύ της Ελλάδας και εκάστη από τις επιφελούμενες χώρες.

Το τέταρτο άρθρο αφορά την Επιτροπή Παρακολούθησης, που είναι ένας σημαντικός θεσμός για την όλη έκβαση του σκοπού.

Το πέμπτο άρθρο αφορά τους συνολικούς πόρους που ανέρχονται σε 187,4 δισεκατομμύρια ή πεντακόσια πενήντα εκατομμύρια ευρώ, τις δαπάνες διοίκησης, τις δαπάνες συνολικής διαχείρισης, κλπ.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Το έκτο άρθρο τον νομοσχέδιον αναφέρεται στην ένταξη της ιδιωτικής πρωτοβουλίας και της χρηματοδότησης των ιδιωτικών επιχειρήσεων στην υλοποίηση αυτού του σχεδίου.

Κύριε Υπουργέ, θα ήθελα να προσθέσω ότι πάντοτε θα πρέπει να επιδιώκεται το εθνικό συμφέρον ακόμα και με υπέρβαση της άνωτης κατανομής του 80% και του 20%. Έτσι πράττεται από όλες τις χώρες του κόσμου και είναι δικαίωμα εκάστης χώρας να επιδιώκει το εθνικό συμφέρον. Το νομοσχέδιο δηλαδή, χωρίς να αναιρεί καθόλου την απώτατη επιδιώξη του, θα πρέπει να στηρίζει τις ελληνικές επιχειρήσεις, τον ιδιωτικό και το δημόσιο τομέα στην υλοποίηση τέτοιων σχεδίων.

Τελειώνοντας, θέλω να κάνω τρεις προτάσεις και να κλείσω με απλά και ταπεινά συγχαρητήρια προς ένα συγκεκριμένο πρόσωπο. Οι προτάσεις μου κατ' αρχήν είναι οι εξής: Εκείνο που έχει ιδία αξία είναι η εφαρμογή των νόμων. Δεν έχει τόση αξία η δημιουργία και η πρόβλεψη μίας θεσμοθέτησης, μίας νομοθετικής ρύθμισης, αλλά η εφαρμογή του σχεδίου. Είναι μάλιστα εντεύθυν υψηλή η ευθύνη και μεγαλύτερη εκείνης της ευθύνης, με την οποία περιβάλλετε το συγκεκριμένο νομοτέχνημα.

Κύριε Υπουργέ, η δεύτερη πρότασή μου είναι να αποκλείστε τα πάσης φύσεως τρωκτικά. Είστε νέος, τίμιος, εργατικότατος και έχετε πνεύμα πρόβλεψης και πρόνοιας. Είμαι σίγουρος ότι τρωκτικά δεν θα εμφιλοχωρήσουν.

Επίσης, θέλω να πω ότι αρχής γενομένης με το παρόν σχέδιο της συνολικής προσπάθειας της πατρίδας με έναν οργανωμένο τρόπο απέναντι στις όμορες χώρες, να δοθεί ένα ευρύτερο μήνυμα προς ανατολάς και προς δυσμάς, βορείως και νοτίως, ότι αυτή η ιστορική πατριδούλα μας, η Ελλάδα, έχει και μεγάλη καρδιά και δύναμη να υπερβεί τα προβλήματά της και να εκφράσει τον αλτρουισμό της.

Θα ήθελα να συγχαρώ το συνάδελφο, κύριο Υφυπουργό, για δύο λόγους: Πρώτον, για την ταχύτητα με την οποία έφερε –μόλις τριών ημερών Υπουργός– το νομοσχέδιο και δεύτερον, για τη διαπλαστική συμπεριφορά του στη συγκρότηση της συναινετικής διαδικασίας για την αρτιότητα του νομοσχεδίου.

Ψηφίζω, λοιπόν, το νομοσχέδιο!

Ευχαριστώ!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Θα ήθελα να σας αναγγείλω ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένων ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αιθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» με θέμα «180 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση», πενήντα μαθητές και τρεις συνοδοί καθηγητές από το Τεχνικό Επαγγελματικό Εκπαιδευτήριο (Τ.Ε.Ε.) Πετρούπολης.

Η Βουλή τους καλωσορίζει!

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες)

Οι παρατηρήσεις που γίνονται από το Προεδρείο δεν έχουν κανένα προσωπικό χαρακτήρα και, ιδιαίτερα, όταν γίνονται σε ανθρώπους με μεγάλη παρουσία και συνεισφορά στο Κοινοβούλιο.

Πρέπει, όμως, να καταλάβετε και τη θέση του Προεδρείου, ότι δηλαδή πρέπει να τηρήσουμε τη διαδικασία και να μη βγαίνουμε εκτός θέματος.

Θα ήθελα τώρα να δώσω το λόγο στον κύριο Υφυπουργό που έχει να κάνει μία παρέμβαση.

Ορίστε, κύριε Υφυπουργέ, έχετε το λόγο.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών) : Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε!

Θέλω να ευχαριστήσω τον κ. Σπυριούνη για τα καλά του λόγια, όπως επίσης τον κ. Μητσοτάκη, τον κ. Πάγκαλο και την κα Δαμανάκη που θυμήθηκε τις αλλαγές που έγιναν στο αρχικό σχέδιο νόμου στη Διαρκή Επιτροπή.

Δεν ξέρω ποια διαδικασία θέλετε να ακολουθήσει, κύριε Πρόεδρε. Εγώ είχα σκοπό τώρα να κάνω την τοπιοθέτησή μου. Τηρώ τον Κανονισμό, έχουν μιλήσει επτά συνάδελφοι –ένας περισσότερος δηλαδή– και θεωρούσα ότι τώρα θα πάρω το λόγο. Έτσι δεν είναι;

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Έτσι είναι.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Έτσι είναι κατά του Κανονισμού.

Θέλω να πω κατ' αρχάς πως έχασα να αναφέρω τον κ. Παυλίδη, που μιλήσει για μένα με καλά λόγια στην αρχή της τοποθέτησή του. Πριν ξεκινήσω, θέλω να σταθώ σε μια παρατήρηση που έκανε ο κ. Σπυριούνης. Τη θεωρώ πολύ σημαντική, δηλαδή το ότι σημαντικότερο της νομοθέτησης εν προκειμένω είναι η εφαρμογή.

Σε ότι με αφορά, δεν πρόκειται να παρακολουθήσω μία γνωστή εδώ και πάρα πολλές δεκαετίες πρακτική, «νομολαγική», επιτρέψει μου την έκφραση, όπου άλλοθι της αδράνειας είναι η ψήφιση νόμων. Ψηφίζουμε νόμους, αλλά δεν τους εφαρμόζουμε μετά. «Τι έκανες»; Ερωτάσαι. Και απαντάς: Προώθησα στη Βουλή αυτό το σχέδιο νόμου.

Παράλληλα με τη νομοθέτηση, ήδη δύο φορές στη Θεσσαλονίκη έχουν γίνει συσκέψεις και διασκέψεις φορέων, που θα αναμιχθούν στην προώθηση του συγκεκριμένου προγράμματος. Αναφέρομαι στο τοπικό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο, στους Συνδέσμους Εξαγωγέων, αναφέρομαι στο Διαβαλκανικό Κέντρο, αναφέρομαι στο ΚΕΠΑ, στο κέντρο που θα αναμειχθεί στην πορεία της εφαρμογής του σχεδίου νόμου,

αναφέρομαι στο ΣΒΒΕ, στο Σύνδεσμο Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος, αναφέρομαι στον οποιονδήποτε θέλησε να συμμετάσχει σ' αυτήν τη διαδικασία τώρα, καθ' όν χρόνο το σχέδιο νόμου ψηφίζεται, προκειμένου να κάνει παραπτήσεις που αφορούν την εφαρμογή.

Η εφαρμογή έχει χρόνους. Οι χρόνοι αυτοί, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, είναι συγκεκριμένοι. Πρώτος χρόνος είναι η λειτουργία του προγράμματος δια μέσου του αναπτυξιακού νόμου. Αυτή η δράση πρέπει να ξεκινήσει την άνοιξη που διανύουμε, δηλαδή τον Απρίλιο-Μάιο.

Οσον δε αφορά τα έξι διμερή προγράμματα που θα συνάψει η χώρα, αυτά πρέπει να προετοιμαστούν τώρα. Στόχος είναι στο Βελιγράδι, στις 8 και 9 Μαΐου, που θα πάει ο κύριος Πρωθυπουργός, το διμερές σύμφωνο με τη Γιουγκοσλαβία να είναι έτοιμο και να επίκειται η υπογραφή του. Στόχος, λοιπόν, είναι τους επόμενους μήνες, μέσα στο πρώτο εξάμηνο του έτους αυτού, τα διμερή προγράμματα να είναι ήδη έτοιμα και να αρχίσουν να υπογράφονται. Πρέπει να γίνουν εκταμεύσεις μέσα στο 2002.

Δεύτερη εισαγωγική παραπτήση. Αυτή δεν έχει τόση καλοσύνη, κύριε Πρόεδρε. Αυτή εμπεριέχει παράπονο σε σχέση με το τι συζητήθηκε στη Διαρκή Επιτροπή Εξωτερικών και Άμυνας. Αυτό το σχέδιο νόμου έχει μία μικρή ρύθμιση, που αφορά τις μη κυβερνητικές οργανώσεις, στο άρθρο 1 παρ. 2, όπου ορίζει ότι οι μη κυβερνητικές οργανώσεις μπορούν και αυτές να προτείνουν στις κυβερνήσεις των επιφελουμένων κρατών να αναλάβουν κάποιο έργο.

Και ποιος συνάπτει σχετική σύμβαση μαζί τους; Τα εκεί κράτη, όχι η Ελλάδα. Και ποιες μπορεί να είναι αυτές οι μη κυβερνητικές οργανώσεις; Όσες δραστηριοποιούνται στην περιοχή των έξι επιφελουμένων χωρών. Και είναι και ελληνικές; Ναι και ελληνικές. Όχι μόνο ελληνικές ή κατ' εξοχήν ελληνικές, και, επαναλαμβάνω, εκεί και όχι εδώ. Μόνο αυτή είναι η ρύθμιση για τις μη κυβερνητικές οργανώσεις.

Τρεις μέρες στη Διαρκή Επιτροπή Εξωτερικών και Άμυνας ο λόγος στράφηκε γύρω από τα θέματα των Μ.Κ.Ο. Και έλεγα μέσα μου ότι δεν έχει ξανασυζητηθεί το θέμα και είναι ίσως εύλογο ότι εκεί που μια φορά οι οργανώσεις αυτές αναφέρονται, να γίνεται τέτοια συζήτηση. Το θεωρούσα αδικία για το σχέδιο νόμου, που αφορά στα Βαλκάνια, μα έλεγα ότι κάποιος λόγος θα υπάρχει. Τόσοι Βουλευτές από όλες τις πτέρυγες ασκούν κριτική.

Προτίμησα αντί να συζητώ για πράγματα που είχαν γίνει πριν αναλάβω και θεωρώντας ότι ένα μέλος της Κυβέρνησης, πόσο μάλλον Υπουργικού Συμβουλίου, που οι Υφυπουργοί δεν είμαστε, οφείλει να αναδέχεται συνολικά την πολιτική ευθύνη που η κυβέρνηση του έχει είτε ήταν είτε είναι είτε θα είναι μέλος της, εφόσον υπάρχει η ίδια κυβέρνηση και η ίδια λαϊκή εντολή της 9ης Απριλίου του 2000, πίστεψα ότι αυτό με αφορά και προσωπικά και κατέθεσα στη Βουλή ότι είχα υπόψη μου, ότι διέθετε το αρχείο.

Τι δεν έκανα; Δεν έφερα όλο το αρχείο εδώ. Είναι, όμως, στη διάθεση του καθενός. Ήδη ο Υπουργός κ. Καψής έχει ζητήσει να έχει περισσότερες πληροφορίες. Φοβούμαι ότι δεν μπορώ να φέρω όλη τη βιβλιοθήκη της σχετικής υπηρεσίας, που ιδρύει ο ν.2731 και δεν είναι μία άτυπη υπηρεσία, δεν είναι «φύλοι» εκεί, όπως κάποιοι υπαινίσσονται. Ό,τι ειδικότερο, λοιπόν, η Βουλή επιθυμεί, εγώ θα το προσκομίσω.

Όμως, εκτιμούσα ότι, για να γίνεται τόσος θόρυβος εκείνη τη σπιγμή, κάποιος κάτι θα είχε υπόψη του. Αποδεικνύεται σήμερα -έχει φθάσει ο κατάλογος στο νούμερο επτά των ομιλητών και έχουν μιλήσει και τα τέσσερα κόμματα- πως κανείς τίποτα δεν είχε υπόψη του. Σκανδαλίζομασταν, ενδεχομένως, με περιεργους τίτλους, τίτλους που αφορούσαν χώρες, που τις θεωρούμε μακρινές. Μα, η αναπτυξιακή βοήθεια τέτοιου είδους χώρες έχει υπόψη της. Δεν έχει υπόψη της τις Ηνωμένες Πολιτείες ή τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά έχει υπόψη της χώρες υπό ανάπτυξη, χώρες που έχουν ανάγκη της αναπτυξιακής μας βοήθειας.

Σκανδαλίζουμενοι, λοιπόν, κάποιοι από τίτλους έφερναν εδώ θέματα, υπαινιγμούς, βαρύτατες μομφές για μηχανισμούς, που

δήθεν στήνονται και που τους στήνει το Υπουργείο Εξωτερικών. Εγώ κατέθεσα όλα τα στοιχεία. Σήμερα, δεκαπέντε μέρες μετά δεν υπήρξε μία παρέμβαση, που να λέει ότι βάσει αυτού του στοιχείου σας μέμφομαι για αυτό το λόγο.

Άρα, επιστρέφω -όχι τις μομφές, γιατί δεν είναι στο χαρακτήρα μου- την αιτίαση. Από εδώ και πέρα για τις μη κυβερνητικές οργανώσεις, όποιος κάτι λέει, θα το λέει μιλώντας συγκεκριμένα. Εγώ αποδέχομαι και να το ερευνήσω και να προσκομίσω τα σχετικά στοιχεία εδώ.

Υπό την έννοια αυτή θεωρώ ότι πρόταση του κ. Πάγκαλου να συζητήσουμε στη Διαρκή Επιτροπή τα ζητήματα των ΜΗΚΥΟ, με καλύπτει απόλυτα. Εγώ ήθελα να κάνω μία εκδήλωση για τις ΜΗΚΥΟ εκτός Βουλής. Πόσο καλύτερο είναι μάλιστα, όταν θα το κάνουμε εδώ. Ελπίζω η Επιτροπή να ζητήσει και από κάποιες ΜΗΚΥΟ να έρθουν εδώ και να πάρουν το λόγο. Γιατί, όταν μιλάμε για μη κυβερνητικές οργανώσεις, λέμε -όχι πάντα ενδεχομένως- ότι θα υπάρχουν προφανώς μέσα σε αυτόν το χώρο, ένα νέο παγκοσμίων χώρο, και εκείνοι και οι άλλοι, θα υπάρχουν και οι καλοί και οι κακοί, θα υπάρχουν οι αξιόπιστοι, αλλά και οι πονηροί και οι επιπτήδειοι. Επειδή, όμως, υπάρχει κάποιος επιτήδειος, δεν διαγράφεις μια ολόκληρη δράση. Δεν διαγράφεις τον Ερυθρό Σταυρό, επειδή κάποια χρήματα δεν τα αξιοποίησε για τους λόγους, που ισχυρίστηκε πως τα θέλει η τάξη ΜΗΚΥΟ. Επειδή υπάρχουν και επιπτήδειοι, δεν σημαίνει ότι είναι όλες οι δικές μας ΜΗΚΥΟ -και αναφέρομαι π.χ. στο Ίδρυμα Τσάτσου-, που ήδη εργάζονται στα Βαλκάνια, άξιοι μομφής!

Ποιος έχει αντίρρηση, κύριες και κύριοι Βουλευτές π.χ. για το ίδρυμα Τσάτσου; Να την πει εδώ την αντίρρησή του. Κάνουν τη δουλειά τους π.χ. στο πλαίσιο του αγώνα και της διαμόρφωσης της νομοθεσίας εναντίον της διαφθοράς στην Αλβανία με τον καλύτερο τρόπο. Ποιος έχει αντίρρηση;

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ : Δεν έβαλε τον κ. Τσάτσο αντιπρόσωπο στην Συνέλευση.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών) : Αυτό είναι άλλο θέμα, κύριε Καψή. Σέβομαι την παραπτήση, που κάνατε, αλλά είναι άλλο θέμα.

Από εδώ και πέρα ο,τιδήποτε σχετικό με τις μη κυβερνητικές οργανώσεις έχει τόπο ελέγχου, συγκεκριμένου ελέγχου, τη Βουλή. Στην οποία κατέθεσα και το ειδικό μητρώο. Όταν λέω ειδικό μητρώο το εννοώ με τη νομική του έννοια. Το ειδικό μητρώο είναι στη διάθεσή σας και στη δική μου. Ό,τι μου επισημάνετε, θα δει το φως της δημοσιότητας και θα συζητηθεί εδώ.

Τώρα για το σχέδιο νόμου, όπως το συζητάμε στην Ολομέλεια, θα ήθελα να πω ότι εγώ πρώτη φορά ζω αυτήν τη συζήτηση μετά το νέο Σύνταγμα και το νέο Κανονισμό. Την βρίσκω πολύ ενδιαφέρουσα αυτήν την από κοινού συζήτηση, σε μία συνεδρίαση, επί της αρχής και κατ' άρθρο.

Θα προσπαθήσω, παρ ότι δεν το έχω ξανακάνει, να είμαι και επί των δύο θεμάτων, όσο εγώ δύναμαι, επαρκής.

Πρώτον, θεωρώ όσον αφορά τους σκοπούς πάρα πολύ χρήσιμη μία παραπτήση του κ. Παλιλόη, η οποία μας απασχόλησε στην Επιτροπή για πάρα πολλή ώρα.

Οι σκοποί κακώς εννούθηκαν κάποτε, είτε από οικονομικές μονάδες-επιχειρηματίες είτε από κάποιους πολιτικούς, ως μορφές διείσδυσης της Ελλάδας στις χώρες αυτές. Κάκιστα εννοήθηκε έτσι. Αυτό είχα πει και στην Επιτροπή ότι είναι ίδιο νεοπλούσιμου βαρύτατης μορφής, επαρχιακισμού -με την κακή έννοια του όρου- βαρύτατης μορφής. Και από την άλλη δημιουργεί και πολιτικό κόστος.

Στις χώρες αυτές δραστηριοποιούνται τρεις σήμερα χιλιάδες ελληνικές επιχειρήσεις, κυρίως μικρομεσαίες. Οι μεγάλοι είναι δεκαεπτά, είκοσι, που είναι οι γνωστοί Έλληνες μεγάλοι. Ο άλλος αριθμός συγκροτείται από μικρομεσαίους, από τους οποίους το 75% προέρχεται από τη Βόρεια Ελλάδα. Αυτοί είναι δραστήριοι και είναι άνθρωποι, οι οποίοι δεν λειτούργησαν, όπως ενδεχομένως πολλοί μεγάλοι κάνουν θέλοντας πρώτα την κρατική προστασία, για να έρθουν αυτοί στο πλαίσιο της να λειτουργήσουν. Αυτοί βγήκαν μπροστά και κάποιοι έχουν σπάσει και τα μούτρα τους. Ειδικά στη Βουλγαρία, δεν θυμάμαι ποιος ομιλητής το ανέφερε -σώας ο κ. Σπυριούνης-, ορισμένες ελληνι-

κές επιχειρήσεις έπεσαν θύματα της μαφίας με τρόπους τελείων αστυνομικούς.

Κάποιοι, λοιπόν, μικρομεσαίοι επιχειρηματίες πήγαν πρωτοβουλίες. Πολλοί απ' αυτούς έχουν επιτύχει. Αυτό έχει προκαλέσει ήδη εκεί μια αντίδραση. Υπάρχει Τύπος που δεν το βλέπει φιλικά.

Στη Θεσσαλονίκη, μετά τη διάσκεψη με τους φορείς, μείναμε το Υπουργείο Εξωτερικών, το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, οι Πρέσβεις μας στις έξι επωφελούμενες χώρες και οι οικονομικοί και εμπορικοί σύμβουλοι. Έγινε μια συζήτηση τεσσάρων ωρών. Απ' όλες τις χώρες, λοιπόν, έρχονται φωνές γι' αυτήν την οικονομική μας παρουσία που δεν είναι κρατική, που είναι ιδιωτική και είναι πολύ μεγάλη. Αν δείτε τα στατιστικά στοιχεία, η Ελλάδα ως εταίρος κρατικός ή ως εταίρος που συγκροτείται από ιδιώτες είναι πρώτη ή δεύτερη ή και κάποια στιγμή τρίτη στον κατάλογο των χωρών που δραστηριοποιούνται ή οι επιχειρηματίες των οποίων δραστηριοποιούνται στις επωφελούμενες χώρες. Αυτό, λοιπόν, ως κλίμα δημιουργεί και αντίθετα αποτελέσματα. Πέραν των ευχαριστιών για τις θέσεις εργασίας και για όλα αυτά δημιουργεί και προβλήματα. Κάποιοι αρθρώνουν λόγο εθνικιστικό. Κάποιοι αρθρώνουν θεϊκό λόγο επί του παρόντος και επιφυλάσσονται για το μέλλον. Λένε δηλαδή «θα το ξεπεράσουμε αυτό το στάδιο με τους Έλληνες εδώ και μετά εμείς... κλπ».

Εμείς θα έρθουμε με έναν λόγο οιξύ, με έναν λόγο νεοπλουτιστικό να ενισχύσουμε αυτές τις τάσεις; Θα κινηθούμε με ένα λόγο τέτοιο περί διεισδύσεων; Συμφωνώ με τον κ. Παυλίδη, βέβαια το κρατώ περισσότερο για το κράτος αυτό. Θα έρθουμε εμείς να επιβεβαιώσουμε ότι η Ελλάδα έχει στο μιαολ της σκέψης ψυεδο-ιμπεριαλιστικές; Προς Θεού!

Εμείς πρέπει να επαναλάβουμε –και το επαναλαμβάνω και εδώ, όπως και στη Διαρκή Επιτροπή- «ειρήνη, σταθερότητα, ευρωπαϊκός προσανατολισμός». Αυτούς τους στόχους βοηθά το πρόγραμμα να υλοποιηθούν στο μελλον, να εμπεδωθεί η ειρήνη και σταθερότητα και να επιτευχθεί ο ευρωπαϊκός προσανατολισμός. Όχι για τους δύο που ήδη ανήκουν στο δεύτερο κύμα της ένταξης, τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία, αλλά κυρίως για τους άλλους τέσσερις.

Εχθές που ήταν εδώ ο Πρωθυπουργός της Βοσνίας- Ερζεγοβίνη και είδε τον κ. Σημίτη –ήμους παρών- είπε «ελπίζω όταν σας ξανάρω να είμαστε κράτος». Έχουν τον Οκτώβριο εκλογές. Είναι σε μετάβαση οι χώρες αυτές. Εμείς τις ενισχύουμε; Ενισχύουμε την μετάβαση σ' αυτό το στόχο: Ειρήνη, σταθερότητα, ευρωπαϊκός προσανατολισμός. Όλα τα άλλα δεν μας αφορούν. Όλα τα άλλα που θα προσέβαλαν και το κοινοτικό κεκτημένο δεν μας αφορούν. Σκέψεις, παραδείγματος χάρη, όπως τα διμερή σύμφωνα να εμπεριέχουν ρήτρα ότι την πλειοψηφία των έργων θα την πάρουν ελληνικές επιχειρήσεις, προσβάλλουν κατάφωρα το κοινοτικό κεκτημένο και δεν μας αφορούν. Δεν είναι η πολιτική μας.

Η πολιτική μας εξειδικεύεται μέσω αυτού του σχεδίου στα έχης.

Πρώτον, να μεταφέρουμε πόρους. Αυτό είναι η DAC, αυτό είναι η επιτροπή για την ανάπτυξη. Μεταφορά πόρων από τους πλούσιους στους φτωχούς.

Η κα Κανέλλη -δεν είναι εδώ αυτήν τη στιγμή και λυπάμαι, γιατί θέλω να πω το δικό μου επιχείρημα στα λόγια της- δεν έχει καταλάβει ή σφάλλει ή κάνει πως δεν καταλαβαίνει όταν θεωρεί ότι ως προϋπόθεση της αναπτυξιακής βοήθειας είναι να εξαλέψουμε εμείς τη φτώχεια, στο εσωτερικό μας. Αν συνέβαινε αυτό, τότε ούτε ένα κράτος στον κόσμο δεν θα μετέφερε πόρους προς τους φτωχότερους.

Θυμόμαστε τα προβλήματα του τρίτου κόσμου, όπως τον λέγαμε παλαιότερα, μόνο μετά από γεγονότα, όπως αυτό της 11ης Σεπτεμβρίου; Τότε θυμόμαστε την ανάγκη να μεταφερθούν πόροι; Όταν μεταφέρουμε πόρους, τότε σκεφτόμαστε τη φτώχεια στο εσωτερικό μας; Μα αυτή ούτως ή άλλως υπάρχει.

Υπάρχει ανεργία. Στις χώρες, οι οποίες είναι οι μεγαλύτερες δύτριες, γιατί εμείς είμαστε η μικρότερη, υπάρχει φτώχεια. Δεν έχει φτώχεια η Πορτογαλία; Είναι πρώτη όμως στο σχετικό κατάλογο των δοτριών χωρών. Έχει εξαλείψει τη φτώχεια η

Δανία ή η Σουηδία; Έχουν εξαλείψει τη φτώχεια οι άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που προηγούνται στον κατάλογο των χωρών που δίνουν βοήθεια; Έχουν φτώχεια, αλλά ως μια από τις κρατικές δραστηριότητες εμπεριέχεται και η ανάπτυξη, δια της οποίας μεταφέρονται πόροι. Αυτό είναι, λοιπόν, το συνολικό πρόγραμμα, κομμάτι του οποίου είναι το πρόγραμμα προς τη Βαλκανία. Όχι άλλες παρεξήγησις που δίνουν τροφή σε πολύ εύκολο δημιοσιογραφικό λόγο.

Μετά την συζήτηση στη Διαρκή Επιτροπή τα ραδιοφωνα ρώταγαν «Η οι εφημερίδες ρώταγαν «καλά, δεν πήγατε λίγο στη Διυτική Αθήνα απ' όπου εικλέγεστε, να δείτε πως είναι εκεί;» Σε μένα θα το πουν; Εγώ εκλέχθηκα Βουλευτής εκεί και ξέρω το χώρο. Άλλα η Ελλάδα, ως χώρα της ευρωζώνης κλπ., ως χώρα που είναι πλήρες μέλος της επιτροπής για την αναπτυξιακή βοήθεια συνεκτιμά, μέσα στα άλλα και την πολιτική αναγκαιότητα για τη μεταφορά πόρων προς χώρες φτωχότερες, δια των οποίων πόρων θα εξασφαλιστεί και η σταθερότητα και η ειρήνη. Αυτός, λοιπόν, είναι ο στόχος μας.

Δεύτερο παράπονο από την πλευρά του Κ.Κ.Ε. –και απορώ γιατί δηλαδή- που επιμένει ότι οι φορείς είπαν ότι τα χρήματα είναι λίγα. Είναι 550 εκατ. ευρώ. Θέλετε κι άλλα; Είναι χρήματα των Ελλήνων πολιτών. Δεν είναι κοινοτική βοήθεια που περνά από την Ελλάδα, είναι λεφτά του Έλληνα φορολογούμενου αυτά. Θέλετε κι άλλα, κυρίες και κύριοι Βουλευτές; Να το πείτε. Εμείς πάντως που καλούμαστε στα διεθνή *fora* σχετικά με την ανάπτυξη να ανεβάσουμε το ποσοστό αυτό, διστάζουμε να το κάνουμε ακόμη. Εδώ που ακούγονται οι γενναιόδωρες φωνές να το πουν ότι θέλουν αύξηση 0,2 προς το 0,8 που έχει πάει το Λουξεμβούργο προς το στόχο του 1%. Εκεί θέλουμε να πάμε; Ας το πουν όμως. Δεν μπορούν να σονομπάρουν το πρόγραμμα, λέγοντας ότι είναι μικρό. Δεν μπορούν να θέλουν και το ένα και το άλλο. Ένα από τα δύο είναι η πολιτική επιλογή εν προκειμένω και η δική μας είναι η μεταφορά των πόρων αυτού του ύψους. Τόσα μπορούμε.

Τώρα, ένα ακόμη στοιχείο. Εμένα μου έκανε ιδιαίτερη εντύπωση –θα ξαναπά μια χώρα και ελπίζω ο κ. Μολυβιάτης να μην μου το γυρίσει- όταν με επισκέπτονταν πρέσβεις πολύ ισχυρών χωρών τις πρώτες μέρες που είχα αρκιστεί και με ρώταγαν γι' αυτό το πρόγραμμα. Εγώ συγκρίνοντας αυτό το πρόγραμμα με το Γ' Κοινοτικό και εκτιμώντας ότι το Γ' Κοινοτικό αφορά έντεκα εκατομμύρια Έλληνες πολίτες, ενώ το πρόγραμμα αυτό με τα 3,6 εκατ. κατοίκων της Βοσνίας αφορά κοντά πενήντα εκατομμύρια ανθρώπους το έκρινα μικρό. Αυτοί μου άνοιξαν τα μάτια, λέγοντάς μου ότι είναι το σημαντικότερο από οικονομικής πλευράς πρόγραμμα για τα Βαλκάνια. Όλα τα άλλα πρόγραμμα που υπάρχουν υπάρχουν κατ' όνομα, κυρίες και κύριοι Βουλευτές. Δεν είναι δράσεις με χρήματα. Το Σύμφωνο Σταθεροποίησης δεν έχει χρήματα. Ο τίτλος είναι εύηχος. Περιμένουν και οι Ευρωπαίοι και οι εκτός Ευρώπης, είτε ιδιώτες επενδυτές είτε τα κράτη. Το δικό μας πρόγραμμα όσο μικρό κι αν είναι, είναι το μεγαλύτερο στην περιοχή. Και η προσδοκία είναι να τριπλασιαστεί. Να προσθεθούν επάνω του ελληνικές και ξένες επενδύσεις, αλλά και βοήθειες από άλλους οργανισμούς, πράγμα που συμπίπτει ότι τα χρήματα δεν πρέπει να πεταχτούν, σε τσέπες κρατικές ή ιδιωτικές, δικές μας ή από άλλες χώρες. Πρέπει να στοχεύσουμε σε έργα που θα έχουν ορατότητα, θα τα βλέπουν εκεί οι πολίτες, πάνω στα οποία θα συναρμολογηθούν άλλα έργα και άλλες μείζονες χρηματοδοτήσεις. Αυτός είναι ο καλός στόχος. Και πρέπει αυτός ο στόχος να επιτευχθεί. Ξεκινά από το μηδέν κι έχουν χαθεί όλες οι ευκαιρίες; Ξεκινά από το πρόγραμμα από το μηδέν; Σαφώς και όχι. Ήδη κατέθεσα στοιχεία. Έχουμε ξεκινήσει από το 1992. Είναι στην Αίθουσα μέλη της Κυβερνητικής εκείνης της εποχής, θα θυμούνται. Έχει ξεκινήσεις τι; Έχει ξεκινήσει η ροή της χρηματοδότησης, αλλά όχι συγκροτημένα. Κι επειδή κάποια χρήματα έπρεπε να τα δίνουμε και για λόγους πολιτικής –ευαίσθητης πολιτικής, δεν έχω αντίρρηση και αναφέρομαι στη έτη 2000-2001- αλλά και για να έλθουμε στο 0,2 που έχουμε υποσχεθεί ότι θα δίνουμε, σας λέω ότι τα χρήματα δεν κατευθύνονται με τρόπο ορθολογικό. Δεν υπανίσσομαι τίποτα απολύτως, αλλά δεν πήγαιναν με συγκροτημένο τρόπο. Σου έλεγε μια χώρα ότι έχω ανάγκη σε

σχολικά κτίρια, σε νοσοκομεία κλπ., έδινες. Το πρόγραμμα τι προσθέτει, κύριε Παυλίδη; Προσθέτει τη συγκρότηση της ροής. Συγκρότηση μιας ροής με συγκεκριμένους στόχους. Αυτή είναι η διαφορά του αφ' ενός και αφ' ετέρου ότι αποτελεί ένα θεσμό διαφάνειας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Αποτελεί και μία δέσμευση.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Αποτελεί και μία δέσμευση με ορίζοντα πενταετίας ακριβώς. Προσπαθώ να απαντήσω σε αυτό που μου είπατε ως κριτική και στην Επιτροπή κι εδώ. Πρώτον, διότι είναι θεσμός διαφάνειας και δεύτερον, διότι συγκροτεί τη ροή των χρημάτων με χρονικό ορίζοντα πενταετή όπως ο ίδιος ο νόμος ορίζει.

Η Βοσνία-Ερζεγοβίνη είναι ένα πρόβλημα, γιατί η πρόσθεσή της στο κατάλογο των επωφελουμένων χωρών έγινε στη Διαρκή Επιτροπή. Δεν είχε γίνει από πριν. Οι δεσμεύσεις, όμως, που είχε αναλάβει η ελληνική πολιτεία απέναντι στις πέντε πρώτες επωφελούμενες χώρες ήταν συγκεκριμένες δεσμεύσεις. Τους είχε ανακοινώσει το ελληνικό κράτος το ύψος της χρηματοδότησης και μία και δύο και τρεις φορές. Τους είχε πει για ποσά. Αυτό δημιουργούσε αίσθηση καθυστέρησης –συμφωνώ με την κριτική αυτή, είναι έτσι, γιατί από το 1999 το έχουμε εξαγγελεί και ακόμη δεν το έχουμε κάνει- αλλά η καθυστέρηση έλαβε τέλος.

Τελειώσαμε, προχωράμε και στη νομοθέτηση και όπως είπα στην αρχή και στην εφαρμογή. Είναι τα πράγματα σαφή για όλους τους επωφελούμενους, επιφυλάσσομαι όμως για τη Βοσνία. Διότι προστέθη την τελευταία στιγμή. Δεν είναι δυνατόν να πούμε σε μια χώρα που της είχαμε ορίσει το ποσό, ξέρετε το ψαλιδίζω λίγο διότι θα κάνω και αλλού αναπτυξιακή πολιτική τέτοιου είδους. Πρέπει να βρούμε έναν τρόπο να μην αλλάξουμε τα ποσά τα οποία έχουμε υποσχεθεί στις πέντε χώρες που κατέγραφε το σχέδιο νόμου και για τη Βοσνία να κάνουμε ότι μπορούμε ειδικά σ' αυτό που ζητάει η Βοσνία πάνω απ' όλα, τη θεσμική ενίσχυση της. Ζητάει βοήθεια να κάνει τις εκλογές της και ζητάει επιμόρφωση των δικαστών της, ζητάει κυρίως τεχνογνωσία για το πώς λειτουργούν τα βασικά κρατικά όργανα που η ίδια δεν έχει. Όποιος ξέρει πως λειτουργεί αυτή η οινούχια κάραβαίνει τι είναι αυτό που προσπαθώ να πω. Η Βοσνία – Ερζεγοβίνη ζητάει αυτό. Θα κοιτάξουμε πως θα είμαστε με πρόγραμμα κοντά στις ανάγκες της, δίχως να ανατρέπουμε τις υπάρχουσες συμφωνίες.

Θα απαντήσω στην κανέλλη για κάτι που είπε για τα 2,5 δισεκατομμύρια που κόστισε το βάθυμο της πρεσβείας μας στο Βελιγράδι. Εγώ βρήκα ότι υπάρχει τέτοιο θέμα συζητημένο στη Βουλή, υπάρχει έκθεση του Σώματος Ελεγκτών που πήγε και έκανε έλεγχο, γενικά περί εξωραϊσμού του κτιρίου πρόκειται. Ο Σύμβουλος της Επικρατείας, απ' ότι είδα, ο κ. Κωστόπουλος το υπογράφει και το επανακαταθέτω, το έχει καταθέσει ήδη ο κ. Τζανής. Να μην λέει ότι θέλει η κανέλλη.

(Στο σημείο αυτό ο Υφυπουργός Εξωτερικών κ. Ανδρέας Λοβέρδος καταθέτει για τα Πρακτικά τη προαναφερθείσα έκθεση, η οποία βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Δεύτερον, αναφέρω ένα παράδειγμα παρόμοιο που έχω ζήσει έμμεσα από άλλη δραστηριότητα αλλά που το σέβομαι, παρ' ότι τότε δεν ήταν δικό μου θέμα. Όταν είχα πάει στην Οτάβα του Καναδά εκ μέρους της Βουλής με την επιτροπή για την κοινοβουλευτική συνέλευση του ΝΑΤΟ ο εκεί πρέσβης μου παραπονιόταν ότι έμπαζε το ταβάνι της πρεσβείας. Ισως να μπάζει ακόμη. Αυτό σημαίνει ότι η δαπάνη όστι είναι αυτή για δικό μας κτίριο που έχουμε εκεί είναι κομπίνα; Υποκρύπτει υπανιγμούς κατ' ανάγκη; Άς πει κάτι πιο συγκεκριμένο η κανέλλη. Εγώ σε τέτοιες παρατηρήσεις θα απαντώ με αυτό τον τρόπο και εκ προοιμίου πια δεν θα τις δέχομαι. Να ειπωθούν λεπτομέρειες να φέρουν τα στοιχεία και αν είναι έτσι να ομολογήσω την ευθύνη που έχει το Υπουργείο Εξωτερικών.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει η Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κα ΑΝΝΑ ΨΑΡΟΥΔΑ - ΜΠΕΝΑΚΗ)

Θέλω να κάνω δυο επισημάνσεις η μια αφορά τη Βόρειο

Ελλάδα και η δεύτερη αφορά τη διαφάνεια. Η Βόρειος Ελλάδα ζητά συμμετοχή στο πρόγραμμα, ζητά ρόλο «πολιτικό» εφόσον σε επίπεδο κοινωνίας έχει ήδη ανταποκριθεί. Οι επιχειρήσεις της είναι εκεί. Ισχυρίζεται βασίμως ότι έχει τεχνογνωσία. Όσο δούλεψα στη Θεσσαλονίκη αυτό μου αποδείχθηκε. Άρα είναι καλή επιλογή η Βόρειος Ελλάδα να κρίνει το ίδιο το πρόγραμμα και την πορεία του. Τέσσερα μέτρα έχουν ληφθεί ή θα ληφθούν και αυτό είναι δέσμευση.

Πρώτο μέτρο, ως τόπος λειτουργίας της γραμματείας της επιτροπής παρακολούθησης, που ρυθμίζεται στο άρθρο 4, είναι η Θεσσαλονίκη. Ειδική υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών στο Υπουργείο Μακεδονίας και Θράκης. Έλασσον μέτρο είναι αυτό. Παλιά θα ακουγόταν ως μεγάλο. Είναι όμως το λιγότερο.

Δεύτερον, για ότι αφορά την πορεία εφαρμογής του αναπτυξιακού νόμου, μέλος του Συνδέσμου Βιομηχανών Βορείου Ελλάδος θα είναι στη σχετική νομοθετική επιτροπή του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας. Και αυτό έλασσον μέτρο αποτελεί.

Τώρα τα δυο μείζονα. Πριν ο Υπουργός υπογράψει πρόγραμμα διμερές θα έχει γνώμη επιτροπής παρακολούθησης εκ γενικών γραμματέων και αυτοί πολιτικό όργανο, δεν πολυξέρουν, δεν μπορούν να πολυξέρουν, αυτοί, όμως, θα έχουν τη γνώμη ενδιάμεσου φορέα μη κερδοσκοπικού σκοπού που θα εδρεύει στη Θεσσαλονίκη. Η εισηγητική έκθεση καταγράφει τη Θεσσαλονίκη ως πόλη σύμβολο για την πορεία του προγράμματος, αυτό οδηγεί στην υπουργική απόφαση που σας προανέφερα και δεσμεύομαι ότι οι επιλογές θα γίνουν μεταξύ των προτάσεων που θα κατατεθούν από τη Βόρεια Ελλάδα. Από τους σχετικούς φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που εκεί λειτουργούν. Λέει το Επιστημονικό Συμβούλιο της Βουλής του οποίου όλες τις παραπτήρεσις έχουν ήδη ενσωματώσει πλήν μιας, αυτής που θα σας πω. Ισχυρίζεται ότι μήπως δεν πρέπει να γράφεται στο άρθρο 4 η σύναψη προγράμματος;

Δόκιμη η παραπτήρηση, σωστό. Τι όμως απαντάμε; Κρατάμε το «σύναψη προγράμματος». Το πρόγραμμα παραπέμπει σε σύμφωνο διεθνές. Παραπέμπει σε κείμενο αυτής της τυπικής δύναμης σε επίπεδο διεθνούς δικαίου.

Επειδή, όμως, το έχουμε πει πρόγραμμα συνεργασίας, το κρατάμε με τη λέξη «σύναψη», παρ' ότι στο άρθρο 3 χρησιμοποιούμαι τη φράση «καταρτίζεται το πρόγραμμα». Διότι θέλουμε πως θα πούμε ότι οι ενδιάμεσοι φορείς και η επιτροπή παρακολούθησης θα συμβουλεύσουν μέχρι να βάλει ο Υπουργός την υπογραφή του. Δεν σταματάμε τη γνωμοδοτική διαδικασία στην κατάρτιση. Όποιος έχει υπόψη του πώς κινείται η διαδικασία σύναψης διεθνούς συμβάσεως θα το καταλάβει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ): Κύριε Υπουργέ, ολοκληρώσατε. Δεν υπάρχει άλλο περιθώριο. Θα μιλήσετε ξανά άλλωστε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Ολοκληρώνω με κάτι που στη Διαρκή Επιτροπή απασχόλησε τα ομιλών μου. Παραπέμπω εκεί, δεν έχω χρόνο. Αν κάποιος αναρωτηθεί ποιους θεσμούς διαφάνειας προτείνετε, θα του απαντήσω. Κατ απαντώ: Πρώτον ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ): Κύριε Υφυπουργέ, παρακαλώ, θα δευτεροβοληθείτε. Δεν είναι δυνατόν τώρα να απαριθμήσετε τους θεσμούς διαφάνειας.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Δεν θα τους εξηγήσω. Θα πω τέσσερις τίτλους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ): Λοιπόν, τελείωντες.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Πρώτος τίτλος: Η γνώμη προς τον Υπουργό Εξωτερικών του συλλογικού κυβερνητικού οργάνου που αφορά τις διεθνείς οικονομικές σχέσεις.

Δεύτερο όργανο, η επιτροπή παρακολούθησης, εκ γενικών γραμματέων.

Τρίτο όργανο ελέγχου, οι ενδιάμεσοι φορείς μη κερδοσκοπικού σκοπού. Δεν θα είναι κράτος αυτοί. Αυτοί θα είναι μη κερδοσκοπικός χώρος, μη κερδοσκοπικοί φορείς εκ του ιδιωτικού χώρου προερχόμενοι, με επίγνωση του τι γίνεται στα Βαλκάνια.

Λοιπόν, αυτές οι τρεις διαδικασίες είναι οι διαδικασίες που

αρθρώνουν τον έλεγχο και τη διαφάνεια. Η τέταρτη αφορά την απορρόφηση του προγράμματος ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κύριε Υφυπουργέ, δεν θα έχετε δευτερολογία, σας προειδοποιώ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Τελειώνω.

... από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας. Και εκεί όποιος ασκεί κριτική θα την ασκήσει και για το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης. Εμείς είπαμε από τη διαδικασία αυτή να περάσει το μικρό μέρος του προγράμματος, διότι η διαδικασία αυτή είναι ήδη συγκροτημένη εδώ και χρόνια. Δεν απαιτεί νέους μηχανισμούς που θα μας καταναλώσουν, ως λειτουργική δαπάνη, τα λεφτά του προγράμματος.

Λοιπόν, τέσσερις διαδικασίες ελέγχου και διαφάνειας. Η υπουργική απόφαση είναι εδώ. Όποιος έχει γνώμη ότι αυτή είναι ανεπαρκής, ας προσθέσει σήμερα και έναν πέμπτον ή έναν έκτο όρο και εμείς θα τον υιοθετήσουμε.

Ευχαριστώ για την ανοχή σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Λυπάμαι, κύριε Υφυπουργέ, αλλά εξαντλήσατε και τη δευτερολογία σας.

Η κα Μπακογιάννη ως Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας, έχει το λόγο.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, θα μπορούσα να πω κάτι στον κύριο Υπουργό;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Δεν έχετε δικαίωμα λόγου, κύριε Καψή.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Γ' αυτό ζητώ το λόγο. Θα ήθελα να πω να το αποσύρει αυτό το χαρτί ...

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Δεν ακούσαμε, κυρία Πρόεδρε, τον κ. Καψή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Θα το επαναλάβει την ώρα που θα μιλήσει ο κ. Καψής. Ο Υπουργός στον οποίον απευθύνθηκε το άκουσε.

Ορίστε, κυρία Μπακογιάννη.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, άκουσα με πολύ μεγάλη προσοχή τον κύριο Υφυπουργό και ομολογώ ότι χάριμαι τον ενθουσιασμό του. Και χάριμαι τον ενθουσιασμό του διότι είναι σαφές ότι ο κύριος Υφυπουργός είναι αποφασισμένος μία ιστορία η οποία μεγαλοπρεπώς, μεγαλοφόνως με τυμπανοκρουσίες εξηγγέλθη το 1999 ως εθνικό σχέδιο ανασυγκρότησης των Βαλκανίων, να το ονομάσει ελληνικό σχέδιο ανασυγκρότησης των Βαλκανίων, να το φέρει στη Βουλή των Ελλήνων και κάποια στιγμή να το υλοποιήσει. Εγώ δεν έχω καμία αμφιβολία ότι ο κύριος Υφυπουργός έχει πολύ καλές προθέσεις. Άλλα, κύριε Υφυπουργέ, αυτό το οποίο πρέπει πρώτα από όλα να αντιληφθεί η Κυβέρνηση σας είναι ότι όπως σωστά είπατε, αυτή η Κυβέρνηση ξεκίνησε το 1993. Τα προβλήματα δε στα Βαλκανία οξύνθηκαν ιδιαίτερα μετά το 1989 με την κατάρρευση του σοσιαλισμού, με την αλλαγή η οποία επήλθε, με τη θέση της Ελλάδας η οποία ήταν πάντοτε σταθερή και νομίζω ότι το σύνολο των πολιτικών δυνάμεων συμφωνούσε, ότι αυτό το οποίο χρειάζεται είναι μία συγκεκριμένη πολιτική οικονομικής διπλωματίας, έτσι ώστε να στηρίχουν και τα δικά μας συμφέροντα – για να μην τα ξενώνει και αυτά, διότι αυτός ήταν ο στόχος και τα δικά μας τα ελληνικά συμφέροντα- και ταυτόχρονα βεβαίως η Ελλάς να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της τις διεθνείς. Και σε αυτό ήμασταν όλοι σύμφωνοι εδώ μέσα. Και αν ακούστηκαν κάποιες διαφορετικές απόψεις, δεν νομίζω εν πάσῃ περιπτώσει ότι εκφράζουν το δικό μου κόμμα.

Η Νέα Δημοκρατία είναι σαφής σ' αυτό. Η Ελλάς πρέπει πράγματι – και συμφωνώ με την κα Δαμανάκη, όπως το είπε πριν- να δίνει το 0,2% και να υλοποιεί τις υποχρεώσεις της.

Το ερώτημα είναι τι έκανε μέχρι τώρα; Αυτό το οποίο έκανε, κύριε Υφυπουργέ, είναι ακριβώς το αντίθετο. Εβγήκατε μεγαλοπρεπώς και ετάξατε λαγούς με πετραχήλαια εκείνη την εποχή. Και το θυμάμαι ότι εσείς τότε δεν είχατε ασχοληθεί με το θέμα. Εγώ, όμως, είχα ασχοληθεί και είχα υποβάλει συγκεκριμένες ερωτήσεις στη Βουλή.

Μετά το 1999, όταν βγήκε, λοιπόν, ο κύριος Πρωθυπουργός και έταξε τα 180 δισεκατομμύρια δραχμές στις 7-9-1999, δημι-

ούργησε ελπίδες στις χώρες αυτές. Όπως εσείς σήμερα δέχεστε τους πρέσβεις, τους Υπουργούς και τους Υφυπουργούς, έτσι και εκείνη την εποχή εμείς που ασχολούμασταν με το θέμα τούς δεχόμασταν ως Αντιπολίτευση. Τους δεχόταν και η Κυβέρνηση. Τους έλεγαν, λοιπόν, ότι θα τους δώσουν 180 δισεκατομμύρια δραχμές, ότι θα προχωρήσουν και θα υλοποιηθούν τα έργα, ότι θα έχουν τη στριέξη τους. Και πέρασαν τα χρόνια και δεν έγινε απολύτως τίποτα. Από αυτά τα 180 δισεκατομμύρια δραχμές, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν δόθηκε μια δεκάρα τσακιστή.

Και ρωτούσα το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας όπου ήταν ο προκάτοχός σας, ο κ. Ζαφειρόπουλος. Τώρα ξαναδιάβαζα την απάντησή του. Δεν θέλω να σας τη διαβάσω και να σας στεναχωρήσω. Έλεγε ο καημένος ο κ. Ζαφειρόπουλος ότι το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας – δεν υπήρχε θέμα νομοσχεδίου τότε – είναι αποφασισμένο να προχωρήσει, να υλοποιήσει κλπ. Δεν αμφισβητούσε κανείς από τους αρμοδίους του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας ότι δεν χρειάζεται νομοσχέδιο, ότι όλη αυτή τη συζήτηση που κάνουμε τώρα, την κάνουμε, για να περνάμε την ώρα μας, διότι ουσιαστικά μπορούσε πολύ άνετα με διοικητικές πράξεις να προχωρήσει, να γίνει η εφαρμογή των αποφάσεων αυτών της Κυβέρνησης από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας.

Και το λέγανε και το υπογράφουν οι διάφοροι οι οποίοι είχαν την ευθύνη μέχρι τότε. Ο κ. Ζαφειρόπουλος εκ των υστέρων δεν είχε τις αρμοδιότητες, ενώ εσείς τώρα τις έχετε. Υπεγράφη;

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Ποιο απ' όλα;

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Οι αρμοδιότητες σας υπεγράφουσαν;

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Θέλετε να το ξεκαθαρίσουμε αυτό το θέμα;

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Όχι, πέστε μου ένα «ναι» ή ένα «όχι».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Παρακαλώ. Υπάρχει και ένα Προεδρείο, κυρία Μπακογιάννη, όταν θέλετε να θέσετε ερώτημα.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Μπορώ να απαντήσω;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Αν δέχεται η κα Μπακογιάννη, απαντήστε.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Ας απαντήσει.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Ευχαριστώ πολύ για το ερώτημα. Το κάνατε στη Διαρκή Επιτροπή και το εισέπραξα από τον Τύπο, όχι όπως το συζητάγμα, αλλά αντίστροφα, επιθετικά προς εμένα.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Μην παραπονιέστε, κύριε Υπουργέ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Καθόλου. Χάριμαι πάρα πολύ.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Εγώ στήριξη θέλω να σας παρέξω δι' αυτού του ερωτήματος. Γιατί έχετε μια ελπίδα να προχωρήσουν οι αρμοδιότητες.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Πράγματι, μου παρέχετε στήριξη, γιατί μου επιτρέπετε να πω σήμερα τι έχει συμβεί ακριβώς. Σας ευχαριστώ γι' αυτό.

Πρώτον, οι αρμοδιότητές μου όσο αφορούν το Υπουργείο Εξωτερικών με απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εξωτερικών έχουν μεταφερθεί.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Έχουν υπογραφεί.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Και έχουν υπογραφεί και έχουν μεταφερθεί σ' εμένα. Είμαι Υφυπουργός από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας στο Υπουργείο Εξωτερικών. Έχω, λοιπόν, στο Υπουργείο Εξωτερικών την αρμοδιότητα των οικονομικών σχέσεων.

Το ζητούμενο, κυρία Μπακογιάννη, και θέλω να μου πείτε πώς θα το κάνατε εσείς, αν ήσασταν Υπουργός Εξωτερικών, είναι πώς την πολύ σωστή επιλογή του να αρθρώσεις την οικονομική διπλωματία, που σε πολλές χώρες του κόσμου είναι πραγματικότητα, θα την επιτύχανες στην Ελλάδα όπου από γενέσεως του κράτους από το Υπουργείο Εξωτερικών λει-

τουργεί με διαφορετικό νομοθετικό καθεστώς απ' ό,τι ολη η άλλη διοίκηση. Το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας λειτουργεί με βάση τον υπαλληλικό κώδικα, ενώ το Εξωτερικών, με βάση τον οργανισμό του. Η ούσιαση, λοιπόν, δεν είναι απλή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κύριε Υπουργέ, αυτό είναι μείζον θέμα προς συζήτηση. Δεν αποτελεί απάντηση στο τυπικό ερώτημα της κα Μπακογιάννη.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Γιατί δεν με αφήνετε; Τώρα κλείνω και απαντώ μ' αυτό.

Το Υπουργείο Εξωτερικών έχει λοιπόν, τον οργανισμό του. Εσείς θέλω να μου πείτε πώς θα κάνατε τη μεταφορά χωρίς να έχετε τους υπαλλήλους στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Εγώ το εγγυώμαι αυτό. Και επειδή το εγγυώμαι αυτό, έχω διαμορφώσει το σχετικό προεδρικό διάταγμα και αύριο το ανακοινώνω σε όλους τους φορείς του Υπουργείου.

Γιατί να είναι κακή αυτή η καθυστέρηση, που χάνεις μεν δυο εβδομάδες τώρα, αλλά γλιτώνεις το Συμβούλιο της Επικρατείας; Εγώ είμαι καθηγητής του Δημοσίου Δικαίου. Εγγυώμαι ότι θα το κάνω καλά, κυρία Μπακογιάννη. Αν έχετε αντίρρηση, θα το πείτε.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Σεβαστείτε τον Κανονισμό, κύριε καθηγητά και ακούστε και την Αντιπολίτευση.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Με ρωτήσατε.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Είναι σκόπιμο να με ακούσετε, διότι εγώ έχω μια τελείως διαφορετική αντίληψη απ' ό,τι έχει η Κυβέρνηση. Η δικιά μου αντίληψη λέει ότι από την ώρα που ο στόχος είναι η παραγωγή του έργου και από την ώρα που ο στόχος είναι να σταματήσει πλέον να υπάρχει αυτό το έλλειμμα αξιοποίησας που υπάρχει στην Κυβέρνηση σας, πριν να αρχίσω να βγάζω στη Βουλή τις διάφορες κορώνες, πριν έρθω στη Διαρκή Επιτροπή να μιλήσω περί της υλοποίησης του έργου, το πρώτο πράγμα που έχω εξασφαλίσει είναι ο μηχανισμός μου, ο οποίος θα μου επιτρέψει να παράξω αυτό το έργο και να λειτουργήσω.

Και θα μου επιτρέψετε να σας πω ότι εσείς μπορεί να ορκιστήκατε προχθές, αλλά εμείς είμαστε λίγο παλαιότεροι σ' αυτήν τη Βουλή. Όταν έρχεται η Κυβέρνηση και από το 1999 μέχρι το 2001 δεν έχει κάνει απολύτως τίποτα, η αξιοποίηση της, όπως αντιλαμβάνεστε, είναι μειωμένη. Και είναι πάρα πολύ μειωμένη, κυρίες Υφυπουργές.

Και το πρόβλημα δεν θα ήταν τόσο πολύ μεγάλο, εάν μας αφορούσε εμάς τα εσωτερικά μας.

Αλλά εγώ τουλάχιστον έχω να σας πληροφορήσω ότι δεν υπάρχει καμία κυβέρνηση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, Βαλκανικής χώρας σήμερα η οποία να μην έχει δημοσίως –δημοσίως!– δηλώσει ότι η Ελλάδα υπεσχέθη πράγματα και δεν τα τήρησε. Και σας το λέω αυτό το «δημοσίως» διότι έχει μία ιδιαίτερη σημασία.

Το έλλειμμα βαλκανικής πολιτικής βεβαίως δεν μπορεί να καλυφθεί από την οικονομική διπλωματία. Είναι, όμως, ένα κομμάτι της Βαλκανικής πολιτικής η οικονομική διπλωματία. Και με τον τρόπο με τον οποίο πολιτεύθηκε το Υπουργείο Εξωτερικών όλο τον τελευταίο καιρό, τα Βαλκάνια τα ξεχάσαμε, τα αφήσαμε στην άκρη. Ασχολούμασταν με τα Βαλκάνια μόνο όταν είχαμε την κρίση του Κοσσυφοπεδίου, όπως ασχοληθήκαμε τέλος πάντων και παρουσιαστήκαμε. Από εκεί και πέρα σταμάτησε, το ενδιαφέρον μας στράφηκε προς Ανατολάς –δεν λέω κακώς, αλλά εν πάσῃ περιπτώσει δεν μπορεί να είναι μονομερής η ελληνική εξωτερική πολιτική- και φτάσαμε αυτό το έλλειμμα να προσπαθούμε να το καλύψουμε σήμερα.

Κατά την άποψή μου, κύριε Υφυπουργέ, δεν έχετε δημιουργήσει τις δομές. Και σας άκουγα τώρα να προσπαθείτε να απαντήσετε στην κατηγορία η οποία υπάρχει –και μην κοροϊδευόμαστε διότι είναι κατηγορία- την οποία ουσιαστικά απηύθυνε στον Υπουργό σας ο προκάτοχός σας. Ο προκάτοχός σας κ. Ζαφειρόπουλος, Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ, Ηλείας αν δεν κάνω λάθος, όταν έφυγε από Υφυπουργός μετά από τέσσερις μήνες, αυτό το θέμα έθεσε. Είπε ότι δεν είχε τη δυνατότητα ελέγχου κονδυλίων και δεν είχε τη δυνατότητα να ξέρει τι του γίνεται κάτω από τα πόδια του. Απεδείχθη τελικάς ότι ο άνθρωπος είχε

δίκιο, διότι πώς να το κάνει αφού δεν είχε αρμοδιότητα...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Γιατί, κυρία Μπακογιάννη;

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Διότι δεν είχε αρμοδιότητες, κύριε Υφυπουργέ. Δεν είχε αρμοδιότητες. Δεν είχε τη δυνατότητα να γνωρίζει, διότι βασική...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Οι αρμοδιότητες μεταφέρονται.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Επιπρέψτε μου. Έχουμε διατελέσει και εμείς Υπουργοί και ξέρουμε πάρα πολύ καλά ότι εν πάσῃ περιπτώσει για να μπορείς να ελέγξεις τη Δημόσια Διοίκηση, πρέπει να έχεις και μία αρμοδιότητα...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Κυρία Μπακογιάννη...

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Πρώτα απ' όλα σταματήστε να με διακόπτετε. Θα με ακούσετε. Είναι μία καλή συνήθεια να ακούει κανείς την Αντιπολίτευση. Δεν βλάπτει. Διότι κάτι μπορείτε να πάρετε και από εμάς.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Όχι, όμως, να μην στηρίζει αυτά που λέει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Σας παρακαλώ, κύριε Υφυπουργέ.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Εγώ, λοιπόν, κύριε Υφυπουργέ, λέω ότι ο κ. Ζαφειρόπουλος έφυγε μετά από τέσσερις μήνες χωρίς να έχει την αρμοδιότητα να ελέγξει. Του ανετέθη το ίδιο έργο που ανετέθη σε εσάς. Ακριβώς το ίδιο. Η ανασυγκρότηση των Βαλκανίων. Υπήρχε, λοιπόν, ένα πρόβλημα διότι ο άνθρωπος δεν μπορούσε πρακτικώς να κάνει τη δουλειά του. Και ισχυρίζομαι ότι με τις δομές αυτές, τις οποίες έχετε εσείς σήμερα, δεν υπάρχει περίπτωση να έχουμε αποτέλεσμα στα Βαλκάνια. Και θέλω να σας κρούσω τον κώδωνα του κινδύνου όχι διότι δεν επιθυμούμε να έχετε αποτέλεσμα. Νομίζω ότι η Νέα Δημοκρατία ήταν σαφής. Θα ψηφίσουμε επί της αρχής. Θεωρούμε όλο το υπόλοιπο περιττό και δεν υπάρχει κανένας λόγος να το ψηφίσουμε. Η βιούλση μας, όμως, είναι ίδια με τη δική σας. Πιστεύουμε, όμως, ότι δεν θα έχετε αποτέλεσμα.

Το ότι δε, δεν έχετε αποτέλεσμα είναι σαφές από τον τρόπο με τον οποίο παρουσιαστήκατε πριν από λίγο. Τι μας είπατε; Μας είπατε: Εμείς έχουμε τέσσερις κανόνες διαφάνειας. Θα περνάει το τάδε, η Επιτροπή Παρακολούθησης, η άλλη επιτροπή κλπ. Αν έχετε και εσείς καμία πέμπτη, καμία έκτη να προτείνετε και να την κάνω δεκτή.

Μα, είναι σοβαρά πράγματα αυτά, κύριε Υφυπουργέ; Εσείς θέλετε να έχετε αποτέλεσμα και για να υπάρξει η επιδότηση μιας οποιασδήποτε επενδυτικής δράσης θα περνάει έναν κατάλογο απελεύτωτο, που δεν είναι καν ξεκάθαρος στο δικό σας το μιαλό, επιτροπών, κόντρα επιτροπών και θα έχετε πράγματα αυτό το οποίο επιθυμείτε;

Αυτά, κατά τη δική μας λογική είναι αδιανότητα. Και όταν κάποιος προσέρχεται και θέλει να επιδοτήσει με 550.000.000, εγώ δεν θα πω ότι είναι λίγα λεφτά. Είναι ένα σημαντικό ποσό. Και θα συμφωνήσω και μαζί σας, ότι πράγματι με 550.000.000 στη φάση αυτή, εάν πράγματι επρόκειτο να πάνε στους ενδιαφέρομενους, θα είχαμε ένα καλό αποτέλεσμα και η Ελλάδα θα στεκόταν εν πάσῃ περιπτώσει πιο αξιόπιστα απ' ό,τι στέκεται μέχρι σήμερα.

Εγώ σας εύχομαι να πετύχει αυτή η προσπάθεια. Το εύχομαι για την Ελλάδα. Το εύχομαι για τα Βαλκάνια. Διότι πιστεύω ότι πρέπει η Ελλάδα να εμφανιστεί σοβαρή και υπεύθυνη. Φοβούμαι ότι θα έχετε ένα πάρα πολύ βαρύ έργο. Η προϊστορία είναι πολύ αρνητική. Σας είπα πριν ότι το έλλειμμα αξιοποίησας είναι πάρα πολύ μεγάλο και οι δυνατότητες τις οποίες εσείς έχετε, έτσι όπως το βλέπω σήμερα, είναι ελάχιστες. Εύχομαι να πετύχει, όχι βεβαίως η οικονομική ανασυγκρότηση των Βαλκανίων. Και θα συμφωνήσω ξανά με την Δαμανάκη διότι καλό είναι σε αυτό τον τόπο να έχουμε κάποιο μέτρο ακόμα και όταν βάζουμε τίτλους επάνω σε νομοσχέδια. Ε, δεν πρόκειται η Ελλάς να ανασυγκροτήσει τα Βαλκάνια, κύριε Υφυπουργέ. Λίγο περισσότερη σοβαρότητα, λίγο περισσότερο μέτρο καλό είναι να...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Η Υπηρεσία για την ανασυγκρότηση είναι Όργανο της Ευρωπαϊκής

Ένωσης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κύριε Υφυπουργέ, σας παρακαλώ. Τα σχόλια περιττεύουν.

Κυρία Μπακογιάννη, προς το Σώμα, σας παρακαλώ.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Τελειώνω.

Δεν θέλω να σας συγχύσω. Εγώ απλώς λέω ότι θεωρώ ότι είναι υπερβολή. Καὶ ότι εν πάσῃ περιπτώσει δεν ανασυγκροτεί η Ελλάς τα Βαλκανία. Η Ελλάς ασκεί μία οικονομική διπλωματία, η Ελλάς θέλει να υποβοηθήσει, η Ελλάς θέλει να στηρίξει, η Ελλάς θέλει να κάνει ότι μπορεί να περάσει από τα χέρια της να υπάρξει σταθερότης, δημοκρατία και ευημερία στις γειτονικές χώρες, αλλά δεν πρόκειται ούτε η Κυβέρνηση Σημίτη με το λαμπτρό της παρελθόν ούτε και κανένας άλλος να ανασυγκροτήσει πέντε χώρες των Βαλκανίων.

Σας εύχομαι καλή επιτυχία, αλλά λάβετε τα μέτρα σας εγκαίρως.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ κ. Ακριβάκης.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Κυρία Πρόεδρος, κατ' αρχήν δεν μπορώ να μην σχολίασω με δυο κουβέντες την τοποθέτηση και την ομιλία του κ. Πάγκαλου. Θεωρώ ότι είπε σε πολύ λίγο χρονικό διάστημα πολύ σημαντικά πράγματα με το γνωστό του γλαφυρό τρόπο, που ήταν απολύτως πειστικός. Και για όποιον καλόπιστο, πιστεύω ότι θα τον έπεισε.

Θα ήθελα επίσης να τονίσω αυτήν τη φράση που πρώτος είπε στην Αίθουσα αυτή ο κ. Μολυβιάτης. Την επανέλαβε ο κύριος Υπουργός, την επανέλαβε και η κα Μπακογιάννη: Την οικονομική διπλωματία. Περί οικονομικής διπλωματίας μιλούμε σήμερα. Και το νομοσχέδιο αυτό ad hoc, αποκλειστικά, αφορά στην οικονομική διπλωματία. Ίσως αυτή η φράση θα πρέπει να αντικαταστήσει -μια και μιλήσαμε πολύ περί ορολογίας εδώ πέρα- και τον όρο «διείσδυση» και τον όρο «συνεργασία». Οικονομική διπλωματία. Είναι περισσότερο ειλικρινής η έκφραση αυτή σε σχέση με όλες τις άλλες εκφράσεις που ακούστηκαν στην Αίθουσα αυτήν.

Θα συμφωνήσω απόλυτα με την τοποθέτηση –αρχίζω ανάποδα- της κας Δαμανάκη. Πραγματικά με βρίσκει απόλυτα σύμφωνο. Έθεσε κάποιους άξονες και μίλησε για την οικονομική ανάπτυξη των Βαλκανίων, για την ενίσχυση των δημοκρατικών θεσμών των δημοκρατικών χωρών -αυτοί οι δύο άξονες θα φέρουν τη σταθερότητα στην περιοχή- και για την πρόσδο που με δυσκολία επιτυγχάνεται το τελευταίο διάστημα στην ανάπτυξη των Βαλκανίων.

Επίσης, θα συμφωνήσω ότι ο τίτλος του νομοσχεδίου είναι ολίγον βαρύγουσπος, όπως είπατε, κύρια Δαμανάκη. Μου δίνει την αίσθηση ότι εμείς, η Ελλάδα, επιφορτίζόμαστε το καθήκον και αναλαμβάνουμε την υποχρέωση να ανασυγκροτήσουμε τα Βαλκανία. Αυτήν την αίσθηση μου δίνει η ανάγνωση του τίτλου. Είναι πράγματι ολίγον βαρύγουσπος. Απλώς θα συμβάλουμε εν τίνι μέτρο στην ανασυγκρότηση των Βαλκανίων.

Βεβαίως δεν τα συμφωνήσω με τις δυο-τρεις παραπτρήσεις που έκανε η κα Δαμανάκη, που αφορούν σε κάποια επιμέρους θέματα. Πιστεύω ότι οι στόχοι του νομοσχεδίου είναι ξεκάθαροι. Η κατανομή που ζήτησε η κα Δαμανάκη να περιλαμβάνεται στο νομοσχέδιο και να υπάρχει δέσμευση στην κατανομή ενίσχυσης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, θα έλεγα ότι είναι αδύνατο να μπει σε ένα νομοσχέδιο. Θα ήταν μία ευχή, μια δέσμευση, αν θέλετε, προφορική του κυρίου Υπουργού, αλλά θα ήταν άκομψο να τεθεί σε ένα νομοσχέδιο, πολλώ δε μάλλον όταν αυτό είναι αντικείμενο διμερών συνομιλιών και διμερών δεσμεύσεων μεταξύ των κρατών.

Τα κριτήρια τώρα που πρέπει να μπουν για τον έλεγχο της χρηματοδότησης: Θα έλεγα ότι αυτά που είπε η κα Δαμανάκη ισχύουν για όλους τους οικονομικούς τομείς.

Η εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, η κα Κανέλλη, έμπειρη δημοσιογράφος, γνωστή, από τις καλύτερες δημοσιογράφους της χώρας, νομίζω ότι με αυτό που είπε για τα 2,5 δισεκατομμύρια που στοιχίσει το βάψιμο της Ελληνικής Πρεσβείας στο Βελιγράδι έβαλε τον τίτλο της σημερινής συζήτησης στις αυριανές εφημερίδες.

Έκλεψε τον τίτλο. Πολύ φοβάμαι ότι στον αυριανό Τύπο τα πρωτοσέλιδα των εφημερίδων ή οι μεσαίες σελίδες θα αναφέρονται σε αυτά τα 2,5 δισεκατομμύρια που είπε η κα Κανέλλη και πολύ λιγότερο στα πολλά και σοβαρά που αναφέρθηκαν από όλους τους οιλμητές σ' αυτήν τη συζήτηση. Έμπειρη δημοσιογράφος είναι και έκλεψε την παράσταση.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υψηλούργος Εξωτερικών): Κύριε Ακριβάκη, έχει ξαναγίνει πρωτοσέλιδο αυτό.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Εγώ δεν το είχα δει. Υποθέτω ότι θα ξαναγίνει και αύριο και πολύ λίγα θα γραφούν για όσα ελέχθησαν εδώ και αφορούν στην ουσία του νομοσχεδίου. Θα έλεγα ότι ήταν πολύ υπερβολική και πολύ καταστροφολογική. Εν πάσῃ περιπτώσει, αυτή είναι η γενικότερη γραμμή του κόμματός της.

Το μείζον θέμα στο οποίο αναφέρθηκε επί μακρόν ο εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας, ο κ. Παυλίδης, ήταν ότι δεν χρειάζοταν αυτό το νομοσχέδιο να έρθει στη Βουλή. Εγώ είμαι έτοιμος να συμφωνήσω μαζί του νομικά. Ίσως να μην χρειάζοταν να έρθει στη Βουλή. Δεν ήταν απαραίτητο. Μπορούσαν με διοικητικές πράξεις, με υπουργικές αποφάσεις, με προεδρικό διάταγμα να λυθούν όλα αυτά τα ζητήματα και να μην έρθει στη Βουλή. Όμως, θεωρώ αδιανότητο η Κυβέρνηση να δέχεται κριτική για κάτι το οποίο θα μπορούσε η ίδια, από μόνη της, χωρίς να το φέρει στη Βουλή, να λάβει ό,τι μέτρα ήθελε και αυτή παρ' όλα ταύτα το έφερε στη Βουλή εκ λόγω δημοκρατικής ευαισθησίας. Το συζητήσαμε. Δέχθηκε παραπτηρήσεις και διορθώσεις απ' ότι άκουσα ο κύριος Υπουργός στη Διαρκή Επιτροπή και ενσωματώθηκαν όλα αυτά τα πράγματα. Και τώρα κατηγορεύεται η Κυβέρνηση γιατί έφερε στη Βουλή το νομοσχέδιο.

Από τη μια μεριά λέμε στην Αίθουσα αυτή ότι η εκτελεστική εξουσία πρέπει να σέβεται και να λαμβάνει σοβαρά υπόψη της την άποψη της νομιθετικής εξουσίας και από την άλλη μεριά κατηγορούμε την εκτελεστική εξουσία, γιατί έφερε και απασχόλησε τη Βουλή με αυτό το νομοσχέδιο, ενώ θα μπορούσε την ουσία του θέματος να τη λύσει με διοικητικές πράξεις. Σ' αυτό το σημείο αφιέρωσε το ήμισυ της ομιλίας του ο κ. Παυλίδης. Το θεωρώ μια άδικη κριτική κατά της Κυβέρνησης. Πιστεύω ότι η έκφραση αυτή είναι λίγα επιεικής.

Κατέληξε, λοιπόν, λέγοντας ότι η ιδέα του νομοσχεδίου είναι καλή, αλλά οι μηχανισμοί είναι κακοί. Θα μου επιτρέψετε να πω ότι είναι λίγο ασύριτη αυτή η «κατηγορία». Από πουθενά δεν αποδίχθηκε ότι οι μηχανισμοί είναι κακοί. Θα το δούμε στην πράξη. Πιστεύω ότι θα αρχίσει να εφαρμόζεται το νομοσχέδιο, θα υπάρξει χρηματοδότηση και τότε στην πράξη θα κάνουμε κριτική και για το αποτέλεσμα και για τους μηχανισμούς που το έφεραν.

Κατά τη διάρκεια αυτής της συζήτησης δημιουργήθηκε μια οξύτητα σχετικά με το εάν το Σώμα έχει τη δυνατότητα να επιτρέπει τροποποιήσεις ενός νομοσχεδίου που έχει ψηφιστεί στη Διαρκή Επιτροπή. Η κρατούσα μέχρι στιγμής άποψη -όχι κρατούσα στην πλειοψηφία των μελών του Κοινοβουλίου, αυτό είναι αντίθετο- είναι ότι πρέπει να υπάρχει. Όμως, η κρατούσα νομική άποψη μέχρι αυτήν τη στιγμή είναι ότι δεν έχει τη δυνατότητα αυτή το Κοινοβούλιο. Αυτό το γεγονός απορροσανατολίζει σ' ένα βαθμό όλους εμάς τους οιλμητές.

Τι θέλω να πω; Ή κα Μπακογιάννη, η εκλεκτή εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας, ολίγον αναφέρθηκε στο νομοσχέδιο, ίσως επηρεασμένη από το γεγονός ότι δεν μπορεί να προσφέρει κάτι στην τροποποιήση κάποιων διατάξεων του νομοσχεδίου, που κατά την άποψη της θα έπρεπε να βελτιωθούν. Έτσι αναφέρθηκε στις αρμοδιότητες του κυρίου Υπουργού, αν του παραχωρήθηκαν, στο εάν μεταφέρθηκαν οι υπηρεσίες του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, στην παραίτηση Ζαφειρόπουλου και έκανε και την πρόβλεψη ότι δεν θα έχει αποτέλεσμα το νομοσχέδιο.

Επί του νομοσχεδίου ωραία τα είπε αυτά τα θέματα, γλαφυρά, αλλά ήταν ολίγα. Βεβαίως είπε ότι το ψηφίζει και ότι ο προσανατολισμός της Νέας Δημοκρατίας είναι υπέρ της ενίσχυσης των οικονομιών των βαλκανικών χωρών. Αυτό το πράγμα το δέχομαι αναμφισβήτητα, όπως και την ειλικρινή διάθεση της Νέας Δημοκρατίας να βοηθήσει προς αυτήν την κατεύθυνση.

Εξ αιτίας αυτού του γεγονότος μου δίνεται η αφορμή να επανάληψω ότι και την προηγούμενη Τετάρτη, που συζητούσαμε ένα άλλο νομοσχέδιο, πάλι υπήρχε μια τάση –και την ανέφερα κυρία Πρόεδρε– των ομιλητών μηδενός εξαιρουμένου, να ομιλούμε εκτός θέματος. Αυτό είναι ίσως σύμπτωμα αυτού του γεγονότος, της κρατούσας άποψης, της κρατούσας αντίληψης, που προανέφερα, να μη μπορούν να τροποποιηθούν τα νομοσχέδια. Θα πρέπει να το ξαναδούμε αυτό το θέμα –όλοι μας έχουμε ευθύνη– και θα πρέπει να υπάρξει ρύθμιση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κύριε συνάδελφε, μη ξαναρχίσουμε αυτήν τη συζήτηση. Θα έρθει στην Ολομέλεια, θα το συζητήσουμε και θα το αποφασίσουμε.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: ‘Όπως είδατε, κυρία Πρόεδρε, το πέρασα εξ απαλών ονύχων, πολύ επιδερμικά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Καλώς, αλλά μετά μπορεί να προκαλέσετε και άλλες τοποθετήσεις επ' αυτού και δεν θα τελειώσουμε ποτέ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Τελείωσα, κύριε Πρόεδρε. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Το λόγο έχει ο κ. Βαρβιτσιώτης.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Ευχαριστώ, κύρια Πρόεδρε.

Πήρα το λόγο, παρά το γεγονός ότι αντιλαμβάνομαι ότι η παρουσία όλων μας κατά τις συζήτησεις αυτές είναι άνευ περιεχομένου, διότι ο Κανονισμός όπως ισύχει, κατά τρόπο εάν θέλετε αντίθετο με το πνεύμα του Συντάγματος, δεν επιτρέπει ούτε στον Υπουργό να κάνει δεκτές ενδεχόμενες σωστές παρατηρήσεις μας ούτε και σε όλους τους συναδέλφους να μιλήσουν. Είναι ένα καθεστώς το οποίο ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κύριε Βαρβιτσιώτη, ούτε και στον Υπουργό επιτρέπει να φέρει διορθώσεις και τροπολογίες.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Δεν με ακούσατε, αυτό είπα. Ούτε και στον Υπουργό επιτρέπει να κάνει αποδεκτές σωστές παρατηρήσεις δικές μας....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Ούτε να φέρει ο ίδιος καινούριες δικές του.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Ναι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Αυτό να έχουμε υπόψη μας και να το συνεκτιμούμε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Το συνεκτιμούμε. Καταλαβαίνω το πνεύμα σας, δεν συμφωνώ βεβαίως, διότι εγώ πιστεύω ότι η Βουλή πρέπει να είναι ένας ζων οργανισμός και όχι μια Κοιμωμένη του Χαλεπά στην οποία έχει μεταβληθεί η Βουλή.

Θα έλεγα λοιπόν, ότι θα πρέπει να αντιληφθούμε όλοι μας και να αναλάβουμε τις ευθύνες μας ότι δε μπορεί να ευνουχίζεται κατ' αυτόν τον τρόπο το Κοινοβούλιο, η Ολομέλεια της Βουλής.

Επί του νομοσχέδιου τώρα θα ήθελα να πώ σαν πρώτη γενική παρατήρηση, ότι βεβαίως είναι μια καλή προσπάθεια. Ο εισηγητής ο κ. Παυλίδης, είπε ότι εμείς είμαστε υπέρ αυτής της προσπάθειας, μια προσπάθεια που μπορεί να αναδείξει τη χώρα μας στο βαθμό του «γηέτη» των Βαλκανίων, μια χώρα η οποία είναι και η πλουσιότερη χώρα των Βαλκανίων και μετέχει όλων των διεθνών οργανισμών. Άλλα θα ήθελα να επιστημάνω ότι αυτό το σχέδιο οικονομικής αναπτύξεως των Βαλκανίων, το Ε.Σ.Ο.Α.Β. έρχεται προς ψήφιση στη Βουλή δύο χρόνια μετά την εξαγγελία του.

Σε σημειωνές εφημερίδες αναγράφονται οι ομιλίες της προχθεισινής συναντήσεώς του κ. Υφυπουργού στη Θεσσαλονίκη. Έχουμε, κυρία Πρόεδρε, τον καθ' ύλη αρμόδιο διευθυντή της υπηρεσίας Βαλκανικών Υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, που δήλωσε ανοικτά ότι χάσαμε την αξιοπιστία μας ως Ελλάδα. Και περαιτέρω στο ίδιο μήκος κύματος, ο πρώην Πρόεδρος του Συνδέσμου Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος, τόνισε ότι η καθυστέρηση αυτή των δύο ετών εφαρμογής του Ε.Σ.Ο.Α.Β. αφαίρεσε το 30% της αποτελεσματικότητάς του. Τέλος πάντων, ας δεχθούμε, ότι κάλιο αργά παρά ποτέ. Πάντως, επισημαίνεται αυτή η καθυστέρηση, η οποία, κατά τον αρμόδιο διευθυντή του Υπουργείου Εξωτερικών, μας οδήγησε στο να ξάσουμε την αξιοπιστία μας και κατά τον πρώην Πρόεδρο του Συνδέσμου Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος χάσαμε το

30% της αποτελεσματικότητας.

Το δεύτερο το οποίο θα ήθελα να επισημάνω είναι ότι τα έργα υποδομής που θα ενταχθούν στον ΕΣΟΑΒ πρέπει να συνδέονται με το ελληνικό σύστημα μεταφορών και να αναδεικνύουν τη σπουδαιότητα της Εγνατίας Οδού. Πρέπει, δηλαδή, από τους πόρους του ΕΣΟΑΒ να ενισχυθούν έργα που να αποβλέπουν στη διασύνδεση μέσω οδικών αρτηριών των γειτονικών μας χωρών με την Ελλάδα και κυρίως με την Εγνατία Οδό. Αυτό πρέπει να είναι ο πρωταρχικός μας στόχος.

Βεβαίως επειδή η χώρα μας υφίσταται επιφροή από βάναυσες παραβάσεις και παρεμβάσεις στο περιβάλλον των γειτονικών χωρών, πρέπει να καταβληθεί ιδιαίτερη προσπάθεια για την περιβαλλοντική προστασία στις περιοχές πλησίον των ελληνικών συνόρων.

Όσον αφορά τις επενδύσεις του ιδιωτικού τομέα, πρέπει να αποφευχθεί η ενίσχυση ανταγωνιστικών δραστηριοτήτων προς τις ελληνικές, όπως είναι η κλωστοϋφαντουργία ή η κατασκευή ετοιμάνων ενδυμάτων. Διότι αν ενισχύσουμε τέτοιες δραστηριότητες στις γειτονικές χώρες, τότε θα έχουμε δραματικές επιπτώσεις στην απασχόληση των περιοχών Μακεδονίας και Θράκης αλλά και Ηπείρου.

Η άλλη μου παρατήρηση, κυρία Πρόεδρε, αναφέρεται στους φορείς μέσω των οποίων θα γίνει η χρηματοδότηση. Μεταξύ των φορέων αναφέρονται και οι μη κυβερνητικές οργανώσεις. Έγινε μεγάλη και ευρεία συζήτηση στην Επιτροπή. Είμαι όμως υποχρεωμένος και στην Ολομέλεια να επαναφέρω τη συζήτηση.

Βεβαίως υπάρχουν μη κυβερνητικές οργανώσεις που επιτελούν τεράστιο έργο, έργο που αξίζει συγχαρητηρίων, αξίζει υλικής και θητικής συμπαραστάσεως. Άλλα δεν έχουμε αυτό το παραδείγμα, κυρία Πρόεδρε, από τις επιχορηγήσεις σε μη κυβερνητικές οργανώσεις που έκανε το Υπουργείο Εξωτερικών.

Γνωρίζετε από τον κατάλογο που μας διένειμε ο κύριος Υφυπουργός, ότι το Υπουργείο Εξωτερικών επιχορήγησε μία ελληνική μη κυβερνητική οργάνωση για να αναπτύξει πρόγραμμα εκτροφής πουλερικών σε μια περιοχή της Ακτής του Ελεφαντοστού ονόματος Ζουκουμπού; Έχουμε πάλι μία επιχορήγηση του Υπουργείου Εξωτερικών που έγινε στο Μπενίν για την παραγωγή οπωροκηπευτικών εκτός εποχής;

Αντιλαμβάνεσθε ότι τέτοιες επιχορηγήσεις είναι μάλλον αστείες, για να χρηματοποίησαν πολύ επιεική όρο, για να μην πω ότι είναι και ύποπτες. Βρέθηκε η Ελλάδα να επιχορηγεί το πρόγραμμα παραγωγής οπωροκηπευτικών εκτός εποχής στο Μπενίν. Ε, είμαστε σοβαρό κράτος;

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ-ΑΓΓΕΛΟΣ ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Πού είναι αυτό το κράτος;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Ρωτήστε τον κύριο Υφυπουργό. Κάπου στην Αφρική είναι.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Εγώ απήντησα και ευτυχώς το πρόλαβα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Παρακαλώ, κύριε Υφυπουργέ. Αρήστε τον κ. Βαρβιτσιώτη να ολοκληρώσει.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Υπάρχει δημοσίευμα, στο οποίο αναφέρθηκαν όλες οι εφημερίδες και το οποίο αναφέρεται σε έρευνα σοκ του ΟΗΕ ότι μία μη κυβερνητική οργάνωση εκμεταλλεύτηκε σεξουαλικά τα παιδιά-πρόσφυγες από τη Λιβερία, τη Γουινέα και τη Σιέρα Λεόνε. Εκμεταλλεύτηκε αυτή η οργάνωση κατά την έκθεση του ΟΗΕ, τόσα τα αγόρια όσο και τα κορίτσια. Και τα αγόρια έπεσαν θύματα σεξουαλικής παρενοχλήσεως των ηλικιωμένων κυριών που είχαν σπεύσει για «φιλανθρωπία» στις χώρες αυτές.

Λοιπόν, δεν έχω εμπιστοσύνη στις μη κυβερνητικές οργανώσεις. Τιμώ το έργο ορισμένων, αλλά δεν έχω εμπιστοσύνη στον τρόπο με τον οποίο θα γίνουν η κατανομή της χρηματοδοτήσεως από το Υπουργείο Εξωτερικών.

Θα ήθελα επίσης να σημειώσω ότι η Επιτροπή Παρακολούθησης του άρθρου 4 έχει μία πολυμελέστατη σύνθεση, η οποία απαρτίζεται από γενικούς γραμματείς οκτώ, δέκα Υπουργείων. Αυτή η Επιτροπή Παρακολούθησης έχει μάλλον πανηγυρική υπόσταση και είναι βέβαιο ότι δεν πρόκειται να ανταποκριθεί στην αποστολή της. Χρειάζεται ένα όργανο πιο εύκαμπτο και

ευέλικτο που να σημείζεται σε μια οργανωμένη και έμπειρη υπηρεσία και αυτή η υπηρεσία πρέπει να αναζητηθεί είτε στο ΥΠ.ΕΘ.Ο. είτε στο ΥΠ.ΕΞ..

Η τελευταία μου παρατήρηση, κυρία Πρόεδρε, είναι ότι δεν είναι ικανοποιητικοί οι ελεγκτικοί μηχανισμοί των πραγματοποιημένων έργων στις χώρες αυτές. Δεν υπάρχει ο ελεγκτικός μηχανισμός, ο οποίος θα παρακολουθεί αν τα χρήματα τα οποία διαθέτει η Ελλάς ανταποκρίνονται στα έργα τα οποία υποτίθεται ότι πρέπει να πραγματοποιήθουν ή είναι έργα από τα οποία άλλοι λυμαίνονται τα ελληνικά χρήματα.

Γι' αυτό, παρά τις επιφυλάξεις αυτές και επειδή ο στόχος είναι πράγματα πολύ σοβαρός και ενδιαφέρων, θα ψηφίσουμε επί της αρχής το νομοσχέδιο με όλες τις παρατηρήσεις που κάναμε στα επιμέρους άρθρα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Το λόγο έχει ο κ. Αντωνακόπουλος.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Κυρία Πρόεδρε, ζητώ το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Τι θέλετε, κύριε Υπουργεί;

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Ζητώ το λόγο κατά τον Κανονισμό. Έχω δικαιώματα να ζητήσω το λόγο. Δεν θα κάνω ούτε δευτερολογία. Δεν θα απαντήσω στον κ. Βαρβιτσιώτη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Έχετε ένα τρίλεπτο, αλλά δεν θα ζητήσετε πολλά τρίλεπτα, γιατί είναι εγγεγραμμένοι οι συνάδελφοι.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Είναι πολύ το τρίλεπτο. Δεν θα μου χρειαστεί ούτε μισό λεπτό.

Νομίζω ότι και στη Διαρκή Επιτροπή -δεν ήσασταν- αλλά και εδώ, βοηθώντας τη διαδικασία και δεν καταχώριμαι του δικαιώματος του χρόνου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Λοιπόν, κύριε Αντωνακόπουλε, παρακαλώ να μιλήσει ένα τρίλεπτο ο κ. Λοβέρδος.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Κύριε συνάδελφε, ούτε τρίλεπτο. Μισό λεπτό. Απλώς θέλω να πω ότι πρόλαβα τέτοιου είδους τοποθετήσεις για τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, λέγοντας ότι δεν μπορεί να μας σκανδαλίζει μόνο το όνομα. Αν, λ.χ. ο κ. Βαρβιτσιώτης ήξερε ότι αυτό το Πρόγραμμα έχει να κάνει με την αντιμετώπιση της πείνας, τι θα έλεγε; Θα ήταν για διακωμάδηση; Για να το περιπάιζουμε; Θα μπορούσε να είναι σοβαρότερο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Για όνομα του Θεού!

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Εγώ με τον κύριο Πάγκαλο παρόντα, κύριε Βαρβιτσιώτη, είπα ότι είναι απολύτως αποδεκτή η πρόταση για ειδική συνεδρίαση της Επιτροπής Εξωτερικών και Άμυνας με θέμα τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, όπου ότι, ζητείται είτε σκανδαλίζόμενος ο καθείς από τον Τύπο ή και από κάποιο άλλο στοιχείο που γνωρίζει, θα πάρονται απάντηση. Ας το οργανώσει η Διαρκής Επιτροπή.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Μ' αυτό θα σκανδαλίστουμε!

Αποφεύγετε τη συζήτηση, γιατί ξέρετε ότι θα είναι πολύ δυσάρεστη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κύριε Αντωνακόπουλε, έχετε το λόγο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΝΤΩΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Κυρία Πρόεδρε, κύριε Υφυπουργέ, κύριοι συνάδελφοι, πιστεύω ότι είναι μια σημαντική στιγμή για τη διαμόρφωση της εξωτερικής μας πολιτικής στη γειτονία μας -πιστεύω ότι είναι καλύτερα να λέμε στην Νοτιανατολική Ευρώπη, παρά στα Βαλκάνια γιατί ο όρος ίσως παραπέμπει σε συγκρούσεις του παρελθόντος και σε κοινωνικο-πολιτισμικές διαφορές οι οποίες μπορεί να μη συμβάλλουν στο πνεύμα ενιαίου πολιτισμού του χώρου που μέσω της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιχειρείται.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Γιατί τα Βαλκάνια είναι απαγορευμένα;

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΓΚΟΥΦΗΣ: Τα Βαλκάνια είναι περήφανα για το παρελθόν τους.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΝΤΩΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Πιστεύω πως μέχρι σήμερα οι αρχές της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής έχουν δικαιωθεί πλήρως. Έτσι, λοιπόν, από χώρα εξαγωγής ειρήνης

που έχουμε καταγραφεί στην περιοχή, -σε μια περιοχή που έχει να δώσει στις σελίδες της ιστορίας, και αν θέλετε, και άσχημα τμήματα και κομμάτια που έχουν εντάσεις και δεν βοηθούν στην ειρηνική συνύπαρξη-, εντούτοις η Ελλάδα κατόρθωσε με το σταθερό προσανατολισμό προς την ειρήνη να βοηθήσει την περιοχή.

Αυτός ο ρόλος αναγνωρίστηκε από το διεθνή παράγοντα και της ανατέθηκαν και πρωτοβουλίες που τιμούν τη χώρα μας διαχρονικά. Η ελληνική Κυβέρνηση και το κράτος -άσχετα με το ποιος ήταν στην Κυβέρνηση τις τελευταίες δεκαετίες- έδειξε αυτόν τον προσανατολισμό καθώς και η ελληνική κοινωνία. Είναι χαρακτηριστικά τα τιμητικά σχόλια για τους Έλληνες δημοσιογράφους -ήταν οι μόνοι δημοσιογράφοι παγκόσμια για τον τρόπο που πρόβαλλαν και πληροφόρησαν όλο τον κόσμο -όσο μπόρεσαν βέβαια- για την κρίση που υπήρχε στη Σερβία.

Πιστεύω, λοιπόν, ότι σήμερα έχουμε γυρίσει μια σελίδα και είμαστε χώρα στήριξης της ανάπτυξης και της εμπεδώσης της δημοκρατίας στην περιοχή.

Εάν υπήρξε μια καθυστέρηση -εγώ, βέβαια, δεν βλέπω να υπήρξε ουσιαστική καθυστέρηση- ίσως να ήταν και αφέλψη. Εμείς απορροφούμε το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000-2004 ως χώρα υποδοχής και άμεσης αφέλειας από αυτό το πλαίσιο και παρ' όλα αυτά αντικειμενικά υπάρχουν καθυστερήσεις και γραφειοκρατικού χαρακτήρα, αλλά πολλές φορές και ο χρόνος είναι απαραίτητος, για να ωριμάσουν συγκεκριμένες επιλογές. Άρα, ας μην είμαστε τόσο αυστηροί για ένα τέτοιο πρόγραμμα, το οποίο δεν έχει να κάνει μόνο με τους δικούς μας εσωτερικούς μηχανισμούς, αλλά και με τις χώρες υποδοχής αυτού του προγράμματος.

Θα έλεγα ότι είναι περισσότερο ένα πρόγραμμα οικονομικής βιοής και λιγότερο οικονομικής διπλωματίας, διότι με τον όρο «οικονομική διπλωματία» εννοούμε ότι στο πίσω μέρος του κεφαλιού μας πάντα διπλωματικά καλύπτουμε ένα συμφέρον οικονομικό, αφού είναι οικονομική διπλωματία.

Εξάλλου, αν υποκατασταθεί πλήρως η δημοκρατία, η ειρήνη και η οικονομική ανάπτυξη στην περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης σήμερα, η Ελλάδα έχει να ωφεληθεί πάρα πολύ, αφού θα απαλλαγεί από το φορτίο της εξαγωγής όλων αυτών των κοινωνικών φαινομένων, τα οποία εδράζονται στην υπανάπτυξη κάποιων περιοχών και σε έλλειψη θεσμών και δημοκρατίας σε κάποιες απ' αυτές τις περιοχές.

Είμαστε η χώρα που γεωγραφικά αλλά και κοινωνικά έχουμε στηρίξει, από την ενδοχώρα μας πλέον, αυτά τα προβλήματα των περιοχών υποδεχόμενοι πολλούς μετανάστες πολιτικούς, στηρίζοντας αυτές τις χώρες με τα εμβάσματα, αν θέλετε, των οικονομικών μεταναστών και παράλληλα στηρίζοντας με οποιοδήποτε τρόπο μπορούμε.

Η βιοή θεία είναι σημαντική. Είναι 187 δισεκατομμύρια δραχμές. Να λάβουμε υπόψη μας ότι στην περιφέρεια της δυτικής Ελλάδας, στην οποία εγώ ανήκω, και συγκεκριμένα στο Νομό Ηλείας το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης στο περιφερειακό σκέλος έχει 200 δισεκατομμύρια δραχμές για τα επόμενα τέσσερα χρόνια. Αυτό, λοιπόν, σημαίνει ότι το μέγεθος της βιοής είναι σχετικό και ας μην το βλέπουμε απόλυτο. Είμαστε μια χώρα του Ταμείου Κοινωνικής Συνοχής και εν πάσῃ περιπτώσει είμαστε η μόνη χώρα, η οποία δίνει συγκεκριμένο ποσό, γιατί όλοι οι υπόλοιποι φορείς μέχρι τώρα, εκτός από την αγάπη τους, τις συμβουλές τους, την τεχνογνωσία και οποιαδήποτε άλλη άυλη, βέβαια, βιοή, δεν έχουν καταθέσει συγκεκριμένα ποσά.

Η Ελλάδα καταθέτει συγκεκριμένο ποσό, το οποίο είναι σημαντικό για την οικονομική μας κατάσταση και για το μέσο εισόδημα του Έλληνα. Αυτό καταδεικνύει και το μεγαλείο του μέσου Έλληνα. Κανένας Έλληνας πολίτης δεν διαμαρτύρεται γι' αυτήν τη βιοή, αν σκεφτόταν οικονομίστικα, αν σκεφτόταν με τη λογική ότι όλα έχουν μια τιμή.

Οι Έλληνες, όμως, δεν σκέφτονται έτσι. Το έχουν αποδείξει διαχρονικά και το αποδεικνύουν και σήμερα. Υλοποιούν αυτό που λένε: «Από τη φτώχεια μας δίνουμε και εμείς κάτι.» Αντίθετα, είναι άλλοι που από τον πλούτο τους δεν δίνουν τίποτα.

Αυτή είναι η διαφορά μας με την παγκοσμιοποιημένη αντίληψη περί οικονομισμού.

Η βοήθεια αυτή δίνεται στα πλαίσια των διμερών συμβάσεων. Σεβόμαστε τη λαϊκή κυριαρχία, όπως -και ελλειμματικά- έχει καταγραφεί μέχρι τώρα. Πιστεύω, όμως, ότι θα υπάρξει απόλυτα σωστή λειτουργία της δημοκρατίας σε αυτές τις χώρες. Επιβάλλουμε μηχανισμούς διαφάνειας και συνεργασίας.

Οι επιτροπές που ακούστηκαν είναι επιτροπές που εκφράζουν και την οικονομία και την κοινωνία της χώρας και το κράτος, όπως αυτό έχει δομηθεί και πολιτικά διοικείται σήμερα μέσα από τη λαϊκή επυμηγορία στη χώρα μας.

Η βοήθεια μας διέπεται από τις αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Επιτροπής Ανάπτυξης και Συνεργασίας του Ο.Ο.Σ.Α.. Μ' αυτόν τον τρόπο κατοχυρώνουμε έναν αναντικαταστατό ρόλο στη Νοτιανατολική Ευρώπη και στα πλαίσια της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο ρόλος μας πλέον και μέσα από την Ευρωπαϊκή Ένωση ισχυροποιείται. Είμαστε, δηλαδή, οι εκφραστές της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην περιοχή μέχρι την ολοκλήρωση της διεύρυνσης. Έχουμε έναν προνομιούχο ρόλο και στις συζητήσεις, αλλά και στην ανάπτυξη της περιοχής.

Η προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης, του εκσυγχρονισμού του κράτους και της κατοχύρωσης θεσμών στα κράτη της Νοτιανατολικής Ευρώπης έχει να βοηθήσει πάρα πολύ μειώνοντας φαινόμενα, όπως αυτά της λαθρομετανάστευσης, του οικονομικού εγκλήματος, του εμπορίου ανθρώπων ή ανθρώπινων οντών, όπως λένε τα έγγραφα. Αυτό, βεβαίως, οδηγεί έμμεσα στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των Ελλήνων, αφού είπαμε ότι η Ελλάδα είναι μοιραία -με την καλή έννοια- η χώρα υποδοχής πολλές φορές αυτών των φαινομένων.

Παράλληλα, κάνουμε ένα «άνοιγμα» της ελληνικής οικονομίας και όχι «διείσδυση» ή «εισδοχή», που είναι όροι που εμπεριέχουν επιθετικότητα. Από τη στιγμή που είμαστε άλληλεγγύοι, ποτέ δεν έχουμε επιθετική διάθεση για εισβολή στις οικονομίες αυτών των χωρών.

Οι διαδικασίες που προβλέπουν τις εγκρίσεις όλων των ιδιωτικών επενδύσεων σαφώς χαρακτηρίζονται από τις αρχές της κοινωνικής αλληλεγγύης, αλλά και της βιωσιμότητας αυτών των επιχειρήσεων, αφού κρίνονται από το νόμο 260/1998 και τις αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας.

Παράλληλα, μέσα από τη διαμόρφωση μόνιμων θεσμών παρακολούθησης του προγράμματος και ελέγχου της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας στηρίζουμε έμμεσα τις ελληνικές επιχειρήσεις σε χώρες που κατά το παρελθόν Έλληνες επιχειρηματίες υπέστησαν κάποιες άδικες μεταχειρίσεις, όπως στην Αλβανία, στη Βουλγαρία, όχι τόσο από τα κράτη και από τις αρχές όσο από τις τοπικές κοινωνίες πολλές φορές.

Παράλληλα, με τη συνυπευθυνότητα μέσω της χρηματοδότησης κατοχυρώνουμε στο μέγιστο βαθμό την αποτελεσματική διαχείριση αυτών των πόρων.

Όσον αφορά τις μη κυβερνητικές οργανώσεις, έχω να πω ότι πρέπει να δούμε την οικουμενικότητα της πολιτικής και εξω από τους κρατικούς θεσμούς. Πρέπει να δούμε την κοινωνία των πολιτών ως παγκόσμιο θεσμό που μπορεί να παρεμβαίνει παρακάμπτοντας τις κρατικές αγκυλώσεις. Μέσα από τους διαύλους των μη κυβερνητικών οργανώσεων οι δυτικές κοινωνίες -και αυτό διαχρονικά θα κριθεί- μπορεί να αποδείξουν αν έχουν καλύτερη ποιότητα ζωής. Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις μπορούν να λειτουργούν ως αναδιανεμητικοί οργανισμοί, να βοηθούν σε περιπτώσεις έλλειψης ιατροφαρμακευτικής περιθαλψης και βεβαίως να βοηθούν εκεί που δεν μπορούν, λόγω ιδιαιτεροτήτων, να παρέμβουν κρατικοί μηχανισμοί ή άλλοι θεσμοί που υπάρχουν σήμερα στη διεθνή κοινότητα.

Υπάρχουν βέβαια και άσχημα παραδείγματα. Θα ήταν απίθανο να μην υπάρχουν και άσχημα παραδείγματα σε μία τέτοια μεγάλη δραστηριότητα μη κυβερνητικών οργανώσεων. Λειτουργεί όμως και το κράτος. Για παράδειγμα, για ένα αποχές περιστατικό διαχείρισης ιατροφαρμακευτικής βοήθειας στην Κένυα από μη κυβερνητική οργάνωση, το Σ.Δ.Ο.Ε. αυτές τις ημέρες έχει αρχίσει έναν -με την καλή έννοια- ανηλεγέλεγχο και πιστεύω ότι θα αποδοθούν οι ευθύνες όπου και όπως αυτές

υπάρχουν. Άρα, ο κίνδυνος ενός κακόπιστου ανθρώπου που μπορεί να βρεθεί στη δομή μιας μη κυβερνητικής οργάνωσης δεν είναι καθοριστικός για να καταργήσουμε όλη αυτήν την έκφραση της παγκόσμιας κοινωνίας, της παγκόσμιας αλληλεγγύης.

Πιστεύω ότι πρέπει να σημειώσουμε περισσότερο τις μη κυβερνητικές οργανώσεις. Εξάλλου η Ελλάδα μπορεί να έχει κατακτήσει πλέον αυτό το ζηλευτό επίπεδο δημοκρατίας, ανάπτυξης και κοινωνικής ηρεμίας, αλλά είμαστε από τις χώρες εκείνες που στη διαδρομή της ιστορίας πρόσφατα είχαμε ανάγκη τις μη κυβερνητικές οργανώσεις. Ας μην ξεχνάμε, λοιπόν, την ιστορία και ας μη μηδενίζουμε την προσφορά της κοινωνίας μέσα από αυτές τις οργανώσεις. (Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Το λόγο έχει ο συνάδελφος κ. Φλωρίνη.

ΑΘΗΝΑΙΟΣ ΦΛΩΡΙΝΗΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, προβληματίστηκα πολύ αν θα πρέπει να μιλήσου ή όχι, ύστερα από την έντονη συζήτηση που έγινε σ' αυτήν την Αίθουσα όσον αφορά το ρόλο της Ολομέλειας με τον καινούριο Κανονισμό της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κύριε συνάδελφε, μη θέτουμε ξανά το θέμα, γιατί έτσι και αλλιώς δεν μπορούμε να το λύσουμε αυτήν τη στιγμή.

ΑΘΗΝΑΙΟΣ ΦΛΩΡΙΝΗΣ: Σας παρακαλώ, κυρία Πρόεδρε, θα είμαι μέσα στο χρόνο μου. Αφήστε με να πω τη σκέψη μου.

Πραγματικά, κυρία Πρόεδρε, ακόμη και τώρα δεν μπορώ να καταλάβω γιατί γίνεται αυτή η συζήτηση, μια και δεν μπορούμε να φέρουμε καμία τροποποίηση στο νομοσχέδιο, παρά μόνο να εκφράσουμε τις απόψεις μας για να μείνουν στα Πρακτικά.

Σαν καλός Βουλευτής όμως οφείλω να υπακούσω στον Κανονισμό της Βουλής και στην απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων. Έτσι μας είπαν, ότι η Διάσκεψη των Προέδρων αποφάσισε να μη γίνονται τροποποιήσεις.

Κυρία Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, μιλάμε για ένα πολύ σοβαρό θέμα που αφορά την ανασυγκρότηση των Βαλκανίων. Μιλάμε για ένα θέμα 180 δισεκατομμυρίων δραχμών ή 550 εκατομμυρίων ευρώ, που αντί να διατεθούν για την ανασυγκρότηση της χώρας μας, διατίθενται για την ανασυγκρότηση των γειτόνων μας. Και καλά γίνεται έτσι.

Στην επιτροπή ψήφισα το νομοσχέδιο και προκαταβολικά δηλώνω ότι εμμένω και σήμερα στην ψήφισή του. Έχω να κάνω όμως μερικές παρατηρήσεις και εκεί θα εστιάσω την ομιλία μου.

Πρώτη παρατήρηση. Κύριε Υφυπουργέ, καθυστερήσαμε πολύ την ανασυγκρότηση των Βαλκανίων. Θα έπρεπε κανονικά να είχε ψηφιστεί αυτό το νομοσχέδιο πριν τρία-τέσσερα χρόνια, να είχαμε πάρει μέτρα, να είχαμε αρχίσει επιτέλους. Όμως, λένε «κάλιο αργά, παρά ποτέ», αρκεί να βάλουμε ταχύτητα στην εφαρμογή του προγράμματός μας.

Η δεύτερη και πολύ σημαντική παρατήρηση είναι ότι αφήσαμε τη Θεσσαλονίκη, την πρωτεύουσα των Βαλκανίων, όπως συνηθίζουμε να τη λέμε, στο περιθώριο. Πουθενά στο νομοσχέδιο δεν αναφέρεται η Θεσσαλονίκη ή κάποιος φορέας της βόρειας Ελλάδας. Πολύ φοβάμαι ότι όλα θα γίνουν από την Αθήνα και οι επιχειρήσεις της βόρειας Ελλάδας θα μείνουν πάλι απέξω και τα 180 δισεκατομμύρια θα τα χειριστεί αποκλειστικά το Υπουργείο Εξωτερικών, με τις μη κυβερνητικές οργανώσεις, τις γνωστές και μη εξαιρετέες ΜΚΟ. Αν έτσι γίνουν τα πράγματα κύριε Υφυπουργέ, φοβάμαι ότι τα 180 δισεκατομμύρια δραχμές δεν θα βοηθήσουν την ανασυγκρότηση των Βαλκανίων, που είναι και ο σύρχος αυτού του νομοσχεδίου.

Τελειώνω με την παράκληση προς τον κύριο Υφυπουργό να δώσει συγκεκριμένο έργο στη Θεσσαλονίκη, στις επιχειρήσεις και στους φορείς της βόρειας Ελλάδας. Και υπάρχουν φορείς ικανοί και αρκετά πεπειραμένοι που μπορούν να φέρουν σε πέρας το έργο που θα τους ανατεθεί. Υπάρχει παραδείγματος χάρη στο Σύνδεσμος Βιομηχανών Βόρειας Ελλάδας, το Εμπορικό και Βιοτεχνικό Επιμελητήριο, η Παρευεξίνια Τράπεζα, υπάρχουν και άλλοι φορείς που μπορούν να βοηθήσουν στην προσπάθεια για την ανασυγκρότηση των Βαλκανίων. Σ' αυτούς τους φορείς

της βόρειας Ελλάδας οφείλει η Κυβέρνηση να δώσει έργο, οφείλει να τους κάνει κοινωνούς της όλης προσπάθειας. Εξάλλου, κύριε Υφυπουργέ, και η δική σας προχθεσινή επίσκεψη στη Θεσσαλονίκη με αντικείμενο την ανασυγκρότηση των Βαλκανίων, νομίζω ότι αυτόν το σκοπό είχε, όπως το ίδιο δήλωσε και ο κύριος Πρωθυπουργός στην 'Έκθεση, το ομολόγησε εξάλλου ο Εισηγητής της Πλειοψηφίας, ότι θα καταστήσει τη Θεσσαλονίκη το επίκεντρο αυτής της προσπάθειας. Και όμως στο νομοσχέδιο δεν είναι γραμμένο πουθενά κάτι για τη Θεσσαλονίκη, για τη βόρεια Ελλάδα. Αν, κύριε Υφυπουργέ, δεν δώσετε ρόλο στη Θεσσαλονίκη, τότε θα πρέπει η Κυβέρνησή σας και εσείς να πάψετε να ονομάζετε τη Θεσσαλονίκη «Πρωτεύουσα των Βαλκανίων» και νομίζω ότι θα συμβάλετε στην επαύξηση της ήδη υπάρχουσας απογοήτευσης που επικρατεί στους κύκλους των Βορειοελλαδιτών.

Η τελευταία παρατήρηση, κύριε Υφυπουργέ, είναι η ανάγκη ύπαρξης ενός μηχανισμού που θα εξασφαλίζει τη διαφάνεια στη διαχείριση των χρημάτων, αλλά και στην εκτέλεση ανάλογου έργου. Μπορεί, δηλαδή, να υπάρχει διαφάνεια στη διαχείριση, αλλά να μην υπάρχει το ανάλογο έργο.

Βεβαίως, κύριε Υφυπουργέ, η δήλωσή σας προηγουμένως εδώ στη Βουλή τόσο για τη Θεσσαλονίκη, για τη βόρεια Ελλάδα, όσο και για τις ΜΚΟ, με ικανοποίησε. Ίδωμεν όμως. Να μη μείνουν λόγια τα οποία καταγράφηκαν στα Πρακτικά και να μη συζητάμε μετά από λίγα χρόνια πάλι τα ίδια πράγματα.

Αυτό βεβαίως εξαρτάται από τη δική σας πρωτοβουλία, την οποία θα πάρετε ή αν θέλετε από το τι θα σας επιτρέψουν να εκτελέσετε οι προϊστάμενοι σας.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Κύρια Πρόεδρε, μια διευκρίνηση μπορώ να κάνω;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Ορίστε, κύριε Υπουργέ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Όπως το είπατε, κύριε συνάδελφε. Σε ότι αφορά την εφαρμογή της υπουργικής απόφασης οι ενδιάμεσοι φορείς ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα θα είναι από τη βόρεια Ελλάδα και ειδικά από τη Θεσσαλονίκη. Γι' αυτό έγινε η Διάσκεψη στη Θεσσαλονίκη, στην οποία και εσείς αναφερθήκατε. Σας ευχαριστώ, διότι είστε ο μόνος Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας που εστείλετε άνθρωπο εκεί.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Το λόγο έχει ο συνάδελφος κ. Παπαθεμέλης.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ-ΑΓΓΕΛΟΣ ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Το ότι θα είναι από τη βόρεια Ελλάδα και τη Θεσσαλονίκη αυτό είναι ανάγκη, δεν είναι παραχώρηση στη βόρεια Ελλάδα. Δηλαδή, οι άνθρωποι που μπορούν να κάνουν αυτήν τη δουλειά, εν πάσῃ περιπτώσει, είναι οι επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνται στο μακεδονικό και θρακικό χώρο.

Κυρία Πρόεδρε, αντιλαμβάνομαι την απέχθειά σας να τίθεται και να δαντιθεται το θέμα της ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Δεν είναι απέχθεια. Σας παρακαλώ αυτήν την έκφραση να μην τη χρησιμοποιείτε. Εγώ είπα ότι δεν έχει νόημα να συζητείται τώρα, διότι δεν μπορεί να λυθεί το θέμα. Λοιπόν, περί απεχθείας δεν υπάρχει λόγος να συζητούμε.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ-ΑΓΓΕΛΟΣ ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Εντάξει, να ανακαλέσω αν αισθάνεστε βαριά τη λέξη. Εν πάσῃ περιπτώσει, δεν επιθυμείτε αυτήν τη συζήτηση. Το θέμα θεωρείται για σας λήξαν.

Αντιλαμβανόμαστε όμως ότι η συζήτηση στην Ολομέλεια νόμων που έχουν ψηφιστεί -εντός ή εκτός εισαγωγικών- από τις Διαρκείς Επιτροπές, είναι καθαρά φιλολογική συζήτηση πλέον, αφού ούτε οι Βουλευτές ούτε η Κυβέρνηση μπορούν να επιφέρουν καμία τροποποίηση στις διατάξεις των νόμων αυτών.

Είναι προφανές ότι το πνεύμα του νομοθέτη, η ratio legis εν πάσῃ περιπτώσει, για τον Κανονισμό δεν μπορούσε να είναι σε καμία περίπτωση μία deminutio capitis της Ολομέλειας, η οποία ουσιαστικά θα την έφερνε κάτω από τις επιτροπές και θα δημιουργούσε πολλαπλά προβλήματα και δυσλειτουργίες στην

Ολομέλεια, όπως αποδεικνύεται όλες αυτές τις ημέρες.

Άλλωστε αν υπάρχει πρόβλημα άλλης ερμηνείας, να γίνει άλλη ερμηνεία. Αν υπάρχει όμως και πρόβλημα σοβαρότερο αλλαγής του Κανονισμού -διότι το γράμμα δεν επιδέχεται διαστατική ερμηνεία, κατά την άποψή μου επιδέχεται- σ' αυτήν την περίπτωση να γίνει και η τροποποίηση του Κανονισμού. Όπως λέει και το Ευαγγέλιο: «Το Σάββατον διά τον άνθρωπον εγένετο και ουχί ο άνθρωπος διά το Σάββατον».

Η δεύτερη επιστήμανση μου είναι αυτή η ιστορία των αποκαλουμένων μη κυβερνητικών οργανώσεων. Είχα την ευκαιρία και στην επιτροπή να επισημάνω ότι υπάρχει διεθνώς μια διαρκώς αυξανόμενη επιφυλακτικότητα, εντονότατη κριτική, αμφισβήτηση αν θέλετε της αποστολής, των δυνατοτήτων και της αποτελεσματικότητας αυτών των οργανώσεων.

Δεν έχω την ψευδαίσθηση ότι οι ελληνικές μη κυβερνητικές οργανώσεις -δίως δε οι των Βαλκανίων χωρών μη κυβερνητικές οργανώσεις, που ενδέχεται να συμπράξουν με τις δικές μας- θα έχουν υψηλότερο δείκτη ικανότητας, εντιμότητας και αποτελεσματικότητας. Το εύχομαι, αλλά συγχωρήστε με να έχω αυτήν την επιφύλαξη.

Οι σκοποί όπως αναγράφονται στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο είναι ιεροί, θα έλεγε κανείς. Εμείς είμαστε ένας λαός, ο οποίος διακρίνεται και από το φιλάνθρωπο αίσθημα, διακρίνεται γενικώς και προς πάσα κατεύθυνση και προς τους εχθρούς του. Έχει βοηθήσει κατ' επανάληψη και έχει βοηθήσει σε κρίσιμες στιγμές.

Το ερώτημα είναι όμως, αν κανείς κάνει διακρατικές σχέσεις, αν κάνει διεθνείς σχέσεις φυσικά θα σταθεί εις τον χρυσούν κανόνα αυτών των σχέσεων, ο οποίος είναι ο κανόνας της αμοιβαίστητας και της ανταπόδοσης.

Εγώ δεν έχω αντιληφθεί ακόμη ότι υπάρχει αμοιβαιότητα. Δυστυχώς πρέπει να το πω αυτό. Και να υπενθυμίσω, κύριε Υπουργέ, ότι ένας επιφανής καλλιτέχνης, τραγουδιστής και φίλος μου είχε πει προ ετών μια κουβέντα την οποία κάποιοι τη θεώρησαν πολύ μεγάλη κι έγινε και σύνθημα. «Τί κάθεστε και παιδεύεστε με τα Σκόπια; Κάντε ένα μεγάλο σούπερ μάρκετ και κερδίστε τα Σκόπια» και άλλα σχετικά. Και μερικοί το έκαναν σημαία, από αυτούς οι οποίοι ήθελαν να αλλάξουν την τότε πολιτική του κράτους.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ)

Να σας πω τώρα τι είπε ο Υπουργός Εξωτερικών των Σκοπίων προ ημερών στο Κοινοβούλιο της χώρας του, αναφερόμενος εις τα του ονόματος, του περιπόθητου ονόματος των Σκοπιανών. Διαπιστώνοντας από ιδικής του πλευράς ότι η Ελλάς δεν πρόκειται τελικώς να αντιδράσει διότι η Ελλάς δεν θα ήθελε σε καμία περίπτωση να θέσει εν κινδύνω τις επενδύσεις της Οκτάνα, τις επενδύσεις της Εθνικής Τραπέζης και άλλες μεγάλες, μεσαίες, μικρές, επενδύσεις που έχουν γίνει στη χώρα του. Και έχει ακουστεί και γραφεί κατ' επανάληψη κι εδώ στην Ελλάδα, ότι ξέρετε η «διπλωματία της οικονομίας», ξέρετε αυτό, ξέρετε εκείνο. Είναι ενδιαφέροντες κουβέντες να λέγονται. Υπό προϋποθέσεις μπορεί να είναι και αποτελεσματικές, αλλά οι προϋποθέσεις πρέπει να είναι ως παρακτές, δηλαδή, να είναι διακαής επιθυμία της χώρας η οποία κάνει την επένδυση ή κάνει τη δωρεά, διακαής επιθυμία αλλά και θέληση και ικανότητα αυτής της χώρας να αξιοποιήσει αυτά τα πράγματα. Αν δεν έχει θελήση, αν δεν έχει επιθυμία, στο τέλος δεν έχει και ικανότητα. Ισχύει αυτό που έλεγε ο Σκοπιανός συνάδελφός σας στη Βουλή των Σκοπίων. Και το έλεγε, ξέρετε, μερικές ημέρες, αφότου η Ελλάς, η γενναιόδωρη, έδωσε το ένα εκατομμύριο δολάρια διά του Υπουργείου σας «για την ανακούφιση του ισοζυγίου πληρωμών», των Σκοπιών, όπως έδωσε επίσης ταυτοχρόνως και άλλο ένα εκατομμύριο δολάρια στην Αλβανία για την αποπεράτωση του Εθνικού Θεάτρου των Τιράνων. Εντάξει, αν οι Αλβανοί θεωρούν ως προτεραιότητα το Εθνικό τους Θέατρο, χαλάλι τους!...

Κύριε Πρόεδρε και κύριε Υπουργέ, εγώ σας είπα και στην επιτροπή μία σκέψη. Θα μπορούσα να την κάνω και σαφέστερη και να τη συγκροτήσω σε πρόταση, επειδή πρέπει να υπάρχει και μια ωφέλεια απ' αυτήν την υπόθεση. Αν σας ρωτήσω ποια είναι

η ωφέλεια του ελληνικού κράτους μη μου απαντήσετε γενικώς και αορίστως ότι έτσι δείχνει τον ηγεμονικό του χαρακτήρα, τη δύναμή του και πόσο γενναιόδωρο είναι κλπ. Αυτά είναι καλές κουβέντες, αλλά στις διακρατικές σχέσεις δεν έχουν καμιά απολύτως αξία. Στις διαπροσωπικές σχέσεις των ανθρώπων έχουν νόημα, αλλά στις διακρατικές σχέσεις δεν έχουν κανένα νόημα.

Εγώ σας είπα ότι σ' αυτήν τη χώρα έχουν συγκεντρωθεί αυτήν τη στιγμή περί τα δύο εκατομμύρια ξένοι. Δεν αντέχει ούτε χρειάζεται αυτή η χώρα δύο εκατομμύρια ξένους. Επιτέλους, κάποτε πρέπει να συνταχθεί μια ολοκληρωμένη μελέτη αν χρειάζεται ξένους, πόσους χρειάζεται, πού τους χρειάζεται, πότε τους χρειάζεται. 'Ενα είναι αυτό.

Το δεύτερο είναι ότι οι μισοί απ' αυτούς, περίπου το ένα εκατομμύριο, προέρχονται από τις πέντε και τώρα έξι χώρες-αποδέκτες της βοήθειας της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, όπως κατ' ευφημισμόν ονομάζονται την τελευταία δεκαετία από τους φίλους μας Αμερικανούς τα πάλαι ποτε Βαλκάνια. Απ' αυτή λοιπόν τη Νοτιοανατολική Ευρώπη έχουμε ένα εκατομμύριο ανθρώπων.

Καλό θα ήταν να σκεφτείτε αυτά τα χρήματα ή εν πάσῃ περιπτώσει -αφού πλέον αυτή η ιστορία τελείωσε- τα επόμενα χρήματα που θα δώσετε και να υπάρξει ένα πρόγραμμα διευκολύνσεως των εν Ελλάδi εγκαταβιούντων γειτόνων, ώστε να παλιννοτήσουν στις χώρες προέλευσής τους.

Καλό θα ήταν, δηλαδή, να τους δώσετε κάποια χρήματα να αγοράσουν μια αγελάδα, μια κατσίκα, μια ραπτομηχανή, να κάνουν μια οικοτεχνία. Να τους βοηθήσετε να κάνουν κάτι, να τους δώσετε κανένα τρακτέρ -κατά περίπτωση- μας και τους έχουν επιστρέψει και τα χωράφια. Οι άνθρωποι αυτοί θα θέλουν να γυρίσουν στη γη της γέννησής τους, έναν έχουν κάποια δυνατότητα να επιβιώσουν εκεί, φεύγοντας από τη «γη της επαγγελίας» που συγκριτικά είναι γι' αυτούς η Ελλάδα.

Πάντως αυτά τα χρήματα μπορεί με τα ελλαδικά δεδομένα να μην είναι τεράστια...

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

...αλλά είναι πάρα πολλά, αν λάβει κανείς υπόψη του ότι -απ' όσο μπορώ να ξέρω- ακόμα στη Βουλγαρία το μηνιάτικο είναι είκοσι χιλιάδες δραχμές, συμπεριλαμβανομένων των ασφαλιστικών εισιφορών και στην Αλβανία είναι μόνο δέκα χιλιάδες δραχμές.

Μιλάμε, δηλαδή, για ιλιγγιώδη ποσά, εφόσον βέβαια αυτά τα ποσά δεν «φαγωθούν» από τους ενδιαμέσους, τους μαφιόζους που πλεονάζουν σε αυτές τις χώρες και όλους εκείνους που καραδοκούν για να τα απορροφήσουν και να τα κατασπαράξουν ως τρωκτικά. Τουλάχιστον αυτό που τώρα πρέπει να κάνετε είναι να περιφρουρήσετε την αποστολή και την αποτελεσματικότητα αυτών των χρημάτων.

Όμως πάλι σας κάνω έκκληση να σκεφτείτε το σοβαρότερο θέμα, ότι δηλαδή αυτή η χώρα των δέκα εκατομμυρίων δεν αντέχει δύο εκατομμύρια ξένους. Δεν αντέχει! Θα γίνουν τρομερά πράγματα στο τέλος της δεκαετίας, εάν δεν ληφθούν έγκαιρα μέτρα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Καλώς, κύριε συνάδελφε.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ - ΑΓΓΕΛΟΣ ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Μεγάλες χώρες όπως η Γερμανία που έχει ογδόντα δύο εκατομμύρια κατοίκους, έχει τέσσερα εκατομμύρια ξένους και πάλι αντιμετωπίζει πρόβλημα, η Γαλλία έχει περίπου εξήντα εκατομμύρια κατοίκους και αντιμετωπίζει και αυτή τεράστιο πρόβλημα με τους ξένους. Στη χώρα μας ο αριθμός των ξένων είναι δυσανάλογος προς τον πληθυσμό μας.

Αυτές τις καταστάσεις αν δεν τις αντιμετωπίσουμε έγκαιρα, θα τις βρούμε τρομακτικά παγόβουνα μπροστά μας στο τέλος αυτής της δεκαετίας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Π.Α.Σ.Ο.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω - δυτικά θεωρεία, αφού πρώτα ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ BENIZELΟΣ» για τα «180 χρόνια από την Ελληνική Επανάστα-

ση», εξήντα οκτώ μαθητές και μαθήτριες και δύο συνοδοί καθηγητές από το 4ο Γυμνάσιο Λάρισας.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες)

Ο κ. Σαλαγκούδης έχει το λόγο. Ορίστε, κύριε Σαλαγκούδη, έχετε δώδεκα λεπτά.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΛΑΓΚΟΥΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα συνεχίσω από εκεί που σταμάτησε ο κ. Παπαθεμελής.

Είναι γεγονός ότι εάν απ' αυτές τις χώρες αυξήθηκε -και δυστυχώς αυξάνεται συνεχώς- το κύμα μετανάστευσης οικονομικών μεταναστών στη χώρα μας -και κυρίως λαθρομεταναστών- αυτό συμβαίνει γιατί ακριβώς δεν πήραμε εκείνα τα μέτρα που έπρεπε να πάρουμε για να βοηθήσουμε στην ανάπτυξη αυτών των χωρών.

Χαιρετίζουμε αυτό το νομοσχέδιο, αν και πιστεύουμε ότι γι' άλλη μια φορά χαιρετίζουμε την επανάληψη με έντονο τρόπο μιας πολιτικής βούλησης που δεν την είδαμε μέχρι τώρα να εφαρμόζεται. Διότι το σχέδιο θα ήταν καλό να είχε και το δεύτερο συνθετικό «σχέδιο βοήθειας για την ανασυγκρότηση των Βαλκανίων», που θα ήταν πολύ πιο δόκιμο και σωστό. Έτσι ήταν και αντίστοιχα σχέδια που έρχονταν πολύ πιο παλιά στην Ελλάδα. Γιατί στην πραγματικότητα δι' αυτού του σχεδίου δίνουμε βοήθεια, δεν ανασυγκροτούμε οικονομικά τα Βαλκάνια. Αυτό, λοιπόν, το σχέδιο έπρεπε να έχει γίνει, όταν ανακοινώθηκε.

Ακόμα πρέπει να πω και παραλείψεις που είχαμε κάνει και πιο μπροστά απέναντι σε αυτές τις χώρες και απέναντι στη βαλκανική πολιτική μας -η οποία πέρα απ' αυτά τα ανθρωπιστικά και πολύ ωραία που άκουσα και που ανέφερε ο κ. Υπουργός μιλώντας για την άσχημη λέξη «διεισδυση»- εγώ θα έλεγα ότι πράγματι αυτή υπηρετεί τα συμφέροντα της χώρας μας. Τα υπηρετεί με τη μορφή της οικονομικής διεύρυνσης, την οποία και εμείς έχουμε ανάγκη, και είναι αμοιβαία γιατί υπηρετεί και αυτές τις χώρες.

Ταυτόχρονα, όμως, υπηρετεί και την ανάπτυξη αυτών των χωρών με άμεσο αποτέλεσμα να δίνει δουλειά σε αυτούς που έχουν πολύ χαμηλό βιοτικό επίπεδο. Ακόμα βοηθά στο να αναδιοργανωθούν και να ανασυγκροτηθούν αυτές οι χώρες και να αρχίσουν να έχουν οικονομική δραστηριότητα οι εκεί παραμένοντες. Διότι δεν πρέπει να θεωρούμε ότι οι μετανάστες και οι λαθρομετανάστες θέλουν τόσο πολύ να φύγουν από τη χώρα μας. Τα υπηρετεί με τη μορφή της οικονομικής διεύρυνσης, την οποία και εμείς έχουμε ανάγκη, και είναι αμοιβαία γιατί υπηρετεί τη φτώχεια και η ανέχει.

Θα έπρεπε, λοιπόν, πολύ πιο μπροστά να είχαμε σκεφτεί τέτοιοι ειδίδους προγράμματα -και ανακοινώθηκαν, αλλά δεν εκτελέστηκαν- όπως οι περίφημες εξαγωγικές πιστώσεις για να βοηθούσαμε τις επιχειρήσεις να δημιουργήσουν συναλλακτικές σχέσεις, οι οποίες θα ακολουθούσαν στη συνέχεια επενδύσεις και όλα τα υπόλοιπα.

Όσο γι' αυτό που αναφέρατε, κύριε Υφυπουργέ, ότι ήδη εκεί εναντίον των εγκατεστημένων ελληνικών επιχειρήσεων και άλλων ξεναγούν προφανώς επιχειρήσεων, δημιουργείται μία δυσαρέσκεια κάποιων κύκλων η ενδεχόμενα και της κοινής γνώμης ή κάποιων πολιτικών, θα θυμίσω ότι και αυτό πρέπει να το αντιμετωπίσουμε και να το προλάβουμε σε αυτές τις χώρες και για το συμφέρον το δικό μας, αλλά κυρίως για το συμφέρον εκείνων των χωρών γιατί εμείς, αν χάσαμε τη βιομηχανική επανάσταση, τη χάσαμε ακριβώς γιατί αριστερές δυνάμεις τότε έλεγαν ότι η Ελλάδα έγινε έξφραγο αμπέλι και ότι έκανε αποικιοκρατικές συμβάσεις και ερχόντουσαν ξένες επενδύσεις. Δεν τις θέλαμε, λέτε και οι άλλες χώρες, όπως η Γερμανία, η Ιαπωνία έγιναν με δικά τους κεφάλαια και δεν αναπτύχθηκαν ακριβώς με τις ξένες επενδύσεις!

Τέλος πάντων όμως, στερνή μου γνώση να σε είχα πρώτα. Μας ήρθε τώρα, τώρα που οι ξένες επενδύσεις δεν βρίσκουν ευνοϊκό κλίμα στην Ελλάδα εξαιτίας της Κυβέρνησης για να έρθουν, γι' αυτό και αυτές τις χώρες θα πρέπει να δουν ότι οι ξένες επενδύσεις στις χώρες τους είναι ευεργετικές, διότι ούτε έρευνα έχουν ούτε καινοτομίες έχουν και με τις παλαιολιθικές ασχολίες τους δεν μπορούν να ανταποκριθούν σήμερα στην παγκοσμιοποιημένη οικονομία. Γι' αυτό, λοιπόν, χρειάζονται οι

ξένες επενδύσεις και γι' αυτόν ακριβώς το λόγο η βοήθεια για την ανασυγκρότηση των Βαλκανίων έπρεπε να ξεκινήσει τότε που είχε εξαγγελθεί.

Ας ξεκινήσει και τώρα, αλλά πολύ φοβάμαι ότι πάλι δεν υπάρχει η πολιτική βούληση για να λειτουργήσει αποτελεσματικά. Και το λέω αυτό γιατί υπάρχει το προηγούμενο μιας βοήθειας που δόθηκε για την ανασυγκρότηση της Βοσνίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά με διαχείριση μέσω του Υπουργείου Εξωτερικών. Ουσιαστικά εκείνο, που δεν ήταν πάρα πολύ μεγάλο ποσό, αλλά μπορούσε κάτι να δημιουργήσει, δόθηκε σε δύο εταιρίες –αν το ψάξετε λίγο θα το βρείτε, επειδή είστε νέος Υφυπουργός το λέω- και δεν έγινε κανένα απολύτως έργο εκεί, απλώς κάποια λεφτά φαγώθηκαν, όπως είπε ο κ. Παπαθεμελής, σε κάποιους ενδιάμεσους.

Ας ελπίσω να μη γίνει αυτό, αλλά πολύ φοβάμαι ότι ο τρόπος με τον οποίο γίνεται Υφυπουργός, ο τρόπος με τον οποίο καθυστέρησε, ο τρόπος με τον οποίο ξεκίνησε, αν θα γίνει από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας ή αν θα γίνει από το Υπουργείο Εξωτερικών, προσωνίζει –γι' αυτό μιλούν και όλοι οι συνάδελφοι εδώ για διαφάνεια- ότι δεν θα εκτελεστεί πραγματικά για το σκοπό αυτό.

Εδώ θα ήθελα να κάνω και μια παρατήρηση και να πω ότι αυτός ο διαχωρισμός σε ογδόντα – είκος νομίζω ότι δεν εξυπηρετεί ούτε τα συμφέροντα της Ελλάδος, αλλά ούτε και τα συμφέροντα αυτών των χωρών. Θα έπρεπε να είναι πενήντα – πενήντα, γιατί αυτήν τη στιγμή για τις μεγάλες υποδομές, ενδεχομένως για τους δρόμους ή τα μεγάλα δημόσια έργα, δεν επαρκούν αυτά τα χρήματα για να τα δώσουμε σ' αυτές τις χώρες. Ουσιαστικά για εκείνο που επαρκούν είναι μόνο για την εκπαίδευση, που μπορούμε να τους προσφέρουμε στις σύγχρονες αντιλήψεις στις οποίες αυτοί υστερούν και για την τεχνογνωσία, που μπορούμε να τους προσφέρουμε με την εκπαίδευση και για κάποια προγράμματα αναδιοργάνωσης των μηχανισμών του δημοσίου αυτών των χωρών. Από εκεί και πέρα, για έργα με μεγάλες δράσεις σε αυτές τις χώρες δε νομίζω ότι μπορεί από το πενιχρό ποσό να συμβάλει σημαντικά. Αντίθετα θα μπορούσε να συμβάλει πολύ σημαντικά αν ήταν το 50% που θα δινόταν στον ιδιωτικό τομέα για να μπορούσε να δημιουργήσει μια έντονη επιχειρηματική δραστηριότητα, που θα είχε σαν στόχο τη δημιουργία θέσεων εργασίας και ευκαιριών απασχόλησης σε όλες αυτές τις χώρες, ούτως ώστε να είχε και το μέγιστο συμφέρον η χώρα μας να βοηθούσε στην ανάπτυξη για να μειωνάτων η πίεση και ο αριθμός των οικονομικών μεταναστών από αυτές τις χώρες στη χώρα μας.

Σκεφτείτε το αν είναι δυνατόν να γίνει στις δράσεις, αν πραγματικά θέλετε να βοηθήσετε αυτές τις χώρες και αν δεν αποβλέπετε σε κάτι άλλο αυτό το κονδύλι και αυτός ο διαμελισμός ογδόντα προς είκοσι.

Θα ήθελα ακόμα να πω για τη Θεσσαλονίκη ότι οι Πρωθυπουργοί των τελευταίων χρόνων και οι υπεύθυνοι Υπουργοί, όταν έρχονται στη Θεσσαλονίκη, είναι αφειδώλευτοι σε υποσχέσεις. Όταν, όμως, έρχεται η ώρα της υλοποίησης των υποσχέσεων, τότε είναι όχι μόνο πενιχρότατοι, αλλά θα έλεγε κανείς ότι είναι τσιγκούνηδες σε οποιαδήποτε παροχή έστω και υπευθυνοτήτων και ελαχίστου ψήγματος εξουσίας προς τη Θεσσαλονίκη.

Δεν μιλάω φυσικά για κονδύλια για την εκτέλεση έργων, γιατί βλέπουμε τι ακριβώς γίνεται, ούτε μιλάω για αποτελεσματικότητα της διοίκησης, όταν πρόκειται να εφαρμοστούν εκεί και να εκτελεστούν έργα, όπως συμβαίνει με το μετρό και τόσα άλλα που δεν χρειάζεται να απαριθμήσω γιατί δεν είναι του παρόντος.

Είπε, λοιπόν, ο Πρωθυπουργός τότε ότι η διαχείριση αυτού του κονδυλίου για τον εκσυγχρονισμό των Βαλκανίων θα γίνει από τη Θεσσαλονίκη. Το υποσχέθηκε ρητά ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και όλοι οι αρμόδιοι παράγοντες που επισκέφτηκαν τη Θεσσαλονίκη. Δεν ξέρω σίγουρα για τον Υπουργό Εξωτερικών, για τον οποίο δεν έτυχε να ακούσων αν έδωσε πράγματι, γιατί τότε φυσικά δεν είχε την αρμοδιότητα και υποτίθεται ότι αυτό θα εκτελούνταν από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας.

Δυστυχώς, όμως, η Θεσσαλονίκη εξαιρέθηκε πλήρως από

αυτό το νομοσχέδιο. Μόνο μετά την τελευταία επίσκεψή σας, την παρέμβασή σας, βάλατε έναν εκπρόσωπο του Συνδέσμου Βιομηχανών Βορείου Ελλάδας μέσα στην επιτροπή, της οποίας το όνομα δεν θυμάμαι αυτήν τη στιγμή.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Γνωμοδοτούκει!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΛΑΓΚΟΥΔΗΣ: Μάλιστα.

Ξέρετε ότι εμείς οι Θεσσαλονίκες είμαστε ολιγαρκείς. Θέλουμε κάτι να βλέπουμε, όμως, προς αυτήν την κατεύθυνση.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Όχι κι έτσι!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΛΑΓΚΟΥΔΗΣ: Ολιγαρκείς είμαστε, κύριε Καψή! Οι διαμαρτυρίες μας γίνονται, γιατί ούτε αυτό το λίγο δεν παίρνουμε. Σε καμία περίπτωση δεν θέλουμε παραπάνω από το μεριδίο μας και δεν θέλουμε να γίνουμε εμείς οι Θεσσαλονίκες για όλη την υπόλοιπη περιφέρεια –γιατί μας αρέσει να σκεφτόμαστε περιφερειακά, αφού και εμείς είμαστε περιφέρεια- ό, τι έχει γίνει η Αθήνα.

Όλη η περιφέρεια ακριβώς μιλάει συνεχώς απαξιωτικά για αθηνοκεντρικό κράτος, όπως έτσι μιλάει και για το σύνολο της πολιτικής. Εμείς δεν θέλουμε να μιλάει απαξιωτικά για τη Θεσσαλονίκη, γιατί την αγαπάμε και θέλουμε να την προστατεύσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Εσείς είσαστε συμπρωτεύουσα και επί Βυζαντίου ήσασταν συμβασιλέουσα!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΛΑΓΚΟΥΔΗΣ: Δεν αποδεχόμαστε αυτούς τους όρους! Χαίρομαι που το λέτε ειρωνικά. Άλλωστε, είστε από τη βόρεια Ελλάδα!

Προς Θεού, όμως, δεν θέλουμε να λέει η Ξάνθη ότι έχουμε γίνει και εμείς ένα ακόμα κέντρο, όπως είναι το αθηνοκεντρικό κράτος!

Επειδότος ο χρόνος μου τελειώνει, ήθελα ακόμα να πω ότι θα πρέπει να προσέξετε, γιατί η παραπομπή αυτού του 20% στο v. 2601 δημιουργεί δύο προβλήματα: Πρώτον, ο v. 2601 αναφέρεται μόνο στις νέες επιχειρηματικές δραστηριότητες και αυτές χρηματοδοτεί. Όμως, δεν έχουμε ανάγκη σ' αυτές τις χώρες διαίτερα από τις νέες επιχειρηματικές δραστηριότητες. Θα πρέπει να επιχορηγήσουμε νέα επενδυτικά σχέδια επιχειρήσεων. Όμως, ο v. 2601 αυτό δεν το περιέχει. Ας ληφθεί υπόψη στον επόμενο αναπτυξιακό νόμο, αν γίνει γρήγορα, αλλιώς ας ληφθεί μία άλλη πρόβλεψη.

Ακόμα, θα ήθελα να αναφέρω ότι στους κλάδους που αναφέρονται στο παρόπτη στον πίνακα των επιχορηγούμενων –αν πρόκειται να γίνει αλλαγή του v. 2601, για να συμπεριλάβει αυτό που σας είπα προηγουμένως– δεν περιέχονται κλάδοι οι οποίοι ήδη δραστηριοποιούνται. Για να δραστηριοποιούνται, όμως, εκεί με επιτυχία, σημαίνει ότι υπάρχει έδαφος ανάπτυξης αυτών των κλάδων εκεί.

Επομένως, θα πρέπει να προσθέσουμε και τους κλάδους αυτούς που δεν περιέχονται, όπως μπορώ να σας πω μετά από μία επαφή που είχα με το Σύνδεσμο Βιομηχανών. Αυτές αξίζει να προβλεφθεί να μπουν στο παρόπτη στον επιδοτούμενων κλάδων, έτσι ώστε να κάνουμε πιο υλοποίησμο το σχέδιο, για να πετύχουμε το στόχο που είναι η ανάπτυξη.

Θα χαρίσω το επόμενο ένα λεπτό για την οικονομία της συζήτησης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ευχαριστούμε τον κύριο Σαλαγκούδη.

Ορίστε, κύριε Καψή, έχετε το λόγο για επτά λεπτά.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, γιατί ο κ. Σαλαγκούδης είχε δώδεκα και εγώ έχω επτά;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Να μέμφεστε το κόμμα σας, διότι έτσι μοίρασε το χρόνο.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, ουδέν κακόν αιμιγές καλού! Το καλό είναι ότι κοντεύω να γίνω πειραματόζω όλων των παθογενών συμπτωμάτων της πολιτικής μας ζωής. Αν θέλετε να ψάξετε κακό μέτρημα ψήφων, κοιτάξτε τον Καψή! Αν θέλετε να μάθετε εσφαλμένες αναφορές των εφορευτικών επιτροπών, κοιτάξτε τον Καψή!

Αν θέλετε να μάθετε για κακή διαχείριση των ερωτήσεων, κοιτάξτε τον Καψή. Μία στις εκατό προκρίνεται. Δεν πειράζει, κύριε Πρόεδρε, χαλάλι σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Είναι θέμα τύχης και συγκυριών.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Ή αποχίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Είσθε άτυχος.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Μου φάγατε όμως, κύριε Πρόεδρε, ένα λεπτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Θα σας δώσω το χρόνο που ο κ. Σαλαγκούδης χάρισε.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα είχα δύο βασικούς λόγους να ψηφίσω το νομοσχέδιο. Ο πρώτος είναι ότι επανέρχεται στη φιλοσοφία, την οποία δειλά όρχισε ο Γεώργιος Παπανδρέου το '63, πιο σταθερά ο Κωνσταντίνος Καραμανής, για να το κάνει κέντρο της εξωτερικής πολιτικής της χώρας ο Ανδρέας Παπανδρέου, την οικονομική μας διείσδυση στα Βαλκάνια, ήτοι την ενδοχώρα της Ελλάδας. Χρησιμοποίησα σωρευτικά και τους τρεις όρους, διότι γνωρίζω και ελληνικά και ιστορία και δεν φοβάμαι. Και επομένως, υπ' αυτήν την έννοια, θα είχα λόγο να το ψηφίσω.

Επίσης, διότι συμφωνώ με την ωραιοποιημένη μεν, αλλά πάντοτε ισχύουσα, από τον κ. Πάγκαλο αρχή του καπιταλισμού, ότι οφείλεις να στηρίζεις τους αγοραστές των προϊόντων σου, για να μπορούν να τα αγοράζουν. Κι αυτήν τη στιγμή αγοραστές των προϊόντων μας είναι οι συνάνθρωποί μας στις βαλκανικές χώρες.

Θα είχα εν τούτοις και λόγους να το καταψηφίσω. Κύριε Υπουργέ, κάνετε μία γενική παρατήρηση, την οποία σας επιστρέψω. Δεν έκανα κανέναν υπαινιγμό. Έκανα σαφείς καταγγελίες, στις οποίες δεν μου απαντήσατε. Η μία είναι ότι δεν μου εξηγήσατε, γιατί απεσύρθη ένα αλλο νομοσχέδιο -χωρίς να προτιμώ το ένα από το άλλο νομοσχέδιο- που έδειχνε πολύ επεξεργασμένο, με ασφαλιστικές δικλείδες, όχι μόνο για τη διαφάνεια, αλλά και για την ορθή χρησιμοποίηση των κονδυλίων και φέρατε το ένα καινούριο σχέδιο νόμου.

Δεύτερον, δεν μου απαντήσατε και με συγχωρείτε, αλλά θα μου επιτρέψετε να σας πω ότι κανείς δεν έχει κανένα μονοπώλιο ούτε της πολιτικής ούτε της γνώσης. Μου αναφέρατε τέσσερις βαθμίδες διαφάνειας. Είναι οι βαθμίδες αδιαφάνειας, με κορυφαία το θίασο των γενικών γραμματέων, που ασφαλώς δεν μπορούν οι άνθρωποι να κάνουν κανένα έργο παρακολούθησης.

Εν τούτοις, να μπω στην ουσία.

Κύριε Υπουργέ, θα πρέπει να δεχθείτε -και σέβομαι ότι το κάνατε σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα αυτό το νομοσχέδιο- ότι διαπινέται από ένα μικροαστικό νεοπλούτισμό. Ερχόμαστε εμείς να κάνουμε ένα μίνι σχέδιο Μάρσαλ για τη Βαλκανική με μικρά κονδύλια.

Εγώ δεν θα είχα αντίρρηση να αυξηθούν, έστω κι αν δεν μπορώ να εξηγήσω, γιατί εγώ δεν είμαι ούτε από το κέντρο ούτε από τη συμπρωτεύουσα, στους ανθρώπους που με έστειλαν με την ψήφο τους εδώ, πώς δίνουμε κονδύλια για την καταπολέμηση της διαφθοράς στο Μπενίν και δεν έχουμε τρία με πέντε δισεκατομμύρια για να αναδασώσουμε το Αιγαίον. Θα μιμηθώ τον Κικέρωνα επί του θέματος αυτού κύριε Υπουργέ και θα το επαναφέρω συνεχώς.

Εγώ θα ήθελα να δώσουμε περισσότερα χρήματα, να κάνουμε ένα μίνι σχέδιο Μάρσαλ, αλλά αν μελετήστε και τη φιλοσοφία και τα αποτελέσματα του σχεδίου Μάρσαλ, θα δείτε ότι ενίσχυσε χώρες, οι οποίες ήταν εκ του ασφαλούς στο πλευρό των Ηνωμένων Πολιτειών -και ορθώς έκανε- και ενίσχυσε την οικονομία των Ηνωμένων Πολιτειών, παρ' ότι ήταν η μόνη χώρα που εξήλθε εκ του πολέμου με πλεόνασμα δύο προϋπολογισμούς, έστω και αν την πλήρωσαν οι λήπτριες χώρες.

Αυτήν τη στιγμή δεν έχουμε καμία ασφαλιστική δικλείδα ότι η βοηθεία μας αυτή δεν θα βλάψει το εξαγωγικό μας εμπόριο. Δεν έχουμε καμία ασφαλιστική δικλείδα ότι βοηθάμε στην ανοικόδημηση του θεάτρου των Τιράνων και ότι δεν αποδεσμεύουμε κεφάλαια για την κατασκευή της ναυτικής βάσης του Αυλώνος, που να μην τη χαρακτηρίσω, γνωρίζετε την αποστολή της.

Αλλά δεν κάναμε την πιο βασική σκέψη ενός απλού, σώφρονος ανδρός, να συνδυάσουμε τη βοηθεία αυτή με την εκμετάλλευση και τη χρησιμοποίηση του ανθρωπίνου δυναμικού των

χωρών αυτών που ζουν, όχι υπό ευχάριστες συνθήκες στη χώρα μας, ως οικονομικοί πρόσφυγες.

Τότε, κύριε Υπουργέ, η βοηθεία μας αυτή θα είχε πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα. Αντί, δηλαδή, να εκπαιδεύσουμε τεχνίτες στα Σκόπια, να πάρουμε Σκοπιανούς που έχουν ήδη εκπαιδευτεί από δω και να τους πάμε εκεί. Αν πάροντας ανθρώπους που είναι εδώ δύο, τρία και πέντε χρόνια και έχουν εκπαιδευτεί και έχουν ζήσει τον αέρα της δημοκρατίας και έχουν μάθει και ελληνικά -κουτσά στραβά έχουν μάθει αρκετά, κι ας έχουν στραβώσει έτσι τη δική μας γλώσσα, δεν πειράζει- θα είχαμε πολύ καλύτερα αποτελέσματα. Αυτό δεν το κάναμε και δεν μπορώ να καταλάβω γιατί. Είναι πάρα πολύ απλό. Θα ενισχύαμε τις οικονομίες τους, θα βοηθούσαμε την κοινωνική ειρήνη συνενώντας οικογένειες, θα αφήναμε θέσεις εργασίας για τους δικούς μας εργάτες και θα ήμασταν όλοι ευτυχισμένοι. Δεν το κάναμε.

Εν τούτοις, κύριε Υπουργέ, εγώ ούτε θα ψηφίσω ούτε θα καταψηφίσω το νομοσχέδιο αυτό. Και για την απόφασή μου αυτή, δεν φταίτε καθόλου εσείς, ούτε το νομοσχέδιο.

Αναγνωρίζοντας, κύριε Υπουργέ, τη συνευθύνη μου για το μπλοκάρισμα που έχει γίνει στις εργασίες της Ολομέλειας, που κατά τη γνώμη μου, αν δεν αρθεί γρήγορα, θα έχει δυσάρεστες επιπτώσεις και μη εξαντλώντας την αντίδρασή μου σε φωνές και διαμαρτυρίες, διότι δεν επιδιώκω τίτλους στα Μ.Μ.Ε., κάνω αυτό το οποίο θα έπρεπε να κάνουμε όλοι. Εφόσον μόνος μου παραιτήθηκα, με δική μου συνυπαιτιότητα, όπως και ο στρατηγός και όλοι, του δικαιώματός μας, η Ολομέλεια να παρεμβαίνει και να αλλάξει ή να τροποποιεί τα νομοσχέδια των επιτροπών, εφόσον παραβιάσαμε τη βασική αρχή του δικαιού ότι δώσαμε ιού, την οποία δεν είχαμε -η Ολομέλεια έδωσε συνταγματική εξουσία την οποία δεν είχε- στις επιτροπές, σε αναγνώριση του σφάλματό μου αυτού και ως έμπρακτη μεταμέλεια ζητώ να γραφεί στα Πρακτικά ότι απέχω της ψηφοφορίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ας μην επανέρχεται το θέμα, γιατί παραμένει ανοικτό ...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, το να εξηγήσω την ψήφο μου και τη στάση μου, δεν είναι επάνοδος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Καλά κάνατε, κύριε Καψή. Δεν αναφέρομαι σε σας. Αναφέρομαι στην Ολομέλεια. Μην τα παίρνετε όλα σαν να γυρίζουν γύρω από σας. Προς Θεού!

Επειδή ακούστηκε και ξανακούστηκε σ' αυτήν την Αίθουσα αυτό το ζήτημα, σας λέω εκ των προτέρων ότι είναι ζήτημα προς διερεύνηση.

Κύριε Υπουργέ, θέλετε να πάρετε το λόγο ή θέλετε πρώτα να ακούσετε τις δευτερολογίες και να κλείσετε;

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Νομίζω ότι είναι καλύτερο το δεύτερο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ποιος θα ήθελε να δευτερολογήσει;

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Εγώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ο κ. Παυλίδης έχει το λόγο.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ : Ο εισιγητής της Πλειοψηφίας;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Δεν υπάρχει, κύριε Παυλίδης.

Ορίστε, έχετε το λόγο για πέντε λεπτά, που έχουν μείνει από το χρόνο που δικαιούσθη.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, ακούστηκαν απόψεις, οι οποίες εμβάλουν σε σκέψεις, προερχόμενες από πολλές πλευρές της Βουλής, καθ' όσον αφορά στην εφαρμογή των όσων όλοι υποστηρίζουμε ότι πρέπει να γίνουν στα Βαλκάνια, προκειμένου να υποδηλώσουμε την παρουσία της Ελλάδας, τουλάχιστον στην οικονομική ανασυγκρότηση. Δεν αναφέρομαι σε άλλη περιοχή δραστηριοτήτων.

Είναι σκέψεις, κύριε Υφυπουργέ, που πρέπει και σεις να τις μελετήσετε, όταν θα εφαρμόζετε ότι θα γίνει νόμος, έστω και χωρίς την ψήφο κάποιων που ανήκουν στη μειοψηφία.

Δεν κατανοώ ούτε αιτιολογώ το παράπονό σας, γιατί γίνεται και εδώ αναφορά στην αντιμετώπιση κάποιων μη κυβερνητικών οργανώσεων από το Υπουργείο των Εξωτερικών, όπως αντιμε-

τωπίστηκαν τουλάχιστον μέχρι στιγμής.

Η επιτροπή είναι επιτροπή. Η Ολομέλεια έχει άλλη σύνθεση. Πρέπει να γίνουν κοινωνοί του προβληματισμού των μελών της όποιας επιτροπής τα μέλη του Κοινοβουλίου εν Ολομελείᾳ.

Θεωρώ βασικό να επαναλαμβάνονται ορισμένα από τα θέματα, που παρουσιάστηκαν αίφνης στις επιτροπές. Αυτό ήτο καθιερωμένη πρακτική όσο οι επιτροπές λειτουργούσαν με τον παλαιό Κανονισμό, τον οποίο ασπάζομαι και στήριξα σε πολλές περιπτώσεις έναντι του ισχύοντος σήμερα.

Γνωρίζω ότι το πρόβλημα των Βουλευτών είναι ότι δεν μπορούμε να επιτελέσουμε το καθήκον μας, για το οποίο μας έχουν στείλει εδώ οι εκλογείς μας. Αυτοί μας έδωσαν μια εντολή : Εκπροσωπείσθε μας στο Κοινοβούλιο. Μετά μας είπαν να ασχοληθούμε και με τα Βαλκάνια. Έπειτα αυτή η δραστηριότης.

(Θόρυβος, συνομιλίες στην Αίθουσα).

Ο Πρόεδρος αδιαφορεί. Κύριε Πρόεδρε, ζητώ την προστασία σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ομιλεί ο εισηγητής σας, κύριοι συνάδελφοι.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Η εντολή των Δωδεκανήσων ποια είναι; Τα Δωδεκανησιακά συμφέροντα. Το γνωρίζετε πως δεν μπορώ να προβάλω τα προβλήματα μας και να προασπισθώ τα συμφέροντά μας, αφού δεν είμαι μέλος της επιτροπής, στην οποία συζητούνται π.χ. τα ναυτιλίας; Δεν μπορώ και εις την Ολομέλεια δεν έχω τη δυνατότητα να μεταβάλω την άποψη, την διαμορφωθείσα στην επιτροπή.

Ποιον εκπροσωπώ τότε; Πως εκτελώ την εντολή, που μου έδωσαν οι Δωδεκανήσιοι από τα δεκαοκτώ νησιά, οι ενσωματωθέντες -μόλις προ ολίγων ημερών ήταν η επέτειος της ενσωμάτωσης- στις 7 Μαρτίου, και δεν το πήρε κανείς ειδοπή στο Κοινοβούλιο; Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης ήταν απόντα, κύριοι συνάδελφοι. Το σημαντικότερο εθνικό γεγονός μετά από το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, που είναι ο επαναπατρισμός της Δωδεκανήσου, δεν το πήρε ειδοπή κανείς με τα μπραδεράκια και τα μπαράκια. Δεν είναι κατάσταση αυτή!

Οι εκτός Κοινοβουλίου δεν ενδιαφέρονται γι' αυτά. Οι εντός; Γι' αυτό βλέπετε ότι εδώ στην Ολομέλεια είναι χρήσιμο να επαναλαμβάνεται -μερικές φορές μπορεί να είναι υπερβολικό- ό, τι λέγεται στις επιτροπές. Γι' αυτό δεν κατανοώ το παράπονο, που εκφράσατε, παρ' ότι έχει κάποια βάση. Εδώ είμαστε πολιτικό σώμα, κύριε Υπουργέ. Περί πολιτικής θα μιλήσουμε και θα πούμε, ώστε εσείς πιστεύω ότι θα τα κάνετε με την επιβεβλημένη αυστηρότητα. Θα κρίνετε ποιοί, μη ανήκοντες στο στενό κρατικό οργανισμό, μπορούν να παίξουν κάποιο ρόλο. Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις έχουν την αξία τους και θα τις χρηματοδοτήσουμε, για να συμβάλουμε σε τι; Προπάντων να εμβαθυνθεί εκεί η δημοκρατία.

Τι θα γίνει με το οργανωμένο έγκλημα; Το υφιστάμεθα εδώ και δεν ακούσθηκε τίποτε μέσα στο Κοινοβούλιο. Ποιο ρόλο θα παίξουν τα Κοινοβούλια; Καλώς εκάματε και αποδεχθήκατε την πρότασή μου ότι σε όλο αυτό το σύστημα της χρηματοδοτήσεως κάποιων δραστηριοτήτων πρέπει να ενταχθούν οι διακοινοβουλευτικές συνεργασίες. Κύριοι συνάδελφοι, τα μέλη των Κοινοβουλίων θα συμβάλουν στην εδραιώση της δημοκρατίας. Μετά θα ακολουθήσουν οι μη κυβερνητικές οργανώσεις και άλλα παρόμια.

Ο κ. Καραμανλής έχει πάρει μια εντολή από το Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα. Του ανέθεσαν να αναλάβει την προστάθεια συσφίξεως σχέσεων μεταξύ αδερφών κομμάτων στην περιοχή ή όσων φιλοδοξούν να ενταχθούν σ' αυτόν τον, ευρωπαϊκών διαστάσεων, κομματικό σχηματισμό, το Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα, προκειμένου να γίνει προσπάθεια εντονότερη για την εδραιώση της δημοκρατίας.

Γνωρίζω πως και κόμματα ανήκοντα σε άλλα σχήματα κάτι παρόμιο έχουν κάνει. Αυτά να στηρίξετε, κύριε Υπουργέ.

Αυτόν προπάντων έχει ανάγκη η περιοχή την οποία επισκεφθήκαμε εσείς και εγώ και μάλιστα «τεθωρακισμένοι» και το ενθυμήσθε φαντάζομαι.

Είπατε ότι η παρούσα ιδέα όπως την εκφράζει το νομοσχέδιο τι επιχειρεί να κάνει; Να συγκροτήσει τη ροή των οικονομικών ενισχύσεων. Επαναλαμβάνω την άποψή μου. Θα μπορούσατε

να το κάνετε με τις αρμοδιότητες που ουσιαστικότερα θα αποκτήσετε με το διάταγμα που μας ανακοινώσατε πως θα εκδοθεί μετά από λίγο χωρίς νόμο. Δεν τον χρειαζόμασθε. Έχετε βασικό νόμο στα χέρια σας. Έχετε καθιερωμένα σχήματα και ότι είπατε περί δυνατότητος να μεταφέρουμε τεχνογνωσία περί τις δημοκρατικές διαδικασίες ή τη διαχείριση των οικονομικών θα μπορούσατε να το κάνετε χωρίς νόμο. Επ' ευκαιρία όμως σας λέγω ότι δεν είναι δικό μας προνόμιο μόνο. Ο κύριος Πρόεδρος έχει μετασχει σε συναντήσεις στην περιοχή των συναδέλφων Βουλευτών από τις Βαλκανικές Χώρες, οι οποίοι προσπάθησαν να αντλήσουν από εμάς πληροφορίες και γνώσεις για την οργάνωση των κοινοβουλίων τους. Υπάρχουν δε και άλλοι οργανισμοί. Εγώ σαν μέλος της κοινοβουλευτικής συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης, θέλω να σας πω ότι η προσπάθεια που καταβάλλει αυτός ο διεθνής οργανισμός, στον οποίον μετέχουμε εμείς και πληρώνουμε, προκειμένου να εκπαιδευτούν οι δικαστές και οι αστυνομικοί, να γίνουν οι εκλογικοί νόμοι, να συνταχθεί το Σύνταγμα της κάθε χώρας με παρέμβαση της Venice commission και άλλα πρόμοια, είναι δραστηριότητες στις οποίες και η Ελλάς έχει δώσει παρών.

Θα ήθελα να ολοκληρώσω, λοιπόν, με κάτι που αποτελεί παραπήρηση, διότι και ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος είπε, δεν ήκουσα λόγους εναντιώσεως προς τα επιμέρους θέματα του νομοσχεδίου. Τα είπαμε αυτά στην Επιτροπή. Κύριε Υπουργέ, Θεσσαλονίκη, μπορεί να δυσαρεστεί τους νοτίους, αν πρέπει να κάνουμε το διαχωρισμό, που προς θεού μην τον καθιερώσουμε ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Θεσσαλονίκη μεγάλη φωτοχομάνα!

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Μεγάλη βάση του άλματος προς τα Βαλκάνια. Σας είπε ο Γκόμπαχ ότι στερείται υποδομών ώστε να ανταποκριθεί στις επιχειρησιακές ανάγκες του Συμφώνου Σταθερότητας. Δεν το είπε στην τύχη. Δεν είμαι απ' αυτούς που ό, τι μας λένε οι ξένοι το ευλογώ. Άλλα το λέγω γιατί δεν μπορεί να λειτουργήσει το σχήμα που θέλετε να καθιερώσετε. Γραμματεία της Επιτροπής Παρακολούθησης εδώ και στη Θεσσαλονίκη. Αποφασίσθε, ή Θεσσαλονίκη ή Πλατεία Συντάγματος. Ή Πλατεία Αριστοτέλους ή Πλατεία Συντάγματος. Δεν βγαίνει να ανεβαίνετε κάθε δύο μήνες επάνω και να γίνεται εκεί συνεδρίαση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο για τρία λεπτά.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Τρία λεπτά; Δεν θα μου φτάσουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Πείτε αυτά τα οποία δέχεσθε να περιληφθούν, ως ίδεες, αλλά όχι ως αλλαγή μέσα στο νομοσχέδιο.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Ό, τι ειπώθηκε για τη Θεσσαλονίκη είναι εκ περισσού. Δίνει όμως την ευκαιρία στο Υπουργείο Εξωτερικών να επαναλάβει ότι η διαχείριση και ο έλεγχος του προγράμματος θα γίνει με τη βοήθεια ενδιάμεσων φορέων ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού σκοπού της βορείου Ελλάδας και ειδικά της Θεσσαλονίκης. Κλείνει εδώ η συζήτηση περί Θεσσαλονίκης. Αυτό είναι δέσμευση, ειπώθηκε και στη Διαρκή Επιτροπή και επαναλαμβάνεται αυτήν τη στιγμή για τρίτη ή για τέταρτη φορά.

Τώρα όσον αφορά τη Γραμματεία, κύριοι συνάδελφοι, σίγουρα το πάνω-κάτω δημιουργεί αμφιβολίες για την αποτελεσματικότητά του, αλλά είτε στην Αθήνα είτε στη Θεσσαλονίκη το Υπουργείο Εξωτερικών θα αποτελεί στήριξη για το συγκεκριμένο πρόγραμμα. Και στη Θεσσαλονίκη η σχετική μονάδα, μικρή μεν αλλά υπαρκτή του Υπουργείου Εξωτερικών θα βοηθά την Επιτροπή Παρακολούθησης. Δεν νομίζω ότι θα έχουμε πρόβλημα.

Τώρα, για το Θέατρο των Τιράνων, αυτά ακούγονται λίγο περιπαικτικά, αλλά δεν είναι καθόλου. Ήταν συμφωνία μεταξύ δύο Πρωθυπουργών, του Έλληνα και του Αλβανού, να ενισχύθει αυτή η προσπάθεια. Αυτή η προσπάθεια ενισχύεται και ολοκληρώνεται. Σ' αυτήν την προσπάθεια κανείς θα δει στο μέλλον πρόγραμμα που έχει να κάνει και με την Ελλάδα. Είναι στοιχείο της συμφωνίας. Επίσης είναι στοιχείο της συμφωνίας να ανα-

γνωριστεί και για το λαό της Αλβανίας η ελληνική συμβολή στην ολοκλήρωση του Εθνικού Θεάτρου των Τιράνων. Σίγουρα, συγκρινόμενη αυτή η δράση με ένα έργο υποδομής δεν έχει την ίδια αναπτυξιακή σημασία. Έχει όμως ιδιαίτερη ευαισθησία στο πεδίο της πολιτισμικής συνεργασίας και νομίζω πως έργο που έχει ορατότητα θα είναι πολύ χρήσιμο όταν ολοκληρωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Μεγαλύτερη υποδομή από τον πολιτισμό υπάρχει;

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Άλλωστε θα μπορούσε να πάει κανείς ευκολότερα σ' αυτού του είδους τις σκέψεις τις οποίες αποφεύγω. Δέχομαι λόγου χάριν το επιχείρημα για τα Βαλκάνια ότι ένας δρόμος ή ένα νοοσοκομείο είναι κάτι που έχουν περισσότερο ανάγκη, αυτό όμως μας το ζητησαν οι ίδιοι κι εμείς ανταποκριθήκαμε. Δεν σημαίνει ότι η αναπτυξιακή συνεργασία μας, η βοήθεια μας προς την Αλβανία θα εξαρτηθεί από αυτό το έργο. Τα έργα που έχουν επιλεγεί ήδη για την Αλβανία είναι έργα υποδομής με την αυστηρή έννοια του όρου.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΟΥΝΗΣ: Να σέβονται τα μειονοτικά δικαιώματα των Ελλήνων.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Αυτό, στρατηγέ, έχει να κάνει με την πολιτική αξιοποίησης που οφείλει η Ελλάδα να κάνει από τα αναπτυξιακά διαβήματά της.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΟΥΝΗΣ: Αν δεν έχουμε το θάρος να το απαιτήσουμε και σε εκατό χρόνια δεν θα το πάρουμε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Όλο το αναπτυξιακό πρόγραμμα και ό,τι προηγήθηκε τα προηγούμενα χρόνια, αν έχουν πολιτική ανταπόδοση, αυτό θα προκύψει από τις δραστηριότητες της ελληνικής πολιτείας στα επίπεδα αυτά.

Ότι ειπώθηκε από την κα Μπακογιάννη και από άλλους συναδέλφους ότι τάχα η αναπτυξιακή βοήθεια εκκινεί από το πρόγραμμα αυτό σε ό,τι αφορά τα Βαλκάνια, δεν είναι ορθό, δεν είναι ακριβές. Έχω ήδη καταθέσει στη Διαρκή Επιτροπή και επικαλούμαι τα έγγραφα τα οποία κατέθεσα για τη ροή την αναπτυξιακή από το 1997 έως και το 2000. Έχω πει ότι τα στοιχεία του 2001 ακόμα δεν έχουν συγκεντρωθεί, διότι μέχρι να περάσουν τα χρήματα της αναπτυξιακής βοήθειας στο Υπουργείο Εξωτερικών ήταν κατανεμημένα σε εννέα Υπουργεία και τέσσερις άλλους φορείς του δημοσίου.

Συνεπώς για το 2001 επιφυλάσσομαι. Μέχρι όμως το 1997 και για τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, τη χώρα που προστέθηκε στο πρόγραμμα από τη Διαρκή Επιτροπή έχω καταθέσει τη σχετική ροή. Υπήρξε σχετική ροή πολύ σημαντική. Ειδικά για χώρες που είχαν πρόβλημα λόγου χάρη εξ αιτίας πολέμων, θα δείτε από τη ροή των χρημάτων ότι η βοήθεια υπήρξε εντονότατη. Ποια είναι η διαφορά; Η διαφορά είναι ότι τώρα πια η αναπτυξιακή βοήθεια γίνεται κάτω από τη συγκρότηση που επιβάλλει ένα πρόγραμμα συγκεκριμένης χρονικής διάρκειας. Αυτό είναι το καινούριο.

Σε ό,τι αφορά τον τίτλο του σχεδίου νόμου, που σχολίασε η Δαμανάκη αλλά και άλλοι συναδέλφοι, δεν αποδίδει μικροαστικό νεοπλούσιο. Αυτήν την κατηγορία την απέδωσα εγώ σ' αυτούς που μιλούσαν για διείσδυση. Ο τίτλος είναι τίτλος συγκρότησης. Σίγουρα -έχω απαντήσει και στον κ. Παυλίδη στη Διαρκή Επιτροπή- το να λέγαμε Νοτιοανατολική Ευρώπη θα ήταν ακριβέστερο. Όμως, θα αυξάναμε, κατά πολύ ενδεχομένως, τις απαιτήσεις απέναντι στην Ελλάδα. Ο όρος Βαλκάνια είναι αποχής. Τον χρησιμοποιούμε για να αποφύγουμε τη διεύρυνση των απαιτήσεων για βοήθεια εκ μέρους της Ελλάδος.

Δεύτερον, ανασυγκρότηση δεν φιλοδοξούμε να κάνουμε μόνο εμείς. Δεν το βάλαμε από μικρομεγαλισμό στον τίτλο του σχεδίου νόμου αυτό. Η ανασυγκρότηση είναι δόκιμος ευρωπαϊκός όρος. Στη Θεσσαλονίκη λειτουργεί -την επισκέφθηκα- η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ανασυγκρότησης. Κάνουμε μία παράλληλη δραστηριότητα και την ονομάζουμε με τον δόκιμο σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης όρο. Δεν λέμε ότι αυτό το πρόγραμμα θα επιτύχει τη συνολική ανασυγκρότηση των Βαλκανίων. Λέμε ότι είναι ένα πρόγραμμα που, αν αξιοποιηθεί σωστά και πολλαπλασιαστεί, θα μπορέσει να συμβάλει από τη δική μας πλευρά στην ανασυγκρότηση των Βαλκανίων.

Είναι το ελληνικό σχέδιο για την ανασυγκρότηση των Βαλκα-

νίων, κύρια πηγή του οποίου είναι η αναπτυξιακή βοήθεια. Είναι το ποσοστό που ο Έλληνας και η Ελληνίδα καταβάλει κατ' έτος για αναπτυξιακή βοήθεια, για μεταφορά δηλαδή πόρων προς τις χώρες του κόσμου που έχουν μεγάλη ανάγκη, χάριν ειρήνης, σταθερότητας και σε ό,τι αφορά τα Βαλκάνια, ευρωπαϊκού προσανατολισμού. Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Κύριοι συνάδελφοι, τη συνεδρίασία μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένων ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ BENIZELΟΣ» για τα «180 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση», ογδόντα έξι μαθητές και πέντε συνοδοί καθηγητές από το 4ο Γυμνάσιο Λάρισας.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες)

Κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση ενιαία επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εξωτερικών «Ελληνικό σχέδιο οικονομικής ανασυγκρότησης των Βαλκανίων».

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Επί της αρχής η Νέα Δημοκρατία ψηφίζει. Δεν ψηφίζει στο σύνολο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Συνεπώς το νομοσχέδιο «Ελληνικό σχέδιο οικονομικής ανασυγκρότησης των Βαλκανίων» έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία ενιαία επί της αρχής, επί των άρθρων και στο σύνολο και έχει ως εξής:

«Ελληνικό σχέδιο οικονομικής ανασυγκρότησης των Βαλκανίων

Άρθρο 1 Σκοπός - Διάρκεια - Επωφελούμενα κράτη

1. Για να επιτευχθεί η οικονομική, κοινωνική και θεσμική ανασυγκρότηση των κρατών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, που καταγράφονται στην παράγραφο 2, καταρτίζεται «Ελληνικό Σχέδιο Οικονομικής Ανασυγκρότησης των Βαλκανίων» (εφεξής Ε.Σ.Ο.Α.Β.). Μέσω του Ε.Σ.Ο.Α.Β. το Ελληνικό Δημόσιο παρέχει οικονομική υποστήριξη στα κράτη της παραγράφου 2, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής Αναπτυξιακής Συνεργασίας (Development Assistance Committee, εφεξής Δ.Α.С.) του Ο.Ο.Σ.Α. και του συμβατικού καθεστώτος της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τα κράτη της περιοχής.

2. Το Ε.Σ.Ο.Α.Β. έχει πενταετή διάρκεια (2002-2006) και αποσκοπεί στη χρηματοδότηση έργων, επενδύσεων, δράσεων, μελετών και δραστηριοτήτων που εξυπηρετούν τους σκοπούς οι οποίοι αναφέρονται στην επόμενη παράγραφο, στην Αλβανία, τη Βουλγαρία, την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας, την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, τη Ρουμανία και τη Βοσνία - Ερζεγοβίνη. Η χρηματοδότηση παρέχεται στο δημόσιο τομέα των κρατών αυτών και σε ιδιωτικές ή δημόσιες επιχειρήσεις, σε κοινωφελή ιδρύματα και σε μη κυβερνητικές οργανώσεις που έχουν την έδρα τους ή δραστηριοποιούνται στην επικράτειά τους, σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται στο άρθρο 3 του παρόντος νόμου.

3. Σκοπός των κατά τα ανωτέρω χρηματοδοτήσεων είναι, κυρίως, ο εκσυγχρονισμός των υποδομών, η προώθηση των παραγωγικών επενδύσεων, ο εκσυγχρονισμός της δημόσιας διοίκησης και αυτοδιοίκησης, η στήριξη των δημοκρατικών θεσμών και ιδιαίτερα η συνεργασία των Κοινοβουλίων, η στήριξη του κράτους δικαίου, η ενίσχυση του κοινωνικού κράτους, η αντιμετώπιση των οικονομικών ανισοτήτων και η κατάρτιση του εργατικού, υπαλληλικού και επιστημονικού δυναμικού των επωφελούμενων κρατών.

Άρθρο 2 Μορφές οικονομικής στήριξης

1. Ως μορφές οικονομικής στήριξης κάθε επιλέξιμου φορέα για τις δαπάνες υλοποίησης των δράσεων του παρόντος νόμου νοούνται κυρίως:

α) Η δωρεάν παροχή κεφαλαίων.

β) Η καταβολή μέρους των τόκων για την εξυπηρέτηση δανείων, που συνάπτονται για την πραγματοποίηση των ανωτέρω σκοπών.

γ) Η δωρεάν κάλυψη λειτουργικών δαπανών του Προγράμματος Οικονομικής Συνεργασίας.

δ) Η συμμετοχή, αυτοτελώς ή σε συνεργασία με χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, σε κεφαλαία επιχειρηματικού κινδύνου.

2. Στην κατά τα ανωτέρω οικονομική υποστήριξη είναι δυνατόν να συμμετέχουν και άλλα κράτη ή διεθνείς οργανισμοί και θεσμοί περιφερειακής συνεργασίας.

Άρθρο 3

Πρόγραμμα Διμερούς Οικονομικής Συνεργασίας

1. Για την εφαρμογή του Ε.Σ.Ο.Α.Β., ο Υπουργός Εξωτερικών καταρτίζει για κάθε κράτος που εντάσσεται στο Σχέδιο, κατόπιν διαπραγματεύσεων με αυτό, Πρόγραμμα Διμερούς Οικονομικής Συνεργασίας. Το Πρόγραμμα υπογράφεται από τον Υπουργό Εξωτερικών της Ελληνικής Δημοκρατίας και τον εκπρόσωπο της Κυβέρνησης του επωφελούμενου κράτους.

2. Το Πρόγραμμα περιλαμβάνει ιδίως:

α) Το σύνολο των πόρων που διατίθενται για το επωφελούμενο κράτος, καθώς και τους τομείς και το χρονο-διάγραμμα κατανομής τους.

β) Τους όρους, τα κριτήρια και τη διαδικασία επιλογής των δράσεων, που προτείνονται για ένταξη.

γ) Το ποσοστό του κόστους των δράσεων, που χρηματοδοτείται από τους πόρους του Ε.Σ.Ο.Α.Β., χωρίς να αποκλείεται η ολική του χρηματοδότηση σε εξαιρετικές περιπτώσεις.

δ) Τις επιλέξιμες αρχές εκτέλεσης έργων ή δράσεων, τις διαδικασίες και τους όρους ανάθεσης από τις επωφελούμενες χώρες.

ε) Τον τρόπο, τη διαδικασία και τα όργανα παρακολούθησης και ελέγχου της υλοποίησης των έργων ή δράσεων.

στ) Τις περιπτώσεις κατά τις οποίες η παράβαση όρων του Προγράμματος συνεπάγεται την επιστροφή της χρηματοδότησης και τους σχετικούς με την επιστροφή αυτή τρόπους και διαδικασίες.

3. Η σύμφωνα με το άρθρο 5 της Υ228/31.5.2000 απόφασης του Πρωθυπουργού (ΦΕΚ 676 Β') Επιτροπή Οργάνωσης και Συντονισμού Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων (Ε.Ο.Σ.Δ.Ο.Σ.) γνωμοδοτεί για κάθε Πρόγραμμα Διμερούς Οικονομικής Συνεργασίας, προ της υπογραφής του από τον Υπουργό Εξωτερικών.

Άρθρο 4

Επιτροπή Παρακολούθησης

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Εξωτερικών συγκροτείται Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Σ.Ο.Α.Β.. Πρόεδρος της Επιτροπής Παρακολούθησης ορίζεται ο Γενικός Γραμματέας Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας. Μέλη ορίζονται ο Γενικός Γραμματέας Επενδύσεων και Ανάπτυξης του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Εξωτερικών, ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Ανάπτυξης, ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών και ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Μακεδονίας – Θράκης ή εκπρόσωποί τους. Στις συνεδριάσεις της Επιτροπής Παρακολούθησης μετέχει και εκείνος ο Γενικός Γραμματέας Υπουργείου ή Περιφέρειας στην αρμοδιότητα του οποίου τυχόν υπάγονται τα έργα ή οι δράσεις που εξετάζονται, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της επόμενης παραγράφου. Με την ίδια απόφαση θεσπίζεται ο Κανονισμός Λειτουργίας της Επιτροπής, με τον οποίο καθορίζονται οι αναγκαίες τεχνικές λεπτομέρειες σχετικά με το έργο και τη λειτουργία της, τους φορείς υποστήριξης του έργου της, καθώς και η οποιαδήποτε αλλαγή στη συγκρότησή της.

2. Η ανωτέρω Επιτροπή:

α) εισηγείται στον Υπουργό Εξωτερικών τη σύναψη κάθε Προγράμματος,

β) κατά την εφαρμογή των Προγραμμάτων αξιολογεί τις πράσεις έργων και δράσεων και εισηγείται για την ένταξη και χρηματοδότησή τους,

γ) παρακολουθεί την εξέλιξη της υλοποίησης κάθε Προγράμματος και εισηγείται στον Υπουργό Εξωτερικών την τροποποίηση ή τη συμπλήρωση του, μέσα στα όρια των πόρων που έχουν εγκριθεί, όταν αυτό είναι αναγκαίο για την ομαλή απορρόφηση τους ή για την επίτευξη των στόχων του,

δ) συντάσσει επίτιμα Έκθεση για την εξέλιξη κάθε Προγράμματος, την οποία απευθύνει προς τη Βουλή των Ελλήνων και τον Υπουργό Εξωτερικών.

3. Χρέει Γράμματείας της Επιτροπής Παρακολούθησης ασκούνται από την κεντρική υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών, καθώς και από την υπηρεσία Διεθνών Σχέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών στη Θεσσαλονίκη.

4. Προτάσεις επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα για την υπαγωγή επενδύσεων σε Προγράμματα Οικονομικής Συνεργασίας εξετάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2601/1998 (ΦΕΚ 81 Α'), όπως αυτός ισχύει, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 6 του παρόντος νόμου. Η Επιτροπή Παρακολούθησης λαμβάνει γνώση αλλά δεν αξιολογεί τις προτάσεις ιδιωτικών επενδύσεων του προηγούμενου εδαφίου.

5. Τα έργα ή οι δράσεις που εντάσσονται στο Πρόγραμμα, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, συνιστούν Παράρτημά του.

Άρθρο 5

Πόροι - Διαπάνες διοίκησης - διαχείρισης του Ε.Σ.Ο.Α.Β.

1. Το συνολικό ύψος των πιστώσεων ανέρχεται σε πεντακόσια πενήντα εκατομμύρια (550.000.000) ευρώ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Εξωτερικών καθορίζεται η κατανομή των πιστώσεων κατά επωφελούμενο κράτος και για κάθε έτος της πενταετίας 2002-2006. Με όμοια απόφαση τα ανωτέρω είναι δυνατόν να τροποποιούνται κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Ε.Σ.Ο.Α.Β., προκειμένου να διασφαλίζεται η αποτελεσματική υλοποίηση των Διμερών Προγραμμάτων Οικονομικής Συνεργασίας.

2. Οι αναγκαίοι προς χρηματοδότηση του Ε.Σ.Ο.Α.Β. εθνικοί πόροι είναι δυνατόν να προέρχονται από:

α. Κονδύλια του Προγράμματος της Διμερούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας και Βοήθειας (στο πλαίσιο της D.A.C.), σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

β. Πιστώσεις του Τακτικού Προϋπολογισμού και του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων, που εγγράφονται και βαρύνουν τους ετήσιους προϋπολογισμούς του Υπουργείου Εξωτερικών και άλλων Υπουργείων.

γ. Πόρους νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, που ανήκουν στο δημόσιο τομέα.

3. Το διοικητικό και διαχειριστικό κόστος του Ε.Σ.Ο.Α.Β. ανέρχεται, κατ' ανώτατο όριο, σε ποσοστό 3% του συνολικού προϋπολογισμού του Σχεδίου. Ως διοικητικό και διαχειριστικό κόστος του Ε.Σ.Ο.Α.Β. ορίζεται μέρος των λειτουργικών δαπανών των οργάνων και υπηρεσιών, που είναι αρμόδια για την εφαρμογή και την παρακολούθηση του Ε.Σ.Ο.Α.Β., και, ενδεικτικώς, τα μισθώματα και οι δαπάνες λειτουργίας, οι δαπάνες ταξιδίων, οι αμοιβές εξωτερικών εμπειρογνωμόνων, οι αμοιβές υπερωριακής απασχόλησης.

Άρθρο 6

Ένταξη και χρηματοδότηση ιδιωτικών επενδύσεων

1. Στο Ε.Σ.Ο.Α.Β. είναι δυνατόν να εντάσσονται για να χρηματοδοτηθούν παραγωγικές επενδύσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 3 του ν. 2601/1998.

2. Με τις αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του ν. 2601/1998 είναι δυνατόν να καθορίζονται, κατά παρέκκλιση των λοιπών διατάξεων αυτού:

- α) Ο χρόνος υποβολής των αιτήσεων υπαγωγής.
- β) Τα κριτήρια βαθμολόγησης, σε συνδυασμό με τους στόχους και τις προτεραιότητες του αντίστοιχου Προγράμματος.
- γ) Η διαδικασία και τα όργανα ελέγχου των επενδύσεων.
- δ) Ο τρόπος καταβολής των ενισχύσεων.
- ε) Η προθεσμία ολοκλήρωσης.
- στ) Κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

3. Η παράγραφος 5 του άρθρου 7 του ν. 2601/1998 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Για την υπαγωγή στην ενίσχυση επιχορήγησης του παρόντος των επενδύσεων που πραγματοποιούνται στην αλλοδαπή, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 3, δεν λαμβάνονται υπόψη τα κριτήρια των περιπτώσεων β', γ', και δ' της ανωτέρω παραγράφου 1. Η υπαγωγή κάθε επενδύσης γίνεται εφόσον αυτή κρίνεται βιώσιμη σύμφωνα με τα κριτήρια της περίπτωσης α' της ανωτέρω παραγράφου 1.»

4. Οταν η Κεντρική Γνωμοδοτική Επιτροπή του άρθρου 8 του ν. 2601/1998 εξετάζει επενδυτικές προτάσεις για υπαγωγή στο Ε.Σ.Ο.Α.Β., στη σύνθεσή της μετέχει ο Γενικός Γραμματέας Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, δύο υπηρεσιακοί παράγοντες του Υπουργείου Εξωτερικών των δύο ανώτατων βαθμών της ιεραρχίας, καθώς και ένας εκπρόσωπος του Συνδέσμου Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των επενδυτικών προτάσεων ιδιωτικών επιχειρήσεων λαμβάνονται υπόψη οι στόχοι και οι προτεραιότητες του αντίστοιχου Προγράμματος Διμερούς Οικονομικής Συνεργασίας.

5. Το ύψος των πιστώσεων, που τίθενται στη διάθεση των

αρμόδιων οργάνων για τη χρηματοδότηση ιδιωτικών επενδύσεων στο πλαίσιο του Ε.Σ.Ο.Α.Β., προβλέπεται σε έκαστο Πρόγραμμα Διμερούς Οικονομικής Συνεργασίας και αποτελεί μέρος των πόρων του άρθρου 5 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 7

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Παρακαλώ να εξουσιοδοτήσετε το Προεδρείο για την επικύρωση των Πρακτικών ως προς την ψήφιση του παραπάνω νομοσχεδίου.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Παρεσχέθη η ζητηθείσα εξουσιοδότηση.

Κύριοι συνάδελφοι, στο σημείο αυτό δέχεσθε να λύσουμε το συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 15.34' λύεται η συνεδρίαση για αύριο Πέμπτη 14 Μαρτίου 2002 και ώρα 10.30' με αντικείμενο εργασιών του Σώματος : α) Κοινοβουλευτικό 'Έλεγχο, συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων και β) συζήτηση και λήψη απόφασης σύμφωνα με το άρθρο 62 του Συντάγματος επί των αιτήσεων άρσεως ασυλίας Βουλευτών σύμφωνα με την ειδική ημερήσια διάταξη που έχει διανεμηθεί.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ

